

UTOROK, 3. FEBRUÁRA 2009

PREDSEDÁ: PÁN BIELAN

podpredseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9.05 hod.)

2. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

3. Rozprava o prípadoch porušenia ľudských práv, demokracie a princípov právneho štátu (oznámenie o podaných návrhoch uznesenia): pozri zápisnicu

4. Boj proti pohlavnému zneužívaniu detí a detskej pornografii (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je správa A6-0012/2009 pani Angelilliovej v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o návrhu na odporúčanie Európskeho parlamentu Rade o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii (2008/2144(INI)).

Roberta Angelilli, spravodajkyňa. – *(IT)* Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, na začiatok by som kolegom poslancom rada poďakovala za vynikajúcu spoluprácu, ktorá nám podľa môjho názoru umožnila vypracovať veľmi uspokojivý text. Som vďačná aj všetkým mimovládnym organizáciám a inštitúciám, ktoré našu prácu pozorne sledovali. Vďaka ich cenným pripomienkam je správa kvalitnejšia.

Navrhujeme dva kľúčové ciele: po prvé, starostlivo skontrolovať, v akom rozsahu bolo rámcové rozhodnutie z roku 2003 vykonané v 27 členských štátoch, a po druhé, podľa potreby navrhnúť zlepšenia. Skutočnosť je taká, že vo svetle rastúceho počtu nových znepokojivých prípadov vykorisťovania v súvislosti s novými technológiami je potrebná aktualizácia rámcového rozhodnutia, aby sa zvýšila úroveň ochrany maloletých.

Prvou identifikovanou prioritou je boj proti sexuálnej turistike, ktorá sa znepokojivo rozmáha, sčasti pre nižšie cestovné náklady. Z tohto uhla pohľadu by bolo potrebné zlepšiť extrateritoriálnu spoluprácu a požiadať členské štáty o vylúčenie zásady obojstrannej trestnosti pri trestných činoch súvisiacich s vykorisťovaním a zneužívaním detí.

Po druhé, takzvaný grooming, teda psychologická manipulácia online s cieľom nadviazať priateľstvo s deťmi na sexuálne účely, by sa mal vo všetkých členských štátoch považovať za trestný čin.

Po tretie, členské štáty by mali mať povinnosť vymieňať si informácie nachádzajúce sa v registroch trestov, pokiaľ ide o osoby usvedčené zo sexuálneho zneužívania. Cieľom je kategoricky vylúčiť možnosť, že by páchatelia sexuálneho zneužívania vykonávali prácu, pri ktorej dochádza ku kontaktu s deťmi.

Medzi návrhmi, ktoré je potrebné uskutočniť čo najskôr, je spustenie systému rýchlej výmeny informácií o nezvestných deťoch. Tento systém už bol vyskúšaný a zavedený, hoci len v malom počte členských štátov a len na skúšobnej úrovni, ale výsledky boli vynikajúce. Musíme ho preto rozšíriť na všetkých 27 členských štátov. Za zmienku stojí skutočnosť, že v Európe každý rok zmiznú bez stopy tisíce a tisíce detí.

Rada by som poukázala na ďalšiu vec: vnútroštátne zákonodarné orgány sa vo všeobecnosti musia zaviazvať, že zlepšia ochranu detských obetí počas vyšetrovania, pred súdnym konaním, na ktorom sa zúčastňujú deti, a po ňom. Predíde sa tak tomu, aby sa deti nestali dvojnásobnými obeťami: najprv obeťami trestného činu a potom obeťami médií alebo porušovania zákona.

Napokon, zdôraznili sme potrebu urýchlenej kriminalizácie manželstiev z donútenia, z ktorých sa väčšina týka detí.

Vážení pán predsedajúci, na záver by som chcela vyjadriť svoje presvedčenie, že je dôležité požiadať všetky členské štáty, aby čo najskôr ratifikovali najnovší dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním. Ide o dohovor z októbra 2007, referenčný text predstavujúci najnovátorskejší a aktuálny akt o ochrane detí.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v prvom rade by som chcel pani Angelilliovej srdečne poďakovať za pozoruhodnú správu. Rád by som jej poďakoval aj za to, akým spôsobom pracovala s Komisiou na veľmi delikátnej a citlivej téme, ktorá nám tak veľmi leží na srdci.

Deti sú zraniteľné a majú právo na ochranu, aby sa zabezpečil ich harmonický vývoj. Sexuálne zneužívanie a vykorisťovanie rôzneho druhu, najmä detská pornografia, sú ohavné zločiny s hlboko zakorenenými dlhodobými následkami pre mladé obete.

Je to hrozný jav, ktorého rozsah nie je známy. Niektoré zdroje uvádzajú, že v Európe je 10 až 20 % detí vystavených v detstve istej forme sexuálnych útokov.

Európska únia sa v tomto smere vyzbrojila právnymi predpismi. Rámcové rozhodnutie z roku 2004 ustanovuje minimálnu úroveň harmonizácie vnútroštátnych právnych predpisov, pokiaľ ide o kriminalizáciu a právomoc. Napriek neúplným informáciám Komisia v správe z roku 2007 dospela k záveru, že výkon rámcového rozhodnutia bol uspokojivý. To však nestačí.

Rozvoj internetu prispieva k šíreniu nových hrozieb pre naše deti. Detská pornografia je jednou z nich a sú aj ďalšie, napríklad nadväzovanie priateľstva s deťmi na sexuálne účely, o ktorom sa pani Angelilliová zmienila. Sexuálna turistika do tretích krajín zameraná na zneužívanie detí je realitou a nie je tajomstvom, že páchatelmi zneužívania sú osoby usvedčené v iných členských štátoch.

Členské štáty nie sú spokojné. Na konci roku 2007 s Radou Európy vyjednali dohovor, ktorý mal zaviesť veľmi vysoký štandard ochrany. Počas prvého roku tento dohovor podpísalo 20 z 27 členských štátov.

Znamená to, že Parlament ešte stále nie je spokojný a správa pani Angelilliovej je toho dôkazom. Parlament požaduje lepšie vykonávanie a predovšetkým výrazné zlepšenie európskeho rámca so súborom prvkov na posilnenie boja proti tejto trestnej činnosti.

Musím povedať, že ani ja nie som spokojný. Ohlásil som revíziu existujúcich európskych právnych predpisov v tejto oblasti a v marci Komisii predložím návrh na schválenie. Chcem dať na stôl ambiciózny text, ktorý nebude upravovať len výkon práva, ale aj ochranu obetí a prevenciu.

Návrhy, ktoré správa obsahuje, nám pomôžu pri uskutočnení tohto návrhu. Väčšia časť obsahu správy by mala byť zahrnutá do nového rámcového rozhodnutia, ale ak sa to z technických alebo právnych dôvodov ukáže ako nemožné, pokúsime sa nájsť tie najvhodnejšie nástroje na uskutočnenie návrhov vynechaných z rámcového rozhodnutia. Uvidíme, či budú možné politické iniciatívy, najmä na nastolenie dialógu s tretími krajinami alebo aj na získanie finančných nástrojov, ako sa to robí pri existujúcich programoch.

Takto sa veci majú. Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, s potešením konštatujem, že Parlament má v úmysle pohnúť sa dopredu s prijatím mechanizmov „varovania o únosoch“ v každom členskom štáte. Musím povedať, že na poslednom stretnutí ministrov vnútra a spravodlivosti som veľmi rozhodne argumentoval, že je nevyhnutné v každom členskom štáte zaviesť systém „varovania o únosoch“. Ak majú byť tieto systémy plne účinné, museli by byť, samozrejme, navzájom prepojené.

Ešte raz by som chcel Európskemu parlamentu poďakovať za odhodlanú angažovanosť. Ďakujem aj pani Angelilliovej, ktorá nám bezpochyby predložila vysokokvalitnú správu.

Lissy Gröner, *spravodajkyňa Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť požiadaného o stanovisko*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, nový návrh predložený Komisiou je naliehavo potrebný. Členovia Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť majú v súvislosti s návrhom konkrétne otázky a pripomienky. Je nevyhnutné, aby sme prekročili hranice programu Daphne a zaviedli zákonodarné iniciatívy v oblasti detskej pornografie. Samozrejme, je to aj zodpovednosť používateľov, no štáty musia prijať opatrenia. Myslím si napríklad, že Europol je významný nástroj, ktorý sa v kombinácii s účinnou sieťou odborníkov a špeciálnou jednotkou, ktorej členovia sú vyškolení vo veľmi špecifických oblastiach, dá použiť na boj proti detskej pornografii a prostitúcii. Prijatím spoločného európskeho prístupu musíme vyriešiť aj otázku extrateritoriality.

Potrebuje viac základných informácií v podobe konkrétnych štúdií o sociálnej situácii obetí, pretože za zneužívanie a ponúkanie detí na internete sú často zodpovední samotní rodinní príslušníci. Je dôležité, aby sme v tejto oblasti dosiahli citeľný pokrok.

Dúfam, že Komisia je pripravená úzko spolupracovať s Výborom pre práva žien a rodovú rovnosť, aby sme tieto otázky mohli spoločne vyriešiť.

Edít Bauer, v mene skupiny PPE-DE. – Vážený pán predsedajúci, v správe Europolu o organizovanej trestnej činnosti z roku 2006 sa uvádza, že výhody internetových ponúk v zmysle informačných a komunikačných technológií sú mimoriadne priaznivé pre organizovanú trestnú činnosť. V tomto smere niet pochyb, že deti sú najzraniteľnejšia skupina. Okolo 90 % mladých ľudí vo veku 12 až 17 rokov podľa odborníkov diskutuje na internete. Okrem spolužiakov a hier využívajú aj siete „neznámych používateľov“ prostredníctvom diskusných fór na webových stránkach, ktoré sú výbornými kontaktnými miestami pre pedofilov používajúcich falošnú identitu na ná lákanie potenciálnych obetí.

Podľa organizácie Internet Watch Foundation, ktorá v roku 2006 spracovala viac než 30 000 správ, malo 91 % obetí menej ako 12 rokov. Osemdesiat percent bolo ženského pohlavia a počet domén zneužívajúcich deti prekročil 3 000. Okrem toho 55 % všetkých domén zneužívajúcich deti bolo navštívených v Spojených štátoch, 28 % v Rusku a len 8 % v Európe. Bolo by vhodné zahrnúť spoluprácu v oblasti blokovania webových stránok zneužívajúcich deti do programu stretnutia EÚ - USA.

Ako uviedla pani Angelilliová, sme svedkami dobre organizovanej medzinárodnej siete pedofilov a organizovanej trestnej činnosti napojenej na sexuálny priemysel. Na druhej strane, medzinárodná spolupráca orgánov činných v trestnom konaní je obmedzená. Je takmer neuveriteľné, že osem štátov ešte neratifikovalo opčný protokol k dohovoru o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii a štyri štáty neratifikovali palermský protokol, ktorý je základným dokumentom pre medzinárodnú spoluprácu v boji proti obchodovaniu s ľuďmi. O niečo menej než polovica členských štátov ešte stále neratifikovala dohovor Rady Európy o počítačovej trestnej činnosti.

V tomto smere nás čaká veľa práce. Je preto čas poslať Rade silné a jasné posolstvo, aby revidovala rámcové rozhodnutie Rady o boji proti pohlavnému zneužívaniu detí a detskej pornografii.

Inger Segelström, v mene skupiny PSE. – (SV) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár Barrot, dámy a páni, na úvod by som chcela poďakovať pani Angelilliovej a všetkým ostatným za veľmi konštruktívnu spoluprácu. Určite si spomínate, ako málo sa urobilo na začiatku tohto funkčného obdobia Parlamentu, ale prijatie stratégie pred rokom bolo pre oblasť práv dieťaťa rozhodujúcim momentom. Rozhodnutie, ktoré sa tu teraz chystáme prijať, sa týka práva dieťaťa nebyť sexuálne zneužívané a boja proti detskej pornografii.

Samozrejme, špeciálnu radosť mám z troch návrhov, ktoré sa mi podarilo presadiť vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a ktoré, ako dúfam, budú dnes v hlasovaní prijaté. Prvý návrh je, aby sa do kategórie „dieťa“ zaraďovali aj mladí ľudia až do dovŕšenia veku 18 rokov. Je veľmi dôležité, aby sme boli schopní chrániť mladé dievčatá i mladých chlapcov pred sexuálnou trestnou činnosťou, sexuálnym zneužívaním a sexuálnym vykorisťovaním v celej EÚ.

Druhý návrh je chrániť deti pred detskou sexuálnou turistikou vo všetkých členských štátoch pomocou kriminalizácie sexuálnych trestných činov v EÚ i mimo nej. Znamená to, že páchatelia trestných činov nikdy nebudú môcť byť sexuálni turisti a vykorisťovať najchudobnejšie a najmladšie deti a mladých ľudí v iných krajinách, pretože po návrate domov ich všade v EÚ bude čakať stíhanie a trest.

Tretí návrh je, že teraz by sme sa mali vážne venovať internetu a spoločne s najväčšími úverovými spoločnosťami s pomocou bánk, zmenární, poskytovateľov internetových služieb, prevádzkovateľov vyhľadávačov a, samozrejme, odvetvia cestovného ruchu vyvinúť technické prostriedky na uzavretie platobných systémov v prípade platby za sexuálnu trestnú činnosť a porušenie zákona alebo sexuálne vykorisťovanie detí a mladých ľudí. Všade, kde sa ľudia usilujú zrušiť webové stránky, sa stretávame s rovnakými názormi: deti sú dôležitejšie než dôvernosc informácií a zneužívanie detí a mladých ľudí je potrebné nahlásiť.

Vďaka tejto správe sa teraz môžeme uvoľniť a byť spokojní, že sme tu v Parlamente urobili prvý krok smerom k dodržiavaniu práv dieťaťa. Keď budeme mať novú Lisabonskú zmluvu, práva dieťaťa budú aj právnym základom a cieľom v rámci EÚ, na čo je už najvyšší čas. Ďakujem.

Alexander Alvaro, v mene skupiny ALDE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážený pán podpredseda Komisie, chcel by som pani spravodajkyni poďakovať za úsilie a iniciatívu vynaloženú pri tejto správe. Ochrana detí pri používaní internetu a boj proti detskej pornografii patria medzi najnaliehavejšie problémy, ktoré musíme riešiť. Podľa mňa je veľmi dôležité zabezpečiť, aby rámcové rozhodnutie o boji proti pohlavnému zneužívaniu detí a detskej pornografii poskytovalo vyššiu úroveň ochrany. Zneužívanie detí cez internet sa dá riešiť len ako spoločná iniciatíva na európskej úrovni, pretože štátne hranice sa na internet nevzťahujú.

Tri body tejto správy je podľa mňa potrebné vylepšiť. Po prvé, je potrebné zachovať rovnováhu medzi bezpečnosťou detí a ochranou údajov. Musíme brať do úvahy nielen osobné údaje detí, ale aj osobné údaje osôb a obsah, ktorý je dôležitý pri poskytovaní tejto ochrany deťom. Musíme stanoviť trestné činy vzťahujúce sa na používateľov internetu a dodávateľov detskej pornografie, ale najprv je potrebné zistiť, ktorí ľudia sú za touto hroznou činnosťou, a zatknúť ich. Proti tomuto zneužívaniu môžeme úspešne bojovať, len ak zaútočíme na jeho korene. Musíme sa zamerať aj na osoby, ktoré tieto služby, tieto príšerné trestné činy sprostredkujú ostatným a majú z nich zisk.

Okrem kriminalizácie páchatel'ov, ktorá je popísaná v správe pani Angelilliovej, musíme zvýšiť aj informovanosť ľudí, ktorí sa o deti starajú, a vysvetliť im riziká spojené s používaním internetu. Musíme sa zamerať na vývoj nových technických metód a ustanovenie zásady ochrany súkromia už v štádiu návrhu (privacy by design). Okrem toho musíme podporiť výmenu informácií a skúseností medzi jednotlivými orgánmi v členských štátoch. Orgány na ochranu údajov v členských štátoch môžu byť v tomto smere významnými sprostredkovateľmi. Len komplexný prístup bude úspešný.

Nesúhlasím však s tým, že by sme z poskytovateľov internetových služieb urobili predĺženú ruku orgánov činných v trestnom konaní. Omnoho lepším riešením je zavedenie dohôd, ktoré poskytovateľom internetových služieb umožňujú spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní na dobrovoľnej báze, ako sa to už robí.

Všetky prejavy detskej pornografie nie sú nič menej a nič viac než zločin proti ľudskosti. Musíme proti nej bojovať zo všetkých síl. Musíme zabezpečiť, aby s nami členské štáty spolupracovali a aby sme sa v Parlamente všetci uberali rovnakým smerom. Členovia Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu na základe tohto podporia správu pani Angelilliovej.

Bogusław Rogalski, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predsedajúci, hoci právne systémy členských štátov ustanovujú postihy sexuálneho vykorisťovania detí a detskej pornografie, je stále potrebné zvyšovať úroveň ochrany našich detí.

Malo by sa zdôrazňovať, že deťom využívajúcim nové technológie, najmä internet, hrozí kontakt s potenciálnymi páchatel'mi sexuálnych trestných činov. V súvislosti s jestvujúcim nebezpečenstvom by bolo potrebné vyzvať členské štáty na zablokovanie prístupu na internetové stránky s detskou pornografiou. Táto povinnosť musí byť právne záväzná.

Je tiež naliehavo potrebné urobiť celoeurópsku informačnú kampaň o nebezpečenstve detskej pornografie na internete pre rodičov a tínedžerov. Dôležitá je aj podpora obetí tejto trestuhodnej činnosti a ich rodín. Často zostávajú bez pomoci. Je našou povinnosťou zabezpečiť pre naše deti čo najlepšíu ochranu.

Jean Lambert, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som pani Angelilliovej poďakovať za túto správu. Zopakoval by som slová kolegyně pani Bauerovej, pokiaľ ide o opatrenia našich vlastných členských štátov smerujúce k podpisu a ratifikácii niektorých dohovorov a protokolov, ku ktorým zatiaľ nedošlo. Ak sa usilujeme o spoločný rámec a spoločný prístup, toto sú naozaj kľúčové orientačné body, ktoré prispievajú aj k vyslaniu signálu z členských štátov, že tieto problémy ležia na srdci aj im. Myslím, že toto je jedna z kľúčových vecí, ktoré by mali robiť, a bolo by zaujímavé dozvedieť sa, prečo vlastne niektoré členské štáty ešte nepodpísali príslušné dohovory a protokoly.

Správu z väčšej časti vítame, pokiaľ ide o prístup založený na právach, ktorý, ako dúfam, povedie k upusteniu od názoru, že ide len o trestnú spravodlivosť. V skutočnosti ide o práva a ochranu detí a mladých ľudí. Tieto jasné opatrenia potrebujeme na podporu detí, ktoré sa stali obeťami – či už prostredníctvom súdnych konaní, kde ide predovšetkým o zistenie pravdy, no nie spôsobom, ktorý deti traumatizuje viac, než boli na začiatku procesu, alebo kolektívnou prácou na identifikácii detí.

Na ochrane sa však musia zúčastňovať aj samotné deti. Mali by sme podporovať internetovú gramotnosť detí, ako aj ich vlastné chápanie nebezpečenstva a úsilia, ktoré môžu vyvinúť, aby sa aj ony aktívne podieľali na boji proti týmto trestným činom.

Dnes dopoludnia máme v úmysle podporiť niektoré pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy, najmä v tých oblastiach, v ktorých sú podľa nás isté zásady, zasahovanie do ktorých je pre nás nebezpečné – napríklad obojstranná trestnosť a dôverynosť informácií pri niektorých povolaniach – a zopár ďalších, pri ktorých si myslíme, že pojem je možno potrebné lepšie definovať. Vo všeobecnosti však túto správu veľmi podporujeme a tešíme sa na jej ďalší vývoj.

Eva-Britt Svensson, v mene skupiny GUE/NGL. – (SV) Táto správa má podporu Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice. Sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia sú príšerné zločiny, predchádzanie ktorým vyžaduje medzinárodnú spoluprácu. Práva detí sa porušujú tým, že sú nútené pózovať v sexuálnom kontexte, fotografované alebo filmované a zverejňované na internete. Tieto filmy a obrázky si je možné prezeráť na celom svete, preto je na zastavenie tohto porušovania zákona potrebné zvýšiť medzinárodnú spoluprácu. Vieme, že existuje jednoznačné prepojenie medzi obchodovaním so sexuálnymi otrokmi a sexuálnym vykorisťovaním detí. Organizácia Spojených národov odhaduje, že 85 % obetí obchodovania so sexuálnymi otrokmi sú deti mladšie ako 18 rokov.

Nevieme, koľko detí sa kupuje a predáva ako komodity na sexuálne vykorisťovanie, vieme však, že ich je veľa. Vieme aj to, že každé dieťa, ktorého sa to týka, je priveľa. Svet dospelých musí prijať zodpovednosť za ochranu detí pred touto trestnou činnosťou – jednou z najhorších, ktorej dieťa môže byť vystavené.

V tejto rozprave nesmieme zabúdať, že mnohé z týchto trestných činov proti deťom sa páchajú v rodine alebo v kruhu rodinných priateľov. Z tohto dôvodu je dôležité, aby spoločnosť zabezpečila, že deti budú v kontakte aj s inými dospelými, a teda sa budú mať na koho obrátiť so žiadosťou o pomoc.

Všetky druhy sexuálneho zneužívania detí sú trestné a vo všetkých členských štátoch musia byť považované za trestné činy. Všetci občania, ktorí spáchajú sexuálne trestné činy proti deťom, musia byť potrestaní bez ohľadu na to, či bol trestný čin spáchaný v EÚ, alebo mimo nej.

Johannes Blokland, v mene skupiny IND/DEM. – (NL) Chcel by som pani Angelilliovej zablahoželať k tejto rozumnej správe. Je úplne zrejmé, že sexuálne vykorisťovanie detí treba zastaviť. Prudký nárast trestnej činnosti cez internet si vyžaduje koordinovaný prístup.

Pri ustanovovaní podrobných trestov za toto zneužívanie na európskej úrovni by sme však mali byť opatrní. Samotné členské štáty budú musieť vynaložiť všetko úsilie na potrestanie zneužívania moderných médií. Internetovú detskú pornografiu bude potrebné upraviť v trestnom práve členských štátov. V súlade so zákazom vykonávania povolania by sa Rada mala zaviazat' k vyplneniu medzier v sieti zákonov, aby sa vykorisťovanie a vysielanie cez internet nepresťahovalo do krajín, ktoré nemajú primerané právne predpisy. Rád by som sa od Komisie dozvedel, či by sa o tom dalo diskutovať aj s krajinami mimo EÚ, no Rada, nanešťastie, nie je prítomná.

Okrem toho by som chcel argumentovať v prospech posilnenia spolupráce s Europolom a Eurojustom. Boj proti medzinárodným sieťam detskej pornografie musí byť v ich organizáciách prioritou, pretože sa tým skutočne rozširuje priestor na prijímanie náležitých opatrení mimo Európskej únie.

Ak sme sa zhodli, že sexuálne vykorisťovanie detí je nežiaduce, navrhujem, aby sme diskutovali aj o vykorisťovaní dospelých. Iniciatívy smerujúce k znižovaniu prostitúcie počas veľkých udalostí, ako sú napríklad futbalové majstrovstvá alebo olympijské hry, si zaslúžia väčšiu podporu tohto Parlamentu.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pedofilné organizácie predstavujú pre občanov hrozbu a ako s takými by sa s nimi malo zaobchádzať ako s mafiou alebo teroristickými organizáciami – mali by pre ne platiť osobitne prísne zákony.

Je poburujúce, že tisíce osôb obvinené zo spáchania trestného činu detskej pornografie strávili vo väzení len jediný deň. Chcel by som tiež pripomenúť pani spravodajkyni Angelilliovej, ktorej kvalitnú prácu všetci obdivujeme, že minulý rok sa v jej meste objavil prípad známy pod názvom „lotosový kvet“, ktorý zahŕňal 200 rómskych detí. Po ukončení prípadu tieto rómske deti prakticky zmizli. Nikto nevie, či sa v skutočnosti nevrátili do tých istých táborov, kde došlo k zneužívaniu.

Všetky členské štáty preto musia byť ostrážité. Je potrebné zaviesť špeciálne právne predpisy a tejto potupe, tejto strašnej spoločenskej hrozbe sa musia venovať osobitné a mimoriadne prísne zákony.

Kinga Gál (PPE-DE). – (HU) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, dámy a páni, v Parlamente dnes diskutujeme o téme, ktorá právom poburuje všetkých ľudí dobrej vôle. Odsudzujeme tento jav a veríme, že takáto trauma sa môže prihodiť len cudzím deťom. V nebezpečenstve sú však všetky naše deti, pretože počet obetí sexuálneho vykorisťovania detí a detskej pornografie sa znásobuje. V boji zameranom na predchádzanie takýmto skutkom preto musíme využiť všetky dostupné prostriedky. Musíme zabezpečiť, aby sa postihy zakotvené vo vnútroštátnych právnych systémoch účinne uplatňovali a aby sa tento boj prejavil v každodennej praxi. Na úplné odstránenie dopytu musia členské štáty urobiť všetko, čo je v ich silách.

Musíme byť obzvlášť obozretní, pokiaľ ide o neustálu výzvu vyplývajúcu z používania nových online technológií – webových kamier, mobilných telefónov a najmä internetu – v tomto smere. Popri informovaní rodín a detí o nebezpečenstve môže byť jedným z prístupov aj zavedenie technológií na zablokovanie prístupu. V každom prípade musíme zdôrazňovať, že ide o závažné trestné činy a na ich odhalenie je nevyhnutné odstrániť všetky prekážky, aby bola výmena záznamov orgánov činných v trestnom konaní medzi členskými štátmi bezproblémová, čím sa umožní vytvorenie centralizovaných databáz informácií o páchateloch.

Považujem za veľmi dôležité a absolútne nevyhnutné, aby členské štáty ratifikovali existujúce medzinárodné dokumenty a ich obsah sa účinne vykonával. Musíme zabezpečiť, aby sa bezpečnosť detí stala ústrednou otázkou vo všetkých členských štátoch EÚ. Vynikajúca správa pani Angelilliovej prispieva k tomuto úsiliu a podporíme ju aj svojimi hlasmi. Ďakujem veľmi pekne.

Iratxe García Pérez (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, sexuálne vykorisťovanie je realita, ktorú zažívajú chlapci a dievčatá na celom svete, keďže existuje ponuka sexuálneho zneužívania detí, obzvlášť v chudobných krajinách, a dopyt po internetovej pornografii a sexuálnej turistike na strane bohatých krajín.

Týmto odporúčaním chceme presadiť prijatie skutočných opatrení: požadujeme európsku harmonizáciu rozdielov vo veku pohlavnej dospelosti, sprísnenie trestov za sexuálne zneužívanie a posilnenie a nárast počtu vnútroštátnych intervenčných programov a systémov. Ak to chceme dosiahnuť, musíme upriamiť pozornosť na členské štáty, aby sme mohli – ako to urobilo Španielsko nad rámec transpozície rámcového rozhodnutia Rady v tejto oblasti – rozvíjať a uskutočňovať akčné plány, na ktorých sa zúčastňujú záujmové skupiny, vrátane programov na informovanie verejnosti a mobilizáciu spoločnosti, pričom nesmieme zanedbávať prácu na medzinárodnej spolupráci.

Na záver by som sa chcela pridať k naliehavým výzvam, aby členské štáty podpísali, ratifikovali a vykonávali všetky príslušné medzinárodné dohovory, čím by sme mohli zaručiť dodržiavanie práv maloletých.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Vážený pán predsedajúci, vážený pán podpredseda Komisie, vážená pani Angelilliová, dámy a páni, rýchlym vývojom informačných a komunikačných technológií sa vytvoril nový kanál, prostredníctvom ktorého môžu páchatelia páchať a prezentovať svoju trestnú činnosť. O trestných činoch, ktorých sa správa týka, sa diskutovalo na rozličných celosvetových a európskych fórach.

V roku 2003 Rada Európskej únie prijala záväzné rámcové uznesenie o sexuálnom vykorisťovaní detí a boji proti detskej pornografii, ktorého obsah je dnes do veľkej miery začlenený do právnych systémov členských štátov. Vzhľadom na rýchly vývoj informačných technológií však potrebuje aktualizáciu, a to, samozrejme, čo najskôr. Som rada, že Komisia čoskoro dokončí nové aktualizované rámcové uznesenie.

Všetky členské štáty musia zdefinovať pojem detská pornografia a vyhlásiť nadväzovanie priateľstva s deťmi cez internet na sexuálne účely za trestný čin. Dostihnúť páchatelov sexuálneho obťažovania, ktorí využívajú internet, je ťažké, no nie nemožné. Vnútroštátne právo viacerých krajín zároveň obmedzuje dohľad. Dohľad tak nemožno vykonávať v prípade trestných činov druhého stupňa a prekážkou je často i ochrana údajov.

V mojej domovskej krajine sa, dokonca nedávno, objavili prípady samovraždy maloletých v dôsledku činnosti páchatela sexuálneho obťažovania cez internet. Takéto prípady sa objavili aj v ďalších členských štátoch. Musíme vedieť ochrániť svoje deti, skôr než sa stanú obeťami. V Európskej únii musí byť nulová tolerancia pedofílie a detskej pornografie. Toto musíme dosiahnuť.

Salvatore Tatarella (UEN). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, sexuálne vykorisťovanie detí je strašný problém. Je to hanba dnešného sveta a vážne znamenie nášho úpadku.

V poslednom čase bol zaznamenaný prudký nárast spôsobený závratným šírením internetu a nových sofistikovaných technológií, ktorým sú deti vystavené a ku ktorým majú prístup bez obmedzení, pravidiel, kontroly a trestov. Tie sú dnes potrebné naliehavejšie než kedykoľvek predtým a musia sa uplatňovať stále účinnejším a príkladnejším spôsobom.

Vynikajúca správa pani Angelilliovej, ku ktorej jej srdečne blahoželám, a špecifické odporúčania, ktoré Parlament predloží Komisii, uvádzajú a navrhujú opatrenia, ktoré môžu skutočne obmedziť šírenie detskej pornografie, takzvaný online grooming detí, sexuálnu turistiku a všetky formy zneužívania detí.

Nedávno zverejnené znepokojivé údaje vrátane štúdie OSN o násilí páchanom na deťoch ukazujú, že sexuálne vykorisťovanie detí prudko narastá a spolu s obchodovaním s ľuďmi sa stáva jedným z hlavných zdrojov

ziskov a jednou z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich trestných činností na nadnárodnej úrovni s ročným obratom približne 10 miliárd USD.

Podľa odhadov Medzinárodnej organizácie práce sa viac než 12 miliónov osôb stane obeťami nútenej práce, viac než milión obeťami sexuálneho vykorisťovania a od 45 % do 50 % z nich sú deti.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, návrh odporúčania Európskeho parlamentu Rade o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii vo všeobecnosti je podnietený jednoznačným rozvojom nových telekomunikačných technológií.

Počet druhov takzvaného online groomingu detí sa určite zvýšil, no ja by som chcel využiť túto príležitosť aj na odsúdenie využívania zobrazení žien. Vo väčšine krajín EÚ sa propaguje často znechucujúci pohľad na ženskosť. So sledovaním obchodných cieľov nie je spojená len vulgárnosť, ale aj ozajstné opovrhovanie ženskou dôstojnosťou, nehovoriac o využívaní podprahovej reklamy a televíznych programoch – predovšetkým v mojej krajine, musím povedať.

Súhlasím s pani spravodajkyňou, že rámcové rozhodnutie Rady 2004/68 je potrebné aktualizovať, aby sa zvýšila úroveň ochrany detí a zlepšil boj proti sexuálnemu vykorisťovaniu vo všeobecnosti. Ratifikácia dohovoru Rady Európy je rovnako dôležitá, ale musíme ísť aj ďalej: je potrebná aj kriminalizácia takzvaného online groomingu detí a tlak na cezhraničnú spoluprácu v tejto oblasti.

Podľa môjho názoru by členské štáty mali mať povinnosť vymieňať si informácie obsiahnuté v registroch trestov, pokiaľ ide o osoby usvedčené zo sexuálneho zneužívania – a verím, že systém ECRIS (Európsky informačný systém registrov trestov) je v tomto smere určite krokom vpred – aby sa páchatelom istých trestných činov zabránilo v kontakte s deťmi, a tým sa zvýšila ochrana obetí nielen počas vyšetrovania, ale aj po ukončení procesu.

Na záver by som chcel zdôrazniť, že formy vykorisťovania detí, žiaľ, nezahŕňajú len sexuálne zneužívanie. Bol by som rád, keby sa angažovanosť našich inštitúcií v týchto ďalších oblastiach zvýšila.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predseda, vážený pán komisár, dámy a páni, v prvom rade by som chcel pani Angelilliovej zablahoželať k výnimočnej práci na takom citlivom probléme, ktorý sa týka nás všetkých. Sexuálne vykorisťovanie detí je jav, ktorý naďalej šokuje spoločnosť v členských štátoch Európskej únie a inde vo svete. Problém detskej pornografie na internete sa zhoršuje, keď si vezmeme, že v rokoch 1997 až 2007 počet webových stránok zobrazujúcich sexuálne vykorisťovanie detí vzrástol o tisíc percent. Posilnenie spolupráce so súkromným sektorom by mohlo účinne prispieť k obmedzeniu počtu webových stránok s detskou pornografiou. V boji proti internetovej detskej pornografii na európskej úrovni by sa napríklad mohla posilniť spolupráca so spoločnosťami vydávajúcimi kreditné karty, ktorých systémy sa využívajú na platby komerčným lokalitám predávajúcim fotografie detí.

Nový program Spoločenstva na ochranu detí používajúcich internet navyše prispeje k podpore bezpečnejšieho prostredia online. Dohovor Rady Európy podpísaný 20 členskými štátmi Európskej únie je prvý medzinárodný právny akt, ktorý kvalifikuje rôzne formy sexuálneho vykorisťovania detí ako trestný čin. Aby bol boj proti tomuto javu účinný, členské štáty musia kriminalizovať každú formu nútenia detí k účasti na sexuálnych aktivitách. Napokon, považujem za veľmi dôležité vziať do úvahy registre pedofilov a zabrániť im v prístupe k pracovným miestam alebo dobrovoľnej práci, pri ktorej dochádza k priamemu kontaktu s maloletými.

Katalin Lévai (PSE). – (HU) Ďakujem veľmi pekne. Vážený pán predseda, dámy a páni, okolo 40 miliónov detí mladších ako 12 rokov je na celom svete obeťou istej formy násilia. Vzhľadom na nové technológie a najmä neustály rozvoj internetu a nových metód online využívaných pedofilmi je nesmierne dôležité zvýšiť úroveň ochrany detí. Podľa Eurobarometra používa 74 % maloletých detí internet každý deň a mnohé z nich sú teda vystavené prvkom násilia alebo pornografie.

V záujme účinnej ochrany by som odporučila zaviesť v Európe takzvané bezplatné rodinné informačné balíky. Niektorí európski poskytovatelia internetových služieb ich už vo veľkom rozsahu používajú a verím, že aj ďalší by sa mohli stať partnermi tohto úsilia. Balíky sa venujú štyrom základným bezpečnostným okruhom – bezpečnosť a komunikácia, zábava, preberanie údajov a virtuálne násilie – a zábavným spôsobom poskytujú rodinám pomoc pri bezpečnom používaní internetu. Ďalej by som odporučila, aby tieto balíky obsahovali bezplatný internetový prehliadač vhodný pre deti, ktorý by mohol slúžiť ako webový filter, aby sa deti na internete nedostali k nežiaducemu obsahu. Musíme si byť istí, že naše deti sú v bezpečí nielen na internete, ale aj vo verejných a súkromných inštitúciách. Je preto nesmierne dôležité, aby sa od všetkých,

ktorí pri práci pravidelne prichádzajú do kontaktu s deťmi, vyžadovalo nahlasovanie situácií, v ktorých došlo k sexuálnemu zneužitiu. Ďakujem.

Cristian Silviu Buşoi (ALDE). – (RO) Sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia sú závažné trestné činy. Hoci v mnohých krajinách Európskej únie sú právne predpisy dostatočne prísne, na zaručenie primeranej ochrany detí je ešte potrebné prijať veľa opatrení. Všetky členské štáty by mali ratifikovať dohovor Rady Európy a úplne realizovať rámcové rozhodnutie, aby sa na úrovni Európskej únie zaviedol jednotný prístup.

Protizákonný materiál obsahujúci zneužívanie detí by mal byť z internetu odstránený pri zdroji a poskytovatelia by mali webové stránky zablokovať. Revízia právnych predpisov v oblasti telekomunikácií, o ktorých sa v tejto chvíli v Európskom parlamente spolu s Radou a Komisiou vedie rozprava, ponúka naozaj dobrú príležitosť na vylepšenie právnych predpisov.

Páchateľom sexuálneho zneužívania by sa mala odoprieť možnosť vykonávať pracovnú činnosť, pri ktorej dochádza ku kontaktu s deťmi. Miestne orgány by v skutočnosti mali vykonávať omnoho prísnejší dohľad nad špeciálnymi domovmi pre siroty.

Napokon, myslím si, že Európska komisia a členské štáty by mali poskytnúť finančnú a logistickú podporu pre kampane zamerané na rodičov a deti.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, veľmi ma teší, že Parlament zobral vážne otázku boja proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii. Moja radosť je o to väčšia, že mnohé ľavicové skupiny v Európe doposiaľ otvorene bojovali za čo najväčšiu sexuálnu slobodu, no nedávali pozor na následky takto nasmerovaných opatrení vo vzťahu k deťom. Dokonca boli aj pokusy o vytvorenie politických strán pedofilov. V každom slušnom občanovi Európskej únie to musí vyvolávať hrôzu. Rozsah tohto javu je obrovský, ako vidno už pri prezeraní dennej tlače.

Ak využijeme príležitosť tejto diskusie, je potrebné upozorniť na porušovanie práv a sexuálne vykorisťovanie detí prisťahovalcov z mimoeurópskych krajín. Skutočnosť, že je to prípustné v ich domovských krajinách, je jedna vec, ale keď žijú v štátoch Európskej únie, musia dôsledne dodržiavať platné právo alebo opustiť Európu. Nemôžeme mať jedny zákony pre tradičných obyvateľov Európy a druhé pre prisťahovalcov. Týka sa to všetkých oblastí života.

Jaroslav Zvěřina (PPE-DE). – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, táto otázka je nepochybne dôležitá a vyžaduje si účinnú spoluprácu všetkých členských štátov. Ja by som rád poznamenal, že moderná spoločnosť ochranu svojich detí pred zneužívaním v mnohých ohľadoch oslabuje. Začína sa to rastúcim počtom rozpadajúcich sa rodín a detí vychovávaných v rodinách s jedným rodičom a končí vysokou mobilitou občanov a šírením moderných informačných technológií. Preto túto správu veľmi podporujem.

Pri predchádzaní pohlavnému zneužívaniu detí považujem za dôležitú otvorenú sexuálnu výchovu detí, ale aj rodičov, vychovávateľov, sociálnych a zdravotníckych pracovníkov. Je dôležité, aby sme boli o týchto trestných činoch všetci náležite informovaní, aby sme si vôbec boli schopní pripustiť, že existujú, a tak mohli rozpoznať potenciálnych páchatel'ov a predchádzať zneužívaniu.

Osobitne by som však chcel upozorniť na skutočnosť, že páchatelia sexuálnych trestných činov, ktorých obeťami sú deti, sa vyznačujú vysokou mierou recidívy. Určite tu do istej miery platí úslovie našich nemeckých priateľov „*einmal ist keinmal*“. Ak však niekto spácha dva a viac takýchto trestných činov, mali by sme byť schopní zabrániť ďalším. V takýchto prípadoch sú potrebné liečebné opatrenia i najrôznejšie nápravné opatrenia, najmä zákaz práce s deťmi a mládežou. Keďže recidívy sa tu vyskytujú aj vo veľmi dlhých intervaloch, mala by byť informácia o tendencii páchať podobné trestné činy k dispozícii naozaj dlhodobo. Odporúčal by som aj povinné preverovanie uchádzačov o miesta učiteľov, trénerov a vychovávateľov mládeže vo vzťahu k prípadným sexuálnym trestným činom v minulosti.

Podľa mojich skúseností sa páchatelia sexuálnych trestných činov, ktorých obeťami sú deti, veľmi často usilujú rôznymi cestami obchádzať zákazy práce s mládežou. Pod rôznymi zmienkami, niekedy dokonca pod falošnou identitou, sa usilujú znovu získať prístup k svojim objektom záujmu. Voľný pohyb osôb v rámci Európskej únie týmto aktivitám poskytuje širší priestor.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážený pán predsedajúci, chcel by som pani Angelilliovej poďakovať za túto skvelú správu.

Sexuálne vykorisťovanie detí je trestný čin proti najbezbrannejším členom našej spoločnosti, a preto ma naozaj šokuje, že sedem členských štátov Európskej únie ešte nepodpísalo dohovor Rady Európy a osem

štátov neratifikovalo opčný protokol k dohovoru OSN o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii.

Skutočnosť je taká, že internet teraz poskytuje nové cesty pre túto trestnú činnosť, a preto si myslím, že je na nás, aby sme nástojili na tom, aby využívanie internetu na detskú pornografiu a na takzvaný grooming detí bolo trestným činom. Štáty sa nesmú len vyhovárať, že je ťažké to dosiahnuť. Musíme spolupracovať a koordinovať svoje úsilie tak, aby sme to dosiahli. Vo všetkých členských štátoch by skutočne malo byť možné dostať pred súd každého občana alebo osobu žijúcu v Európskej únii, ktorá spáchala trestný čin mimo Európskej únie.

Eoin Ryan (UEN). – Vážený pán predsedajúci, aj ja by som chcel pani Angelilliovej zablahoželať k vynikajúcej správe. Myslím, že takú správu všetci podporíme.

Ako už bolo povedané, ide o trestný čin a s každým, kto zaútočí na deti alebo im inak uškodí, by sa malo zaobchádzať ako so zločincom. Žiaľ, práve to sa deje na internete. Internet je pre nás všetkých fantastický nástroj, fantastický zdroj informácií a v budúcnosti bude súčasťou nášho života. Niektorí ľudia však na deti útočia a tí budú internet využívať na pokusy poškodiť deťom, ako sa len bude dať.

V Európskej únii používa internet približne 8 z 10 detí a ja si myslím, že musíme obzvlášť starostlivo chrániť najbezbrannejšie deti pred šikanovaním, groomingom a obťažovaním. Musíme podporovať informovanosť verejnosti a bezpečnosť online, najmä medzi deťmi, ale aj medzi rodičmi, aby presne vedeli, čo sa na internete deje a môže diať.

Myslím, že členské štáty by mali spolupracovať na vytvorení siete kontaktných miest, ktorým verejnosť bude môcť nahlásovať nezákonný alebo škodlivý obsah a správanie. Je dôležité, aby sa pri používaní internetu rodičia i deti cítili bezpečne a mali kontaktné miesto, ktorému môžu nahlásiť akýkoľvek delikt. Ak chceme, aby osoby zodpovedné za online grooming a pornografiu skladali účty, musíme tieto veci nazvať pravým menom. Ide o trestnú činnosť a ako s takou s ňou treba aj zaobchádzať.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, vážený pán Barrot, dámy a páni, cieľom rámcového rozhodnutia z roku 2003 bolo zmenšiť rozdiely medzi právnymi predpismi členských štátov v boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii. Aby sa tento cieľ dosiahol, bol v ňom zakotvený spoločný rámec ustanovení upravujúcich okrem iného kriminalizáciu, príslušné postihy, ochranu a pomoc obetiam. Považujem za poľutovaniahodné, že niektoré členské štáty ešte stále neprijali opatrenia potrebné na vykonávanie tohto rámcového rozhodnutia, hoci lehota, ktorú na to dostali, už uplynula.

Je nevyhnutné, aby všetky členské štáty kriminalizovali všetky druhy sexuálneho zneužívania detí a aby sa na každého európskeho občana, ktorý spácha sexuálny trestný čin proti deťom v ktorejkoľvek krajine v rámci alebo mimo Európskej únie, vzťahovalo jednotné extrateritoriálne trestné právo platné v celej únii. Je dôležité zabezpečiť, aby páchatelia takýchto trestných činov neprekročili pomedzi prsty zákona. Podporujem aj revíziu rámcového rozhodnutia tak, aby zaručovalo prinajmenšom rovnakú úroveň ochrany ako dohovor Rady Európy z roku 2007. Je poľutovaniahodné, že niektoré členské štáty tento dohovor ešte nepodpísali.

Posilnenie tohto rámcového rozhodnutia je dôležité aj v reakcii na nedávny technologický vývoj v oblasti komunikácie. Deti používajú viac ako kedykoľvek predtým internet, ktorý sa stal jedným z obľúbených nástrojov potenciálnych a skutočných páchatel'ov, najmä prostredníctvom takzvaného groomingu a podvodného nadväzovania priateľstva s deťmi na nezákonné účely, ktoré už pani Angelillová spomenula. Využívam túto príležitosť aj na zablahoželenie pani spravodajkyni k vynikajúcej práci a k správe, ktorú nám predložila.

Uvedomujem si, aký je tento boj zložitý a ťažký, ale verím, že jednotnými opatreniami a spoločnými silami sexuálnemu vykorisťovaniu detí môžeme čeliť. Dôraz je potrebné klásť na prevenciu prostredníctvom podpory kampaní zameraných na informovanie rodičov a detí o rizikách detskej pornografie, obzvlášť na internete, a najmä o riziku sexuálneho vykorisťovania v diskusných skupinách a fórach online.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, básnik Zbigniew Herbert povedal: „Musíme sa naučiť hovoriť „nie“ (...), „nie“ je veľmi dôležitou súčasťou reči. Je to nesúhlas so zlom.“ Dnes musíme povedať „nie“ porušovaniu základných práv dieťaťa, „nie“ násiliu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí, „nie“ zvrhlostiam a pornografii na internete a „nie“ sexuálnej turistike.

Preto pani Angelilliovej ďakujem za správu. Sám som túto tému mnohokrát nastolil. V tejto oblasti sú potrebné profylaktické a preventívne opatrenia. Základom je zvýšiť informovanosť detí i ich rodičov a opatrovateľov o nebezpečenstvách. Rýchle zisťovanie trestnej činnosti a prísne ukladanie trestov sú

nevyhnutné. Potrebná je spolupráca médií. Tieto opatrenia musia zahŕňať celý svet, pretože v niektorých krajinách sú organizácie, ktoré spochybňujú trestnosť sexuálneho styku s deťmi. Skutočne, existujú dokonca pochybné názory o takzvanej „dobrej pedofílii“. Nemali by sme byť ľahostajní k zneužívaniu svojich detí ani k ich utrpeniu a ponižovaniu. Je to hanba našich čias.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Vážený pán podpredseda, odporúčanie, ktoré dnes tak vynikajúco predstavila pani Angelilliová a ktoré moji kolegovia poslanci podporili, je adresované predovšetkým Rade. Keďže ste však uviedli, že v marci predložíte vlastný návrh, chcela by som vás požiadať, aby tento návrh zohľadňoval viacero politík Európskej únie a neuberal sa len jedným smerom. Tento návrh bude musieť zakotviť kriminalizáciu, prísne opatrenia a spoluprácu s Europolom, ktorého dohovor ako prvý hovorí o obchodovaní s ľuďmi. Nezabúdajme, že okrem hrozieb, násilia, klamaní a zneužívania závislých osôb najmä v rámci rodiny existuje aj vykorisťovanie s vedomou podporou, ktoré sa týka predovšetkým osôb vo veku, v ktorom nemôžu reagovať. Narážam na fenomén obchodovania s opustenými deťmi, ktorého svedkami sme sa stali na internete, a keď hovorím internet, nemám na mysli len celosvetovú sieť a diskusné fóra, do ktorých deti vstupujú zo svojich detských izieb, ale aj mnoho ďalších prostriedkov vrátane mobilov, ktoré deti môžu používať. Z tohto dôvodu musíme upraviť všetky tieto parametre.

Keď hovoríme o trestnej činnosti, musíme myslieť aj na situáciu v nápravných zariadeniach a väzniciach. Ak znížime počet osôb v týchto inštitúciách, riziko tohto fenoménu sa zvýši. Je potrebné zabezpečiť aj zlepšenie životných podmienok obetí. Musíme chrániť obeť a ich rodiny, keďže násilie, ktorého sa dopúšťajú páchatelia zneužívania, sa rozširuje a prostriedky, ktoré používajú, sú silnejšie než obranné prostriedky, ktoré majú k dispozícii obeť, pretože sú najmä hospodárskej povahy. Preto verím, že váš nový návrh bude obsahovať vyššiu úroveň ochrany maloletých a presne špecifikované prostriedky.

Urszula Gacek (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, správa pani Angelilliovej pomôže rodičom chrániť svoje deti pred pedofilmi, ktorí sa potulujú po internete. Mali by sme pamätať na to, že podpora, ktorej sa nám dostáva v podobe filtrov a poskytovateľov monitorovacích služieb na internete, nás ako rodičov nezbavuje povinnosti chrániť a vystríhať naše deti.

Žijem v malej dedinke, kde sa ľudia navzájom poznajú a zaujíma ich, čo sa okolo nich deje. Cudzí človek vzbudzuje záujem. V malej dedinke na juhu Poľska by sa niekto ťažko mohol nepozorovane skontaktovať s deťmi, no dovoľm si povedať, že keď presne na takýchto mierumilovných a bezpečných miestach po celej Európe rodičia pokojne čítajú noviny alebo pozerajú televíziu, nežiaduci cudzinec je v izbe ich detí a skontroloval sa s nimi cez internet. Sme ako rodičia bezbranní? Nie, nie sme. Možno sú naše deti pri používaní nových technológií zručnejšie. Možno je ťažké dostať ich späť počítača.

Milí rodičia, urobte pre ochranu svojich detí niečo ešte dnes. Pripomente im niečo, čo sme sa naučili, konkrétne: „nerozprávaj sa s cudzími ľuďmi“. Je to také jednoduché posolstvo. Dnes títo cudzí ľudia nečítajú pred školou s vrecúškom cukríkov, ale vstupujú do diskusných fór na internete a tam si hľadajú obeť. Sú nebezpečnejší, pretože ich nevidíme, keď bez ťažkostí preklznú z jednej detskej izby do druhej. Mali by sme svoje deti naučiť, že s cudzími ľuďmi sa nesmú rozprávať a majú pred nimi zabuchnúť dvere, a to aj na internete.

PRESEDA: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU

podpredsedníčka

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, v tejto otázke panuje taká politická zhoda, až sa zdá čudné, že v členských štátoch sa robí tak málo.

Naše zameranie na internet je zjavne veľmi dôležité, ale vyplýva z neho, že ide o nový problém, zatiaľ čo jednoznačne vieme, že je to veľmi starý problém, ktorý bol veľmi dobre skrytý. Nedalo sa to len pred školami s vrecúškami cukríkov, ale aj v domácnostiach všetkých členských štátov, kostoloch a nemocniciach.

Internet možno vrhol svetlo na túto veľmi temnú časť spoločnosti, s ktorou stále bojujeme, a boj je to veľmi ťažký. Je veľmi naliehavo potrebné, aby členské štáty začali brať vážne veľa pekných slov o ochrane detí. Aj tu v Parlamente sme veľmi veľa hovorili o tom, aké sú nám deti drahé a ako ich ochraňujeme, zatiaľ čo v skutočnosti sú naše činy často omnoho slabšie než silné slová, ktoré vyslovujeme.

Spomenula som, že domov je pre deti niekedy najnebezpečnejším miestom. V Írsku sme mali nedávno prípad, ktorý na to upozornil. Chcela by som dodať aj to, že ak sa niekto nazdáva, že malé mestá, kde sa všetci navzájom poznajú, sú pre deti bezpečné, mal by svoj názor prehodnotiť. V malých mestách ľudia

veľmi často zatvárajú oči, lebo nechcú hovoriť o „citlivých informáciách“, ktoré majú, a možno majú strach nahlásiť ich úradom.

Na toto sa všetci musíme pozrieť a byť pripravení hovoriť o tom, pretože mlčanie spôsobí nárast zneužívania a strašnú ujmu deťom, ktoré v takejto situácii uviazli. Vyzývam írsku vládu, aby predložila právne predpisy zakotvujúce široké spektrum opatrení na ochranu detí pred sexuálnym zneužívaním. Myslím, že sa treba pozrieť aj na našu ústavu, ktorá stavia rodinu pred práva dieťaťa. Nemal by medzi nimi byť konflikt, obe veci si zaslužia ústavnú ochranu.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, vítam túto rozpravu a v súlade so sprievodným návrhom uznesenia vyzývam všetky členské štáty, aby podpísali a ratifikovali dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním. Naliehavo tiež žiadam všetky členské štáty, aby podpísali opčný protokol k dohovoru OSN o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii.

Dohovor Rady Európy je prvý medzinárodný právny nástroj, ktorý kategorizuje rôzne formy sexuálneho zneužívania detí ako trestné činy vrátane zneužívania spáchaného použitím sily, donucovacích prostriedkov alebo hrozieb, a to dokonca aj v rámci rodiny. Sedem členských štátov EÚ však tento dohovor ešte nepodpísalo a osem členských štátov ešte neratifikovalo opčný protokol OSN.

Potenciálni a skutoční páchatelia sexuálnych trestných činov stále viac využívajú internet ako prostriedok sexuálneho zneužívania detí, najmä v podobe takzvaného groomingu a detskej pornografie.

Pripúšťam síce, že írske trestné právo na ochranu detí pred sexuálnym zneužívaním a vykorisťovaním je pomerne rozsiahle, no napriek tomu by som chcel naliehavo požiadať írsku vládu, aby čo najskôr predložila aktualizované právne predpisy upravujúce šírenie nových spôsobov sexuálneho zneužívania detí.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Správa pani Angelilliovej je veľmi dobre načasovaná a dôležitá. Žijeme vo svete, v ktorom riziká pre deti a mládež neustále narastajú.

Vykorisťovanie detí vrátane sexuálneho vykorisťovania patrí medzi najväčšie neduhy spoločnosti. Boj proti tomuto fenoménu vyžaduje mnoho spoločného úsilia a integrované opatrenia, metódy a zdroje. Veľmi dôležité sú súdne a represívne opatrenia, napríklad kriminalizácia sexuálneho vykorisťovania, predovšetkým právne predpisy o používaní internetovej technológie proti záujmom dieťaťa.

Nemôžeme si dovoliť ani ignorovať skutočnosť, že predchádzanie tomuto fenoménu je súčasťou boja proti nemu: je potrebné naučiť deti a rodičov, ako sa vyhnúť kontaktu s týmto fenoménom a ľuďmi, ktorí sa na ňom zúčastňujú, obmedziť všetky druhy reklamy, ktoré vyvolávajú otvorenú a agresívnu sexualitu, zvýšiť záujem rôznych inštitúcií o deti, ktoré sa často stávajú obeťami sexuálneho násillia, integrovať úsilie s cieľom zabrániť obchodovaniu s deťmi – jedným z hlavných dôvodov obchodovania je práve sexuálne vykorisťovanie – a ako protiopatrenie vytvoriť siete zložené z mimovládnych a vládnych štruktúr.

Marios Matsakis (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, je naozaj nepredstaviteľné a poľutovaniahodné, že čo sa týka sexuálnych trestných činov proti deťom, nie je v 21. storočí spolupráca jednotlivých zložiek v rámci štátu – ale ani spolupráca medzi samotnými členskými štátmi – taká, aká by mala byť. Blahoželám pánovi komisárovi aj pani spravodajkyni k tomu, že sa vyjadrili tak jasne a zdôraznili potrebu skutočného zlepšenia.

Žiadam ich aj o to, aby verejne pomenovali členské štáty, ktorých právne predpisy sú v tomto smere nedostatočné. Navrhujem, aby sa ako o jednom z opatrení uvažovalo o zostavení celoeurópskeho – alebo ešte lepšie medzinárodného – verejného zoznamu páchatel'ov odsúdených za sexuálne trestné činy proti deťom. Navrhujem, aby bol takýto zoznam stály a mená bolo možné z neho odstraňovať len v prípade, že bude vydané súdne rozhodnutie, ktorým sa zruší pôvodné odsúdenie. Sexuálny trestný čin spáchaný na dieťati spôsobí obeť trvalú ujmu a mal by mať za následok aj trvalé označenie páchatel'a. Bude to doplnkové opatrenie k trestu, ktoré bude slúžiť aj ako preventívne opatrenie.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, 20 členských štátov podpísalo dohovor Rady Európy, prvý medzinárodný právny dokument, ktorý klasifikuje sexuálne vykorisťovanie detí ako trestný čin.

Rozvoj vedy a techniky a nových metód komunikácie, najmä internetu a mobilných telefónnych služieb, tiež ukázal nový spôsob vtáhovania detí do sexuálneho vykorisťovania, ako aj nový spôsob šírenia detskej pornografie. Zavedenie trestov za činnosť tohto druhu v trestnom práve všetkých členských štátov je nevyhnutné. Zavedenie trestnej zodpovednosti za takéto skutky však nestačí. Nevyhnutné je aj vytvoriť

systémy na predchádzanie situáciám, v ktorých by mohlo nastať nebezpečenstvo sexuálneho vykorisťovania detí, napríklad vzdelávaním rodičov a detí a tiež vystopovaním pedofilných organizácií, ktoré využívajú internet.

Ďakujem pani Angelilliovej za veľmi dôležitú a dobre pripravenú správu.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Vyjadrujem svoj súhlas k danému návrhu odporúčania Európskeho parlamentu Rade. Ochrana detí by mala byť vždy prioritou vo všetkých krajinách Európskej únie, pretože práve deti sú vlastne najcitlivejšou skupinou spoločnosti. Zjednotenie legislatívy by v tomto prípade výrazne prispelo predchádzaniu tohto typu trestnej činnosti a pomohlo by k efektívnejšiemu trestaniu páchatel'ov vo všetkých členských štátoch. Následne môže jednotná legislatíva eliminovať detskú sexuálnu turistiku, ktorá v Európskej únii pretrváva pre rozdielnú zákonnú úpravu.

Ochrana detí je nevyhnutná aj vzhľadom na prístup detí k internetu, kde sú deti vystavené akémukoľvek obsahu a zároveň možnosti zneužitia pedofilmi aj formou groomingu. Pohlavné zneužívanie detí a zneužívanie detí na detskú pornografiu je i v rozpore so svetovým kódexom detských práv prijatým na pôde OSN a zároveň i v rozpore so základnými ľudskými právami.

Rovana Plumb (PSE). – (RO) Sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia sú veľmi závažné trestné činy, ktoré sa rozmáhajú, no dá sa proti nim bojovať pomocou právnych predpisov a informačných kampaní. Ako matka a poslankyňa Európskeho parlamentu za krajinu, ktorá patrí medzi hlavné oblasti hostujúce webové stránky s pornografickým obsahom, sa nazdávam, že členské štáty EÚ potrebujú jasné zákony zabezpečujúce zákaz detskej pornografie na internete a blokovanie verejného prístupu na webové stránky zverejňujúce takéto obrázky zo strany poskytovateľov internetových služieb.

Keďže prístup k pornografickému materiálu a jeho distribúcia nie sú časovo ani priestorovo obmedzené, vítam dobre načasovaný návrh na zriadenie špeciálnej jednotky na boj proti detskej pornografii a prostitúcii na európskej úrovni a navrhujem, aby členské štáty a Komisia poskytli finančnú podporu na kampane zamerané na zvyšovanie informovanosti a povedomia občanov.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážená pani predsedajúca, vítam túto správu, mám len dve výhrady. Po prvé, zavedenie trestnosti pre rodičov, ktorí núti svojich potomkov uzavrieť nedobrovoľný sobáš, nepovažujem za účinné. Nie je veľmi reálne preukázať také konanie vnútri rodiny, kde navyše existuje výnimočné právo odoprieť výpoveď. Po druhé, ustanovenie o zbavovaní povinnosti profesijnej mlčanlivosti by bolo potrebné viac spresniť. Bez ohľadu na tieto dve záležitosti apelujem na členské štáty, Radu a Komisiu vrátane českého predsedníctva, aby urýchlili novelizovali príslušné európske a vnútroštátne právne predpisy a ratifikovali medzinárodné dohovory na účinný boj s pedofiiliou. Čo najskôr musí vzniknúť celoeurópska databáza pedofilov, ktorá znemožní zamestnávať ich v školstve a službách pre deti v inom členskom štáte. Je potrebné harmonizovať vekovú hranicu pre sexuálne motivované trestné činy. Upozorňujem aj na to, že členské štáty musia financovať vývoj a šírenie programov, ktoré rodičom umožnia omnoho lepšie chrániť deti pred groomingom pri používaní internetu.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, myslím, že táto rozprava ukázala jednomyselnú angažovanosť Európskeho parlamentu v otázke ochrany detí.

Pokúsím sa vyjadriť čo najjasnejšie. Rád by som zdôraznil, že pripravujeme revíziu rámcového rozhodnutia, ktoré sa venuje ochrane detí. Chceme vylepšiť jeho obsah, aby sa ochrana detí v Európskej únii pozdvihla na úroveň najvyšších medzinárodných noriem, najmä nového dohovoru Rady Európy z roku 2007, a osvedčených vnútroštátnych postupov.

Pokiaľ ide o trestné vyšetrovanie, legislatívny návrh bude obsahovať nové trestné činy súvisiace s novými formami zneužívania, ktoré umožňujú nové technológie. Vyšetovania a vznesenie obvinenia bude jednoduchšie. O tomto viac nebudem hovoriť. Čo sa týka pomoci obetiam, uľahčíme im prístup k spravodlivosti.

Ďalej, a predovšetkým, zorganizujeme prevenciu v podobe riadenia páchatel'ov na základe individuálnej diagnostiky a zhodnotenia rizík každého páchatel'a. Okrem toho sa budeme usilovať o prevenciu a minimalizáciu rizika recidívy a zavádzanie opatrení na zabezpečenie optimálnej účinnosti bezpečnostných mechanizmov v celej únii. V tomto smere bude veľmi cenný systém ECRIS (Európsky informačný systém registrov trestov), ktorý umožní vytvorenie siete registrov trestov.

Dostal som aj otázky týkajúce sa extrateritoriality. Túto príležitosť využijeme aj na navrhnutie reštriktívnejších opatrení na tejto úrovni zameraných na stíhanie trestných činov sexuálneho vykorisťovania spáchaných

občanmi krajín EÚ v tretích krajinách aj v prípade, že tretia krajina, v ktorej bol trestný čin spáchaný, ho nedokáže zabezpečiť.

Také je súčasné zmýšľanie. Pani Angelilliová, pri vypracovávaní tejto rámcovej smernice sa budeme, samozrejme, veľmi starostlivo riadiť všetkými vašimi odporúčaniami.

Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, Parlamentu by som chcel povedať aj to, že mať dobrý právny rámec nestačí. Potrebujeme aj nástroje. Z tohto dôvodu sa na európskej úrovni usilujeme vybudovať okolo Europolu platformu, ktorá by mohla slúžiť na spracovanie informácií zozbieraných v členských štátoch a distribúciu správ a štatistických údajov z vnútroštátnych platforiem. Takéto platformy existujú vo viacerých členských štátoch EÚ, no teraz je potrebné zabezpečiť, aby sa s týmito informáciami mohol oboznámiť každý na úrovni Spoločenstva. Ak sa nám podarí vytvoriť okolo Europolu takúto platformu, Európska únia môže v tomto smere priniesť pridanú hodnotu.

Chcel by som tiež uviesť, že máme aj ďalší nástroj, do ktorého vkladám veľké nádeje – inými slovami, neformálne verejno-súkromné zoskupenie vytvorené Komisiou, ktorá zaviedla európsku finančnú koalíciu proti komerčným obrázkom s detskou pornografiou. Zoči-voči štvornásobnému nárastu počtu stránok v rokoch 2003 až 2007 musíme zapojiť aj súkromný sektor, ktorý ovláda veľkú časť infraštruktúry IT. Je potrebné mobilizovať predovšetkým poskytovateľov prístupu na internet. To je základ.

Koalícia spojí všetky zainteresované strany: mimovládne organizácie, banky, spoločnosti vydávajúce kreditné karty, organizácie zabezpečujúce platby online, poskytovateľov internetových služieb a ďalších súkromných prevádzkovateľov zastúpených na internete. Pustí sa do lokalizovania a konfiškovania ziskov pochádzajúcich z trestnej činnosti. Je to hlavný faktor smerujúci k zastaveniu množstva obchodných postupov, pri ktorých sa využíva takáto detská pornografia.

To je v skratke moja odpoveď, pani predsedajúca, ale budeme mať príležitosť sa k tejto významnej téme vrátiť. Dodal by som, že minulý týždeň sme mali veľmi pekný Deň ochrany osobných údajov. Videl som mladých ľudí, ako pozoruhodným spôsobom vystríhali iných mladých, aby boli pri používaní internetu opatrní.

Viete, že v súčasnosti je stále viac monitorovacích mechanizmov, pomocou ktorých môžu rodiny zvýšiť bezpečnosť detí pri používaní internetu. Nehovorím, že situácia je ideálna, ale robí sa veľa vecí a, samozrejme, musíme zmobilizovať celú internetovú komunitu.

Rád by som zdôraznil myšlienku „varovania o únosoch“, pretože nebola spomenutá v mnohých prejavoch. Je naozaj dôležité, aby Parlament vyzval členské štáty, ako to urobil vo vyhlásení z 2. septembra 2008, aby sa vybavili výstražnými systémami a uzavreli dohody o spolupráci, pomocou ktorých dosiahnu cezhraničné spúšťacie mechanizmy.

Navyše máte aj veľmi veľkorysú vytvorenú rozpočtovú položku, pomocou ktorej môžete podporiť členské štáty pri vytváraní týchto mechanizmov alebo aspoň vzájomného prepojenia v súvislosti s varovaním o únosoch. Vieme, že varovanie o únose môže byť veľmi účinné, ak sa spustí rýchlo. Teraz by som pred Európskym parlamentom osobitne zdôraznil hrôzy spojené s únosmi detí, ktoré sa často robia na pornografické účely.

Ešte raz by som chcel Európskemu parlamentu poďakovať za podporu v boji za ochranu detí. Rád by som tiež dodal, že som si všimol vyjadrenia o ochrane údajov pri zákonných postupoch zahŕňajúcich deti. Nemôžem už ďalej pokračovať, ale chcel by som zdôrazniť, že v marci sa pokúsime dať Európskej únii príkladný právny rámec, ktorý bude v súlade s najprísnejšími normami na ochranu detí.

Roberta Angelilli, spravodajkyňa. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, chcela by som kolegom poslancom ešte raz poďakovať za názory a podporu vyjadrenú počas rozpravy a na záver by som rada vyslovila špeciálne poďakovanie za aktívnu spoluprácu aj Európskej komisii. Osobitné poďakovanie dlhujem pánovi Barrotovi, pretože aj dnes ráno preukázal mimoriadne silnú politickú a zákonodarnú vôľu vo vzťahu k ochrane detí. Dal nám naozaj mnoho podnetov na zamyslenie a predovšetkým praktický záväzok.

Rada by som pri tejto príležitosti predniesla zopár dodatočných pripomienok. Po prvé, nemáme dostatok údajov. Príliš často nám chýbajú dostatočné údaje, štatistické informácie, ktoré potrebujeme ako základ pre svoju prácu, ak chceme monitorovať a lepšie poznať zneužívanie detí a, samozrejme, lepšie proti nemu bojovať. O tomto nedostatku údajov sa – ako by som to povedala – hovorí často, ale považujem za dôležité poukázať naň, pretože ide o nedostatok, ktorý musíme vyriešiť.

Čo sa týka ochrany údajov, niektorí poslanci sa dotkli tejto témy a pán komisár im už veľmi konkrétne odpovedal. Rada by som zdôraznila, že problematiku ochrany údajov veľmi dobre poznám a nemyslím si, že by existoval rozpor medzi ochranou súkromia a právami dieťaťa – samozrejme, za predpokladu, že inštitúcie plnia svoju úlohu a všetci, od poskytovateľov internetových služieb až po políciu, dodržiavajú pravidlá.

Okrem toho by som chcela zdôrazniť, že v skutočnosti práve deti najviac potrebujú ochranu súkromia a údajov. Spomenul to aj pán Barrot: často sa stáva, že počas súdneho konania, keď vypukne škandál, v ktorom je, žiaľ, obeťou dieťa, práve toto vykorisťované dieťa je ponechané napospas médiám bez akejkoľvek ochrany a povedala by som, že aj bez zľutovania, pokiaľ ide o jeho povesť a súkromie, a to všetko len preto, aby sa zvýšila sledovanosť televízie a predalo zopár výtlačkov novín navyše. Rada by som dodala, že pred týmito nebezpečenstvami nie je uchránené žiadne dieťa a deti bez sprievodu a rómske deti sú často ohrozené ešte viac.

Vážená pani predsedajúca, na záver by som chcela povedať, že na kultúrnej a politickej úrovni je jednoznačne potrebné vyvinúť významné úsilie, a to zo strany rodín, škôl a médií. Mnoho sa dá dosiahnuť samoreguláciou, no je jasné, že bez záväzných a pevných legislatívnych nástrojov nemôžeme bojovať proti prípadom vykorisťovania, za ktorými nie sú len jednotlivci, ale často skutočné zločinecké organizácie.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa bude konať dnes.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Corina Crețu (PSE), písomne. – (RO) Jednou z hlavných črt sexuálneho zneužívania detí je jeho rýchle šírenie prostredníctvom internetu, čím sa boj proti nemu stáva ešte ťažším. Blokovanie webových stránok šíriacich detskú pornografiu sa musí stať zákonnou povinnosťou. Grooming detí musí byť rozhodne považovaný za trestný čin.

Musíme si lepšie uvedomiť riziko vyplývajúce z využívania nových technológií pedofilmi v čase, keď deti stále aktívnejšie používajú internet. Nemáme na výber, musíme brať do úvahy generačné rozdiely, ktoré existujú pri používaní internetu, a tým aj pri kontrole prístupu detí na webové stránky s vysokým stupňom rizika.

Je mimoriadne dôležité nadviazať komunikáciu medzi školou a rodinou s cieľom naučiť deti, ako identifikovať rizikové situácie a ako v nich reagovať. Z tohto dôvodu sú užitočné špeciálne informačné a vzdelávacie programy, nehovoriac o európskej stratégii boja proti sexuálnemu zneužívaniu a aktívnejšej spolupráci medzi členskými štátmi zameranej na vytvorenie nadnárodnej policajnej siete na boj proti detskej pornografii a prostitúcii, ako aj siete na riadenie databázy s údajmi o osobách odsúdených za takéto činy.

Z hľadiska európskej spolupráce je poľutovaniahodné, že proces ratifikácie dohovoru Rady Európy z roku 2007 je taký pomalý.

Louis Grech (PSE), písomne. – Táto správa uznáva, že narušenie dôstojnosti dieťaťa predstavuje závažné porušenie ľudských práv a tiež ohavný skutok, ktorý sa, žiaľ, v EÚ nerieši jednotne. Je znepokojujúce, že niektoré členské štáty nevykonali všetky dôležité medzinárodné dohovory o ochrane detí. Naliehavo žiadam Komisiu, aby použitím všetkých dostupných nástrojov vyvíjala na tieto štáty nátlak, nech dajú veci do poriadku.

Ak chce Európa bojovať proti detskej pornografii, musí uplatňovať prísne právne predpisy, ale aj uskutočňovať vzdelávacie projekty, ktoré informujú ľudí o tejto problematike. Je potrebné informovať rodičov o existujúcich technických riešeniach na ochranu detí, najmä o softvérových nástrojoch, ktorých použitie je jednoduché a sú k dispozícii zadarmo alebo za nízku cenu.

Slabé prekážky vstupu a minimálne riziko spôsobujú, že pre zločinecké organizácie je veľmi ľahké dostať sa do kybernetického priestoru. Ak chceme čeliť tejto novej hrozbe, musíme zosúladiť právne predpisy, zlepšiť presadzovanie práva a posilniť spoluprácu v policajnej oblasti. Právne predpisy EÚ by navyše vyriešili problém len čiastočne, pretože má celosvetový rozmer. Je teda potrebný celosvetový rámec na presadzovanie práva na medzinárodnej úrovni. V tomto smere naliehavo žiadam EÚ, aby prevzala iniciatívu.

Tunne Kelam (PPE-DE), písomne. – Akékoľvek vykorisťovanie detí je neprijateľné. Deti predstavujú budúcnosť každej spoločnosti a zároveň jej najbezbrannejšiu skupinu. Prvoradou povinnosťou politikov je preto ochrana detí pred všetkými druhmi zneužívania, najmä pred rizikom sexuálneho zneužívania.

Zo srdca vítam komplexnú správu, ktorá vyzýva všetky členské štáty, aby sa danému problému venovali s absolútnou vážnosťou.

Pripájam sa k výzve určenej siedmim členskými štátmi, ktoré ešte nepodpísali dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním. Pripájam sa aj k výzve, aby všetky členské štáty podpísali, ratifikovali a vykonali všetky dôležité medzinárodné dohovory o ochrane detí.

Podpísaním a ratifikáciou dohovorov však získame len rámec na zlepšenie. V dôsledku rastúceho počtu dôkazov o sexuálnom vykorisťovaní detí sú potrebné praktické opatrenia. Deti musia vyrastať v bezpečnom prostredí, za ktoré nesú hlavnú zodpovednosť rodičia. Naliehavo žiadam členské štáty o vzájomnú koordináciu opatrení a podporujem aj myšlienku zavedenia systému výmeny informácií o nezvestných deťoch, ktorým sa v tomto smere zlepši spolupráca na európskej úrovni.

Marianne Mikko (PSE), písomne. – (ET) Deti potrebujú starostlivosť a ochranu nás zákonodarcov. Je veľmi dôležité, aby sedem členských štátov a susedné krajiny podpísali dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním. Dôležité je aj vykonanie rámcového uznesenia Rady.

Osobám, ktoré sa stali obeť zneužívania v ranom veku, je potrebné zaručiť plnú ochranu počas vyšetrovania, pred súdnym konaním a po ňom. Je nevyhnutné okamžite zaviesť mechanizmy na ochranu obetí, napríklad poskytovanie náležitej pomoci rodinám obetí a zaobchádzanie s obeťmi ako s obzvlášť bezbrannými osobami.

Musíme zvýšiť úroveň ochrany. To, čo sa deje na internete, prekročilo všetky hranice. Deti často nie sú schopné chápať vážnosť a následky situácie. Niečo, čo sa často zdá hrou, môže viesť k celoživotnej psychickej ujme.

Musíme preto zakázať pedofilné diskusné skupiny a internetové fóra a nadväzovanie priateľstva s deťmi na sexuálne účely použitím takýchto metód klasifikovať ako trestný čin. Je to naozaj potrebné.

Je našou povinnosťou chrániť deti pred svetom, ktorý ich môže zničiť. Páchateľov sexuálnych trestných činov nesmieme k deťom pustiť. Musíme to zabezpečiť prijatím potrebných opatrení.

Katrin Saks (PSE), písomne. – (ET) Estónsko patrí medzi krajiny, v ktorých momentálne prebieha proces sprisňovania trestov pre páchateľov trestných činov namierených proti deťom. To je však boj proti následkom.

Ak chceme trestnej činnosti predchádzať, musíme podporovať internetovú gramotnosť, v rámci ktorej je potrebné aj informovať ľudí o rizikách. Svet počítačov je, žiaľ, práve tým miestom, kde rodičia nie sú schopní byť svojim deťom sprievodcami.

Ak chceme predchádzať trestnej činnosti, je potrebné zvýšiť informovanosť. Prieskum Eurobarometra z roku 2008 ukázal, že veľké percento rodičov nevenuje pozornosť tomu, čo ich deti robia na internete. Ja napríklad zastupujem krajinu, v ktorej je miera používania internetu jedna z najvyšších v EÚ, ale ľahostajnosť rodičov je tiež jedna z najvyšších v EÚ. Konkrétne 60 % z nich neznepokojuje, že ich deti by sa mohli stať obeťmi obťažovania, 47 % rodičov neznepokojuje, že ich deti si prezerajú pornografické alebo násilnícke materiály, a 62 % rodičov neznepokojuje, že ich deti by mohli poskytovať osobné údaje.

Je veľmi dôležité informovať rodičov a spustiť informačné programy pre deti na internete, lebo len 10 % (estónskych) detí uvádza, že požiadali rodičov o pomoc v súvislosti s nepríjemnými incidentmi, ktoré zažili na internete.

5. Sankcie voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0026/2009) pána Claudia Fava o sankciách voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt.

Claudio Fava, spravodajca. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, štyri minúty mi budú stačiť na zhrnutie dvojročnej práce, práce, ktorá bola ťažká, ale pevne verím, že užitočná, a na ktorej sa podieľal Európsky parlament spolu s Komisiou, ktorá predložila návrh, a s Radou. Podstatou tejto práce bolo pripraviť

smernicu, ktorá po prvýkrát stanoví sankcie voči zamestnávateľom, ktorí majú prospech z činnosti nezákonných prisťahovalcov.

Myslím si, že sa nám podarilo zmeniť filozofiu, na ktorej sa táto smernica zakladá, pretože bola obmedzená len na boj proti nezákonnému prisťahovalectvu. Kompromisné znenie odsúhlasené Radou poskytuje aj istú ochranu pre tých prisťahovalcov, ktorých často držia zločinné organizácie ako rukojevníkov a ktorí sú nútení pracovať nelegálne. Inak by vzniklo riziko, pani predsedajúca, že by boli potrestaní dvojnásobne – v postavení vykorisťovaných pracovníkov, ktorí sú často nútení prijať nedôstojné pracovné podmienky, ako aj nezákonných prisťahovalcov, ktorých je nutné repatriovať s dodržaním zákazu repatriácie, ktorý v mnohých krajinách predstavuje roky a roky.

V tejto súvislosti sme v článkoch 7 a 14 stanovili, že v prípadoch, ktoré zahŕňajú menšiny, vážne vykorisťovanie alebo obchodovanie s ľuďmi, budú členské štáty povinné vypracovať predpisy o udeľovaní dočasných povolení na pobyt, ktorých platnosť bude možné predĺžiť dovtedy, kým nebude uhradená prípadná dlžná odmena. Chceli by sme, aby sa táto možnosť vzťahovala na všetkých nelegálnych prisťahovalcov, tomu však bráni smernica o návrate, ktorá bola prijatá minulý rok. Nepatrím k tým, ktorí ju podporili.

Podarilo sa nám však zaviesť predpis, ktorý umožňuje členským štátom v súvislosti s prisťahovalcami uplatňovať priaznivejšie opatrenia pri udeľovaní povolení na pobyt. Podľa môjho názoru je kľúčový článok 10. Po prvýkrát stanovuje ukládanie trestných sankcií v najhorších prípadoch vrátane prípadov, keď sú riadni pracovníci v menšine.

Podľa môjho názoru sú dôležité dodatočné sankcie stanovené v článku 8. Zahŕňajú odobratie licencií, zatvorenie prevádzok v obzvlášť vážnych prípadoch a vylúčenie zo štátnej pomoci pochádzajúcej z európskych fondov. V opačnom prípade by sme sa dopustili mimoriadneho pokrytectva: jednou rukou by sme trestali zamestnávateľov a druhou by sme im naďalej podávali štedré dotácie.

Podľa môjho názoru je nevyhnutné, aby sme presadili ustanovenie o rovnakej odmene pre nezákonného prisťahovalca, ako aj riadneho pracovníka bez akejkoľvek diskriminácie.

Do rozsahu smernice sme zahrnuli agentúry sprostredkujúce dočasné zamestnanie. V niektorých krajinách, napríklad v mojej vlastnej, sú to predovšetkým tieto organizácie, ktoré veľmi ochotne zamestnávajú nelegálnych pracovníkov za tých najhorších vykorisťujúcich podmienok. Len si spomeňte na prípady zamestnávania nelegálnych poľnohospodárskych pracovníkov, ktoré dlhú dobu zaplňali články o trestných činoch.

Podarilo sa nám presadiť, aby odbory mohli zastupovať prisťahovalcov v správnom a občianskoprávnom konaní. Predošlé znenie uvádzalo vo všeobecnosti tretie strany, teraz však uvádza odbory.

Potrebujeme istý čas na zabehnutie, aby sme sa presvedčili, ako smernica funguje, a požiadali sme preto Komisiu, aby po troch rokoch od prijatia smernice podala Parlamentu a Rade správu o jej fungovaní, predovšetkým čo sa týka predpisov o kontrolách, povoleniach na pobyt, sankciách a uzatváraní subdodávateľských zmlúv.

Čo sa týka subdodávok v článku 9, ktorý bol predmetom diskusie medzi Európskym parlamentom a Radou a v rámci samotnej Rady, váš spravodajca chcel rozšíriť zodpovednosť na celý dodávateľský reťazec, ako pôvodne navrhovala Komisia. Rada a Parlament alebo skôr časť Parlamentu boli za úplné vylúčenie subdodávateľov, ale dospeli sme ku kompromisnému riešeniu, ktoré je podľa môjho názoru prijateľné: k riešeniu dvojitej zodpovednosti, ktoré by nám nemalo brániť vydávať v budúcnosti nariadenia týkajúce sa tejto problematiky. Z tohto dôvodu zajtra vo svojom mene a v mene ostatných tieňových spravodajcov, ktorým som vďačný za spoluprácu počas týchto dvoch rokov, požiadam Radu, aby do kompromisného znenia, o ktorom budeme hlasovať, vložila vyhlásenie o tom, že ustanovenia spomínaného článku 9 nebudú obmedzovať žiadnu budúcu právnu úpravu týkajúcu sa uzatvárania subdodávateľských zmlúv.

Na záver dodám, pani predsedajúca, že verím, že táto smernica nám pomôže priblížiť sa k predstave o Európe, v ktorej sa prisťahovalectvo konečne stane záležitosťou kolektívnej zodpovednosti a uznávaných práv a nie iba predpisov proti prisťahovalcom.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa, samozrejme, poďakovať pánovi Favovi a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci.

Viaceré strany vynaložili veľké úsilie na dosiahnutie dohody v prvom čítaní a vzhľadom na to, že veľká väčšina hlasovala pred niekoľkými dňami vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a tesne pred Vianocami vo Výbore stálych zástupcov v prospech, myslím si, že sme na správnej ceste.

Tento dokument samozrejme nespĺňa z každej stránky počiatočné ambície. Komisia však môže podporiť tento kompromis bez zaváhania. Táto smernica nám umožňuje zaviesť účinný nástroj, spoločný rámec, ktorý zamestnávateľov odradí od zamestnávania pracovníkov z tretích krajín s nezákonným pobytom.

Komisia bude prísne dbať na dodržiavanie kontrol. Kompromisné znenie odporúča lepšie ciele kontroly kvality, takže v nasledujúcich rokoch bude zrejmé, či boli tieto kvalitatívne kritériá uplatnené a či bola povinnosť členských štátov pravidelne identifikovať rizikové sektory nelegálnej práce na ich území skutočne účinná. Toto potrebujeme, aby sme boli schopní bojovať proti zamestnávaniu ľudí z tretích krajín bez povolenia na pobyt a predovšetkým ukladať sankcie voči zamestnávateľom, ktorí majú z týchto ľudí prospech. Overovanie realizácie týchto ustanovení v súvislosti s kontrolami preto bude prioritou budúcich správ Komisie o uplatňovaní tejto smernice.

Z tohto kompromisu, samozrejme, vyplývajú aj pozitívne výsledky, predovšetkým dosiahnutie konsenzu o problematickej otázke uzatvárania subdodávateľských zmlúv. Postrehol som, že pán Fava očakával stanovisko Rady a Parlamentu. Ja osobne žiadne nedostatky nevidím.

Komisia víta, že smernica odporúča trestné sankcie v obzvlášť vážnych prípadoch, v ktorých sú tieto sankcie potrebné aj primerané. Sú potrebné na posilnenie odradenia zamestnávateľov, pretože v mnohých vážnych prípadoch nie sú správne sankcie dostatočné na to, aby odradili bezohľadných zamestnávateľov. Sú primerané v podobe nástroja, ktorý má doplniť ambicióznú európsku politiku boja proti nezákonnému prisťahovalectvu. Komisia v tejto súvislosti oceňuje skutočnosť, že kriminalizácia zamestnávateľov obetí obchodovania bola opätovne vložená do znenia záverečného kompromisu.

Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, táto smernica je prvým výrazným krokom v boji proti nezákonnému prisťahovalectvu. Zameriava sa na praktiky bezohľadných zamestnávateľov a zároveň poskytuje ochranu migrujúcim pracovníkom, ktorí sú v takýchto prípadoch často obeťami.

Táto smernica by mala byť prijatá a realizovaná čo najrýchlejšie. Komisia bude tento proces podporovať a sprevádzať zvolávaním pravidelných schôdzí odborníkov z členských štátov počas fázy transpozície, ktorí prediskutujú prípadné problémy. Je to dôležitý nástroj a Komisia urobí všetko potrebné na zabezpečenie jeho účinného využívania.

i

Chcel by som sa poďakovať Parlamentu, pánovi Favovi a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci.

Edít Bauer, spravodajkyňa Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci požiadaného o stanovisko. – (SK) Legislatíva o sankciách voči zamestnávateľom zamestnávajúcim ilegálnych migrantov z tretích krajín je podľa očakávania nástrojom na zníženie tzv. pull-faktora ilegálnej migrácie. Na druhej strane však treba vidieť aj možný pozitívny efekt na zlepšenie podmienok hospodárskej súťaže a dúfam, že prispeje aj k boju proti obchodovaniu s ľudskými bytosťami.

Existuje názor, že táto legislatíva neprináša pridanú hodnotu. Vzhľadom na to, že takýto legislatívny nástroj zatiaľ na úrovni Európskeho spoločenstva neexistuje, pre niektoré členské štáty je pridaná hodnota vysoká, pre iné, v ktorých legislatíva v danej oblasti existuje, pridaná hodnota nemusí byť zreteľná.

Pri rokovaníach o možných kompromisoch s Komisiou a Radou sa diskusia sústredila na niektoré problémové okruhy. Po prvé: na problém zodpovednosti hlavného dodávateľa za plnenie povinností predpísaných zákonom za subdodávateľov, kde návrh obmedzuje zodpovednosť na konanie priamych subdodávateľov. Po druhé: na spôsob zabezpečenia dostupnosti účinných postupov na uplatňovanie dlžnej odmeny ilegálneho migranta, kde sme sledovali princíp nediskriminácie, ale hľadali sme spôsob, aby ilegálny migrant mal dostupnú pomoc a mechanizmy, aby dostal svoju mzdu aj po návrate do svojej krajiny. Po tretie: na možné oddialenie vykonania rozhodnutia o návrate ilegálneho migranta až dovtedy, kým nedostane dlžnú odmenu. V tejto súvislosti treba konštatovať, že oddialenie výkonu rozhodnutia by extrémne zoslabilo alebo dokonca negovalo zámer navrhovanej legislatívy. A napokon, problém inšpekcií je ponechaný na členské štáty s vedomím, že inšpekcia práce zohráva naozaj kľúčovú úlohu pre efektívnosť právnych predpisov.

Nepochybne existujú rôzne názory na riešenie týchto aj iných problémov v tomto návrhu. O niektorých z nich rozhodne až vykonávanie smernice. Chcela by som na záver poďakovať pánovi Favovi, Komisii a francúzskemu predsedníctvu za úspešné hľadanie kompromisov.

Esther de Lange, spravodajkyňa Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť požiadaneho o stanovisko. – (NL) Tiež by som sa chcela poďakovať pánovi spravodajcovi za jeho prácu, avšak neprehliadam úsilie tieňového spravodajcu Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, pána Busuttilla, a spravodajkyne Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, pani Edit Bauerovej. Koniec koncov, vďaka ich úsiliu slúži dosiahnutý kompromis na to, na čo slúžiť má, t. j. ruší vidinu práce ako motív pre nezákonné prisťahovalectvo tým, že v skutočnosti trestá pracovníkov nelegálne sa zdržiavajúcich v Európskej únii.

Táto legislatíva sa na rozdiel od toho, čo sa niektoré strany Európskeho parlamentu snažili pôvodne dosiahnuť, nestala nástrojom následnej legalizácie nezákonných prisťahovalcov. Rozprava o zákonnej migrácii v skutočnosti prebieha inde. Ako spravodajkyňa Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť však verím, že pri riešení problematiky tejto skupiny ľudí, ktorí sa v Európskej únii zdržiavajú nelegálne a ktorí, ako už bolo povedané, sú často obeťami vykorisťovania, je potrebné vo väčšej miere prihliadať na rodovú problematiku.

Odhady počtu osôb z tretích krajín, ktorí sa v Európskej únii zdržiavajú nelegálne, sú nepresné a pohybujú sa od 4,5 milióna do 8 miliónov. Z týchto odhadov navyše nevyplýva celkový pomer mužov a žien ani problémy súvisiace s rodovou otázkou, ktorým čelia nezákonné prisťahovalkyne. Chcela by som vás upozorniť na to, že nezákonné prisťahovalkyne sú bezbranné a sú často obeťami nútenej práce, obchodovania s ľuďmi a násillia. Je preto nutné, aby boli pracovníci orgánov zaoberajúcich sa touto problematikou špeciálne zaškolení.

Ako vždy tu však ide o účinné monitorovanie. Oceňujem, že pôvodne navrhované monitorovanie, ktoré sa malo vzťahovať minimálne na 10 % zamestnávateľov, bolo zrušené a do kompromisného znenia bol zapracovaný rizikový prístup. Správy v belgických novinách *De Standaard* z minulého leta o domácich sluhoch na istých veľvyslanectvách v Bruseli, len čo by od budovy Berlaymont kameňom dohodil, potvrdzujú, že tieto situácie nie sú natoľko vzdialené. Chcela by som preto odkázať Európskej komisii, že kvalita sa vždy ukáže v praxi. Postavte sa tvárou v tvár svojej zodpovednosti kriticky kontrolovať, ako krajiny riešia tieto právne predpisy a či ich účinne uplatňujú.

Simon Busuttil, v mene skupiny PPE-DE. – (MT) Vážená pani predsedajúca, táto právna úprava je pravdepodobne jednou z prvých, ktoré sa priamo zaoberajú fenoménom nezákonného prisťahovalectva pomocou legislatívnych nástrojov, a dnes už môžeme konštatovať, že bola konečne presadená. Bola veľmi potrebná, a preto som nesmierne rád, že sa nám v tejto súvislosti podarilo dosiahnuť chvályhodný kompromis. Čo sme konkrétne dosiahli touto právnou úpravou? Napadli sme jeden z hlavných zdrojov, ktoré motivujú ľudí k tomu, aby sa uchýlili k nezákonnému prisťahovalectvu. Napadli sme podnet. O akom podnete hovoríme? Týmto podnetom označujeme situáciu, keď osoba žijúca napríklad v Afrike riskuje svoj život cestou do inej krajiny s vidinou, že si tam môže nájsť prácu, hoci nelegálnym spôsobom. Odteraz vysielame jasné posolstvo, že už viac netolerujeme nelegálne zamestnávanie a nemá preto zmysel preplaviť sa do Európy s mylným dojmom, že sú tu k dispozícii pracovné miesta. Odteraz niečo takéto nebude vôbec možné. Ako povedala predchádzajúca rečníčka, je dôležité, aby tento nástroj nebol použitý na uzákonenie nezákonných situácií, ale mal by byť použitý ako jasné posolstvo, že nelegálne zamestnávanie sa už nebude tolerovať. Toto sa dosahuje prostredníctvom účinných opatrení a sankcií: finančných, správnych a aj trestných. Tieto opatrenia slúžia aj na sprostredkovanie jednoznačného posolstva zamestnávateľom, že už nebudeme tolerovať zamestnávanie pracovníkov bez povolenia. Ďakujem.

Stavros Lambrinidis, v mene skupiny PSE. – (EL) Vážená pani predsedajúca, Európskemu parlamentu sa podarilo radikálne zmeniť účel smernice, o ktorej dnes diskutujeme. Pán Claudio Fava si v tejto súvislosti obzvlášť zaslúži našu gratuláciu. Po prvé, podarilo sa nám presadiť ustanovenie o povinnom vyplatení dlžnej odmeny nezákonným prisťahovalcom, ktorí sú deportovaní. Po druhé, pomohli sme zabezpečiť prijatie ustanovenia o prísnych a závažných trestných sankciách pre zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú prisťahovalcov v neprijateľných životných podmienkach. Po tretie, zabezpečili sme ochranu práva, ktoré umožňuje odborom a iným orgánom zastupovať prisťahovalcov pred súdom, a po štvrté, zaviedli sme právo udeliť povolenie na pobyt s krátkou alebo dlhšou platnosťou nezákonným prisťahovalcom, ktorí odhalia zločinecké organizácie. Inými slovami, konečne sa k nezákonným prisťahovalcom správame ako k ľudským bytostiam bez toho, aby sme súčasne legalizovali nezákonné prisťahovalectvo, čo je dôvod, pre ktorý podporujeme tento kompromis.

Stále však existuje nebezpečný nesúlad medzi pretrvávajúcim prístupom polície k nezákonnému prisťahovalectvu a skutočnosťou v mnohých členských štátoch. Uplatňovanie smernice si aj preto vyžiada osobitnú pozornosť. Mohlo by priviesť tisíce nezákonných prisťahovalcov k chudobe, k tvorbe get a zločinu a aj napriek tomu, že ich nedeportujeme alebo preukázateľne nebudeme schopní ich deportovať, môžu zostať bez práce. Naopak, ak dnes mnohí nezákonní prisťahovalci v Európe pracujú na pracovných miestach, o ktoré Európania nemajú záujem, mali by sme tu v skutočnosti rokovať o spoločných predpisoch o zákonnom prisťahovalectve do Európy a legalizácii týchto prisťahovalcov, nie o nových predpisoch týkajúcich sa ich deportácie.

Na záver, absolútne nevyhnutný boj proti trhu s nelegálnou prácou sa nepochybne netýka len nezákonných prisťahovalcov, týka sa hlavne zákonných prisťahovalcov, týka sa miliónov európskych občanov, ktorých zamestnávateľia každodenne potláčajú ich zamestnanecké práva, týka sa skutočnosti, že zákony v oblasti zamestnanosti sú potláčané bez akejkoľvek vecnej kontroly alebo vecných sankcií. Právnym základom dnešnej smernice by teda podľa môjho názoru mal byť všeobecný boj proti nelegálnej práci v Európe, nie proti samotnému prisťahovalectvu. Zameriavanie sa na prisťahovalcov, vždy keď sa v Európe stane niečo zlé, je veľmi nebezpečné pre sociálnu kohéziu našich krajín. Nepochybne je nutné bojovať aj proti nezákonnému prisťahovalectvu, ale nemôžeme zatacovať ľudí, ktorí z vlastnej krajiny unikajú pred úbohými podmienkami s nádejou na lepší život.

Jeanine Hennis-Plasschaert, v mene skupiny ALDE. – (NL) Európska únia musela celé roky bojovať s prítomnosťou miliónov nezákonných prisťahovalcov na svojom území a tlak nájsť riešenie narastá. Tento tlak je značný, a to oprávnené. Ak skutočne chceme prijať poddajnú a spoľahlivú migračnú politiku, ktorá poskytuje utečencom ochranu a v ktorej vytvoríme transparentné príležitosti pre zákonnú migráciu, potom je potrebným opatrením prístup, ktorý náležite zohľadňuje všetky odradzujúce a povzbudzujúce faktory, ktoré vedú k nezákonnému prisťahovalectvu.

Minulé leto Rada s Parlamentom uzatvorila dohodu o tzv. smernici o návrate, ktorá sa zameriava najmä na samotných nezákonných prisťahovalcov, pričom dnes sa sústreďujeme na zamestnávateľov, ktorí neváhajú zamestnávať nezákonných prisťahovalcov. Toto nie je len značný stimul pre nezákonných prisťahovalcov, ale nepochybne to spôsobuje výskyt prípadov zlého zaobchádzania a hrubého vykorisťovania.

Dôležitosť harmonizovanej európskej politiky je podľa môjho názoru nesporná. Koniec koncov, keď neexistujú vnútorné hranice, členský štát A sa môže neprestajne trápiť, ak však členský štát B ledva rieši zamestnávanie nezákonných prisťahovalcov alebo túto otázku nerieši vôbec, zostane členský štát A len hlasom volajúcim do prázdna.

Po viac-menej pomalom začiatku teraz máme po intenzívnych rokovaníach s Radou k dispozícii kompromis, ktorý je pre mňa prijateľný, a chcela by som sa poďakovať pánovi spravodajcovi za jeho konštruktívny a pragmatický spôsob práce. Bolo to ako závan čerstvého vzduchu, čo nemožno povedať o činnosti niektorých jeho kolegov poslancov EP, ktorí teraz za každú cenu trvajú na tomto sprievodnom písomnom vyhlásení – hrajú divadlo, čo nie je veľký prínos pre obraz Parlamentu. S tým súhlasí aj moja skupina.

Navyše by malo byť jasné, že po prijatí tejto smernice závisí len od členských štátov, aby sa vyburcovali ku konkrétnym opatreniam. Malo by byť jasné, že Európska komisia ani Európsky parlament nemá k dispozícii čarovný prútik, keď ide o ráznosť alebo presadzovanie pravidiel. Rada bola dôrazne proti záväznému percentu kontrol a tu často leží problém, ako už povedali mnohí v tomto Parlamente, a aj pán komisár. Jediné, čo môžem urobiť, je podnecovať vás k tomu, aby ste presadzovanie týchto pravidiel premenili na skutočnosť a zabezpečili, že znovu neuviazneme s prázdnyimi slovami na papieri, pretože z toho skutočne nemá nikto prospech.

Tento návrh je v súvislosti s dosiahnutím komplexnej migračnej politiky opäť krokom správnym smerom. Máme však pred sebou ešte dlhú cestu, takže musíme len vytrvať. V tejto súvislosti by som chcela položiť kľúčovú otázku, ktorú si dnes kladie každý: prečo sa na tejto rozprave nezúčastňuje Rada? Toto je z môjho pohľadu jednoducho neprijateľné.

Zdzisław Zbigniew Podkański, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážená pani predsedajúca, Európska únia nezvláda nezákonné prisťahovalectvo. Svedčí o tom veľa skutočností a vyplýva to aj z dôvodovej správy pána Favu, v ktorej sa okrem iného hovorí, že „podľa odhadov žije v EÚ od 4,5 milióna do 8 miliónov nelegálnych prisťahovalcov a ich počet neustále rastie najmä v dôsledku jednoduchého prístupu k nelegálnej práci“. Len samotná skutočnosť, že sú tu použité čísla od 4,5 milióna do 8 miliónov potvrdzuje, že nie sme schopní presne určiť ani rozsah tohto problému. A hospodárska migrácia sa aj napriek tomu týka mnohých členských štátov EÚ, predovšetkým tých, ktorí k nej pristúpili neskôr.

V dnešnej dobe sa milióny Poliakov a občanov iných krajín sťahujú do starých členských štátov EÚ. Títo občania podstupujú tie isté komplikácie a sú v tej istej situácii ako migranti z tretích krajín. Nezákonné zamestnávanie totiž predstavuje vykorisťovanie pracovníkov a odopieranie výhod, na ktoré majú právo, v podobe práva na zdravotné poistenie alebo dôchodok, ďalej vykorisťovanie mladistvých a dokonca obchodovanie s ľuďmi. Tento fenomén môžeme prekonať, len ak budeme mať k dispozícii prísne právne sankcie a ak ich budeme dôsledne uplatňovať.

Jean Lambert, *v mene skupiny Verts/ALE*. – Vážená pani predsedajúca, veľmi si ceníme prácu pána Favu vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a aj pani Bauerovej vo Výbore pre zamestnanosť a sociálne veci. Myslím si, že tento Parlament si bude musieť zvyknúť na postup rozšírenej spolupráce v súvislosti s opatreniami, ktoré v podstate spájajú zamestnanosť a migráciu.

Ako už bolo povedané, tieto opatrenia majú byť súčasťou spoločnej prisťahovaleckej politiky Európskej únie, ktorá rieši stimulačný faktor potenciálnych pracovných príležitostí, často v rámci tieňovej ekonomiky a medzi bezbrannými a neorganizovanými pracovníkmi. Môže sa však uplatniť aj v prípade výskytu skutočných voľných pracovných miest, ktoré nemožno zaplniť pracovnými silami príslušných členských štátov, a v prípade, ak členské štáty neudeľujú dostatočné množstvo pracovných povolení, alebo v prípade škripajúcej byrokracie, ktorá nedokáže dostatočne rýchlo reagovať na požiadavky trhu práce. Navyše musíme vyplniť aj medzeru, ktorá sa týka ľudí, ktorí nemajú možnosť vrátiť sa do svojej rodnej krajiny – napríklad Zimbabwe – a ktorí často zostávajú takpovediac legálne v núdzi, a sú preto nútení nájsť si spôsob, ako sa udržať nažive.

Väčšina členských štátov už má teoreticky zavedené opatrenia na riešenie nezákonnej migrácie a mohli by ste sa domnievať, že v tejto súvislosti zjavne vykonávajú potrebné činnosti. Návrhy Komisie na kontrolu, ktoré boli súčasťou jej pôvodného dokumentu, však dlho neobstáli a Parlament musel zabojovať, aby presadil aspoň to, čo je momentálne súčasťou článku 15. Musíme len dúfať, že tieto kontroly sa nezamerajú len na malé podniky, ale že sa v skutočnosti zamerajú na niektoré z väčších spoločností, ktoré sa na tej najnižšej úrovni vo veľkej miere spoliehajú na bezbranných pracovníkov. Preto mnohí z nás považovali otázku zodpovednosti subdodávateľov za veľmi dôležitú. Niektorí z nás zastávajú názor, že to, čo nám zostalo, je už spomínaná oslabená verzia pôvodného návrhu Komisie.

Spomínala sa tu otázka povolenia na pobyt, ktoré môže členský štát udeliť v obzvlášť vážnych prípadoch po predložení sťažností. Predpokladám, že je to krok vpred, aspoň podľa toho, kde boli niektoré členské štáty na začiatku.

Jedným z problémov, ktoré mnohých z nás znepokojovali, je odmena – v prípade, ak nie je možné stanoviť dĺžku pracovnej zmluvy – a otázky týkajúce sa platby zdravotného a sociálneho poistenia a daní, pretože vieme, že mnohí bezbranní pracovníci ich v balíku zamestnaneckých výhod nemajú, ale stáva sa, že tieto platby sa nevyplácajú ani príslušným orgánom.

Pre mnohých z nás je otázka platby za vykonanú prácu principiálnou otázkou. Je nutné zohľadniť aj to, že prospech z toho majú spoločnosti a hospodárstvo, a cieľom nie je vypracovať legislatívne opatrenie trestajúce nezákonného migranta. Ak sa na túto problematiku pozeráme ako na časť celkovej politiky, ide tu aj o súčasť trvalého návratu, pretože ľudia sa vlastne vracajú s tým, čo zarobili.

Nemáme žiadnu záruku, že členské štáty zabezpečia ľuďom ich odmenu. Máme záruku, že budú k dispozícii mechanizmy, pomocou ktorých bude možné vystaviť pohľadávku, ale nie, že odmena bude skutočne vyplatená. Neexistuje teda záruka vyplatenia peňazí. Niektorí môžu mať dojem, že jednotlivci sa chopia šance a podstúpia tým riziko, ale ak zohľadňujeme otázky ľudskej dôstojnosti, a v prípade, ak ide o všeobecné ciele spoločnej prisťahovaleckej politiky, je to vážny problém.

Z pohľadu mojej politickej skupiny tento návrh teda už nie je vyvážený ani v súvislosti s kontrolami, ani s odmenou a návrhy v ostatných oblastiach neobstáli. Nemáme pocit, že členské štáty sú dostatočne zaangažované, a preto tento návrh nepodporíme.

Giusto Catania, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, štyri a pol milióna až osem miliónov osôb, ktoré nie sú občanmi EÚ, sa v Európe nachádza v nezákonnej situácii – vyplýva to z údjav Komisie.

Toto je celkom zanedbateľné číslo: je to len vyše 1 % obyvateľov s trvalým pobytom v Európskej únii. Nepochybne ide o nadnesený problém. Sú to pracovníci, ktorí vykonávajú užitočné služby, ako napríklad osobné služby a prácu v odvetví cestovného ruchu, a v drvivej väčšine prípadov sa začlenili do trhu práce.

Sú to pracovníci, ktorí sú užitoční pre naše hospodárstvo, ale sú to vykorisťovaní pracovníci – vykorisťovaní s cieľom znížiť náklady práce a obohatiť bezohľadných zamestnávateľov. Sú to pracovníci, ktorí často vykonávajú práce, ktoré nevykonávajú občania EÚ.

Potrebujeme týchto ľudí, vstúpili však do Európy nezákonne z jednoduchého dôvodu, a to, že neexistuje zákonný spôsob, akým by sem mohli prísť. To isté sa stalo veľkej väčšine občanov, ktorých situácia je teraz zákonná, do Európskej únie však vstúpili nezákonne.

Potrebovali sme ďalšie opatrenie: opatrenie, ktoré by uzákonilo situáciu miliónov takýchto ľudí. Potrebovali sme opatrenie, ktoré by ich vyslobodilo z otroctva, vydierania a vykorisťovania. Namiesto toho máme smernicu, ktorá pokračuje v tom, čo začala smernica o návrate. Najprv sme rozhodli o procese vyhostenia, dnes rozhodujeme o prípadnej záchytnej oblasti pre vyhostených a dokonca upresňujeme, kto za vyhostenie bude platiť. Prostredníctvom tejto smernice zaplatia vykorisťovaní viac ako ich vykorisťovatelia. Nanešťastie neexistuje ustanovenie o všeobecnom upravujúcom opatrení, a to ani pre tých, ktorí sami nahlásia svoj stav, svojich vykorisťovateľov alebo páchaný zločin. Ich cesta vedie od vykorisťovania v nezákonnej práci priamo k vyhosteniu.

Potrebovali sme niečo iné. Potrebovali sme opatrenie, ktoré by uprednostnilo legálnosť a nie kriminalizáciu tých, ktorí sa tu v súčasnosti nachádzajú nezákonne. Potrebovali sme opatrenie, ktoré by potlačilo xenofóbiu. Taliansky minister vnútra sa včera jednoznačne vyjadril, že musíme byť na nezákonných prisťahovalcov tvrdí, inak povedané, že musíme byť tvrdí na zraniteľných ľudí. Podľa môjho názoru prostredníctvom tejto smernice podporujeme tento druh xenofóbneho správania.

Európska únia potrebuje prisťahovalcov – hovorí to aj samotná Komisia: 50 miliónov do roku 2060, pretože sme uprostred demografickej krízy, ale nerobíme nič preto, aby sme im pomohli sem vstúpiť. Namiesto toho harmonizujeme systém vyhostenia a dnes rozhodujeme o vyhostení ľudí, ktorí sú tu nezákonne, hoci môže ísť o pracovníkov, ktorí sa začlenili do európskeho trhu práce.

Myslím si, že účinky tejto smernice budú zdrvivúce, pretože zatlačí prisťahovalcov a trh práce ešte hlbšie pod povrch a zvýši mieru zločinov vykorisťovania zo strany bezohľadných zamestnávateľov.

Nigel Farage, *v mene skupiny IND/DEM*. – Vážená pani predsedajúca, nezákonné prisťahovalectvo je problém, na ktorý má negatívny vplyv voľný pohyb osôb. Súčasnú vlnu nepokojov, ktorá sa rýchlo šíri Veľkou Britániou, však spôsobuje zákonná migrácia a vlastné pravidlá Európskej únie.

Odbory Veľkej Británie si 20 rokov mysleli, a presvedčil ich o tom Jacques Delors, že Európska únia je naklonená ich záujmu. Pravda však vyšla najavo a uvedomili si, že britská vláda nie je schopná uprednostniť záujmy Veľkej Británie.

Obávam sa, že tento stav sa ešte podstatne zhorší. Keď sa zúčastňujeme na veľkých projektoch financovaných z verejných prostriedkov, ako sú napríklad olympiády a budovanie sociálnych bytov, majú z toho prospech tisíce európskych pracovníkov. Celú dobu, čo sme v EÚ, nemožno vo Veľkej Británii zabezpečiť prácu pre britských pracovníkov. Predstava britských daňovníkov, ktorí financujú zahraničných pracovníkov, je jednoducho neprijateľná.

Ale vláda sa stále pevne drží svojej predstavy, že Európska únia je úžasná vec. Nie je to prekvapujúce, či áno? Pán Mandelson od Európskej komisie ešte stále dostáva 78 000 GBP ročne a čoskoro bude ako bývalý komisár, samozrejme, poberať aj adekvátny dôchodok – povedal by som, že tu ide o konflikt záujmov.

Teraz vznikla veľká obava, či zo spomínanej situácie nebude mať prospech xenofóbna extrémna pravica. To tiež nechceme. Naša Strana za nezávislosť Spojeného kráľovstva ponúkne v európskych voľbách britským občanom program, ktorý nie je založený na rasizme, s posolstvom, že je čas uprednostniť záujmy Veľkej Británie. Nie sme protekcionisti, ale chceme presadiť triezve uvažovanie. Chceme kontrolovať naše vlastné hranice a rozhodovať o tom, kto žije, pracuje a sídli v našej krajine.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážená pani predsedajúca, nádej na dobre platenú prácu je veľmi silným stimulom. Tieňové hospodárstvo rastie predovšetkým v komplikovanom hospodárskom období, následkom čoho mnoho ľudí riskuje svoje životy pri hľadaní krajiny blahobytu. Musíme jasne prehlásiť, že nelegálne zamestnávanie už nebudeme tolerovať.

Avšak najnovšia správa o základných ľudských právach v tejto súvislosti hovorí o viacerých problémoch. Správa poukazuje na to, že ten, kto poruší požiadavky na vstup do EÚ, bude odmenený, pretože prisťahovalci budú chránení viac ako samotní Európania, ktorých identitu a sociálny zmier ohrozuje masové

pristáhovalectvo. Ak sa bude v budúcnosti každý nezákonný pristáhovalec považovať len za osobu bez platného pracovného povolenia, nezákonné pristáhovalectvo sa zbagatelizuje.

Nesmieme však zabúdať na to, že migranti bez povolenia na pobyt budú musieť byť skôr či neskôr deportovaní. Je dôležité, aby sme odstránili stimuly, akými sú masová legalizácia a vidina zamestnania. Navyše musíme uzavrieť účinné dohody o deportácii s krajinami, z ktorých pristáhovalci pochádzajú. Je tiež nutné konečne rozšíriť hraničnú agentúru FRONTEX, aby mohla začať efektívne fungovať.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Súčasná smernica pomáha zjednotiť spoločnú politiku v oblasti nezákonného pristáhovalectva a je prvým krokom v boji proti nelegálnemu zamestnávaniu prostredníctvom ukladania peňažných pokút zamestnávateľom. Mal by som vám však pripomenúť, že všetky členské štáty majú vnútroštátne právne predpisy, ktoré upravujú nezákonnú prácu, daňové úniky a neplatenie cla. Uplatňovanie týchto právnych predpisov slúži aj na odhaľovanie zamestnávania nezákonných pristáhovalcov.

Preto si myslím, že je dôležité, aby sme mali primerané predpisy, ale je ešte dôležitejšie, aby členské štáty zabezpečili ich dôsledné uplatňovanie. Vítam ustanovenia v konečnom dokumente o sankciách, ktoré sú úmerné počtu nelegálnych zamestnancov, ako aj o ukladaní menších pokút v prípade, ak je zamestnávateľ fyzická osoba a zamestnanec mu poskytuje osobné služby alebo pomoc v domácnosti a ak sa pracovné podmienky nepovažujú za vykorisťujúce.

Výsledkom rokovaní medzi Európskym parlamentom a Radou bolo vymedzenie situácie, keď subdodávateľ môže niesť zodpovednosť, a stanovenie počtu spätných platieb, ktoré musí zamestnávateľ uhradiť. Pevne verím, že uplatňovanie tejto smernice zlepší danú situáciu v prípade zohľadňovania priorít Spoločenstva pri prideliťovaní pracovných úloh.

Ďalej si myslím, že uplatňovanie tejto smernice by malo členské štáty dodatočne podnietiť k odstráneniu obmedzení na trhu práce, ktoré platia pre európskych občanov, pretože obmedzením príležitosti zamestnávania nezákonných pristáhovalcov dostane EÚ novú príležitosť zamestnávať vlastných občanov.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Na úvod by som sa chcela poďakovať Claudiovi a všetkým ostatným, ktorí sa na tejto správe podieľali. Na predchádzajúcich rokovaníach o budúcej azylovej, utečeneckej a migračnej politike sme sa zameriavali predovšetkým na osoby, ktoré sa tu zdržiavajú nelegálne, na vzdelané osoby, na ľudí, ktorí majú povolenie na vstup, alebo na tých, ktorí sú jednoducho chudobní a chcú zabezpečiť svoju rodinu a chcú mať možnosť vstupu na naše územie.

Teraz zodpovednosť presúvame na zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú ľudí bez dokladov. Nemali by sme tu toľko ľudí bez dokladov, ak by neexistovali nezodpovední zamestnávatelia, ktorí im platia a vykorisťujú ich. Podľa môjho názoru je správne ukladať sankcie a uzákoníť požiadavku, aby zamestnávatelia poskytovali informácie, a ak zamestnávateľ niekoho vykorisťoval, náhradu by mal uhradiť aj po odchode príslušnej osoby do jej rodnej krajiny.

Je tu však jeden návrh, proti ktorému by som hlasovala, ak by neprebehlo hlasovanie vo výbore, a síce, že väčšina podporuje zavedenie menej prísnych predpisov o zamestnávaní v domácnosti. Toto je pre mňa otázka rovnosti, keďže väčšinou v domácnostiach za nízku mzdu pracujú ženy. Pre túto skupinu je situácia tiež náročnejšia ako pre ľudí na pracoviskách zamestnávajúcich viacerých zamestnancov, ale považujem to za prvý krok.

Mrzí ma, že som sa v dnešných správach dozvedela, že švédka konzervatívna vláda má negatívny názor na túto správu, ktorá má podporiť zodpovedné a kriminalizovať nezodpovedné podniky, ktoré vykorisťujú pracovníkov bez dokladov.

Nakoniec sa, samozrejme, obávam aj názorov, ktoré sme v súvislosti s touto správou dostali od odborov. Dúfam, že tieto problémy vyriešime predtým, ako padne definitívne rozhodnutie. Na všetkých zamestnávateľov sa musia vzťahovať rovnaké pravidlá, napríklad čo sa týka spoločnej zodpovednosti v súvislosti s pracovnými zmluvami, inak by sme podporovali výskyt medzier a podvodov.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, najlepším spôsobom ako zabezpečiť kontrolované pristáhovalectvo, ktoré by bolo pre našu spoločnosť zvládnuteľné z hospodárskeho aj spoločenského hľadiska, je súčasne bojovať proti nelegálnemu zamestnávaniu.

Neznamená to, že by sme mali bojovať proti samotným nezákonným pristáhovalcom, keďže každý z nich má svoj životný príbeh, ale skôr proti fenoménu nezákonného pristáhovalectva, čo je jediný spôsob, ako opodstatniť a účinne organizovať kontrolované pristáhovalectvo, predovšetkým v dnešnom svete.

Toto by sa však nemalo vzťahovať len na tých, ktorí prácu hľadajú, ale aj na tých, ktorí ju ponúkajú. Boj proti nezákonnému prisťahovalectvu nemožno viesť len v staniciach londýnskeho a madridského metra, ale aj na oddeleniach ľudských zdrojov mnohých spoločností, ktoré zamestnávajú nelegálnych pracovníkov s cieľom vykorisťovať ich a odobrať im ich práva.

Toto je dôvod, pre ktorý vítame túto smernicu ako celok. Smernica dáva do súvislosti záväzky zamestnávateľov a samozrejme sankcie, ktoré je nutné uložiť zamestnávateľom vykorisťujúcim pracovníkov bez práv na akékoľvek výhody.

Je to veľmi dobre vyvážená smernica. Spravodajcovi treba zablažovať k tomu, že dosiahol spravodlivý kompromis a dobrú rovnováhu v súvislosti s touto problematikou.

Chcel by som poukázať na články, ktoré poskytujú ochranu práv vykorisťovaných pracovníkov. Chránia pracovníkov, aby mohli nahlásiť situáciu, v ktorej sa nachádzajú. Chránia ich tým, že im umožňujú spätne požadovať svoj zárobok, čo ich samozrejme neoprávňuje na danom území zotrvať. Akákoľvek nelegálne vykonávaná práca bez zdravotného a sociálneho poistenia, za ktorú pracovníkom nebola vyplatená odmena, bude samozrejme zaplatená bez ohľadu na pracovné postavenie pracovníka, ktorý nelegálnu činnosť vykonával.

Stanovené sankcie sú nepochybne vhodné a primerané. Dohoda týkajúca sa subdodávok, ku ktorej sa už spravodajca vyjadril vo svojom príhovore, je veľmi dôležitá. Je veľmi dôležitá v praxi, a práve o tom hovoríme.

Na záver ešte jedna poznámka. Podľa môjho názoru je dvadsaťštyrimesačné obdobie transpozície tejto smernice neúmerné. Uvedomujem si, že ho nemožno zmeniť, ale 24 mesiacov je príliš dlho a podľa možnosti by ho bolo potrebné skrátiť.

PREDSEDÁ: PANI MORGANTINI

podpredsedníčka

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, zamestnávanie občanov tretích krajín, ktorí sa v Európskej únii zdržiavajú nezákonne, znemožňuje spravodlivú hospodársku súťaž a poskytovanie príslušnej ochrany dotknutým zamestnancom.

V prvom rade mám na mysli bezpečné pracovné podmienky a sociálnu ochranu v prípade výskytu nehody na pracovisku. Počet nezákonných prisťahovalcov v EÚ sa odhaduje na 4,5 – 8 miliónov ľudí, ktorí najčastejšie pracujú v stavebnom odvetví, v odvetví poľnohospodárstva a cestovného ruchu, v odvetví hotelových a iných služieb. Vyskytujú sa prípady otroctva v podmienkach vykorisťovania a detskej práce. Nelegálne zamestnávanie má výrazný dosah na pokles úrovne pracovnoprávných noriem.

Práve preto je právo odborov zastupovať záujmy týchto pracovníkov také dôležité. Zamestnávateľ je ten, kto sa rozhodne zamestnať osobu zdržiavajúcu sa na danom území nelegálne, a preto by za porušenie práva mal byť pokutou potrestaný práve zamestnávateľ. Je nevyhnutné, aby všetky krajiny EÚ prijali koordinované opatrenia zamerané na riešenie všetkých aspektov nelegálneho zamestnávania.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL). – Vážená pani predsedajúca, v tomto nepriaznivom hospodárskom období je naliehavo nutné chrániť pracovníkov pred vykorisťovaním a na otázku, či je možné zabezpečiť, aby sa vykorisťovaním bezbranných migrujúcich pracovníkov systematicky nezhoršovali podmienky európskych pracovníkov, neexistuje odpoveď. Zodpovednosť za to nesú priamo vlády a orgány členských štátov.

Je mi veľmi ľúto, že zatiaľ čo členské štáty musia prijímať opatrenia s cieľom regulovať prisťahovalectvo, právnym základom tohto návrhu je boj proti nezákonnému prisťahovalectvu. Skutočný boj je namierený proti zlomyseľným vykorisťujúcim zamestnávateľom a teraz potrebujeme program na podporu pracovníkov, nie proti prisťahovalcom.

Prioritou politickej a hospodárskej sféry musí byť zastavenie vykorisťovania nezákonných migrantov, potrestanie zlomyseľných zamestnávateľov, nie obetovanie alebo kriminalizovanie pracovníkov, migrantov a podobne. Použitie trestných sankcií uvedených v tomto návrhu by nemalo byť v právomoci EÚ, a tí, ktorí tvrdia, že vyhostenie migrujúcich pracovníkov je riešením vykorisťovania, sa mýlia. Táto smernica nie je správne vyvážená.

Johannes Blokland (IND/DEM). – (NL) Sú to už dva roky, odkedy pán komisár Frattini predstavil plány riešenia nelegálnej práce, ktorá zaručuje neprestajný príliv nelegálnych pracovníkov do Európskej únie. Táto situácia je ponižujúca a mala by sa zastaviť.

Vážená pani predsedajúca, dovoľm si však oponovať spravodajcovi v súvislosti s otázkou, či by sa mala Európska únia angažovať v trestnom práve. Nepodporujem zahrnutie trestného práva do rozsahu pôsobnosti Európy. Naopak, v tejto oblasti je potrebná otvorená metóda koordinácie. Preto ma teší, že doplnený kompromisný návrh je v otázke uplatňovania trestného práva opatrný. Finančné pokuty sú dostatočným stimulom, aby boli zamestnávateľia pri výbere zamestnancov opatrní. Dúfam, že podnikové kontroly povzbudia členské štáty v súvislosti s uplatňovaním trestného práva.

Philip Claey's (NI). – (NL) Je pozitívne, že bude prijatá smernica, ktorá bude penalizovať zamestnávateľov nezákonných prisťahovalcov. Bolo povedané, a to oprávnené, že vidina práce v Európskej únii je atraktívny faktor pre nezákonné prisťahovalectvo. Mali by sme však byť dôslední a zaoberať sa aj inými faktormi, ktoré prisťahovalcov priťahujú. Najdôležitejším z týchto faktorov je ten, že cudzinci môžu prichádzať do Európy nelegálne a beztrestne. V skutočnosti sú také členské štáty, ktoré nelegálnych cudzincov odmeňujú, typickým príkladom je napríklad masová legalizácia v Španielsku, Taliansku a Belgicku.

Ďalej sa stretávame s pokrytectvom v podobe takzvanej individuálnej legalizácie z humanitárnych dôvodov. Len v takej malej krajine, akou je Belgicko, ich bolo minulý rok okolo 12 000. Nezákonní prisťahovalci by mali byť deportovaní, nie legalizovaní, pretože každý legalizovaný nezákonný prisťahovalec v skutočnosti priláka množstvo nových prisťahovalcov. Každý členský štát, ktorý ich legalizuje, tak robí v mene ostatných členských štátov. Nestačí preto zameriavať sa len na zamestnávateľov. Musíme sa zaoberať nezákonným prisťahovalectvom v celom jeho rozsahu.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Vážená pani predsedajúca, vážený pán Barrot, dámy a páni, počas tohto plenárneho zasadnutia sme prijali viaceré opatrenia zamerané na vytvorenie koherentnej a integrovanej prisťahovaleckej politiky. V prvom rade musí táto spoločná politika zahŕňať legálne spôsoby migrácie, ako aj začlenenia týchto prisťahovalcov do hostiteľských spoločností. V tejto súvislosti sme pred dvomi mesiacmi prijali smernicu o modrej karte a smernicu o zjednotenom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a prácu na území EÚ.

Súčasne musíme účinne bojovať proti nezákonnému prisťahovalectvu, ako aj proti všetkým formám zločinu, ktoré sú s ním spojené. Cieľom tejto iniciatívy je bojovať proti stimulačným faktorom pre nezákonné prisťahovalectvo na európskom území a ukončiť vykorisťovanie nelegálnych pracovníkov. Je nevyhnutné, aby osoby, ktoré sa pokúšajú vstúpiť na európske územie za každú cenu, niekedy aj za cenu vlastného života, pochopili, že existuje len jedna možná cesta: zákonné prisťahovalectvo so všetkými neoddeliteľnými právami a príležitosťami. Odhaduje sa, že v Európskej únii sa nelegálne zdržiava asi 5 až 8 miliónov prisťahovalcov, to znamená, že značný počet ľudí vykonáva pomerne zle platenú prácu s nízkymi kvalifikačnými požiadavkami, a v niektorých prípadoch sú tieto osoby vážne vykorisťované. Blahoželám pánovi spravodajcovi Favovi a predovšetkým mojej kolegyni, pani Bauerovej, k ich práci a k dosiahnutému kompromisu.

Z tohto dôvodu súhlasím s bojom proti nelegálnej práci v rámci Európskej únie. Zámerom tejto smernice je zabezpečiť, aby mohli všetky členské štáty zaviesť podobné sankcie za zamestnávanie nezákonných prisťahovalcov a účinne ich vymáhať. Bude možné ukladať tri typy sankcií: finančné, správne a trestné v závislosti od závažnosti priestupku. Zamestnávateľia tiež budú musieť vyhovieť požiadavke o preventívnych opatreniach a kontrole postavenia prisťahovalcov, aby sa vyhlí zamestnávaniu pracovníkov, ktorí sa v Únii zdržiavajú nelegálne.

Wolfgang Kreissl-Dörfler, (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcel zablahoželať svojmu kolegovi, pánovi Claudiovi Favovi, k tejto správe a k dosiahnutiu dohody na zasadnutí trialógu. Samozrejme je vždy možné žiadať viac a dosiahnuť viac. Je však krokom vpred, že Európska únia konečne uznala, že odhaleným nezákonným prisťahovalcom je tiež nutné udeliť práva a je nutné ich chrániť pred vykorisťovaním.

Toto musí byť súčasťou všeobecnej migračnej a prisťahovaleckej politiky. O tom nikto nepochybuje. Je tu však jedna vec, ktorej nerozumiem. Kým Zelení – pani Jean Lambertová tu už nie je – alebo tí, ktorí sú naľavo od takzvanej komunistickej časti, napríklad pán Giusto Catania, presadzujú, že toto nefunguje, že to opäť raz nevedlo k ničomu, že nič nepomôže, ja by som chcel povedať, že nepomáha sľubovať ľuďom žijúcim v týchto ťažkých podmienkach štvorchodové jedlo a potom im nedať ani len každodenný chlieb. Je to zbabelé a neužitočné. Sám seba sa pýtam, čo Strana zelených v skutočnosti chce, keď stále hlasuje proti opatreniam, ktoré by zlepšili situáciu ľudí. Videli sme to už v prípade mnohých správ a opatrení.

Navyše neexistuje nič, čo by zabránilo členským štátom zaviesť náležité kontroly, ukladať pokuty a zabrániť spoločnostiam zamestnávajúcim nezákonných prisťahovalcov prístup k dotáciám a vnútroštátnym finančným prostriedkom, ako aj k prostriedkom EÚ.

Chcel by som, aby sa ten istý tvrdý prístup, ktorý členské štáty niekedy uplatňujú v prípade nezákonných prisťahovalcov, uplatňoval aj na daňových podvodníkov a na osoby, ktoré pracujú načierno. Musíme samozrejme osloviť našich kolegov v národných parlamentoch a povzbudiť ich, aby trvali na tom, že nezákonným prisťahovalcom je nutné udeliť tie práva, na ktorých sme sa tu dohodli. Je tu však jedna vec, ktorou si môžeme byť istí. Ak sa niekto zamestná nelegálne, pretože nedokáže prežiť vo svojej krajine, nemá možnosť ísť na políciu a nahlásiť, že ho jeho zamestnávateľ vykorisťuje. Žena, ktorá bola znásilnená, tak isto nemôže nahlásiť tento zločin. Obidvaja vedia, že ak to oznámia príslušným orgánom, budú deportovaní.

Z tohto dôvodu budeme hlasovať za túto správu. Je to prvý krok správnym smerom.

Alexander Alvaro (ALDE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, vážený pán podpredseda Komisie, myslím si, že to, čo povedal pán Kreissl-Dörfler, je pravda. Chcel by som sa poďakovať pánovi Favovi za jeho správu a za vynikajúcu prácu, ktorú odvedol.

Z tejto správy jasne vyplýva, že obidve strany zúčastnené na nelegálnom zamestnávaní musia niesť rovnakú zodpovednosť, čím sa dosiahne právna rovnováha. Nelegálne zamestnávanie je nutné potrestať a zakázať ho vo všetkých členských štátoch.

Zamestnávateľia musia niesť zodpovednosť za zachovávanie tohto zákazu, ale je zároveň úlohou príslušných orgánov dohliadať na jeho dodržiavanie a ukladať pokuty. Najdôležitejšou úlohou je chrániť ľudí v týchto pracovných pomeroch pred vykorisťovaním.

Stanovenie zákonných pokút je určite krokom vpred. Orgány však musia vykonávať väčší počet kontrol a trestne stíhať podozrivých zo spáchania trestného činu. Táto správa je kompromisom medzi Radou a Európskym parlamentom a určuje minimálne štandardy.

Predstava posilnenia alebo oslabenia požiadaviek v členských štátoch napriek tomu nie je podnetná. Urobili sme prvý krok vpred. Zvyšok cesty by sme mali prekonať spoločne. Myslím si, že prinajmenšom za seba a za časť, ak nie za väčšinu svojej strany, i môžem povedať, že túto správu môžeme podporiť s čistým svedomím.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Vážená pani predsedajúca, smernica, ktorú skúmame, sa týka jedného z najzákladnejších hľadísk vývoja a trvalej hospodárskej udržateľnosti našich krajín. Týka sa nelegálneho zamestnávania, ktoré často vedie k znižovaniu miezd a príjmov štátu so všetkými sprievodnými problémami v súvislosti s poskytovaním výhod, ako aj k oslabeniu fungovania sociálneho štátu. Znemožňuje zamestnancom prístup k sociálnemu a inému poisteniu, k dôchodku a aj k orgánom zodpovedným za ochranu podmienok, ktorým sú na svojom pracovisku vystavení.

Nelegálne zamestnávanie je nanešťastie súčasťou súčasného systému, ktorý vyústil do celosvetovej hospodárskej krízy, ktorú musíme riešiť pomocou opatrení zameraných nielen na ochranu preventívnych, ale aj skutočných nápravných opatrení, ktoré z dlhodobého hľadiska zabezpečia blahobyt. Podľa nášho názoru sa proti nelegálnemu zamestnávaniu nedá bojovať postupným zavádzaním krokov. Navrhované opatrenia na zabezpečenie humánneho prístupu k prisťahovalcom nás neuspokojujú. Snažme sa preto, aby sme z nich nevytvorili dvojnásobný problém.

Panayotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, pán spravodajca Claudio Fava a tieňoví spravodajcovia si skutočne zaslúžia, aby sme im zo srdca zablahoželali. Podarilo sa im dosiahnuť výnimočný kompromis s Radou, samozrejme s pomocou pána podpredsedu Barrota, ktorému taktiež blahoželám. Smernica, ktorá ukladá sankcie zamestnávateľom nezákonných prisťahovalcov, konečne postúpila do štádia konečného schválenia. Verím, že v súčasnom znení účinne splní svoj cieľ, ktorým je boj proti zamestnávaniu nezákonných prisťahovalcov. Európska únia v tomto prípade zamerala svoju pozornosť prvýkrát správnym smerom, teda na ľudí, ktorí vykorisťujú nezákonných prisťahovalcov, na zamestnávateľov, ktorí porušujú zákon. Zamestnávanie nezákonných prisťahovalcov sa konečne stalo trestným činom s konkrétnymi následkami. Som si istý, že trestné a iné sankcie vyplývajúce zo smernice budú odstrašujúcim príkladom, ktorý pomôže obmedziť a zabrániť neprípustnému vykorisťovaniu nezákonných prisťahovalcov. V smernici sú stanovené spoločné, vyvážené a realistické sankcie. Verím, že budú účinné. Napriek tomu, že smernica k nezákonným prisťahovalcom pristupuje ako k obetiam a poskytuje im ochranu, varuje ich, že už nebude také ľahké nájsť si prácu a v dôsledku toho už nebude príťažlivé prijať prácu aj za nepriaznivých podmienok.

Je však nutné poskytnúť osobitnú starostlivosť všetkým nezákonným prisťahovalcom, ktorí sa už nachádzajú v Európskej únii. V mojej krajine, na Cypre, kde nezákonné prisťahovalectvo predstavuje obrovský problém, bolo nelegálne zamestnávanie prednedávnom kriminalizované. Nelegálne zamestnávanie sa tým samozrejme úplne neodstránilo, ale obmedzilo sa. Prijatím spoločných sankcií vyplývajúcich zo smernice a systému kontrol zamestnávateľov sa však problém zamestnávania nezákonných prisťahovalcov a problém nezákonného prisťahovalectva v zásade určite zmierni.

Catherine Boursier (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, chcela by som sa poďakovať pánovi Favovi za vynikajúcu prácu, ktorú odviezol v priebehu posledných mesiacov s cieľom vypracovať tento vyvážený dokument.

Nebola to ľahká úloha a bola to cesta s mnohými úskaliaми. Myslím si však, že výsledky sú veľmi pozitívne, a spomeniem predovšetkým tri body.

Sankcie sa tu vzťahujú na zamestnávateľa, ktorý porušil zákon, kým migrant sa považuje za obeť. Odhladiac od peňažných pokút sa tu odporúčajú trestné sankcie v prípade opakovaného porušenia zákona, obchodovania s ľuďmi alebo vykorisťovania mladistvých. Podľa môjho názoru sú trestné sankcie nevyhnutné a ak chceme, aby táto smernica bola účinná, musíme zabezpečiť pravidelné kontroly.

Ďalším pozitívom je automatická platba dlžných miezd pracovníkom. A nakoniec, združenia a zväzy presadzujú ochranu záujmov pracovníkov žijúcich v krajine nelegálne, aby mohli nahlásiť nečestného zamestnávateľa bez rizika následného trestného stíhania.

Tak ako pri iných dokumentoch, aj tu sme, samozrejme, mohli ísť ďalej, avšak môžeme podstúpiť riziko, že ohrozíme súčasné kompromisné znenie, ktoré aj tak umožní veľký pokrok v oblasti ochrany pracovníkov a ich dôstojnosti?

Musíme podporiť vyvážený prístup k problému migrácie a zohľadniť, že prisťahovalectvo za prácou je viac ako potrebné a v súvislosti s demografickými predpoveďami bude táto potreba v budúcnosti ešte rásť.

V tejto súvislosti preto treba povedať, že v rámci modelu, ktorý sa snažíme dosiahnuť, sa pracovníci – prisťahovalci – považujú za plnohodnotných pracovníkov, ktorí majú rovnaké práva ako pracovníci z členských štátov.

Musíme preto aktívne chrániť tieto práva a z tohto dôvodu by sme túto správu mali podporiť, pretože je to rozhodujúci krok v súvislosti s uzákonením minimálnych štandardov a v boji proti nelegálnej práci a vykorisťovaniu migrujúcich pracovníkov.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Vieme, že na území EÚ sa skrýva stále viac a viac ľudí. Vieme, že EÚ bude v blízkej budúcnosti potrebovať zvýšený počet migrujúcich pracovníkov. Vieme tiež, že tisíce ľudí sa týždeň čo týždeň snažia nájsť lepší život v Európe. Mnohí z nich cestou na náš kontinent zomierajú. Vieme, že mnohí ľudia bez dokladov sú vykorisťovaní a žijú v úbohých podmienkach. To nie je hodné Európskej únie. K základným hodnotám, ktoré chce EÚ vo svete šíriť, patrí právo každého človeka na dôstojný život. Dochádza tu k zahanbujúcemu paradoxu.

To, že EÚ bude mať spoločnú azylovú a migračnú politiku, je správne, ale nesmie to znamenať, že krajiny, ktoré chcú zvoliť tvrdší prístup a z rôznych dôvodov potrestať ľudí, by mali prijímať rozhodnutia. To by znížilo šancu nájsť si v Európe dôstojný život. Zároveň je potrebné, aby si bezohľadní zamestnávateľia, ktorí vykorisťujú bezbranných ľudí, boli vedomí toho, že trest a sankcie možno udeliť kdekoľvek v EÚ.

Uznávam, že táto správa je zložitou úlohou, a mám pochopenie pre výhrady pána Cataniu. Tento kompromis však predstavuje krok správnym smerom aj napriek tomu, že mám isté výhrady napríklad voči rozsahu povinností zamestnávateľa poskytovať informácie.

Chcel by som odkázať pani Segelströmovej, že vo Švédsku nemáme konzervatívnu vládu. Máme veľmi liberálnu vládu zloženú zo štyroch strán.

Maria da Assunção Esteves (PPE-DE). – (PT) Správa pána Favu predstavuje pokrok a humanizáciu zákonov o prisťahovalectve. Poskytuje nám opätovné morálne uistenie, ktoré sme si boli dlhší od smernice o návrate. Všeobecný zákaz zamestnávania nezákonných prisťahovalcov nielen zabráňuje zakorenenému nezákonnému prisťahovalectvu, ale predovšetkým odstraňuje potenciálne vykorisťovanie a zneužívanie ľudského utrpenia, ktoré ide v zásade ruka v ruke s týmto typom práce.

Prvým pozitívnym bodom správy pána Favu je to, že spochybňuje spôsob myslenia o nezákonnom prisťahovalectve, ktorý sa uspokojuje s jednoduchým, ale neprijateľným zatracovaním prisťahovalcov namiesto snahy o presadenie systematickej reakcie, ktorá by stanovila rovnakú zodpovednosť štátu a zamestnávateľovi. Až doteraz bola hlavným nedostatkom prisťahovaleckých politík nespravodlivá reakcia na hroznú situáciu nezákonných prisťahovalcov, pretože sa na nich zosúvala celá váha právneho systému a neprístupovalo sa k nim ako k obetiam, ale ako k páchatelom trestných činov.

Druhým pozitívnym bodom tejto správy je, že do európskeho prostredia prináša etiku spoločnej zodpovednosti štátu a spoločností. Povinnosť zamestnávateľov vykonávať predbežné kontroly overovaním trvalého pobytu pracovníkov je hodnotná v tom, že priznáva kompetenciu súkromnému sektoru, a o to sa Európska únia doteraz veľmi nesnažila. Túto kompetenciu podporujeme, pretože ochrana zákonnosti a verejnej etiky neprináleží len štátu, ale každému jednotlivcovi. Správa preto razí cestu novej politike, ktorú by ostatné správy mali nasledovať.

Tretím bodom, ktorý je zhodou okolností najpodstatnejší, je veľmi dôležité oddelenie povinnosti vyplatiť odmenu od problematiky legálnosti trvalého pobytu. Predstavuje to jednoduché vyhlásenie všeobecnej morálnej zásady, že ľudskosť má prednosť pred predpismi právneho systému.

Z tohto dôvodu vám blahoželám, pán Fava.

Javier Moreno Sánchez (PSE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som sa chcel poďakovať nášmu spravodajcovi, pánovi Claudiovi Favovi, za jeho usilovnú prácu zameranú na dosiahnutie spoločného stanoviska s Radou, ktorého výsledkom je veľké množstvo vylepšení navrhovaných Parlamentom.

Prostredníctvom tejto smernice opäť vyjadrujeme naše úsilie o vytvorenie spoločnej migračnej politiky založenej na globálnom prístupe. Cieľ tejto smernice je jasný: bojovať proti mafiánskym skupinám, potrestať bezohľadných zamestnávateľov a poskytovať ochranu vykorisťovaným prisťahovalcom, ktorí nemajú žiadnu sociálnu ochranu.

Chceme zrušiť neprimerane nízke mzdy, ktoré nie sú spravodlivé voči prisťahovalcom a navyše skresľujú priemerné mzdy najmä v stavebnom priemysle, v odvetví poľnohospodárstva, domácich služieb a v hotelovom priemysle.

Tieto opatrenia si vyžadujú veľké množstvo odvahy a politickej vôle, pretože sa tu stretá veľa vážnych záujmov a v tieňovom hospodárstve sa točí veľa peňazí. Predovšetkým v ťažkých časoch je dôležité, aby sme riešili otázku migračných tokov inteligentne a veľkoryso, ale zároveň zodpovedne.

Bolo by jednoduché podľahnúť pokušeniu nepokúšať sa udržiavať tieňovú ekonomiku pod kontrolou. Nemôžeme odvrátiť zrak a ponechať takmer 8 miliónov bezbranných nezákonných prisťahovalcov v pracovných podmienkach hraničiacich s otroctvom.

Vážené dámy a páni, ak chceme, aby bola táto smernica účinná, musíme zabezpečiť prísne kontroly a hospodárske sankcie a v najvážnejších prípadoch aj trestné postihy, ktoré budú slúžiť ako odstrašujúci faktor pre zamestnávateľov.

Podarí sa nám tak zmenšiť trh tieňového hospodárstva a odstrániť motív na migráciu, ktorý vyplýva z možnosti nelegálnej práce. Musíme jasne stanoviť, že legálna práca je jediným možným spôsobom práce v Európe. Z tohto dôvodu sa chceme pohnúť vpred s globálnym prístupom a zároveň, pán komisár Barrot, vyzývame Komisiu, aby čo najskôr zaviedla nové modré karty pre všetky ostatné pracovné kategórie.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). – (PL) Výsledkom jednoduchého prístupu k nelegálnej práci je, že v Európskej únii sa zdržiava niekoľko miliónov nezákonných prisťahovalcov. Nelegálne zamestnávanie, ktoré je veľmi často spojené s vykorisťovaním, vedie k zníženiu mzdovej úrovne v danom odvetví a tiež ohrozuje hospodársku súťaž medzi podnikmi. Neregistrovaní pracovníci navyše nemajú nárok na zdravotné poistenie ani na dôchodok. Preto je potrebné vytvoriť mechanizmy, ktoré umožnia vykorisťovaným pracovníkom podávať sťažnosti na svojich zamestnávateľov buď osobne, alebo prostredníctvom agentúry tretej strany.

Chcel by som vás tiež upozorniť na to, že táto smernica by sa mala vzťahovať aj na pracovníkov, ktorí majú legálny trvalý pobyt v rámci EÚ, predovšetkým občanov členských štátov, ktoré k EÚ pristúpili v roku 2004 a 2007, a na ktorých sa ešte stále vzťahujú prechodné ustanovenia a obmedzujú ich prístup k legálnej práci.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, vážený pán podpredseda Komisie, dnešný návrh je súčasťou všeobecného úsilia nájsť riešenie prisťahovaleckej politiky v Európskej únii, ktorá, a s tým musíme, samozrejme, všetci súhlasiť, záväžná nepoctivosťou. Nepoctivosťou, pretože sa snažíme napraviť isté aspekty tejto politiky prostredníctvom modrej karty, rozhodnutím odstrániť nezákonných pracovníkov, dnešným rozhodnutím potrestať zamestnávateľov nezákonných prisťahovalcov, čo sú však len niektoré z aspektov tejto problematiky, ktorú sa snažíme zlepšiť.

Nemôžeme samozrejme pochopiť, prečo by mala byť potrestaná osoba, ktorá prijme nelegálneho pracovníka do zamestnania, aby mohol pokryť svoje náklady na bývanie a živobytie. Je to logický rozpor, ktorý musíme zakryť stanovením podmienok slušnej práce. Právne systémy všetkých 27 členských štátov zakazujú nelegálnu prácu, predovšetkým v súvislosti s dvojnásobnou absurdnosťou, ktorú tu máme v podobe nelegálneho vstupu na územie členského štátu a nelegálneho vykorisťovania. Táto problematika je preto veľmi komplikovaná a dosiahnutý kompromis má samozrejme veľa medzier. Jedna takáto medzera sa týka napríklad zamestnancov, ktorých ľudia využívajú, povedzme, z charitatívnych dôvodov, a títo samozrejme pracujú a zároveň im to umožňuje prežiť. Čo sa stane s nimi? Ako prežijú zvyšok svojho života v nútenej nelegálnosti v prípade, ak susedné krajiny neschvália návrat prisťahovalcov?

Donata Gottardi (PSE) – (IT) Vážená pani predsedajúca, vážený pán komisár, dámy a páni, všetci dobre vieme, že kompromisy je nutné analyzovať tak, že oddelíme výhody od nevýhod, čím dospejeme k celkovému hodnoteniu, ktoré zohľadňuje výhody a právny a politický kontext.

V súvislosti s otázkou zamestnávania, významnou súčasťou smernice, o ktorej sa bude hlasovať zajtra, je naše hodnotenie z mnohých hľadísk pozitívne. Za pozitívne považujeme vymedzenie výšky odmeny porovnateľnej s odmenou v legálnom pracovnom pomere, zníženie množstva procesných prekážok v súvislosti so sankciami udeľovanými v prípade práce v domácnosti alebo osobnej starostlivosti a prepojenie a posilnenie predpisov Spoločenstva o ochrane obetí obchodovania a vykorisťovania, predovšetkým v prípade neplnoletých osôb. Je tiež dôležité, že podnik nemá brať ustanovenie o uzatváraní subdodávateľských zmlúv ako precedens.

Isté pochybnosti máme v súvislosti so zodpovednosťou v reťazci zamestnávateľov a s problémami, ktorým pracovníci čelia v súvislosti s vyplácaním platieb, na ktoré majú nárok, ešte predtým, ako opustia krajinu. Táto otázka nie je úplne nejasná, ale keďže táto smernica je úzko prepojená so smernicou o návrate, v súvislosti so situáciou nelegálnych pracovníkov a zamestnávateľov, ktorí nezabezpečili zamestnanie legálnym spôsobom, má zviazané ruky.

Moje presvedčenie, že sa rozhodneme prijať tento dokument v prvom čítaní, neohrozuje ani niekoľko rizík, na ktoré by som chcela poukázať: riziko, že činnosť Parlamentu bude naďalej čeliť tlaku národných vlád, a riziko, že ešte viac posilníme obraz Európy ako „zlej macochy“.

Patrick Gaubert (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, tento návrh smernice má kľúčový význam v boji proti nezákonnému prisťahovalectvu a je nevyhnutný pre zavedenie spoločnej prisťahovaleckej politiky. Všetci sme si vedomí toho, že nelegálna práca je hlavným lákadlom pre tisíce mužov a žien, ktorí deň čo deň prechádzajú našimi hranicami a hľadajú slušnú prácu a spôsob, ako uživiť svoje rodiny.

V skutočnosti často nájdeme zamestnávateľov, ktorí využívajú a zneužívajú ich zlú situáciu a ich neznalosť vlastných práv na to, aby ich vykorisťovali a využívali ako lacnú pracovnú silu. Toto je pre nás moderné otroctvo.

Nesmieme skrývať skutočnosť, že tento fenomén sa týka aj jednotlivcov, či už európskych občanov, alebo ľudí z tretích krajín, ktorí majú normálny pracovný pomer a povolenie na pobyt, ale nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, keďže je súčasťou boja proti nezákonnému prisťahovalectvu.

Nejde tu o to, aby sme súdili mužov a ženy, ktorí často konajú v dobrej viere, ale sú obeťami nečestných sietí alebo zamestnávateľov. Cieľom tohto dokumentu musí byť konkrétna ochrana týchto bezbranných ľudí a musí zabezpečiť, aby sa rešpektovali ich základné práva, čo je zároveň cieľom a ambíciou dosiahnutého kompromisu.

Nemali by sme hádzať všetkých zamestnávateľov do jedného vreca a nemali by sme zaobchádzať s niekým, kto zamestnáva ľudí v dobrej viere a je presvedčený, že pracujú a zdržiavajú sa v danej krajine legálne, rovnakým spôsobom ako s tými, ktorí zneužívajú situáciu týchto ľudí.

Musíme byť tvrdí a vyjadriť jasné poslanstvo. Potrebujeme odvážne ustanovenia a musíme ich svedomito uplatňovať. Prijatím tohto dokumentu nepochybne vyšleme dve jasné posolstvá. Prvé posolstvo je určené

zamestnávateľom a vyplýva z neho, že nebudú môcť pokračovať v zneužívaní tejto zraniteľnej pracovnej sily, čo ich skutočne odradí od zamestnávania nezákonných prisťahovalcov. Druhé posolstvo je určené tisíckam prípadných nezákonných prisťahovalcov, ktorých odradia nekompromisné podmienky zamestnávania v Európe.

Chcel by som sa poďakovať všetkým tieňovým spravodajcom a pánovi spravodajcovi a, ako mnohí iní, aj ja dúfam, že tento dokument sa čoskoro použije na boj proti nezákonnému prisťahovalectvu, a teda na podporu prisťahovalectva...

(Predsedajúca prerušila rečníka.)

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, na začiatok by som chcela zablahoželať pánovi spravodajcovi. Som si vedomá toho, že nebolo ľahké dosiahnuť kompromisné riešenie zohľadňujúce záujmy vnútroštátneho trhu práce a zároveň chrániť prisťahovalcov pred vykorisťovaním. Pána Favu treba nepochybne pochváliť.

Ihneď po odhalení tzv. pracovných táborov som odcestovala do mesta Foggia v Taliansku. Občania Únie aj nezákonní prisťahovalci tu žili a pracovali v otrasných podmienkach. Tieto podmienky mám stále pred očami. V mnohých prípadoch zomierali následkom hladu a surového neľudského zaobchádzania. Veľmi oceňujem túto smernicu, pretože konečne posunie pracovné vzťahy na civilizovanú úroveň. Predstavuje víťazstvo nad chamtivými zamestnávateľmi, ich honbou za ziskom, lacnou a často dokonca bezplatnou pracovnou silou a vykorisťovaním nezákonných prisťahovalcov.

Ak má táto smernica nadobudnúť účinnosť, musia ju uplatniť všetky členské štáty. V rámci vnútroštátneho práva Talianska sa nelegálne zamestnávanie paradoxne považuje za trestný čin. Napriek tomu však tieto právne predpisy nefungujú. Musíme preto vynaložiť všetko úsilie na realizáciu tejto smernice. Je nutné primerane uplatniť všetky potrebné právne mechanizmy, aby už nedošlo k vzniku takýchto nešťastných prípadov.

Teraz by som chcela osloviť britských poslancov tohto Parlamentu a požiadať ich, aby povedali zamestnávateľom vo svojej krajine, že nelegálne zamestnávanie prisťahovalcov je trestný čin. Nesťažujte sa, že Únia...

(Predsedajúca prerušila rečníčku.)

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, najdôležitejším prínosom tejto správy je to, že potrestaní budú nielen nelegálne zamestnávaní občania tretích krajín, ale aj ich zamestnávateľia. Musíme si uvedomiť, že títo ľudia sú vykorisťovaní aj v takej pokrokovej konfederácii štátov, akou je Európa. Niektorí z nich má veľký prospech. Nemajú právo na zdravotnú starostlivosť ani na dôchodok a žijú v stálom strachu, že ich chytia a pošlú späť do domovskej krajiny.

Z tohto dôvodu verím, že ďalším veľmi dôležitým bodom je možnosť ukladať v budúcnosti pokuty zamestnávateľom, ktorí vykorisťujú nezákonných prisťahovalcov. Na to, aby sa v tejto situácii dosiahla zmena, sú podľa môjho názoru potrebné opatrenia, ako napríklad pokuty, zodpovednosť za náklady na deportáciu, odobratie verejného financovania alebo podpory alebo dokonca dočasné alebo trvalé uzatvorenie prevádzok. Pravidelné a účinné kontroly zo strany jednotlivých členských štátov sú v tejto súvislosti samozrejme tiež nevyhnutné, ako aj možnosť požadovať spätné vyplatenie daní a príspevkov na sociálne zabezpečenie.

Európa, v ktorej sú niektorí ľudia vykorisťovaní inými, v skutočnosti nie je sociálnou Európou. Podľa môjho názoru je táto smernica krokom správnym smerom. Chcel by som sa poďakovať pánovi spravodajcovi za jeho výnimočnú prácu. Toto však za žiadnych okolností nesmie byť z našej strany posledný krok.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). – (RO) Podľa môjho názoru je táto legislatívna iniciatíva veľmi vítaná v čase, keď pracovníci z tretích krajín predstavujú nezanedbateľné percento pracovnej sily Európskej únie, ktoré v súvislosti s nezákonným prisťahovalectvom spôsobuje obavy. V tejto súvislosti by som chcela zdôrazniť potrebu uzákonenia právneho rámca, ktorý nám umožní jasnejšie definovať sankcie, ktoré sa budú ukladať zamestnávateľom prisťahovalcov z tretích krajín zdržiavajúcich sa v Európskej únii nelegálne, pretože nelegálna práca je značným problémom na európskej úrovni a vykorisťovanie prisťahovaleckej pracovnej sily je skutočnosťou.

Musíme si tiež uvedomiť, že mnohí zamestnávateľia zvyšujú svoje zisky zamestnávaním prisťahovalcov bez dokladov, čím sa vyhýbajú plateniu sociálneho poistenia alebo daní štátu. Musíme tiež zabezpečiť, aby bol takýto druh správania primerane potrestaný.

Preto musí každý štát prijať opatrenia na boj proti nelegálnemu zamestnávaniu, poskytovať prisťahovalcom väčšiu ochranu a vykonávať pravidelné kontroly, predovšetkým v podnikateľskom sektore, kde je najväčší predpoklad zamestnávania nezákonných prisťahovalcov. Chceme tiež, aby bol kontrolovaným spôsobom zabezpečený prístup na európsky trh práce a aby boli zohľadňované práva prisťahovalcov. Z tohto dôvodu vyzývame členské štáty, aby prijali všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie účinnejšej spolupráce a umožnili výmenu informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

Yannick Vaugrenard (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcel zablahoželať pánovi Favovi k jeho prvotriednej práci, ktorá umožní prijatie smernice, ktorá stanovuje sankcie pre zamestnávateľov nelegálnych pracovníkov.

Chcel by som však upriamiť vašu pozornosť na komplexnosť súčasnej situácie. Musíme navrhnuť legislatívu, ktorá je rovnocenná tejto komplexnosti.

V rámci Európskej únie využívajú mnohí objednávateľia služby subdodávateľov z členských štátov bez toho, aby vedeli, či ich zamestnanci pracujú legálne. Bol predložený pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh, prostredníctvom ktorého by sa kontrolovala legálnosť situácie ich zamestnancov. Prečo nebol do smernice zahrnutý?

Je tiež stanovené, že hlavný dodávateľ je zodpovedný za vyplatenie miezd, ale len v prípade, ak vie, že subdodávateľia zamestnávajú nezákonných prisťahovalcov. V skutočnosti nenájdete žiadneho objednávateľa, ktorý si sám prizná vinu.

Nakoniec, aj najlepšia smernica na svete je účinná len vtedy, ak je doplnená skutočnými kontrolnými mechanizmami. Tieto kontroly by sme mohli zlepšiť, ak by sme mali v každej európskej krajine k dispozícii viac inšpektorov práce so širším rozsahom pôsobnosti.

Je nevyhnutné, aby sme čo najskôr navrhli prísnejší súbor právnych predpisov, aby boli v prípade previnenia subdodávateľov plne zodpovední objednávateľia.

Nemali by sme zatvárať oči pred známymi praktikami v istých hospodárskych odvetviach, ktoré sa zúčastňujú na činnostiach organizovaných sietí nezákonného prisťahovalectva.

Richard Falbr (PSE). – (CS) Vážená pani predsedajúca, v súvislosti s touto správou by som chcel upozorniť na veľmi naliehavý problém, ktorý sa objavil v súvislosti so súčasnou krízou. V niektorých krajinách – a moja krajina je jednou z nich – dochádza k masovému prepúšťaniu agentúrnych pracovníkov, ktorí k nám prišli väčšinou z východoeurópskych a ázijských krajín. Stávajú sa z nich ilegálni pracovníci. Po prepustení sa ocitajú bez prostriedkov, a tak sa stávajú hračkou v rukách tzv. podnikateľov, ktorí ich využívajú ešte horším spôsobom ako agentúry. Súčasne chcem opäť a už po niekoľkokrát upozorniť na absolútne nedostatočné personálne vybavenie inšpektorátov práce v mnohých našich členských štátoch. Bez vybudovania dôkladne pripravenej a vybavenej siete inšpektorov, ktorí rozumejú pracovnému právu a poznajú európske smernice, žiadne zmeny nedosiahneme.

Kým na pôde európskych inštitúcií boli dohodnuté určité štandardy pre podnikateľský sektor, medzi členskými štátmi väčšinou nastane nepokoj, hneď ako sa o niečo podobné pokúsime čo i len v minimálnej miere na poli sociálneho zákonodarstva. Odvolávanie sa na tradície, subsidiaritu a podobne pôsobí v situácii, v ktorej sú pracovníci na území Európskej únie vystavení bezhraničnému vykorisťovaniu, smiešne a pokrytecky. Preto vítam akúkoľvek snahu o prenasledovanie a stíhanie tých, ktorí zamestnávajú nelegálnych migrantov, a pánovi Favovi ďakujem.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Nelegálne zamestnávanie sa sústreďuje na isté oblasti, v ktorých si práca nevyžaduje konkrétnu kvalifikáciu, napríklad na stavebné odvetvie, odvetvie poľnohospodárstva, poskytovanie upratovacích služieb a odvetvie hotelových a reštauračných služieb. Tieto odvetvia využívajú nelegálnu pracovnú silu v alarmujúcom rozsahu. Predovšetkým v čase krízy majú zamestnávateľia pokušenie obísť zákon a obrátiť sa na nelegálnych pracovníkov, aby si udržali zisk alebo jednoducho prežili na trhu.

Dokument, o ktorom dnes diskutujeme, je krokom vpred v súvislosti so znižovaním výskytu nelegálneho zamestnávania, na ktoré je z daňového a sociálneho hľadiska veľké množstvo negatívnych odoziev. Je dobrý nápad trestať nelegálne zamestnávanie občanov tretích krajín, ale nesmieme zabúdať, že ten istý bič zasahuje

aj našich spoluobčanov z menej rozvinutých členských štátov Európskej únie. Dokonca aj Rumunov v mnohých prípadoch zneužívajú zamestnávateľia v rámci Európskej únie.

Čo sa týka znenia správy, chcela by som, aby boli zabezpečené prísnejšie sankcie na potrestanie sprostredkovateľov na pracovných trhoch.

Sebastiano Sanzarello, *spravodajca Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka požiadaného o stanovisko*. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, mám pocit, že touto problematikou sa zaoberáme vo veľmi chúlостivej dobe.

Medzinárodná hospodárska kríza viedla alebo vedie krajiny, ktoré sú v najhoršej situácii, k tomu, aby využívali nelegálnu pracovnú silu, ktorá takmer vždy zahŕňa nezákonných prisťahovalcov, predovšetkým v určitých odvetviach, z ktorých už bolo spomenuté stavebníctvo, odvetvie poľnohospodárstva a iné. Toto povzbudzuje nezákonné prisťahovalectvo, následkom čoho vznikajú tragédie, ktorých sme svedkami. Potom nie je prekvapujúce, že nezákonné prisťahovalectvo nesmierne narastá, a dnes poobede a zajtra sa v tomto Parlamente budeme zaoberať problematikou ostrova Lampedusa a iných hraničných krajín.

Toto opatrenie preto prichádza v pravom čase. Verím preto, že sankcie uložené zamestnávateľom budú slúžiť ako ďalší odstrašujúci faktor; keďže už existujú sankcie zamerané na nelegálnu prácu, predovšetkým v súvislosti s nezákonnými prisťahovalcami. Tieto sankcie ešte viac odradia zamestnávateľov od zamestnávania týchto pracovníkov.

Počuli sme tu, že nelegálnu prácu vykonáva 8 miliónov osôb bez povolenia na pobyt a musíme počítať s tým, že len čo tieto opatrenia vstúpia do platnosti, ocitne sa týchto 8 miliónov nezákonných prisťahovalcov na ulici a my budeme musieť vyriešiť ich situáciu. Myslím si, že sa tomuto problému musíme začať venovať, pretože v opačnom prípade tých, ktorí vytrvávajú, ale vytrvávajú nelegálne, oficiálne nahlásia ich zamestnávateľia ako nelegálnych pracovníkov, pretože ich už viac nebudú môcť ukrývať, a my budeme čeliť obrovskému problému, pretože budeme musieť vyhostiť a pomôcť 8 miliónom ľudí nachádzajúcim sa v Európe. Podľa môjho názoru je potrebné túto problematiku riešiť s časovým predstihom – končím, keďže vidím, že mi vypršal čas. Musíme sa dôsledne venovať problematike dočasného zamestnávania pracovníkov, predovšetkým v odvetví poľnohospodárstva, a musíme odstrániť byrokráciu, aby sme umožnili ich začlenenie a prijatie.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážená pani predsedajúca, nelegálna práca sa netýka len piatich až desiatich miliónov ľudí, ale predovšetkým tých, ktorí ich zamestnávajú. Na rozdiel od autora správy sa domnievam, že problém sa netýka len nezákonných prisťahovalcov z tretích krajín, ale aj miliónov občanov Európskej únie, ktorí pracujú príležitostne v mnohých odvetviach za plat, z ktorého neodvádzajú dane, a ich zamestnávateľ zas neodvádza poistenie. Rast nelegálnej práce tak citeľne narušuje hospodársku súťaž. Účinným liekom, ktorý je len v rukách členských štátov, by bolo zníženie daňovej záťaže ľudskej práce. Ale podporujem aj tento návrh Komisie na harmonizáciu sankcií voči zamestnávateľovi, pretože verím, že dôsledné sankcie postihujúce hlavne zamestnávateľov, ktorí opakovane páchajú trestné činy, obmedzí dostupnosť nelegálnej práce, a teda aj mieru nezákonného prisťahovalectva, a tiež zníži rozsah sociálneho vylúčenia, niekedy až vykorisťovania, občanov tretích krajín. Avšak zaviesť povinnosť pre zamestnávateľov, aby si overovali pravosť povolenia na pobyt, považujem za problematickú.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa vrátiť k otázke sankcií voči zamestnávateľom, ktorých subdodávateľia zamestnávajú nelegálnych pracovníkov. Veľmi sa obávam tohto predpisu, pretože zamestnávateľ si žiadnym spôsobom nevie overiť, či subdodávateľ takéto osoby zamestnáva alebo nie. Ak aj zamestnávateľ má podozrenie, že ide o takýto prípad, čo by mal urobiť? Mal by túto vec nahlásiť polícii alebo vypovedať zmluvu? Ak zamestnávateľ vypovie zmluvu, podstupuje riziko, že sa dostane pred súd, a potom by bol povinný odôvodniť príčiny ukončenia zmluvy. Zamestnávateľ by nebol schopný poskytnúť príslušné dôkazy. Preto by som chcel zdôrazniť svoje vážne obavy súvisiace s týmto ustanovením. Môže sa ukázať, že toto ustanovenie je v podstate zbytočné. Môže sa však stať, že sa použije na udelenie sankcií zamestnávateľom nespravodlivo a neodôvodnene.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, vítam túto správu, keďže musíme zdôrazniť a riešiť tento problém vykorisťovania nezákonných prisťahovalcov prostredníctvom ich zamestnávateľov. Dostávam sťažnosti od voličov, takže vítam kroky súvisiace s touto problematikou.

Táto problematika má mnohé škodlivé následky vrátane vykorisťovania prisťahovalcov prostredníctvom podpriemerných plátov alebo v niektorých prípadoch prostredníctvom nezaplatenej práce. Vytvára negatívny tlak na mzdy pracovníkov s legálnym povolením na pobyt a narušuje hospodársku súťaž medzi tými podnikmi, ktoré dodržiavajú právne predpisy v oblasti zamestnanosti, a tými, ktoré ich porušujú.

Nakoniec, aby sa nám podarilo odstrániť nezákonné postupy v našich členských štátoch, musíme objasniť, že tu nejde len o otázku práv pracovníkov, ale aj o otázku hospodárskej súťaže.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, chcela by som dokončiť vyjadrenie, ktoré som zahrnula do svojho hlavného príhovoru, a vysvetliť, čo som chcela odkázať poslancom Parlamentu Spojeného kráľovstva, ktorí namietajú, že táto smernica je intervenčná a predstavuje zásah do vnútorných záležitostí členských štátov. V skutočnosti nezasahuje, ale dáva veci do poriadku.

Britským poslancom, ktorí vyslovili námietky, som chcela povedať, že by mali osloviť zamestnávateľov v ich krajine, aby zabezpečili rešpektovanie práv prisťahovalcov a aby nezamestnávali jednotlivcov zdržiavajúcich sa na území Spojeného kráľovstva nelegálne. Potom by sme sa všetci zhodli na tom, že táto smernica je dobrá.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Bolo tu spomenuté, že migrácia by mohla byť jedným zo spôsobov, ako zmierniť negatívne dôsledky demografickej krízy. Je veľmi dôležité podporiť vstup občanov tretích krajín na územie Únie s cieľom nájsť si zamestnanie. Máme však záujem len o legálny pobyt a legálne zamestnávanie. Nelegálni zahraniční pracovníci predstavujú rozpočtové straty a narúšajú zdravú hospodársku súťaž medzi podnikmi. Najväčší prospech z činnosti nelegálnych pracovníkov majú zamestnávatelia. Dokážu si jednoducho zaobstarať lacnú pracovnú silu. Cudzcinci z tretích krajín sa najčastejšie zamestnávajú v najťažších prácach, ktoré zároveň ponúkajú najnižší zárobok. Keďže sú v ťažkej situácii, sú pripravení urobiť všetko, čo od nich zamestnávatelia žiadajú. Zamestnávatelia často využívajú ich beznádej. Nielenže títo ľudia dostávajú neúmerne nízke mzdy, ale pracujú aj bez akéhokoľvek druhu sociálneho zabezpečenia alebo zdravotného poistenia a podstupujú neustále riziko vyhodenia z krajiny, v ktorej sa zdržiavajú. Únia by prisťahovalcom mala uľahčiť proces zamestnania a my by sme k tomu mali prispieť. Mám na mysli napríklad prácu v Poľsku pre občanov Ukrajiny.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, myslím si, že táto zaujímavá rozprava, za ktorú ďakujem všetkým rečníkom, nám ukázala, že Parlament sa vo veľkej miere zhoduje na potrebe zamerania sa na zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú a veľmi často vykorisťujú nezákonných prisťahovalcov.

Chcel by som Parlament upozorniť na to, že hodnotenie vplyvov, ktoré uskutočnila Komisia, ukázalo, že súčasné sankcie nedokázali zabezpečiť dodržiavanie predpisov. Smernica túto situáciu zlepšila tým, že prinútila členské štáty zaviesť rovnaké pokuty a zabezpečiť ich účinné uplatňovanie. Na začiatku tohto rokovania som tiež zdôraznil, že Komisia bude monitorovať kontroly, ktoré musia členské štáty vykonávať.

Ešte raz by som sa chcel poďakovať pánovi Favovi aj celému Parlamentu za umožnenie tohto kompromisu. Myslím si, že je to dobrý prvý krok.

Chcel by som tiež poukázať na to, že táto smernica je súčasťou spoločnej prisťahovaleckej politiky Európskej únie. Musíme, samozrejme, bojovať proti nezákonnému prisťahovalectvu a obchodovaniu s ľuďmi. Toto je téma, ktorou sa dnes zaoberáme, ale musíme tiež poukázať na výhody zákonného prisťahovalectva. Odhladiť od dvoch návrhov predložených v októbri roku 2007, ktoré sa týkajú modrej karty pre vysokokvalifikovaných migrujúcich pracovníkov a jednotného povolenia súvisiaceho s právami migrantov, predloží Komisia na jar roku 2009 ďalšie tri návrhy smerníc o zákonomnom prisťahovalectve zamerané na uzákonnenie spoločných predpisov pre sezónnych pracovníkov, ktorí sú spravidla menej kvalifikovaní, pre jednotlivcov presunutých v rámci ich spoločností a pre platených stážistov.

Dodal by som, že Komisia v súlade so svojím záväzkom voči Európskemu parlamentu a v rámci prípravy a vykonania štokholmského programu zváži, či je potrebné prijať právne predpisy pre ďalšie kategórie migrujúcich pracovníkov.

Takto sa veci majú. Podľa môjho názoru bolo potrebné dať túto navrhovanú smernicu do všeobecnej súvislosti s Európskym paktom o prisťahovalectve a azyle. Chcel som to predložiť Parlamentu, aby som vám ukázal, že vaše želania budú splnené. Ďakujem vám aj za túto hodnotnú rozpravu.

Claudio Fava, spravodajca. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, cením si poznámky a vízie pána komisára. Parlament sa podľa môjho názoru vyjadril celkom jasne – a nielen dnes – že sú potrebné opatrenia súvisiace s legálnym prisťahovalectvom a prisťahovalectvo je nutné riešiť v celom jeho rozsahu a nesnažiť sa proti nemu nájsť len trestajúce opatrenia.

V tejto súvislosti sme pozadu a, samozrejme, nie sme nadšení, že dohody neumožňujú Parlamentu vstúpiť do spolurozhodovacieho postupu o zákonomnom prisťahovalectve s Radou. Právny základ, ktorý nás teraz

núti hovoriť len o legislatíve boja proti prisťahovalectvu, je aj pre mňa veľmi frustrujúci, ale je to právny základ, ktorého sa musíme pridržiavať.

V tejto súvislosti verím, že naša dnešná správa predložila body, ktoré skutočne chránia práva zahraničných pracovníkov aj v prípade, ak ide o nezákonných prisťahovalcov. Mám na mysli dočasné povolenie na pobyt pre vykorisťované neplnoleté osoby. Mám na mysli mzdu: otvorene povedané, ide o to, že mzda nemôže byť nižšia, ako je zákonom stanovená mzda pre všetkých ostatných európskych občanov. Mám na mysli úlohu odborov, ktoré môžu po prvýkrát obhajovať a zastupovať zahraničných pracovníkov, dokonca aj nelegálnych, v správnom a občianskoprávnom konaní.

Toto sú podľa môjho názoru dôvody, na základe ktorých môžeme hovoriť o obnovených právach, o kroku vpred a nie vzad, o smernici, ktorá rieši náročnú a citlivú tému so zmyslom pre vyváženosť, ktorému tento Parlament venuje osobitnú pozornosť.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v stredu 4. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Carl Lang (NI), písomne. – (FR) Táto správa má niekoľko pozitívnych vlastností.

Prvou je, že je informatívna: poukazuje na alarmujúcu skutočnosť týkajúcu sa nárastu nezákonného prisťahovalectva v Európe, ktoré sa podľa vlastných údajov Komisie odhaduje na 4,5 až 8 miliónov ľudí. Navyše špecifikuje odvetvia hospodárstva, v ktorých sa nelegálna práca sústreďuje v najväčšej miere, konkrétne stavebné odvetvie, odvetvie poľnohospodárstva, poskytovanie upratovacích služieb, odvetvie hotelových a reštauračných služieb.

Druhou pozitívnou vlastnosťou je, že zintenzívňuje boj proti nelegálnej práci, predovšetkým prostredníctvom možnosti finančných a trestných sankcií voči zamestnávateľom nelegálnych pracovníkov.

Táto správa však má, žiaľ, aj množstvo nedostatkov. Nehovorí sa v nej nič o opatreniach, ktoré je nutné prijať na zabránenie týmto periodickým prílivom nezákonného prisťahovalectva. Neuvažuje ani o opätovnom zavedení kontrol na vnútorných hraniciach.

V období sociálnej a hospodárskej krízy a prudko rastúcej nezamestnanosti musí byť prednostným záujmom krajín Únie chrániť vlastné pracovné miesta. V tejto súvislosti je nutné zaviesť vnútroštátne a európske politiky sociálnej ochrany. Pracovné miesta vo Francúzsku je nutné ponechať Francúzom a v Európe Európanom. Uplatňovanie zásad vnútroštátnych a európskych priorít a ochrany je dôležitým predpokladom pre hospodársku a sociálnu obnovu krajín Európskej únie.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Nikto nemôže mať pochybnosti o užitočnosti alebo správnom načasovaní opatrení zameraných na potrestanie zamestnávateľov nezákonných prisťahovalcov. Krajina, ktorú zastupujem, je menej náchylná na tieto obavy, pretože je ešte stále viac-menej tranzitnou krajinou nezákonného prisťahovalectva.

Súčasne si musíme byť vedomí toho, akým rizikám sme v budúcnosti vystavení. Čo sa týka samotnej správy, vítam návrh na odstránenie pevne stanoveného percenta kontrol, ktoré by chcela Komisia presadiť. Toto percento je prehnané a malo by za následok len premnoženie byrokracie a vysokých verejných výdavkov bez toho, aby v skutočnosti dosiahlo požadovaný účinok.

Maria Petre (PPE-DE), písomne. – (RO) V prvom rade by som chcela zablahoželať páňovi spravodajcovi k vynikajúco odvedenej práci. Všetci vieme, že 4,5 až 8 miliónov nezákonných prisťahovalcov pracuje v Európskej únii v odvetví stavebníctva, poľnohospodárstva a cestovného ruchu.

Vítam skutočnosť, že smernica stanovuje trestné sankcie voči zamestnávateľom, ktorí opakovane páchajú trestné činy a zamestnávajú veľký počet ľudí, ktorých postavenie je nezákonné, v prípade, ak je zamestnanec obeťou obchodovania s ľuďmi a zamestnávateľ si je tejto skutočnosti vedomý alebo ak je zamestnanec neplnoletou osobou.

Členské štáty musia tiež vytvoriť mechanizmus, ktorý nezákonným prisťahovalcom umožní podať sťažnosť v prípade, ak sú napríklad obeťmi vykorisťovania.

Musíme si uvedomiť, že nezákonní prisťahovalci opustili rodnú krajinu, aby svojim rodinám zabezpečili lepšiu budúcnosť. Zanechávajú po sebe neustále sa zvyšujúci počet detí: niektoré zostávajú bez dohľadu, iné zostávajú v starostlivosti starých rodičov a susedov alebo dokonca v ústavoch.

Ak tieto deti sprevádzajú svojich rodičov, musíme im dať šancu na prístup k systému vzdelávania a k sociálnej ochrane v rámci Európskej únie, a to aj v prípade, ak sa tu zdržiavajú nelegálnym spôsobom.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), písomne. – (RO) Správa, ktorú vypracoval pán Claudio Fava, je súčasťou balíka opatrení zameraných na boj proti nezákonnému prisťahovalectvu prostredníctvom odrádzania spoločností od zamestnávania nezákonných prisťahovalcov. Pán spravodajca, žiaľ, kladie príliš veľký dôraz na opatrenia zamerané na potrestanie zamestnávateľov a podporuje rozšírenie práv nezákonných prisťahovalcov.

Keďže je veľmi dôležité udržať rovnováhu v súvislosti so sankciami, ktoré je možné ukladať zamestnávateľom, prostredníctvom pozmeňujúcich a dopĺňajúcich návrhov, ktoré som predložil, som sa pokúsil poukázať na tie ustanovenia v správe, v ktorých sa uvádzajú príliš prísne sankcie voči zamestnávateľom a ktoré by mohli ponechávať priestor pre interpretáciu vedúcu k ich zneužívaniu proti zamestnávateľom.

Zároveň je nutné venovať pozornosť humanitárnej situácii týchto prisťahovalcov. Je preto nesmierne dôležité podnietiť členské štáty k tomu, aby vo vážnych prípadoch, napríklad ak zamestnávateľ vie, že zamestnanec je obeťou obchodovania s ľuďmi, uplatnili trestné sankcie. Okrem toho má veľký význam povinnosť zamestnávateľov overiť si postavenie zamestnancov a v prípade nezrovnalostí ich nahlásiť príslušným úradom, pretože pripisuje zamestnávateľovi zodpovednosť v súvislosti s týmto vážnym problémom, ktorého početnosť sa v EÚ stále zvyšuje.

Bogusław Rogalski (UEN), písomne. – (PL) Členské štáty by mali nadviazať užšiu spoluprácu v boji proti nezákonnému prisťahovalectvu posilnením opatrení zameraných proti nelegálnemu zamestnávaniu na úrovni členských štátov Európskej únie. Jedným z hlavných faktorov, ktoré vedú nezákonných prisťahovalcov k vycestovaniu do EÚ, je vidina zamestnania bez potreby zlegalizovať svoje právne postavenie. Opatrenia proti nezákonnému prisťahovalectvu a nelegálnemu pobytu by mali slúžiť ako odstrašujúci faktor.

Smernica o boji proti nezákonnému prisťahovalectvu by sa však mala uplatňovať bez obmedzenia platnosti vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré zakazujú nelegálne zamestnávanie občanov tretích krajín, ktorí majú legálne povolenie na pobyt na území členských štátov, ale pracujú v rozpore s týmto povolením.

Malo by sa zväziť aj zníženie peňažných pokút udelených zamestnávateľom občanov tretích krajín v prípade, ak je zamestnávateľ fyzickou osobou.

Spoločné definície, metódy a normy v oblasti boja proti nezákonnému prisťahovalectvu sú nevyhnutnou podmienkou v rámci procesu tvorby spoločnej európskej migračnej politiky.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písomne. – (PL) Vážené dámy a páni, na úvod by som sa chcel poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na tvorbe návrhu smernice.

Štatistiky o počte nelegálnych pracovníkov v Únii sú alarmujúce. Nepochybne je potrebné nadviazať úzku spoluprácu s cieľom boja proti nezákonnému prisťahovalectvu. Riešenie problematiky nelegálneho zamestnávania je prioritou stratégie EÚ v oblasti prisťahovalectva.

Návrh smernice by ešte bolo vhodné doplniť. Rozsah pôsobnosti smernice by mal byť širší a mal by sa vzťahovať aj na občanov s legálnym povolením na pobyt na území EÚ, ktorí sú však zamestnaní za veľmi nepriaznivých podmienok. Bolo by tiež vhodné rozšíriť vymedzenie pojmu zamestnávateľ, ktorý by mal zahŕňať agentúry sprostredkujúce dočasné zamestnanie a aj sprostredkovateľov práce. Tento projekt si napriek svojim nedostatkom zaslúži pochvalu.

Je pravda, že zamestnávatelia nesú zodpovednosť za nelegálne zamestnávanie. Smernica ukladá zamestnávateľom ďalšie administratívne povinnosti a vymedzuje celú škálu sankcií za ich porušenie. Neznamená to však, že táto smernica je len o trestaní zamestnávateľov.

Chcel by som objasniť, že naším hlavným cieľom je odstrániť situácie, v ktorých sú jednotlivci vykorisťovaní v práci. Je nutné zabrániť tomu, aby zamestnávatelia zamestnávali ľudí v nedôstojných a neľudských podmienkach, odoberali im ich práva a nárok na základné sociálne výhody. Podľa môjho názoru je táto smernica nevyhnutná s cieľom dosiahnuť minimálnu harmonizáciu predpisov zakazujúcich nelegálne zamestnávanie. Verím tiež, že členské štáty budú tieto ustanovenia účinne uplatňovať.

PREDSEDÁ: PÁN VIDAL-QUADRAS*podpredseda***6. Hlasovanie**

Predsedaajúci. – Teraz pristúpime k hlasovaniu.

(Informácie o výsledkoch a ďalších podrobnostiach hlasovania: pozri zápisnicu)

6.1. Predĺženie platnosti dohody o vedeckej a technickej spolupráci medzi ES a USA (A6-0006/2009, Angelika Niebler) (hlasovanie)**6.2. Obnovenie dohody o vedeckej a technickej spolupráci medzi ES a Ruskom (A6-0005/2009, Angelika Niebler) (hlasovanie)****6.3. Divoká príroda v Európe (A6-0478/2008, Gyula Hegyi) (hlasovanie)**

– Pred začiatkom hlasovania:

Gyula Hegyi, spravodajca. – Vážený pán predsedaajúci, keďže sa o tomto bode neuskutočnila rozprava v pléne a po hlasovaní vo Výbore pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín nebolo možné predložiť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, musíte buď dôverovať svojmu spravodajcovi, teda mne, alebo celé uznesenie zamietnuť. Podľa mňa tento systém nie je dobrý, no je to súčasný nástroj.

Mnoho aspektov smerníc programu Natura 2000 by sa malo v blízkej budúcnosti v každom prípade znovu otvoriť a dúfam, že legislatívny akt sa bude zaoberať aj oblasťami divokej prírody a poskytne príležitosť, aby sa ďalšie zhromaždenie mohlo venovať tejto nádhornej téme. Dúfam, že sa moje uznesenie stane základom ďalších legislatívnych krokov, ktoré poskytnú poslancom možnosť zlepšenia v budúcnosti.

6.4. Žiadosť o zbavenie imunity Miloslava Ransdorfa (A6-0008/2009, Aloyzas Sakalas) (hlasovanie)**6.5. Program pre udržateľnú budúcnosť všeobecnej leteckej dopravy a leteckej dopravy na obchodné účely (A6-0501/2008, Luís Queiró) (hlasovanie)****6.6. Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím: podpora inovácií s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľné verejné služby vysokej kvality v Európe (A6-0018/2009, Malcolm Harbour) (hlasovanie)****6.7. Druhé strategické preskúmanie energetickej politiky (A6-0013/2009, Anne Laperrouze) (hlasovanie)****6.8. Nediskriminácia z dôvodu pohlavia a medzigeneračná solidarita (A6-0492/2008, Anna Záborská) (hlasovanie)**

– Pred začiatkom hlasovania:

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (ES) Vážený pán predsedaajúci, rád by som predniesol malú jazykovú či možno sémantickú poznámku.

(PL) Odsek A obsahuje znenie „a uznávanie rozmanitosti rodinných modelov 21. storočia“ prekladané do iných jazykov ako „*en reconnaissance la diversité de schémas familiaux*“, „*Anerkennung der Vielfalt der Familienmodels*“, „*and recognising the diversity of families*“. Ak sa to má chápať ako akceptovanie rozmanitosti v rámci modelu rodiny jedného pohlavia, ak toto naozaj zamýšľala pani Záborská, mali by sme hlasovať proti tomu. Uvítal

by som vyjasnenie, či ide len o jednoduché poznamenanie, že takéto modely existujú alebo či je to o ich uznaní a akceptácii. Potrebujeme chápať, o čom hlasujeme.

Anna Záborská, spravodajkyňa. – (SK) Ďakujem pekne, vážený pán predseda, ďakujem pánovi poslancovi Zaleskému. Samozrejme, že v tom kontexte berieme na vedomie iné modely.

Predseda. – Teraz je to teda jasné, pán Zaleski: konštatujeme, že existujú.

6.9. Boj proti pohlavnému zneužívaniu detí a detskej pornografii (A6-0012/2009, Roberta Angelilli) (hlasovanie)

7. Vysvetlenia hlasovania

Ústne vysvetlenia hlasovania

– Správa: Gyula Hegyi (A6-0478/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Divoká príroda a jej rozmanitosť je dar a bohatstvo, o ktoré sa ľudstvo musí zodpovedne starať nielen v rámci Európskej únie. Pokiaľ nezastavíme odlesňovanie dažďových pralesov, plienenie ázijských, afrických či amerických vôd, pokiaľ nebudeme šíriť efektívnejšiu osvetu o našej spoločnej zodpovednosti za ochranu prírody pred ľuďmi na celej planéte, úsilie Európskej únie nebude účinné. A táto správa, ktorú som dnes tiež podporila, bude len zdrahom papiera.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predseda, ak chceme zastaviť zrýchľujúci sa proces straty biodiverzity, je podstatné chrániť divokú prírodu Európy, jej lesy a vody. Ak majú byť naše spoločné akcie účinné, je rozhodujúce vypracovať najprv jednoznačné definície divokej prírody a určiť presné oblasti divokej prírody na mape Spoločenstva.

Rovnako dôležité je vytvoriť stratégiu na základe odborných analýz rizík a procesov, ktoré sú súčasťou zhoršovania oblastí divokej prírody. Týka sa to obzvlášť invázie cudzích druhov živočíchov, ktoré potom zápasia s tými pôvodnými, a tiež vplyvu pokračujúcej zmeny klímy.

Ďalším kľúčovým problémom je cestovných ruch v širšom zmysle. Myslím tým hlavne následky neudržateľného alebo naozaj agresívneho cestového ruchu. Ak chceme zvýšiť informovanosť občanov Spoločenstva o týchto problémoch, musíme viesť informačné kampane, musíme poskytnúť osobitné financovanie v rámci inštitúcií s miestnymi právomocami a musíme podporiť iniciatívy zdola.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Vážený pán predseda, v prvom rade chcem zablahoželať pánovi Gyulovi Hegyimu k jeho dokumentu a dôkladnému výskumu.

V tomto čase globálnej zmeny klímy a problémov so životným prostredím je jasné, že je potrebné riešiť otázku európskej divokej prírody. Myslím, že je dôležité, aby sme skoorinovali stratégiu na ochranu a obnovu našich vzácnych území divokej prírody. Máme voči prírode zodpovednosť používať zem primerane.

V mojom štáte, na Slovensku, prinútil nárast stavu lykožrúta služby v národnom parku v regióne Vysokých Tatier použiť pesticídy na boj proti zničujúcemu charakteru tohto hmyzu. Tieto pesticídy však obsahujú chemickú látku cypermethrin, ktorá často ničí zdravú vegetáciu a ľudí a zvieratá v regióne vystavuje závažným zdravotným rizikám.

Tak ako na Slovensku musíme nájsť lepšie riešenie dramatického nárastu množstva tohto hmyzu, Európa musí nájsť spôsoby, ako efektívne chrániť svoje prírodné územia a územia divokej prírody. Naliehavo vyzývam Európsky parlament, aby konal zodpovedne a rýchlo v záujme ochrany zostávajúcej divokej prírody.

– Správa: Malcolm Harbour (A6-0018/2009)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážený pán predseda, rada som podporila správu o verejnom obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím, pretože zásadne zníži riziká investícií do inovácií. A to je dôležité najmä dnes v období recesie. Úspech verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím umožní verejným inštitúciám spolupracovať na vývoji nových produktov v záujme zlepšenia kvality verejných služieb. Verím, že to zvýši záujem malých a stredných podnikov navrhovať inovačné riešenia na skvalitnenie verejnej dopravy, zdravotníctva, na znižovanie spotreby energie v budovách, či dokonca umožní vývoj pomôcok na ochranu občanov pred bezpečnostnými hrozbami bez toho, aby to narušovalo ich súkromie.

Tento nový postup pomôže európskemu verejnému sektoru lepšie riešiť zásadné verejné úlohy bez štátnych dotácií a zároveň zvýši inovačný potenciál firiem v Európskej únii. Správou sme dnes dali Európskej komisii jasný signál, aby čoskoro predložila konkrétny legislatívny návrh.

– **Správa: Anne Laperrouze (A6-0013/2009)**

Jan Březina (PPE-DE). – (CS) Vážený pán predseda, chcel by som predstaviť svoje stanovisko k oddeleniu vlastníctva výroby a prenosových sústav v prípade plynu v súvislosti s prijatou legislatívou. Navrhovaný certifikačný postup vo vzťahu k tretím štátom sa javí ako rozumný kompromis. Je to vôbec prvýkrát, čo sa Únia zaoberá otázkou energetickej bezpečnosti v kontexte liberalizácie trhu s plynom. V reakcii na plynovú krízu, ktorú sme zažili, je rovnako potrebné urýchliť výstavbu alternatívnych a na Rusku nezávislých plynovodov do Európy. Hlavné infraštruktúrne projekty, ako napríklad plynovod Nabucco, ktorý má prepojiť kaspickú oblasť a Európu, sa nezaobídu bez rozsiahlych vertikálne integrovaných energetických podnikov a ich investícií. Tie sa však do nich len sotva pohnú, ak bude nad nimi visieť riziko oddelenia vlastníctva, a teda hospodárskeho oslabenia. Riešením, ktoré má v rukách Parlament, je stanovenie výnimky z oddelenia vlastníctva pre novú infraštruktúru počas obdobia zaisťujúceho návratnosť investícií. Nevieť, či sme v tomto právnom predpise úplne využili svoje možnosti.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predseda, spoločná energetická politika predstavuje jeden z najväčších problémov, ktorým Európska únia čelí. Naša reakcia na tento problém musí vychádzať zo solidarity.

Všetci si uvedomujeme, že Rusko zostáva jedným z našich najdôležitejších, no zároveň aj najzložitejších obchodných partnerov. To, že Rusko je našim hlavným zdrojom dodávok plynu, však nemôže znamenať, že k nemu budeme pristupovať osobitne. Pani spravodajkyňa navrhuje, aby sa politika Únie smerom k Ruskej federácii uvoľnila. Domnievam sa, že musíme pokračovať v spravodlivej, no prísnej politike voči obchodnému partnerovi, ktorý využíva energetické suroviny ako zbraň na uplatňovanie politického nátlaku.

Zdôrazňuje sa, že diverzifikácia energetických zdrojov predstavuje jeden zo základných problémov vznikajúcich v oblasti energetickej bezpečnosti. Jedným zo spôsobov boja proti nemu by bolo oslobodiť sa od závislosti od ruských surovín. Krokmi týmto smerom by boli aj výstavba ropovodu Nabucco a využívanie iných energetických zdrojov.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predseda, v tomto Parlamente sa znovu hrdíme svojimi zelenými zásadami a rečníci znovu súťažia o čím vyššie nerealistické ciele v oblasti energie získavanej len z obnoviteľných zdrojov a v oblasti znižovania emisií CO₂, a to všetko vo viere, že naším drobným, no nákladným úsilím zachránime planétu.

Áno, mali by sme používať a propagovať udržateľné zdroje energie, no snahu o niečo, čo sa pre väčšinu stalo dogmou bez ohľadu na náklady alebo realizovateľnosť, by sme mali zmierniť s ohľadom na skutočnosť. Skutočnosť, že zmena klímy nie je novým problémom, ale cyklickým, ako aj skutočnosť, že kým sebe ukladáme tieto ciele, výroba sa v rastúcej miere mení tak, že ju žiadne takéto obmedzenia brzdiť nebudú. Príde čas, keď sa budeme musieť zodpovedať za svoje vlastné ciele, v ktorých EÚ vyniká.

Johannes Lebech (ALDE). – (DA) Vážený pán predseda, hlasoval som za správu pani Laperrouzovej, hlasoval som však aj za mnoho pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov, ktoré spochybňujú jadrovú energiu ako energetický zdroj budúcnosti. Boli zamietnuté. Hlasovaním za správu ako celok som podporil mnoho dobrých prvkov, ktoré obsahuje. Uznávam však aj skutočnosť, že väčšina z nich považuje jadrovú energiu za súčasť európskej kombinácie rôznych zdrojov energie bez emisií CO₂.

Stále však cítim, že pre budúcnosť to nie je riešenie. Riešením pre budúcnosť sú rozsiahle investície a rozvoj obnoviteľnej energie.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Súhlasím s ustanoveniami druhého strategického preskúmania európskej energetickej politiky, rada by som však spomenula aj niektoré aspekty plynovej krízy. Súčasná plynová kríza medzi Ukrajinou a Ruskom, bohužiaľ, nie prvá, mala vplyv na 15 stredoeurópskych a balkánskych štátov. Nevidela som čísla hovoriace o rozsahu hospodárskych strát, ktoré utrpeli zasiahnuté krajiny, chcela by som však zdôrazniť morálne straty a straty hodnôt. Ako sa majú cítiť občania EÚ, keď spor medzi Ukrajinou a Ruskom, ktorý bol zjavne politický, ruína hospodárstvo, energetickú bezpečnosť, politickú stabilitu EÚ a európske štáty nemôžu proti tomu nič podniknúť? Mám pritom na mysli zábery Slovenska a Bulharska obnoviť prevádzku bezpečných jadrových elektrární, ktoré boli zatvorené, s podporou mnohých z nás poslancov. Keď vedíme rozpravy o právnych aktoch EÚ vrátane tých v oblasti energetiky, zdôrazňujeme,

že najdôležitejší je spotrebiteľ, inými slovami, laik. Kedy budeme venovať pozornosť laikovi – občanovi Európskej únie?

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, mnohým kolegom môže pripadať cieľ 95 % zníženia emisií CO₂ do roku 2050 ako extrémny. Ak však máme akceptovať (a ja akceptujem) vedecké poznatky zistené odborníkmi predstavené v poslednej správe panela IPCC, takáto miera zníženia bude potrebná na udržanie 2 °C zvyšovania globálneho otepľovania pod dohľadom.

Po druhé, síce som hlasovala proti mnohým pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom súvisiacim s jadrovou energiou, keďže mám pretrvávajúce obavy z jadrového štiepenia, nemám však žiaden problém s odkazmi na výskum v oblasti bezpečnostných otázok alebo výskum nových generácií jadrovej energie. Ako mnohí iní, aj ja sledujem a čakám, či sa niekedy jadrová syntéza stane realitou.

Tretím bodom, ktorý by som chcela predniesť, je moja trvalá obava zo situácie v Írsku a chýbajúce transparentné a skutočné oddelenie vlastníctva elektrickej siete, ktoré zostáva hlavnou prekážkou investícií zo strany iných výrobcov, hlavne tých, ktorí využívajú alternatívne palivá. Výsledkom toho je, že náklady na elektrinu sú v Írsku jedny z najvyšších v Európe.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, problematikou vysokých cien elektriny v Írsku sa už zaoberá náš kolega, predtým poslanec, pán Simon Coveney, a dúfame, že v tom bude úspešný.

Hlasovala som za túto správu, pretože hovorí o rozumných otázkach, ako sú energetická účinnosť a energetická bezpečnosť vo vzťahu k programu zmeny klímy. Mám obavy z jadrovej energie, rovnako ako mnohí ľudia v Írsku. Myslím však, že musíme priznať, že ak budú prepojenia funkčné a v prevádzke, pravdepodobne budeme používať energiu vyprodukovanú jadrovým sektorom. Preto, áno, potrebujeme výskum o bezpečnom ukladaní jadrového odpadu a o novom vývoji tejto technológie, aby sme mohli zvýšiť jej bezpečnosť a zabezpečenie.

Keďže tento výskum zatiaľ chýba, moje obavy zostali a v súvislosti s touto správou som hlasovala v súlade s nimi. Je mi obzvlášť ľúto, že pozmeňujúci a doplňujúci návrh 37 bol zamietnutý, pretože podľa mňa veľmi správne vyjadroval obavy tohto Parlamentu.

– Správa: Luís Queiró (A6-0501/2008)

Nirj Deva (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, veľmi ma potešilo, že som mohol podporiť správu pána Luísa Queiró o proporcionálite a subsidiarite malých letísk. V EÚ sa stále snažíme prijímať jednotné politiky pre všetky strany, no EÚ musí uznať, že každý členský štát a všetky miestne okolnosti si vyžadujú rozdielne riešenia. Správa pána Queiró pritom túto problematiku rieši v plnej miere.

Existujú malé letiská, existujú letiská strednej veľkosti a existujú obrovské medzinárodné uzly. Nechceme, aby sa Európska únia stala obrovskou štruktúrou letísk. Táto správa obsahuje správnu rovnováhu a takým spôsobom by sme sa mali pozeráť na našu infraštruktúru v budúcnosti. To je aj jeden z dôvodov, prečo sa naozaj veľmi zdráham vo svojom volebnom obvode v juhovýchodnom Anglicku podporiť tretiu vzletovú a pristávaciu dráhu na letisku v Heathrow, keď môžeme podporiť lepšiu štruktúru v Kente na novom letisku v ústí rieky Temže.

– Správa: Anna Záborská (A6-0492/2008)

Zita Pleštinová (PPE-DE). – (SK) V praxi sa ukazuje, že procedúra podľa článku 45 ods. 2 má vážne nedostatky. Okrem toho, že okrem spravodajcu v rozprave už v pléne nemôže byť k danej téme žiadna diskusia, vylučuje spravodajcu aj z možnosti rokovať o jednotlivých pozmeňujúcich návrhoch, ktoré sú v správe problematické.

Nehlasovala som za pozmeňujúci návrh skupiny Zelených, pretože v dvoch bodoch nová verzia vyjadruje výhrady voči návrhu českého predsedníctva. Keďže nejde o oficiálny postoj Rady, takéto odporúčania sú predčasné a často i kontraproduktívne.

Ak má byť profesionálny život zlučiteľný s rodinným životom, musí byť profesionálna kariéra zrovnoprávnená s nezárobkovou činnosťou, ktorá sa vykonáva v rámci solidarity medzi generáciami. Som presvedčená, že správa prináša nové podnety, ako odstrániť viacnásobnú diskrimináciu, s ktorou sa stretávajú ženy a muži, ktorí sa slobodne rozhodnú starať sa o svojich blízkych.

Chcela by som vyzdvihnúť prácu spravodajkyne Anny Záborskej, je mi však ľúto, že kvôli procedurálnym postupom sme už nehlasovali o jej návrhu správy.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážený pán predsedajúci, dištancujem sa od pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré boli práve prednesené k správe pani Záborskej o nediskriminácii na základe pohlavia a medzigeneračnej solidarite. Celodennú starostlivosť o deti a ostatných blízkych sa musí vyspelá európska spoločnosť naučiť vnímať ako plnohodnotnú alternatívu profesionálneho života. Návrh z dielne Zelených, ktorý tento prístup českého predsedníctva napáda a označuje za spiatocnícky, odsudzujem ako scestný a nedospelý, aj keď zaň poslanci, bohužiaľ, zdvihli ruku. Nielenže tu nejde o nejaké spiatocnícke degradovanie žien do úlohy podriadenej mužom. Práve naopak, je to cesta, ako spoločensky rehabilitovať rodinu a zrovnoprávniť aj mužov. Dnes aj muži chodia s kočiarikmi a starajú sa o dieťa v nemocnici. Tie ženy a muži, ktorí časť svojho života venujú starostlivosti o potomka či nevládných rodičov, vykonávajú spoločensky významnú prácu, ktorá sa nesmie do budúcnosti považovať za podradnú činnosť. Vážim si, že české predsedníctvo takýto postup uviedlo aj medzi svojimi prioritami. Naším cieľom musí byť vytvorenie takých podmienok, aby ani žena, ani muž, ktorí sa rozhodnú pre túto cestu, už neboli profesionálne diskriminovaní, aby mohli využiť spektrum možností na zladenie rodinného a pracovného života podľa zásady flexiistoty. Rodičovstvo, a teda medzigeneračnú flexiistotu, musíme posilňovať, a nie ju oslabovať prekážkami v pracovných zákonoch. Predsudky minulého storočia prehĺbujú demografickú krízu. Správa pani poslankyne Záborskej bola krokom správnym smerom a protestujem proti prijatej upravenej verzii.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Rád by som takisto vyjadril úplnú podporu kolegyni Záborskej, ktorá prišla so svojou iniciatívnou správou, ktorá práve rieši a podčiarkuje potrebnosť medzigeneračnej solidarity medzi jednotlivými členmi rodiny. Je to starostlivosť nielen o mladú generáciu, o nových ľudí, čo sa narodia v rodine, ale máme často riešiť aj problémy starostlivosti o starších ľudí v rámci jednej a tej istej rodiny.

Myslím si, že české predsedníctvo veľmi správne vystihlo túto urgentnosť súčasnej demografickej situácie – je to aj ekonomicky výhodné – a odmietam postoj Zelených, ktorí úplne nesprávne navrhli pozmeňujúci návrh, ktorý devalvuje tento správny úmysel. Podporujem úplne správu pani Záborskej.

V čase hlasovania o záverečnej správe moje hlasovacie zariadenie nefungovalo. Bol som za tú líniu, ktorú propagovala pani Záborská.

Ivo Strejček (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, ďakujem za vašu trpezlivosť a zhovievavosť. Dovoľte mi využiť príležitosť vysvetliť, prečo som hlasoval proti Zeleným a ich pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu. Nechcem hlasovať proti českému predsedníctvu.

Prvým bodom je, že české predsedníctvo nevyzýva na konkrétnu zmenu v takzvaných barcelonských cieľoch, ale na otvorenie rozpravy o možnej a realizovateľnej revízii cieľov. Druhým bodom je, že evidentne existujú rozdielne spoločenské, kultúrne a hospodárske podmienky, ktoré sotva umožnia dosiahnutie barcelonských cieľov všeobecne a rovnomerne v celej EÚ. Po tretie, správa neberie do úvahy ďalšie faktory ako sloboda každej rodiny alebo záujmy detí. V neposlednom rade je tiež náročné dosiahnuť barcelonské ciele, pretože starostlivosť o deti je celkom správne úplne v rukách národných vlád.

Philip Claeys (NI). – (NL) Aj ja som sa chystal hlasovať za správu pani Záborskej, pretože to bola všeobecne nestranná správa, ktorá neskĺzla do tradičných, politicky správnych klíšé vo vzťahu k otázkam ako diskriminácia alebo jej význam.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh predložený Skupinou zelených/Európskou slobodnou alianciou, proti ktorému som hlasoval, v skutočnosti úplne správu anuloval, pričom obsahuje množstvo veľmi sporných prvkov vrátane útoku na české predsedníctvo a bezdôvodné vyhlásenie, že vychovávanie detí doma by malo vplyv na potvrdenie stereotypných úloh mužov a žien. Je to mimoriadne slabý argument, no zjavne sa hodí hocičo na pozdržanie rozpráv namiesto poskytnutia skutočných argumentov v prípade tohto problému, ako napríklad plat pre rodičov, čo pracujú v domácnosti.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, hlasovala som za správu pani Záborskej hlavne preto, že sa v nej uznáva práca, ktorú vykonávajú ženy v domácnosti. Práca pri výchove, starostlivosti, vzdelávaní a vyučovaní by sa mala primerane ohodnotiť. Pretože ak sa takáto práca vykonáva mimo domova, uznáva sa a zahŕňa sa do výpočtu HDP. Gary Becker, víťaz Nobelovej ceny, hovorí o tom, aký význam má hospodárska činnosť vykonávaná ľuďmi v rámci domácich prác pre hospodársky pokrok spoločnosti ako celku. A pokiaľ ide o definíciu rodiny, v poľštine tento pojem hovorí o zväzku schopnom počať deti, nezahŕňa preto homosexuálne vzťahy.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (DE) Vážení pán predsedajúci, hlasovala som za správu pani Záborskej, proti ktorej Zelení podnietili alternatívnu diskusiu. Zastávam názor, že my v Európe musíme na základe nášho spoločenstva zdieľaných hodnôt zaistiť, aby ženy, hlavne tie, ktoré si zakladajú rodinu, mali právo rozhodnúť sa, či po narodení úplne prestanú pracovať, alebo budú pracovať na polovičný úväzok, aby sa mohli starať o svoje deti. Ja som mala veľké šťastie, že to moja mama mohla urobiť, a musím povedať, že mi to prinieslo výhody.

Ak by moja mama nemala šťastie a rozviedla by sa po dvadsiatich rokoch manželstva, ocitla by sa v zložitej situácii, pretože by nedostala žiadnu podporu zo sociálneho zabezpečenia, najmä nie v starobe. Štyridsať rokov bojujem za to, aby ženy, ktoré sa rozhodnú venovať sa svojej rodine a deťom, neboli diskriminované a aby táto ich voľba nemala pre ne zlé následky. Nemôžem hlasovať za ideológiu, ktorá chce zveriť deti a dospelých štátu od kolísky až po hrob.

Je mi ľúto, že správa Výboru pre ženské práva a rodovú rovnosť bola zamietnutá. Väčšina poslancov, ktorí hlasovali proti nej, urobili ženám, rodinám a spoločnosti medvediu službu.

Nirj Deva (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, som veľmi vďačný pani Anne Záborskej za vypracovanie tejto správy. Aj keď moja skupina má voči nej určité výhrady, domnievam sa, že sa dotkla niečoho, čo má pre EÚ zásadný význam.

Populácia EÚ prudko klesá. V mnohých členských štátoch sa úloha ženy pri starostlivosti o rodinu neuznáva ako príspevok do ich HDP. Ženy a matky sú neoddeliteľnou súčasťou pracovného života v našej spoločnosti a v mojom volebnom obvode, v juhovýchodnom Anglicku, existujú milióny matiek vychovávajúcich svoje deti. Ich príspevok do HDP Veľkej Británie a k blahobytu v mojom vlastnom regióne má pre náš štát rozhodujúci význam.

Myslím, že táto správa po prvýkrát v Európskej únii uznáva tento príspevok. Je potrebné podporiť náš Parlament, aby sa na tieto problémy pozrel v budúcnosti podrobnejšie, aby sme zabezpečili rovnosť a solidaritu medzi pohlaviami.

– Správa: Roberta Angelilli (A6-0012/2009)

Jim Allister (NI). – Vážení pán predsedajúci, dnes vedíme rozpravu a odsudzujeme zlo páchané pri sexuálnom zneužívaní detí. Prakticky každý rečník v rozprave správne odsúdil pedofíliu a zneužívanie detí na pornografiu. Podobné rozhorčenie u mnohých vyvolalo zneužívanie internetu.

Je však smutné, že napriek takejto jednohlasnosti sa v niekoľkých členských štátoch nedosiahla rovnaká úroveň trestania zneužívania detí. Nikde v EÚ nesmie mať miesto príprava na sexuálne zneužívanie, samotné sexuálne zneužívanie ani detská pornografia a nič z toho nesmieme tolerovať. Ticho je najlepším priateľom pedofílie. Videli sme to v kostoloch, rodinách a spoločenstvách, kde sa privierali oči a viedlo to k škandálom, o ktorých vieme v rôznych členských štátoch.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážení pán predsedajúci, správu som pred chvíľou rada podporila, ale k svojmu predchádzajúcemu prejavu musím dodať, že sedem štátov sa doteraz nezaviazalo k Dohovoru Rady Európy ani k opčnému protokolu OSN, ktoré obsahujú moderné nástroje na boj proti predaju, prostitúcii a pornografii detí. Mrzí ma, že sa to týka aj mojej Českej republiky, ktorá chce proti tomu, samozrejme, lepšie bojovať, ale už dlho rieši problém týkajúci sa zakotvenia trestnej zodpovednosti právnických osôb do svojej legislatívy. Sú to ale práve právnické osoby, ktoré organizujú obchod s deťmi a inkasujú za to tučné zisky. Vyzývam preto české predsedníctvo, aby tento domáci problém doriešilo a aby išlo príkladom ostatným členským štátom Európskej únie.

Písomné vysvetlenia hlasovania

– Správa: Angelika Niebler (A6-0006/2009)

David Casa (PPE-DE), písomne. – Takéto dohody sú rozhodujúce v procese posilňovania väzieb medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými. Ak vezmeme do úvahy neustále rastúcu konkurenciu nových vznikajúcich trhov, prvoradý význam má zachovať si nadhľad nad situáciou. Myslím, že táto správa presne vyjadruje tento pocit.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu pani Nieblerovej, pretože vedecká a technická spolupráca medzi EÚ a USA je absolútnou nevyhnutnosťou. Táto transatlantická dohoda musí inšpirovať americké aj Európske spoločenstvo k tomu, aby využilo recipročné výhody vyplývajúce z vedeckého

a technického pokroku dosiahnutého prostredníctvom výskumných programov. Táto dohoda umožní výmenu nápadov a skúseností, z čoho bude ťažiť vedecká komunita, priemysel aj bežní občania. Chcem zdôrazniť, že USA sú globálnym vodcom v oblasti vedy a techniky.

Musíme poznamenať, že dohoda vychádza zo zásady vzájomných výhod, podporuje účasť na kooperačných činnostiach, akými sú napríklad koordinované výzvy na návrhy spoločných projektov a prístup k programom a činnostiam druhej strany. Aktívne sa podporujú zásady umožňujúce účinnú ochranu duševného vlastníctva a spravodlivé podieľanie sa na právach duševného vlastníctva. Návrh zároveň zabezpečuje misie expertov a úradníkov EÚ a konanie kurzov, seminárov a stretnutí, ktoré sa majú organizovať v Európskom spoločenstve a v Spojených štátoch.

Dúfam, že táto dohoda prispeje aj k úspechu lisabonskej stratégie, ktorá sa zameriava na vytvorenie znalostnej Európy. Po zriadení Európskeho technologického inštitútu vytvorí táto vedecká a technologická spolupráca nové príležitosti.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Pani Nieblerová predstavila správu o treťom predĺžení platnosti Dohody medzi EÚ a Spojenými štátmi, ktorá podporuje rozhodnutie Rady týkajúce sa predĺženia platnosti Dohody o vedeckej a technickej spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a vládou Spojených štátov amerických. Ide o vzájomne prospešnú dohodu posúvajúcu vpred vedecké poznatky a technologický pokrok. Preto toto opatrenie veľmi rada podporím.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), písomne. – Predĺženie platnosti Dohody o vedeckej a technickej spolupráci medzi EÚ a USA je nepochybne pozitívnym aspektom pre európsky výskum. Prevažujúci spôsob hlasovania to potvrdzuje.

Skúsenosti nám však stále znova potvrdzujú, že k najplodnejšej vedeckej spolupráci dochádza v prípade, keď dvaja výskumníci z dvoch inštitúcií spolupracujú na spoločne navrhnutom a financovanom projekte. Preto v záujme väčšej opodstatnenosti vedeckej spolupráce s USA vyzývam Komisiu, aby jednoznačne vytvorila jednoduché finančné nástroje orientované na projekt v podobe spoločných výskumných grantov medzi výskumnými pracovníkmi v USA a v EÚ. Víťané by bolo aj zreteľné zahrnutie oblastí ako biomedicína, nanotechnológia a výskum vesmíru do tejto dohody. Privítal by som zahrnutie aj ďalších špičkových oblastí, ako je napríklad výskum kmeňových buniek. To, že v súvislosti s určitými vedeckými oblasťami existujú opodstatnené etické otázky, by nás malo viesť k spoločným úvahám, nie k prekážkam v spoločnom vedeckom pokroku.

Hlavne vďaka grantom Európskej rady pre výskum rastie príťažlivosť EÚ pre amerických výskumných pracovníkov. EÚ má teraz nástroje, ktorými môže usilovať o vyššiu a dlhodobejšiu mobilitu prichádzajúcich vedcov, a musí teda konať tak, aby umožnila tento prílev mozgov.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Predĺženie platnosti Dohody o vedeckej a technickej spolupráci so Spojenými štátmi je potvrdením potreby spolupráce a vzájomne prospešných výmen medzi EÚ a USA v špičkových sektoroch výskumu a inovácií.

Zahrnutie oblastí vesmíru a bezpečnosti do dohody je významným krokom smerom k posilneniu transatlantických vzťahov, čo je prvoradým cieľom skupiny PPE-DE. Táto spolupráca sa musí týkať aj všetkých foriem civilnej a vojenskej spolupráce v oblastiach všeobecného záujmu vrátane prieskumu v nových oblastiach, ako sú nové vesmírne technológie, nanotechnológie a výskum v oblasti obrany.

Pevne verím, že táto spolupráca podporí rozvoj výsledkov získaných z činností, ktoré sa vykonali na palube medzinárodnej vesmírnej stanice, ako aj v citlivej oblasti komunikačných satelitov. Okrem toho si myslím, že spolupráca s tretími krajinami je dôležitá, hlavne s Ruskom a hlavne na projektoch typu GPS, Glonass či Galileo.

Výsledky dosiahnuté jednou zo zúčastnených strán musia prinášať výhody všetkým zúčastneným stranám, či už je to v civilnom, alebo vo vojenskom sektore s uplatnením v civilnom sektore, pretože bezpečnosť a istota sú dnes hlavnými obavami občanov na svete. Podieľanie sa na tomto úspechu je nielen dôkazom vzájomnej dôvery a partnerstva, ale zároveň aj zárukou, že tieto výsledky sa použijú len a len v prospech ľudstva.

Mairead McGuinness (PPE-DE), písomne. – Chcem poznamenať, že podporujem túto správu o predĺžení platnosti Dohody o vedeckej a technickej spolupráci medzi ES a USA.

Môj hlasovací prístroj však nefungoval, a preto chcem, aby sa môj hlas za správu zaznamenal.

Tobias Pflüger (GUE/NGL), písomne. – (DE) Hlasoval som proti správe pani Angeliky Nieblerovej o predĺžení platnosti Dohody o vedeckej a technickej spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a vládou Spojených štátov amerických (A6-0006/2009).

Obsah dohody s predĺženou platnosťou sa líši od predchádzajúcej dohody o zaradenie oblastí o výskume vesmíru a výskume bezpečnosti. Keďže USA a EÚ výslovne plánujú využívať vesmír na vojenské účely a keďže bezpečnosť definujú prvoradne z vojenského hľadiska, dá sa rozumne predpokladať, že dohoda o spolupráci bude slúžiť aj na vojenské účely.

Spolupráca v oblasti vedy a výskumu je mimoriadne dôležitá. Musí sa však využívať na civilné účely. Som proti každému vojenskému využitiu.

Lydie Polfer (ALDE), písomne. – (FR) Hlasovala som za túto správu, ktorá navrhuje predĺžiť platnosť dohody z decembra 1997, po prvýkrát predĺžovanej v roku 2003, ktorá umožní obojstranným stranám pokračovať, zlepšovať a zintenzívniť spoluprácu vo vedeckých a technických oblastiach spoločného záujmu.

Táto spolupráca prinesie vzájomné výhody z vedeckého a technického pokroku, ktorý sa dosiahne v našich vedeckých programoch. Zároveň dôjde k výmene znalostí, z ktorej budú mať úžitok naše spoločnosti aj naši občania.

Táto spolupráca je súčasťou európskej politiky v oblasti technického výskumu a rozvoja, ktorá je dôležitou časťou európskej legislatívy. Umožní nám posilniť vedeckú a technickú základňu európskeho priemyslu a podporiť jeho rastúcu medzinárodnú konkurencieschopnosť.

Zuzana Roithová (PPE-DE), písomne. – (CS) Nehlasovala som dnes za správu o predĺžení vedecko-technickej spolupráce medzi Európskou úniou a USA. A to aj napriek tomu, že investície EÚ a USA do tejto oblasti patria k najväčším na svete a mnoho vedeckých, vzájomne prepojených inštitútov patrí k vedúcim silám vedecko-technického pokroku na svete a prispieva k riešeniu mnohých globálnych problémov. Dlhodobu však kritizujem neochotu Komisie a Rady dohodnúť sa s USA na základných spoločných etických zásadách pre vedu a výskum. Prekáža mi, že ani táto dohoda opäť žiadne takéto ustanovenia neobsahuje. Je to nezodpovedné voči ľudstvu a aj bezohľadné voči tým vedcom, ktorí dobrovoľne dodržiavajú určité etické princípy, zatiaľ čo ostatní to nerobia. Ide hlavne o biotechnológie.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, hlasoval som za správu pani Nieblerovej o predĺžení platnosti Dohody ES a USA o vedeckej a technickej spolupráci. Dohoda o vedeckej a technickej spolupráci vstúpila do platnosti pred čosi viac než 10 rokmi a už raz bola jej platnosť predĺžená, a to po prvých piatich rokoch. V plnej miere súhlasím, že platnosť dohody treba znovu predĺžiť, aby sa mohla rozvíjať vedecká a technická spolupráca so Spojenými štátmi v spoločných prioritných oblastiach, ktoré obojstranným stranám prinášajú sociálno-hospodárske výhody.

Som veľmi spokojný, že podmienky dohody sú prakticky totožné s tými, ktoré boli podpísané predtým, okrem niekoľkých zmien a doplnení technického charakteru. Napokon schvaľujem aj pridanie vesmírneho výskumu a bezpečnostnej oblasti do dohody ES a USA.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu o návrhu rozhodnutia Rady o predĺžení platnosti Dohody o vedeckej a technickej spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a vládou Spojených štátov amerických, pretože si myslím, že vedecká spolupráca môže viesť k novým objavom, ktoré potom môžu ďalej podporiť vývoj a rozvoj ľudstva. Ak vezmeme do úvahy, že USA patrí medzi najväčšie globálne hnacie sily v oblasti vedeckého výskumu, myslím, že rozšírenie vedeckej spolupráce s touto krajinou prinesie výhody každému členskému štátu Európskej únie.

– **Správa: Angelika Niebler (A6-0005/2009)**

Šarūnas Birutis (ALDE), písomne. – (LT) Predĺženie platnosti dohody o ďalších päť rokov bude užitočné pre obe strany, pretože by pokračovala spolupráca medzi Ruskom a Európskym spoločenstvom v oblasti vedy a techniky.

Keďže obsah obnovennej dohody bude rovnaký ako obsah dohody, ktorej platnosť vyprší 20. februára 2009, nemá zmysel hovoriť o predĺžení platnosti tejto dohody obvyklým spôsobom.

Navrhnutý je jednofázový postup (jeden postup a jeden akt v spojení s podpísaním a vznikom dohody) vzhľadom na to, že rýchle obnovenie dohody je výhodné pre obe strany. Obe strany dohody sa snažia

o zaistenie pokračujúcej spolupráce (najmä o vykonávanie takých činností, na ktorých sa musia na základe dohody o spolupráci zúčastňovať tretie strany). Úplne súhlasím s týmto návrhom.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu pani Nieblerovej, pretože vedecká a technická spolupráca medzi EÚ a Ruskom je nevyhnutnosťou. Dohoda medzi EÚ a Ruskom musí inšpirovať Európske spoločenstvo aj Rusko k tomu, aby využili recipročné výhody vyplývajúce z vedeckého a technického pokroku dosiahnutého prostredníctvom výskumných programov.

Táto dohoda umožní výmenu nápadov a skúseností, z čoho bude ťažiť vedecká komunita, priemysel aj bežní občania. Poukazujem na to, že táto dohoda je založená na podobných zásadách ako dohoda podpísaná medzi EÚ a USA v rovnakých oblastiach, a to v oblasti vedy a techniky.

Musíme poznamenať, že dohoda vychádza zo zásady vzájomných výhod, podporuje účasť na kooperačných činnostiach, akými sú napríklad koordinované výzvy na návrhy spoločných projektov a prístup k programom a činnostiam druhej strany.

Aktívne sa podporujú zásady umožňujúce účinnú ochranu duševného vlastníctva a spravodlivé podieľanie sa na právach duševného vlastníctva. Návrh zároveň zabezpečuje misie expertov a úradníkov EÚ a konanie kurzov, seminárov a stretnutí, ktoré sa majú organizovať v Európskom spoločenstve a v Rusku. Dúfajme, že táto dohoda prispeje v tomto Európskom roku tvorivosti a inovácie k zefektívneniu strategického partnerstva EÚ a Ruska.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Pani Nieblerová predstavila správu o obnovení existujúcej dohody medzi ES a Ruskom o spolupráci v oblasti vedy a techniky. Mierová súčinnosť a spolupráca medzi Ruskom a EÚ prináša vzájomné výhody, keďže posúva vpred vedecké poznatky a výskum. Toto opatrenie veľmi rada podporím.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Obnovenie partnerskej dohody o vedeckej a technickej spolupráci s Ruskom je dôležitým krokom v procese normalizácie a upevňovania vzťahov medzi EÚ a Ruskou federáciou, ako aj pri uvoľňovaní súčasných napätých vzťahov.

Normalizácia vzťahov s cieľom spolupráce v týchto oblastiach však nestačí. EÚ a Rusko musia v prvom rade nájsť spôsob, ako upevniť svoje partnerstvo a ako spolupracovať v oblasti bezpečnostných politík, hlavne v oblasti politiky energetickej bezpečnosti. Nedávna plynová kríza poukázala na potrebu prijatia dôrazného a jednotného prístupu k riešeniu problému závislosti Európskej únie od jej dodávateľov surovín.

Nezabúdajme ani na krízu v Gruzínsku, ktorá na určitý čas vystavila riziku celé usporiadanie v Európe po studenej vojne.

Z pohľadu problémov, aké predstavuje globalizácia a globálna kríza, je Rusko dôležitým hráčom, ktorého nemožno vylúčiť z rokovaní ani ho ignorovať. Ruská federácia však musí dodržiavať tieto dohody a štandardné medzinárodné predpisy.

Vyzývam Európsku komisiu a české predsedníctvo, aby pre vlastné dobro a pre dobro občanov Európy a partnerov v tretích krajinách (Ukrajina a Moldavsko) čím skôr našli konkrétne spôsoby riešenia týchto problémov.

Mairead McGuinness (PPE-DE), písomne. – Chcem poznamenať, že podporujem túto správu o dohode medzi EÚ a Ruskom o spolupráci v oblasti vedy a techniky.

Môj hlasovací prístroj však nefungoval, a preto chcem, aby sa môj hlas za správu zaznamenal.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE), písomne. – (SK) Spoluprácu medzi Európskym spoločenstvom a Ruskom vo vedecko-technickej oblasti som mojím hlasom podporil, pretože je potrebné budovať pevné, stabilné a seriózne susedské vzťahy s Ruskou federáciou. Spoluprácu v oblasti vedy a techniky vnímam ako výborný prostriedok budovania takýchto vzťahov. Európske spoločenstvo, ako aj Rusko, má výrazné vedecké úspechy, ktoré môžu byť vzájomne prospešné pre obe strany. Spoločenstvo môže z tejto spolupráce určite profitovať a realizovať a zdokonaľovať vlastné vedecko-technické projekty. Zdôrazňujem, že pre seriózne susedské vzťahy je ale potrebná vôľa a spoľahlivosť aj druhej strany.

Posledné dni boli prejavom hrubej neserióznosti Ruska ako obchodného partnera. Konanie Ruskej federácie spôsobilo v mnohých krajinách Európskeho spoločenstva plynovú krízu, a tým bolo priamo ohrozené hospodárstvo členských štátov a ukázali sa negatíva energetickej závislosti od Ruska. Dúfam, že v mene dobrej spolupráce vo vedecko-technickej oblasti sa podobné záležitosti v budúcnosti nebudú opakovať.

Zuzana Roithová (PPE-DE), písomne. – (CS) Rovnako ako v prípade dohody s USA som tiež hlasovala proti správe o Dohode o vedecko-technickej spolupráci medzi EÚ a Ruskom. A dôvod mám tiež rovnaký. Prekáža mi, že v nej chýba kapitola venovaná dohode o spoločných etických limitoch pre výskum. Je mi smutno, že Komisia aj Rada tento veľmi dôležitý aspekt výskumu podceňujú a ani sa o žiadnu dohodu nepokúšajú. Ako by si neboli vedomé, že etické limity majú vo vede svoje miesto viac než inde, keďže v rámci vedy je nutná predbežná opatrnosť. A tak, aspoň pokiaľ ide o vedu a výskum financovaný z verejných zdrojov, medzinárodná dohoda o etických zásadách by bola pri takejto dohode úplne na mieste.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, hlasoval som za správu pani Nieblerovej o obnovení Dohody ES/Rusko o vedeckej spolupráci. Je naozaj dôležité obnoviť dohodu, ktorá bola vypracovaná ešte pred rokmi so sovietskou vládou. Spolupráca medzi Európskou úniou a Ruskom priniesla vynikajúce výsledky, pretože strany spojili sily s cieľom dosiahnuť jediný cieľ, a to zlepšiť všeobecnú prosperitu.

Vítam preto iniciatívu pani Nieblerovej a zdôrazňujem význam pokračovania a stálosti v diplomatických vzťahoch medzi EÚ a Ruskom v záujme zachovania medzinárodnej geopolitickej rovnováhy.

Peter Skinner (PSE), písomne. – Existuje niekoľko dôvodov, prečo táto dohoda posilňuje vnútorný trh EÚ a spoluprácu na normách, ako aj zachovávanie ochrany spotrebiteľov.

Prvým z nich je to, že veda je globálna disciplína a výhody, ktoré môžeme zdieľať, smerujú k zvýšeniu celkového ľudského snaženia. Výhody, ku ktorým sa môžeme dopracovať, sú konkrétne i všeobecne pozitívom.

Či už ide o automobilový priemysel pracujúci na znížení emisií, alebo o univerzity vytvárajúce strategické prepojenia, úspech vyplývajúci z podpory tejto dohody je zrejмый.

Aj spotrebitelia sú nepriamymi príjemcami, pretože najlepšie mozgy možno zapojiť do vytvárania väčšej dôvery v odpovedi na naše spoločné obavy.

Daniel Stroj (GUE/NGL), písomne. – (CS) Akokoľvek sa môže zdať, že prijatie správy o návrhu rozhodnutia Rady o uzatvorení dohody, ktorou sa obnovuje Dohoda o vedecko-technickej spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a vládou Ruskej federácie, je skôr formalitou druhoradého významu, domnievam sa, že to tak nie je. Stále naliehavejšie sa totiž ukazuje, že Rusko musí byť pre EÚ strategickým partnerom, a nie akýmsi večným a zatracovaným strašiacom. Je preto potrebné privítať každý krok, ktorý smeruje k spolupráci medzi EÚ a Ruskom na rôznych úrovniach a v rôznych formách. Dá sa tiež očakávať, že spolupráca s Ruskom bude hrať veľmi závažnú a jednoznačne pozitívnu úlohu v súčasnej ťažkej hospodárskej kríze. Rusko nemožno od Európy oddeľovať. Patrí do nej, či už sa to niekomu páči, alebo nie, a spolupráca s ním môže byť čoskoro pre Európsku úniu životne dôležitá.

– Správa: Gyula Hegyi (A6-0478/2008)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Keď hovoríme o divokej prírode, v skutočnosti máme na mysli prírodné prostredie, do ktorého nezasahuje ľudská činnosť, inými slovami, nedotknuté oblasti. Divoká príroda sú pritom pevniny aj moria.

Existujú dva rôzne prístupy. Jeden z nich sa vzťahuje na starostlivosť a druhý na ochranu. Líšia sa. Prvý z nich možno opísať ako vhodné využívanie prírody, druhý z nich ako ochranu prírody pred využívaním. Domnievam sa, že starostlivosť a ochrana sa síce môžu líšiť, no ich uplatňovanie závisí od konkrétnej oblasti. Ak mám uviesť príklad, Európa je príliš malá na to, aby mala územia, na ktoré občania nemôžu vstúpiť. Lesy pokrývajú približne jednu tretinu zeme, pričom len 5 % z nich možno opísať ako divokú prírodu.

Väčšina oblastí v Európe, ktoré možno označiť za divokú prírodu, je chránených na základe programu Natura 2000. Je to európska sieť, ktorá už pokrýva najcennejšie a biologicky najrozmanitejšie oblasti EÚ. Práve preto súhlasím, že pokiaľ ide o oblasti divokej prírody, nie je potrebný žiadny nový právny predpis, pretože väčšina z nich je už zahrnutá do programu Natura 2000. Je však dôležité zmapovať divokú prírodu vo vzťahu k lesom, vodám a moriam.

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Hlasoval som za túto správu. Je niekoľko dôvodov, prečo by sa Európa mala zaujímať o chránené oblasti divokej prírody. Po prvé fungujú ako útočisko a genetické rezervy pre mnohé živočíšne druhy, ktoré nedokážu prežiť v čo i len trochu zmenených podmienkach. Existuje mnoho druhov, ktoré ešte neboli objavené ani opísané. Väčšina z nich žije v pôde alebo v rozkladajúcom sa dreve a je mimoriadne citlivá na zmenu. Tieto neznečistené oblasti sú ideálne na skúmanie

zmien v prírode a jej evolúcie. Tieto oblasti sú zároveň mimoriadne citlivé na dôsledky zmeny klímy spôsobené ľuďmi za ich hranicami.

Na ochranu divokých oblastí v Európe existuje aj mnoho čisto etických dôvodov. Máme morálnu povinnosť zabezpečiť, aby mali budúce generácie pôžitok a výhody z chránených oblastí divokej prírody v Európe. Rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu sa používa ako prostriedok na prisúdenie hospodárskej hodnoty oblastiam divokej prírody a podporu ich ochrany.

Je preto dôležité vypracovať primerané odporúčania, ktoré členským štátom EÚ pomôžu nájsť najlepší spôsob, ako zabezpečiť ochranu súčasných a možných budúcich chránených oblastí, ako aj oblastí divokej prírody a ich prirodzených procesov v rámci siete Natura 2000.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), písomne. – Hlasoval som za túto správu, pretože súhlasím, že je skutočne potrebné pokračovať v mapovaní zostávajúcich oblastí divokej prírody v Európe. To však nemožno urobiť bez definovania divokej prírody. Vyzývam preto Európsku komisiu, aby v tejto oblasti podnikla kroky. Súhlasím tiež s myšlienkou, že by sme mali v týchto oblastiach podporovať trvalo udržateľný cestovný ruch a naučiť správcov miest zachovávať a chrániť divokú prírodu.

Preto sa pripájam k požiadavke najvýznamnejších mimovládnych organizácií v tejto oblasti a žiadam Európsku komisiu, aby pripravila usmernenie týkajúce sa ochrany divokej prírody v Európe.

Martin Callanan (PPE-DE), písomne. – Táto správa poukazuje na to, že dokonca ani najvzdialenejšie končiny Európy nie sú mimo dosahu EÚ. Celá myšlienka divokej prírody spočíva v tom, že má byť ľudstvom, teda aj EÚ, nedotknutá. Vzhľadom na rôzne tlaky na životné prostredie však Komisia navrhla akcie na ochranu a starostlivosť o najvzdialenejšie a najodľahlejšie regióny Európy.

Všeobecne preto túto správu podporujem, ale za predpokladu, že si členské štáty ponechajú hlavnú úlohu pri riadení, určovaní a ochrane divokej prírody.

Som trochu skeptický, pokiaľ ide o význam stratégie EÚ v oblasti divokej prírody, keď zväžíme, že riadenie poľnohospodárstva a rybolovu zo strany EÚ sa ukázalo ako katastrofa. Je rozhodujúce, aby EÚ konala v tomto procese ako subjekt umožňujúci využívanie osvedčených postupov a ako ich poskytovateľ. V opačnom prípade by to zničilo celú myšlienku navrhovaných opatrení.

Navzdory týmto hrozbám je môj región severovýchodného Anglicka obdarený odľahlými oblasťami výnimočnej prírodnej krásy, ktoré sú vo veľkej miere nedotknuté ľuďmi. Preto som túto správu podporil.

David Casa (PPE-DE), písomne. – Program Natura 2000 urobil veľa pre ochranu nezničeného a nedotknutého životného prostredia. Táto správa zdôrazňuje význam takýchto projektov a ja úplne súhlasím so spravodajcom, že na zabezpečenie ochrany týchto oblastí sa musí použiť veľa prostriedkov. Je dôležité mapovať tieto oblasti, pretože ak by sme to nechali na neskôr, mohlo by už byť príliš neskoro.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Vlastná iniciatívna správa pána Hegyiho zdôrazňuje význam ochrany oblastí divokej prírody v Európe pri uplatňovaní existujúcich smerníc a navrhuje definíciu divokej prírody ako nedotknutých oblastí s minimálnou ľudskou činnosťou.

Správa je síce vítaná, no určité oblasti v nej zostávajú nejasné, ako napríklad to, či sa hovorí o existujúcich alebo potenciálnych budúcich oblastiach divokej prírody. Tiež by som rada vedela, či existujú oblasti divokej prírody, ktoré momentálne nie sú uvedené v zozname miest programu Natura 2000 a o ktorých sa podľa tejto správy potenciálne uvažuje, že sa zahrnú medzi oblasti divokej prírody.

Oblasti, ktorým sa podľa programu Natura 2000 venuje špeciálna pozornosť, patria do pôsobnosti rôznych generálnych riaditeľstiev Komisie. Som vďačná za prácu, ktorú vykonávajú tieto oddelenia v rámci rôznych mandátov, no zvýšenie úrovne spolupráce a koherencie by mohlo výrazne zvýšiť ochranu poskytovanú miestam v rámci programu Natura 2000. Teší ma, že môžem podporiť správu pána Hegyiho, no ľutujem, že pre uplatnenie článku 45(2) mi bola odobratá možnosť viesť o nej rozpravu.

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za správu pána Hegyiho, pretože považujem za potrebné zlepšiť ochranu a podporu oblastí divokej prírody Európe.

V dôsledku tlaku na životné prostredie vyplývajúceho zo storočí ľudskej činnosti dnes oblasti divokej prírody pokrývajú len 46 % povrchu Zeme.

Domnievam sa, že je povinnosťou Európskej komisie vypracovať odporúčania pre členské štáty, ktoré musia obsahovať vytvorenie mapy a stratégie pre oblasti divokej prírody Európy.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Hlasovali sme za túto správu, pretože je nevyhnutné chrániť prírodu, no prostredníctvom využívania ľuďmi. Lesy v súčasnosti pokrývajú 33 % pozemkov v štátoch Európskeho hospodárskeho priestoru, čo zodpovedá ploche 185 miliónov hektárov. Len približne 9 miliónov hektárov lesa (5 % celkovej plochy lesov) sa považuje za divokú prírodu. Tieto oblasti vrátane pôvodného rastlinstva a živočíšstva a ekosystémov, ktorých sú súčasťou, sú v podstate v prirodzenom stave. Tieto oblasti divokej prírody by mali mať podmienky umožňujúce účinnú a osobitnú ochranu, ako napríklad genetické rezervy a útočiská pre mnohé druhy, ktoré nie sú schopné prežiť hoci i len v mierne zmenených podmienkach, hlavne veľké cicavce, ako sú hnedé medvede, vlky a rysy.

Máme morálnu povinnosť zabezpečiť, aby sa mohli budúce generácie tešiť a aby mali úžitok z oblastí divokej prírody v Európe. Rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu sa dá použiť ako prostriedok na stanovenie hospodárskej hodnoty divokej prírody a na zabezpečenie podpory jej ochrany a podnecovanie bežných ľudí k hľadaniu skrytej hodnoty prírody bez toho, aby ju poškodzovali. Udržateľný cestovný ruch posilňuje prijímanie politík v oblasti ochrany, pretože turisti pochopia potrebu ochrany na základe svojej vlastnej skúsenosti, pričom zároveň pomôžu hospodársky udržiavať oblasti divokej prírody, ktoré môžu poskytnúť pracovné príležitosti miestnym ľuďom.

Duarte Freitas (PPE-DE), písomne. – (PT) Európska divoká príroda je dnes len zlomkom toho, čím bola v minulosti. Jej ochrana je teda prioritou.

Preto sa musí stať kľúčovým bodom európskej politiky v oblasti biodiverzity a sieť Natura 2000 musí tieto oblasti zohľadniť, aby sa zabezpečilo čo najlepšie využívanie služieb ekosystému, ktoré poskytujú.

Schvaľujem preto správu pána Hegyiho v nádeji, že oblasti divokej prírody v Európe možno chrániť lepšie tak, aby sa z nich tešili aj naše budúce generácie.

David Martin (PSE), písomne. – Podporujem túto správu, ktorá poukazuje na potrebu chrániť 46 % zemskej pevniny, ktoré tvorí divoká príroda a ktoré zatiaľ ľudská činnosť výrazne nezmenila.

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Už dávno sú preč časy, keď bola história ľudstva príbehom o prežití zoči-voči nepriazni prírody. V našej časti sveta, aj keď sa stále musíme chrániť pred prírodou a jej útokmi, sa stalo nutnosťou chrániť aj prírodu pred prítomnosťou ľudí a ich dominanciou. Musíme to urobiť pre nás samých. V našom záujme zachovať bohatstvo biodiverzity a s ohľadom na našu potrebu zachovať planétu, na ktorej sme dostali možnosť žiť. Práve na základe týchto pravidiel musíme zvážiť snahy o zachovanie divokej prírody v Európe a veľmi konkrétne v najodľahlejších regiónoch, kde je táto rozmanitosť taká dôležitá. Tieto isté pravidlá vyžadujú, aby boli zásahy a predpisy vyvážené a dobre uvážené. Ak chceme rozvinúť nový spôsob využívania našich vidieckych oblastí, nesmieme rozširovať ľudské činnosti, ktoré v nich vykonávame, na úrovniach, ktoré sa nedajú uniesť. Ochrana divokej prírody, najmä na miestach, kde existuje súčasne s ľudskou činnosťou, musí znamenať podporu rovnováhy, zachovania a udržateľnosti. Nesmieme vytvoriť neznesiteľné prekážky pre vidiecky život ani žiadať od ľudí, aby opustili oblasti, ktoré sú už vyčerpané.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážení páni predsedajúci, dámy a páni, hlasujem za návrh pána Hegyiho o divokej prírode v Európe. Domnievam sa, že Európska únia by sa mala viac zaujímať o oblasti divokej prírody, pretože fungujú ako útočisko a rezervy pre mnohé druhy, ktoré nedokážu prežiť v zmenených podmienkach. Nesmieme navyše zabúdať ani na etické dôvody tohto rozhodnutia.

My európski občania máme morálnu povinnosť zabezpečiť, aby mali budúce generácie prospech z chránených oblastí divokej prírody v Európe. Súhlasím preto s iniciatívou pána Hegyiho zameranou na podporu rozvoja udržateľného cestovného ruchu, skutočného ukazovateľa hospodárskej hodnoty divokej prírody.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za túto správu, pretože Európa musí podľa mňa chrániť svoju divokú prírodu a prispievať k udržiavaniu svojich národných parkov. Podľa správy s názvom Divoká príroda v Európe existuje 10 národných parkov v niekoľkých regiónoch Európy. Udržiavanie a ochrana týchto národných parkov znamená aj ochranu druhov živočíchov a vtáctva, ktoré tieto oblasti obývajú.

Ak vezmeme do úvahy, že niektoré z týchto druhov sú blízko vyhynutiu, myslím, že Európska únia sa musí aktívne zapojiť do rozvojových programov, ktoré pomôžu znovu oživiť tieto druhy a znovu osídliť určité oblasti, z ktorých sa, bohužiaľ, niektoré živočíšne a rastlinné druhy vytratili.

Z toho istého dôvodu sa domnievam, že sú potrebné tieto opatrenia: hlbšia analýza činností zameraných na odstraňovanie vegetácie v oblastiach, ktoré nie sú určené ako národné parky, a rozvoj konkrétnych projektov zameraných na znovuzalesnenie v oblastiach, ktoré boli vyrúbané. Osobne veľmi výrazne podporujem každý takýto projekt a rád by som zablahoželel pánovi spravodajcovi.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písomne. – (PL) Pojem divoká príroda sa viaže na prirodzené životné prostredie, ktoré zatiaľ ľudská činnosť výrazne nezmenila. Dokonca aj dnes sa 46 % povrchu Zeme označuje ako divoká príroda.

Je rozdiel v pojmoch starostlivosť a ochrana. Prvý z nich v sebe zahŕňa správne využívanie prírody. Druhý z nich hovorí o ochrane prírody pred bezohľadným využívaním. Podľa mňa je potrebné prírodu chrániť, no prostredníctvom konania ľudí. Európa je príliš malá, aby malo nejaký zmysel zakazovať jej občanom vstup na určité územia. Tieto oblasti majú mimoriadnu a výnimočnú hodnotu. Tá sa dá využívať spôsobom, ktorý je ohľaduplný k životnému prostrediu, prostredníctvom rozvoja nových produktov v oblasti cestovného ruchu.

Tieto územia sú zároveň výnimočne citlivé na vplyv zmeny životného prostredia spôsobenej ľuďmi. Našou morálnou povinnosťou je zaistiť, aby mohla ďalšia generácia vidieť a zakúsiť skutočnú divokú prírodu v Európe. Rozvoj udržateľného cestovného ruchu sa možno ukáže ako cesta, ako získať prospech z hospodárskeho významu území divokej prírody a ako získať prostriedky na ich ochranu.

V Európe vznikla zaujímavá iniciatíva spájajúca programy zamerané na divokú prírodu a trvalo udržateľný cestovný ruch. Hovorím o nadácii PAN Parks Foundation, ktorej cieľom je rozvíjať trvalo udržateľný cestovný ruch v týchto oblastiach.

Nie je potrebné zavádzať nové právne predpisy o divokej prírode, no Európska komisia by mala vypracovať príslušné odporúčania s cieľom zaistiť, že členské štáty EÚ dostanú pomoc pri hľadaní najlepších spôsobov ochrany súčasných a budúcich oblastí divokej prírody, ktoré sa môžu zahrnúť do siete Natura 2000.

– Správa: Luís Queiró (A6-0501/2008)

Martin Callanan (PPE-DE), písomne. – V posledných rokoch sa všeobecná letecká doprava a letecká doprava na obchodné účely stala najrýchlejšie sa rozvíjajúcim odvetvím leteckej dopravy. Letiská v mojom volebnom obvode, v severovýchodnom Anglicku, ako napríklad Newcastle a Durham Tees Valley, sú obľúbené u amatérskych pilotov a v rastúcej miere aj u podnikateľov. Je to preto pododvetvie, ktoré si vyžaduje podporu a rozumnú reguláciu.

Závazok Komisie k proporcionálite pri regulácii všeobecnej leteckej dopravy a leteckej dopravy na obchodné účely na mňa urobil veľký dojem. Tento prístup sa vyznačuje výrazným odchýlením sa od mnohých predchádzajúcich návrhov súvisiacich s dopravou a mali by sme ho uvítať. No zároveň musíme naďalej pozorne sledovať, či sa odvetvie môže ďalej rozvíjať trvalo udržateľným spôsobom bez zatažujúcej byrokracie, ktorá až príliš často charakterizuje návrhy Komisie.

V tomto odvetví čoskoro nevyhnutne dôjde k určitému poklesu, keďže hospodárska kríza pokračuje. Všeobecná letecká doprava a letecká doprava na obchodné účely však významne prispievajú k hospodárskemu rastu, hlavne na regionálnej úrovni, čo môžeme my v severovýchodnom Anglicku potvrdiť.

Hlasoval som za túto správu.

David Casa (PPE-DE), písomne. – Súhlasím so spravodajcom s potrebou zdôrazniť význam zhromažďovania údajov, proporcionálneho regulovania, kapacity letísk a leteckého priestoru a trvalej udržateľnosti životného prostredia, pričom sa uznáva aj význam jedného z najrýchlejšie rastúcich priemyselných odvetví dneška. Vyzývame na vytvorenie rovnováhy v rámci týchto spomínaných okruhov, aby sa nebránilo podnikaniu a aby bolo trvalo udržateľné.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Pán poslanec Queiró reagoval na oznámenie Komisie s názvom Program pre udržateľnú budúcnosť všeobecnej leteckej dopravy a leteckej dopravy na obchodné účely a poukázal na niektoré oblasti, v ktorých majú zábery politiky v oblasti sektora nekomerčnej leteckej dopravy vo všeobecnej leteckej doprave a leteckej doprave na obchodné účely dodatočný vplyv. Mimoriadne zaujímavé je rozšírenie kompetencií Spoločenstva v oblasti bezpečnosti a ochrany a vplyv na časť iniciatív Spoločenstva, ako sú jednotné európske alebo a systém riadenia letovej prevádzky.

Hlavnou témou je zaistenie bezpečnosti pri zabezpečení splnenia otázok životného prostredia zo strany sektora zodpovedným spôsobom, a to znižovaním škodlivého hluku a znižovaním objemu vytvorených emisií. Miera rastu odvetvia a jeho rozmanitosť sú dve rovnako dôležité oblasti, ktoré bude potrebné v budúcnosti regulovať. Toto oznámenie ukazuje cestu rozvoja budúcej politiky.

Jörg Leichtfried (PSE), písomne. – (DE) Hlasoval som proti správe pána Luísa Queiró o budúcnosti všeobecnej leteckej dopravy a dopravy na obchodné účely.

Je nepochybne pravdou, že počet všeobecných letov a letov na obchodné účely sa výrazne zvýšil, a teda že stúpol aj ich vplyv na životné prostredie.

Podľa mňa je však prístup založený na investovaní do rozširovania letísk nesprávny, pretože povedie len k rastu dopytu po cestovaní a k vzostupu leteckej dopravy. Musíme nájsť alternatívy, aby sa miera leteckej dopravy nezvyšovala a aby znečistenie zostalo v primeraných medziach.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Všeobecná letecká doprava a letecká doprava na obchodné účely je prosperujúcim odvetvím, ktoré charakterizuje zvýšená miera prispôsobiteľnosti a pružnosti, čo sú vlastnosti, ktoré sú v rozpore so strnulou nepružnosťou typickou hlavne pre veľké letiská. Práve preto podporujem odporúčania svojho kolegu, pána Luísa Queiró, o dôslednom uplatňovaní zásad proporcionality a subsidiarity v tomto sektore, osobitne pre každý prípad, za predpokladu dodržania všetkých požiadaviek na bezpečnosť a ochranu.

Vyzývam všetky členské štáty, aby zohľadnili všetky odporúčania Komisie a spravodajcu, najmä tie, ktoré sa týkajú zefektívnenia kapacity letísk a ich optimálneho využívania, a to nielen vo vzťahu k veľkým letiskám, ale hlavne vo vzťahu k regionálnym a miestnym letiskám.

Ako spravodajca druhého balíka pre jednotné európske alebo o rozšírenie právomocí agentúry EASA som vzal do úvahy, že tento segment odvetia leteckej dopravy musí mať zabezpečené všetky podmienky potrebné na zaistenie trvalo udržateľného rozvoja, a to pre dobro priemyslu, ako aj cestujúcich.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, vážené dámy a páni, hlasoval som za správu pána Queiró o Programe pre udržateľnú budúcnosť všeobecnej leteckej dopravy a leteckej dopravy na obchodné účely. Dostali sme varovanie, že pokiaľ ide o všeobecnú leteckú dopravu a dopravu na obchodné účely, je potrebná nová európska politika.

Je to následok sústavného rastu celkového obratu spoločností v odvetví osobnej leteckej dopravy. Odhaduje sa, že počet cestujúcich využívajúcich leteckú dopravu na obchodné účely by sa mohol v priebehu ďalších približne desiatich rokov zdvojnásobiť. Uznať musíme navyše aj výhody, ktoré tento typ leteckej dopravy prináša pre hospodársku a sociálnu prosperitu.

Vítam preto správu kolegu poslanca a dúfam, že v budúcnosti sa nám podarí v plnej miere využiť potenciál odvetvia, ktoré zažíva významný rast.

– Správa: Malcolm Harbour (A6-0018/2009)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Verejný sektor brzdí tradičné spôsoby obstarávania služieb v oblasti výskumu a vývoja. To sa dá zmeniť takzvaným verejným obstarávaním vo fáze pred komerčným využitím. Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím predstavuje osobitný prístup verejného sektora k obstarávaniu v oblasti výskumu a vývoja.

EÚ potrebuje širšiu inovačnú stratégiu. A to, čo nazývame verejným obstarávaním vo fáze pred komerčným využitím, musíme považovať za súčasť stratégie. Je to podstatné pre opätovné posilnenie inovačných schopností Únie a pre zlepšenie verejných služieb pre európskych občanov. Verejný sektor v USA vynakladá 50 miliárd USD na obstarávanie v oblasti výskumu a vývoja. Európa vynakladá 2,5 miliardy USD. Je zrejmé, prečo je verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím rozhodujúce pre pomoc verejnemu sektoru v Európe, aby mohol čeliť veľkým verejným výzvam.

Jedným z problémov, ktoré v EÚ existujú, je nedostatočná informovanosť o spôsoboch optimalizácie obstarávania v oblasti výskumu a vývoja. Tento problém je výsledkom skutočnosti známej ako exkluzívny vývoj. Spoločnosti, ktoré vyvinuli nejaký produkt alebo službu pre verejný orgán, nemôžu svoje zistenia použiť pre iných odberateľov. Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím rieši túto anomáliu. V rámci neho sa umožní osobitný prístup, ktorý zahŕňa zdieľanie rizík a výhod. Jeho výsledkom bude aj nákladovo efektívny vývoj inovačných riešení.

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Ďakujem, pán predsedajúci. Budem hlasovať za tento návrh. Domnievam sa, že verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím má potenciál veľkých výhod pre inovácie a schopnosť ponúknuť modernizované verejné služby vysokej kvality v Európskej únii.

A nielen to. Zákazky v rámci verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím ponúkajú malým a stredným podnikom veľké príležitosti, a to vo vzťahu k verejným zákazkám, ako aj k ich globálnemu rozvoju a skúsenostiam. V skutočnosti sú vďaka svojej povahe prístupnejšie pre malé a stredné podniky než tradičné veľké komerčné zákazky.

Napriek tomu všetkému sa obávam, že navrhované riešenia neprilákajú malé a stredné podniky, pokiaľ sa nevyjasní spôsob, akým majú takéto zákazky fungovať, hlavne v cezhraničnom kontexte, a pokiaľ sa nevyjasnia určité procedurálne aspekty vrátane ustanovení o štátnej pomoci a duševnom vlastníctve, aby sa vytvorilo transparentné a stabilné prostredie pre verejné orgány a podniky.

Martin Callanan (PPE-DE), písomne. – Táto správa predstavuje čítanie hodné zamyslenia: toľko hovoríme o lisabonskom programe a o tom, že z Európy spravíme najkonkurenčnejšie hospodárstvo na svete do budúceho roka, a potom si s úžasom prečítam, že verejný sektor USA vynakladá 50 miliárd USD ročne na obstarávanie v oblasti výskumu a vývoja.

Táto suma je dvadsaťkrát vyššia než suma v Európe a predstavuje približne polovicu rozdielu v celkových investíciách do výskumu a vývoja medzi USA a Európou.

Vítam túto správu od svojho kolegu, pána Malcolma Harboursa. Objasnil v nej spôsoby, ktorými Európa môže začať znižovať tento rozdiel v produktivite. Kľúč k tomuto procesu je uvedený v názve: podpora inovácií.

Ak sa majú stať ambície tejto správy realitou, je podľa mňa potrebné zaistiť, že EÚ bude podporovať inovácie a technologický vývoj, a nie vytvárať regulačné prekážky.

Vzhľadom na dôležitú úlohu verejného obstarávania pri propagovaní a podporovaní nových technológií som túto správu podporil. Dúfam, že jej zásady využijú miestne úrady v mojom regióne severovýchodného Anglicka.

David Casa (PPE-DE), písomne. – Súhlasím s pánom spravodajcom, pokiaľ ide o dôležitosť inovácií, najmä v náročných oblastiach ako zdravotníctvo, starnutie a bezpečnosť. Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím znižuje priestor pre chyby, a preto by sa malo využívať ako inovačný prostriedok.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Môj kolega, pán Harbour, predstavil vlastnú iniciatívnu správu o podpore inovácií v Európe s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľné verejné služby vysokej kvality. Spravodlivý a nestranný prístup k takýmto službám je základom úplného fungovania voľného trhu. Toto oznámenie sa zaoberá otázkou výskumu a vývoja (R&D) výrobku vo fáze pred komerčným využitím.

Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím predstavuje osobitný prístup, akým sa môže verejný sektor zapojiť do výskumu a vývoja s cieľom podporiť inovácie na zaistenie trvalo udržateľných verejných služieb vysokej kvality v Európe. Rozsah týchto verejných služieb zahŕňa zdravotnú starostlivosť, vzdelávanie, bezpečnosť, zmenu klímy a energetickú účinnosť, všetky okruhy, z ktorých má prospech celá spoločnosť. Prijatie tejto stratégie umožní nákladovo efektívny rozvoj nových a inovačných riešení s pridanou hodnotou, preto som tento návrh podporila.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), písomne. – (PL) Verejné obstarávanie v oblasti výskumu a vývoja predstavuje v Európe bezvýznamnú časť celkového verejného obstarávania. Ani pri porovnaní so Spojenými štátmi, ktorých verejný sektor pridáva ročne 50 miliárd USD na verejné obstarávanie v oblasti výskumu a vývoja, teda sumu, ktorá je 20-krát vyššia než suma vynakladaná v Európe, z toho Európa nevychádza dobre. A to zvlášť vtedy, ak chceme naozaj posilniť náš inovačný potenciál.

Stojí za zmienku, že mnoho produktov ani služieb, ktoré dnes máme, by neexistovalo bez verejných prostriedkov. Satelitný navigačný systém GPS či inovácie technológie polovodičov sú len dvomi príkladmi.

Európa musí pristúpiť k technickým zlepšeniam v mnohých oblastiach, ako napríklad zdravotníctvo, trvalo udržateľný rast a bezpečnosť. Pre mnohé z týchto oblastí zatiaľ nie sú dostupné komerčné riešenia, alebo ak aj sú, preto je potrebný ďalší výskum a vývoj. Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím je jedným zo spôsobov odstraňovania tohto rozdielu medzi ponukou a dopytom vo verejnom sektore, pričom verejným orgánom ponúka možnosť zlepšiť služby, ktoré poskytujú.

Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím zároveň predstavuje dôležitú príležitosť pre MSP. Ich inovačný potenciál je obrovský a vďaka prísľubu verejných prostriedkov majú príležitosť rozvíjať a predávať riešenia, ktoré vytvoria, ďalším klientom.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, srdečne vítam správu pána Harboura o verejnom obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím: podpora inovácií s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľné verejné služby vysokej kvality v Európe. Pre Európsku úniu je mimoriadne dôležité postaviť sa proti sociálnym problémom primeraným spôsobom, aby sa v rámci poskytovania verejných služieb zaručilo výrazné zlepšenie.

V tomto zmysle by verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím mohlo pomôcť pri vyrovnávaní rozdielu medzi ponukou a dopytom v sektore verejných služieb. Súhlasím so spravodajcom v tom, že je potrebné zdôrazniť potrebu vzdelávania odberateľov o spôsoboch prístupu k inováciám v zmluvách s verejným sektorom, keďže táto profesia vyžaduje veľké znalosti a dobre školený personál.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písomne. – (PL) Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím sa vyskytuje vtedy, keď verejný sektor zadáva objednávky v oblasti výskumu a vývoja, čím podporuje inovácie a zabezpečuje trvalú udržateľnosť verejných služieb vysokej kvality.

Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím je nesmierne dôležité z pohľadu posilnenia inovačného potenciálu celej Európskej únie, zlepšovania verejných služieb poskytovaných priamo občanom a aj pri odstraňovaní rozdielu medzi ponukou a dopytom vo verejnom sektore.

Jedným z príkladov riešení vyvinutých na základe verejného obstarávania je navigačný systém GPS.

Financovanie určené na objednávky v oblasti výskumu a vývoja je v Spojených štátoch 20-krát vyššie než v Európskej únii.

Pre MSP pritom predstavuje verejné obstarávanie cennú príležitosť získavania skúseností. Zmluvy v rámci verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím sú výhodné pre menšie podniky, keďže často nespĺňajú podmienky pre bežné verejné obstarávanie vo fáze komerčného využitia.

Európa by mala naliehavo vyvinúť komplexné riešenia s cieľom zlepšiť využívanie verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, a to nielen zo strany vnútroštátnych orgánov, ale aj zo strany miestnych a regionálnych orgánov.

Marian Zlotea (PPE-DE), písomne. – (RO) V prvom rade chcem zablahoželať pánovi Harbourovi k správe, ktorú vypracoval, k spôsobu, akým odráža prácu Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (IMCO). Prijatie tejto vlastnej iniciatívnej správy vypracovanej pánom Harbourom pomôže povzbudiť výskum a vývoj v Európskej únii. Musíme využiť výhody, ktoré získame z politiky verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím. Verejné obstarávanie predstavuje oblasť, ktorá ponúka perspektívy obrovských príležitostí pre MSP, keďže prístup k verejnému obstarávaniu vo fáze pred komerčným využitím je jednoduchší než k veľkým zákazkám.

Musíme postupovať podľa príkladu USA a sústrediť sa viac na obstarávanie služieb výskumu a vývoja. Musíme definovať užitočný nástroj politiky v oblasti pred fázou komerčného využitia s cieľom podnietiť inovačnú základňu EÚ. Spoločnosti, ktoré vyvinuli produkt alebo službu pre verejný orgán, v súčasnosti nemôžu využiť svoje výsledky pre iných potenciálnych odberateľov, čo sa stáva hlavnou finančnou bariérou obstarávania konkurenčných riešení. Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím umožňuje nákladovo efektívny vývoj inovačných riešení.

– **Správa: Anne Laperrouze (A6-0013/2009)**

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh a Inger Segelström (PSE), písomne. – (SV) Rozhodli sme sa hlasovať proti správe pani Laperrouzovej, pretože sa domnievame, že záverečná správa je nevyvážená a porušuje právo členských štátov rozhodnúť sa, či chcú využívať jadrovú energiu, vyvíjať ju alebo do nej investovať. Sme napríklad za spoločný výskum jadrovej bezpečnosti, no myslíme si, že správa v niekoľkých prípadoch až príliš podporuje jadrovú energiu. Tieto rozhodnutia by sa mali urobiť na úrovni členského štátu.

Všeobecne navyše podporujeme investície do energetickej infraštruktúry, no máme pochybnosti o podpore všetkých projektov a investícií, ktoré by spravodajkyňa chcela podporiť. Ak máme podporiť takýto postoj, radi by sme videli jasnejšie kritériá, hlavne s ohľadom na rozpravu o projekte Nord Stream.

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Európa musí v prvom rade venovať úsilie tomu, aby svojim členským štátom pomohla v hľadaní ropy a plynu. Existuje pravdepodobnosť, že Malta má na morskom dne zásoby fosílného paliva. Prieskum však nemožno zrealizovať pre problémy v stredovom pásme medzi Maltou a jej severoafrickými susedmi. Nemal by to však byť len dvojstranný problém, ale aj záujem Európy, hľadať riešenie v mene svojho členského štátu.

Otázka jadrovej energie sa zase dostala na popredné miesta. Má to klady aj zápory. Rozprava o jadrovej energii je nekonečná. Nedá sa nevšimnúť si možnosť vyhodnotenia dodávania tejto energie.

Mám informácie, že Malta zvažovala dovoz energie vytvorenej v jadrových elektrárnach vo Francúzsku. Táto energia by mala pri vstupe do Malty podobu elektriny a negatívne aspekty spojené s jadrovou elektrárnou by neboli problémom. Takto vytvorená energia by bola lacnejšia než energia z plynovodu zo Sicílie. Malta by nepotrebovala vynaložiť veľké výdavky na vybudovanie elektrárne.

Liam Aylward (UEN), písomne. – Vítam tohtotýždňové pridelenie finančných prostriedkov vo výške 100 miliónov EUR zo strany Európskej únie na podporu výstavby novej elektrickej siete medzi východným pobrežím Írska a Walesu.

Tento nový projekt je súčasťou balíka na oživenie hospodárstva vo výške 3,5 miliárd EUR, ktorý oznámila Európska komisia minulý týždeň v Bruseli. Povedie k vybudovaniu modernejších energetických sietí, ktoré budú v budúcnosti v plnej miere chrániť bezpečnosť dodávok energie do Írska.

Európska únia sa tiež chystá finančne podporiť nové projekty v oblasti alternatívnej energie, kam patrí aj sektor veternej energie.

Ako člen Výboru pre životné prostredie Európskeho parlamentu som bol svedkom rastúcich rozporov o dodávkach energie.

Všetci si musíme uvedomiť, čo sa deje už niekoľko týždňov v oblasti dodávok energie z Ruska do EÚ cez Ukrajinu.

Realitou je, že v EÚ potrebujeme ukončiť našu absolútnu závislosť od ruských dodávok energie. Musíme rozvíjať ostatné energetické sektory.

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Ďakujem, pán predsedajúci. Hlasujem za túto správu. Domnievam sa, že formy obnoviteľnej energie, ako napríklad veterná a solárna energia, vodná alebo geotermálna energia, biomasa alebo morské zdroje, sú pre Európsku úniu potenciálne najdôležitejšími energetickými zdrojmi. Pomohli by stabilizovať ceny energie a riešia aj otázku zvyšovania energetickej závislosti.

Je preto veľmi dôležité vytvoriť európsku energetickú politiku, ktorá umožní podstatný posun smerom k energetickým technológiám, ktoré sú účinné a majú nízke emisie uhlíka, aby sme pokryli naše energetické potreby. Ak energetická účinnosť a úspory energie zostanú prioritou spolu so súčasným pokračovaním vo vývoji obnoviteľných zdrojov energie, súhlasím, že by sme do roku 2050 mali svoje energetické požiadavky naplniť pomocou zdrojov s nízkymi emisiami. Zároveň súhlasím s významom systematického prístupu založeného na synergii medzi rôznymi sektormi. V skratke, dlhodobé problémy v oblasti energie a klímy na európskej aj globálnej úrovni predstavujú výnimočnú príležitosť na podporu nových podnikateľských modelov vo všetkých sektoroch hospodárstva v záujme stimulovania inovácií a podpory podnikania, ktoré bude ohľaduplné k životnému prostrediu.

Šarūnas Birutis (ALDE), písomne. – (LT) Nemáme jednotnú európsku energetickú politiku. Každý štát si bráni svoje vlastné záujmy. Na elektrické prepojenia a širokopásmový internet v EÚ bolo pridelených ďalších 5 miliárd EUR. Je to historická udalosť. Po prvýkrát v histórii EÚ totiž Európska komisia znovu hovorila o rozpočte a navrhla takýto projekt. Pre Litvu je to veľmi dôležité, pretože nemá elektrické prepojenie so Švédskom ani s Poľskom a pritom je energetickým ostrovom. Investície do energetických prepojení neprinášajú veľké finančné zisky. Preto by mali byť takéto životne dôležité projekty financované z fondov EÚ. Litva dnes nakupuje plyn približne za 500 USD, pričom ostatné štáty EÚ, ktoré sú od Ruska oveľa ďalej než Litva, platia za plyn menej. Získali by sme veľa, ak by sme ukázali solidaritu a s Gazpromom hovorili o určovaní cien spoločne.

David Casa (PPE-DE), písomne. – Tri hlavné ciele: bezpečnosť dodávok a solidarita medzi členskými štátmi, boj proti zmene klímy so zámerom „trikrát 20“ do roku 2020 a so zámerom znižovania skleníkových plynov o 50 až 80 % do roku 2050 a hospodársky rast EÚ s cieľom zaistiť najlepšie ceny a zabrániť cenovej nestabilite

patria medzi prvoradé pri rozhovoroch o európskej energetickej politike. Musíme pouvažovať o politike pre decentralizáciu zdrojov energie a podporiť musíme aj nové typy obnoviteľnej energie.

Giles Chichester (PPE-DE), písomne. – Spolu so svojimi kolegami z radov britských konzervatívcov vítame strategický prístup k dodávkam energie obsiahnutý v správe pani Laperrouzovej o druhom strategickom preskúmaní energetickej politiky.

Hlasovali sme proti odkazom na Lisabonskú zmluvu v súlade s našou dlhodobou politikou, ktorá je proti nej. Keďže však správa obsahuje odkazy na Lisabonskú zmluvu, proti ktorým nemôžeme hlasovať konkrétne, rozhodli sme sa zdržať sa záverečného hlasovania.

Dragoș Florin David (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu pani Laperrouzovej o strategickej analýze energetickej situácie EÚ, pretože určuje, že budúca politika EÚ v oblasti energie by mala obsahovať krízové akčné plány, vykonávanie projektov zameraných na diverzifikáciu zdrojov dodávok, ako aj nové ciele v oblasti zmeny klímy.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Hlasovali sme proti tejto správe, pretože nesúhlasíme s mnohými z návrhov, ktoré predkladá. Sú totiž založené na voľnej hospodárskej súťaži a liberalizácii trhov v strategickom sektore, v ktorom je základom existencia verejných politík a verejného vlastníctva základných prostriedkov na výrobu energie.

Hlasovali sme však za niekoľko návrhov. Máme obavy napríklad aj o bezpečnosť fosílnych palív ako ropa a plyn a z vyhlásenia spravodajkyne o nepravdepodobnosti svetovej produkcie v objeme viac než 100 miliónov barelov denne (v súčasnosti 87 miliónov), keď požiadavky na rok 2030 sa odhadujú v objeme 120 miliónov barelov denne, ako aj z rizika obrovskej krízy v ďalšom desaťročí.

Súhlasíme aj s tým, že by sa v oblasti energetiky mala venovať väčšia pozornosť výskumu, konkrétne premene jadrového odpadu a jadrovej syntéze.

Napriek tomu sme však proti snahe o vytvorenie silnej pozície pre hospodárske skupiny v Európskej únii vo vzťahu k verejným spoločnostiam tretích krajín a proti pokusu o využitie tejto správy na obranu Lisabonskej zmluvy a výzve na jej ratifikáciu.

Glyn Ford (PSE), písomne. – Hlasoval som za správu pani Laperrouzovej o druhom strategickom prieskume energetickej politiky aj napriek jej (pre mňa) nadmernému nadšeniu z jadrovej energie. Nepodporujem síce predčasné vyradovanie bezpečných jadrových elektrární, no moje nadšenie pre nové elektrárne je mimoriadne obmedzené. V mojom vlastnom regióne, v juhozápadnom Anglicku, máme možnosť vybudovať prílivovú priehradu cez rieku Severn, ktorá by pri oveľa menšom potenciálnom riziku pre životné prostredie priniesla výkon dvoch jadrových elektrární a „zeleným“ spôsobom by pokryla 5 % energetickej potreby Británie.

Hlasoval som aj za pozmeňujúci a doplňujúci návrh 22 Zelených, ktorý poukazuje na meškanie projektu ITER zameraného na jadrovú syntézu a na zvyšovanie nákladov na tento projekt. Nebol som za vytvorenie tohto spoločného projektu v Európe, keďže hostiteľský štát uhrádza nepomernú časť celkového rozpočtu. Podporoval som preto, aby bolo hostiteľskou krajinou tohto bieleho slona Japonsko, ktoré ho chcelo. Ukazuje sa, že som mal pravdu, a ešte skôr, než sa očakávalo.

Bruno Gollnisch (NI), písomne. – (FR) Každý si uvedomuje, že energia je pre členské štáty obrovským problémom. Úspory energie, zvýšenie energetickej účinnosti, výskum komerčne realizovateľnej obnoviteľnej energie a nové technológie prepravy a diverzifikácia dodávok, to všetko sú známe cesty k zníženiu závislosti členských štátov. Nespochybnujeme potrebu určitej spolupráce, dokonca aj organizácie, na medzivládnej úrovni s cieľom zabezpečiť solidaritu medzi štátmi.

Zo správy sa však v skutočnosti zdá, že návrhy energetickej stratégie a bezpečnosti dodávok sú oveľa menej dôležité než zavedenie jednotnej politiky v oblasti energie alebo zavedenie jednotnej siete plynu a elektriny pod záštitou jediného európskeho regulačného orgánu pre každý sektor. Voľby, potreby, možnosti a kapacity rôznych štátov sa však veľmi líšia.

Táto citlivá otázka je naozaj strategická a ako takú ju možno ponechať len na zvrchované rozhodnutie štátov v súlade s ich záujmami. Cieľom je však znovu len zvýšenie právomocí bruselskej byrokracie. Vieme, že práve tomu musíme poďakovať za problémy siahajúce od prudkého nárastu cien elektriny po bežné výpadky elektrického prúdu.

Práve preto sme hlasovali proti tejto správe.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE), písomne. – (FR) Správa opäť navrhuje jadrové riešenie, aj keď táto energia nie je konkurenčná a urán sa získava v nebezpečných podmienkach, ktoré podnecujú vznik etnickej diskriminácie a majú neprípustný vplyv na zdravie.

V dôsledku problému globálneho otepľovania uhlie nemožno považovať za prechodnú zložku.

Domnievam sa, že diverzifikácia zdrojov energie EÚ sa spája s využívaním fosílnych zdrojov v Kaspickom mori. Plynové a ropné polia v regióne Kashagan vytvárajú tlak na obyvateľstvo a ich zdroje životného prostredia. Ťažba ropy bohatej na sulfidy totiž ohrozuje zdravie populácie a biodiverzitu.

Diverzifikácia dodávok energie predpokladá, že existujú plynovody a ropovody na prepravu zdrojov do EÚ. Projekty TBC a Nabucco ovplyvňujú politickú stabilitu našich susedov. Našou povinnosťou je nedovoliť, aby naše energetické potreby ohrozovali ich stabilitu. Obyvateľstvo južného Kaukazu musí získať hospodárske a sociálne výhody z ťažby energie na svojom území.

Výroba solárnej energie v Afrike určenej na uspokojenie našich potrieb im musí poskytovať primeranú odmenu.

Prečo správa nehovorí, že obnoviteľné energie a úspory energie sú odpoveďou v budúcnosti? Hlasujem proti správe v jej aktuálnom znení.

Ona Juknevičienė (ALDE), písomne. – (LT) Ak sa má zaručiť energetická bezpečnosť EÚ, je potrebný spoločný európsky trh s energiou, ktorý by zlučoval všetky členské štáty Spoločenstva, predovšetkým z pobaltského regiónu. Závislosť krajín v tomto regióne od Ruska ako jediného dodávateľa zdrojov energie stojí v ceste energetickej bezpečnosti, a to nielen pre tieto krajiny, ale aj pre celé Spoločenstvo. Preto je potrebné umožniť pripojenie pobaltských krajín do sietí EÚ prostredníctvom prioritných projektov EÚ s dostatočným financovaním. Diverzifikácia zdrojov a dodávateľov energie nemôže byť úlohou samotných členských štátov. Musí sa o nej rozhodnúť na európskej úrovni. Preto podporujem pani spravodajkyňu hlavne v prípade naliehavej výzvy adresovanej Komisii na prípravu európskeho strategického plánu, ktorý by stanovil dlhodobé investície potrebné na uspokojenie potrieb budúcej výroby elektrickej energie a konkrétne usmernenie pre investovanie do jadrovej energie. Keďže finančná kríza mimoriadne silno zasiahla stavebný sektor, a to aj v Litve, výzva spravodajkyne na vyššie úsilie o vyriešenie problému konečnej likvidácie všetkých typov rádioaktívneho odpadu a hlavne veľmi rádioaktívneho odpadu sa stáva mimoriadne relevantnou vzhľadom na vyradovanie jadrovej elektrárne Ignalina.

Dohody o partnerstve a spolupráci (najmä s Ruskom) musia slúžiť na ochranu záujmov všetkých členských štátov EÚ a všetky členské štáty EÚ musia pri rokovaní s dodávateľmi energie v tretích krajinách dodržiavať zásady solidarity a jednoty. Len spojená Európa dokáže byť silná a konkurencieschopná v období prudkej globalizácie.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Otázka energetickej bezpečnosti Európskej únie je témou, ktorá sa pravidelne opakuje a jej význam stále narastá, čo poukazuje na existenciu zakorenených nevyriešených problémov. Nedávna plynová kríza ukázala na absolútnu potrebu, aby členské štáty spojili sily na úrovni Spoločenstva a aby ukázali solidaritu, či už v krízových situáciách, alebo pri navrhovaní a vykonávaní spoločných riešení, ktoré sú vzájomne prospešné.

Rumunsko nachádzajúce sa na východnej hranici EÚ si je dobre vedomé rizík a výhod, ktoré vyplývajú z tejto geograficky strategickej pozície. Práve preto Rumunsko na jednej strane podporuje a presadzuje výstavbu alternatívnych trás prenosu energie, hlavne plynovodu Nabucco, no na druhej strane podporuje proces objasnenia a posilnenia partnerských vzťahov s Ruskom, ktoré je hlavným aktérom na medzinárodnom poli, a to nielen v tomto náročnom sektore zahŕňajúcom dodávky energetických zdrojov.

Ak vezmeme do úvahy tieto skutočnosti, musíme zvážiť a čím skôr realizovať odporúčania pani spravodajkyne týkajúce sa juhoeurópskeho koridoru, hlavne plynovodu Nabucco, a prepojenia plynových a elektrických sietí smerujúcich zo severu na juh v juhovýchodnej Európe.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Plynová kríza, ktorú sme práve prežili, znovu jasne dokázala, aké dôležité sú bezpečné, spoľahlivé a lacné dodávky energie pre EÚ. Je znepokojivé, že sa jadrová energia v rozpravách o energii zrazu propaguje ako šetrná voči podnebiu a že sa reaktory, ktorých životnosť sa skončila a na ktorých vyradenie sa minuli milióny v rámci dotácií, zrazu opätovne spúšťajú. Pravdepodobne je to výsledok toho, že EÚ ignorovala spor o plyn a nechala východné členské štáty v kaši. To je lekcia pre budúcnosť. Musíme znížiť našu spotrebu energie, aj keď kritici spochybňujú, či sa to dosiahne pomocou povinného zavedenia energeticky úsporných žiaroviek, a musíme pretláčať využívanie alternatívnych foriem

energie. Kým sa však budeme sústreďovať na rozpočet na jadrovú energiu, nikdy k tomu nedôjde a nové energetické technológie budú na okraji záujmu.

Hoci sú úvahy súvisiace s bezpečnosťou energetických dodávok pre EÚ dôležité, nesmú smerovať k podpore vstupu Turecka do EÚ na základe energetickej politiky. Aj keď sa Turecko nestane členom, plánované ropovody budú môcť prechádzať cez Turecko a bude možné realizovať projekty plynovej infraštruktúry.

Antonio Mussa (UEN), písomne. – (IT) Vysoko si cením prácu pani Laperrouzovej, a preto som hlasoval za jej prijatie. Dúfam len, že myšlienky a údaje, ktoré uviedla v tejto správe, Komisia primerane posúdi a bude interpretovať tým najpozitívnejším a najširším spôsobom.

Dúfam preto, že najrýchlejšej možnej definícii projektov v oblasti infraštruktúry nebudú stáť v ceste žiadne prekážky a že tieto projekty sa budú posudzovať v súlade s prioritami, ktoré súvisia výlučne s časom potrebným na ich vývoj, s finančnou štruktúrou, dostupnými dodávkami a vzťahom medzi verejnou podporou a súkromnými prostriedkami.

V tejto súvislosti treba povedať, že v rámci predstavenia návrhov plánu hospodárskej obnovy Európy zo strany Komisie vrátane plánu finančnej podpory určitých projektov sa opomína oblasť Stredomoria tým, že sa z európskych projektov najvyššej priority vylučuje plynovod zemného plynu medzi Alžírskom, Sardíniou a Talianskom (vrátane časti v Taliansku).

Stále dúfam, že v rámci diverzifikácie zdrojov a trás dodávok môžeme dosiahnuť postupný pokrok tým, že budeme využívať nové príležitosti a začneme vytvárať infraštruktúru tam, kde chýba.

Dúfam, že mechanizmy solidarity neumožnia deformáciu trhu ani vznik nadmerne náročných postupov. Dúfam, že energetická charta bude môcť zohrávať rozhodujúcu úlohu spolu s rozširovaním energetického spoločenstva, hlavne vo vzťahu k tranzitným krajinám, vrátane spolupráce v oblasti obnoviteľných zdrojov energie.

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Súvislosti, v ktorých sa uvažuje o stratégii, ktorá by mala byť dlhodobá, majú rozhodujúci vplyv na výsledok analýzy a obsah návrhu. Rozprava o strategickom preskúmaní energetickej politiky pritom nie je výnimkou. Existujú však opakované náznaky, že táto rozprava má skôr stály než prechodný charakter. Patria medzi ne energetická závislosť (či už od Ruska, alebo od hlavných krajín produkujúcich ropu) a jej následky, zvyšovanie nákladov na energiu, či už v dôsledku vyšších cien vyvolaných väčším globálnym dopytom, alebo v dôsledku nižšej kúpnej sily štátov ožobráčených vážnou hospodárskou krízou, a následky pre životné prostredie na rôznych úrovniach stále rastúcej globálnej spotreby energie, ktorú hospodárska kríza pravdepodobne nezvráti. Tieto faktory spoločne poukazujú na potrebu strategického prístupu založeného na menšej závislosti a v dôsledku toho na väčšej rozmanitosti (dodávok alebo spotrebovanej energie), väčšej účinnosti, udržateľných snáh o výskum alternatívnych energií, väčšej integrácii a zároveň na vývoji výrobných kapacít na miestnej úrovni, hlavne takých, čo budú využívať alternatívne zdroje energie. Predstavuje to obrovskú výzvu, no ide o strategický problém, ktorý nemôžeme ignorovať.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, hlasoval som za správu pani Laperrouzovej o druhom strategickom preskúmaní energetickej politiky. Súhlasím, že musíme vytvoriť skutočný základ pre budúcu európsku energetickú politiku zameranú na pokračovanie v cieľoch bezpečnosti dodávok, boja proti zmene klímy a hospodárskeho rastu Európskej únie.

Rovnako ako spravodajkyňa zdôrazňujem, že v záujme Európy je dôležité zriadiť inštitúciu európskeho fondu garantujúceho nekomerčné riziká určitých projektov na výrobu a prepravu energie, čím sa podporia investície do všetkých sietí.

Peter Skinner (PSE), písomne. – EÚ má ambiciózne plány postavené proti riziku rastúceho tlaku na zdroje v súvislosti s rastúcim dopytom po energii zo strany populácie na celom svete. Odpovede založené na zachovaní terajšej bezpečnosti dodávok a rozvoji účinnej energie bez emisií uhlíka sa navzájom nevylučujú.

Bezpečnosť nášho životného prostredia a zabránenie energetickej chudobe medzi ľuďmi, najmä v juhovýchodnom Anglicku, ktorí žijú zo stálych príjmov, obe tieto skutočnosti sú rovnako dôležitými cieľmi.

Preto podporujem zmes technologických riešení dodávok energie v EÚ. Rešpektujem síce potrebu obozretnosti, pokiaľ ide o bezpečnosť jadrového priemyslu, no predsa len verím, že ponúka určitý stupeň

istoty. Ak by sme sa teraz zbavili tohto procesu, malo by to primerane katastrofické následky pre mnohých mojich voličov so stálymi príjmami.

Bart Staes (Verts/ALE), písomne. – (NL) Správa o druhom strategickom preskúmaní energetickej politiky obsahuje veľmi málo prvkov kohézie. Podľa mňa by mal byť celkový záväzok dosiahnutia energeticky účinného hospodárstva na prvom mieste v rámci európskej energetickej politiky. Obmedzenie spotreby energie by sa malo stať absolútnou prioritou v snahe dosiahnuť ciele týkajúce sa zmeny klímy, trvalo udržateľného rozvoja, inovácie, tvorby pracovných miest a konkurencieschopnosti. Takýto prístup je v skutočnosti veľmi efektívnou a nenáročnou cestou zabezpečenia pokračujúcich dodávok energie. Ako už bolo spomínané, vytvára obrovský počet pracovných miest pre vysokokvalifikovaných pracovníkov, ako aj pre ľudí bez kvalifikácie.

V rámci európskej energetickej politiky je potrebné náležite zvážiť meniaci sa spôsob spotreby a výroby energie s ohľadom na budúcnosť. Bude potrebné skombinovať decentralizované energetické systémy s rozsiahlymi zdrojmi obnoviteľnej energie. Popri energetickej účinnosti má kľúčový význam úspora energie. V stavebnom priemysle by sme preto mali trvať na izolácii, ako aj na iných prostriedkoch. V správe sa nadhodnocuje význam jadrovej energie. Možno síce pokrýva tretinu celkového dopytu po elektrine, no tá tvorí len 6 % celkového dopytu po energii. V tejto súvislosti by som rád pripomenul, že zatiaľ ešte stále neexistuje trvalo udržateľné riešenie problému (vysoko) rádioaktívneho odpadu.

Catherine Stihler (PSE), písomne. – Energetická nezávislosť v Európe by sa mala dostať na vyššie miesta politického programu. Dôležitá je aj potreba jasnej definície energetickej chudoby pre celú Európsku úniu. Mali by sme sa aj spoločne zamyslieť nad tým, ako by sme mohli využiť ekologické hospodárstvo tak, aby nám pomohlo počas súčasnej finančnej krízy prostredníctvom vytvárania pracovných miest, ale aby zároveň zabezpečilo energetickú nezávislosť EÚ, ktorú tak potrebujeme. Riešiť je potrebné aj investície do siete EÚ.

Konrad Szymański (UEN), písomne. – (PL) Správa pani Laperrouzovej o druhom strategickom preskúmaní energetickej politiky obsahuje myšlienku obhajoby výstavby plynovodu South Stream. Ide o sesterský projekt plynovodu North Stream, vďaka ktorému by bola realizácia projektu Nabucco úplne nemožná. Plynovod South Stream posilňuje Rusko z pohľadu dodávok energetických zdrojov, a preto ho nemožno považovať za projekt smerujúci k dosiahnutiu diverzifikácie v tejto oblasti.

– Správa: Anna Záborská (A6-0492/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh a Inger Segelström (PSE), písomne. – (SV) Stavíme sa veľmi kriticky k správe pani Záborskej a plánujeme hlasovať proti nej. Domnievame sa totiž, že je voči ženám mimoriadne nepriateľská. Ženy by sa podľa nej mali namiesto práce starať o domácnosť, deti a staršie osoby. Našťastie sme nemuseli hlasovať proti uzneseniu, pretože pozmeňujúce a doplnujúce uznesenie od Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie bolo schválené.

Aj keď sme sa napokon rozhodli podporiť uznesenie, existujú v ňom určité formulácie, proti ktorým namietame alebo o nich máme pochybnosti, a preto nebolo jasné, ako by sme mali hlasovať.

Ako švédski sociálni demokrati si myslíme, že by sa právo pracovať malo vzťahovať na každého. Spoločnosť však v takom prípade musí zabezpečiť nástroje a podmienky, ktorými umožní ženám nastúpiť do práce, teda niečo, čo je nevyhnutnosťou na ich emancipáciu. Jedným z najdôležitejších predpokladov, aby mohli ženy pracovať, je dobre rozvinutá starostlivosť o deti a o starších ľudí. Musí, samozrejme, existovať aj solidarita medzi generáciami, no táto solidarita nesmie viesť k tomu, že ženy budú nútené zostať doma a starať sa o starších ľudí alebo deti.

Napriek tomu sa však domnievame, že uznesenie prijaté väčšinou vysiela českému predsedníctvu jasný signál. Ten ukazuje, že cieľ dávať na rovnakú úroveň starostlivosť o deti a staršie osoby v domácnosti a prácu je staromódny a mimoriadne nepriateľský k ženám.

Robert Atkins (PPE-DE), písomne. – Spolu so svojimi kolegami z britskej konzervatívnej strany podporujeme množstvo všeobecných zásad uvedených v tejto správe vrátane podpory pre opatrovateľov, podpory rovnováhy medzi prácou a rodinným životom a rodičovskej dovolenky.

Pre určité odkazy v tejto správe, najmä na smernicu o pracovnom čase, sme sa však rozhodli zdržať sa hlasovania.

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Skutočnosťou je, že pojem práca sa v lisabonskej stratégii viaže na oficiálnu zárobkovú činnosť. Pojem práca by sme však mali interpretovať širšie. Existujú činnosti

vykonávané mužmi aj ženami, ktoré nemožno klasifikovať ako oficiálnu zárobkovú činnosť, no nikto nemôže poprieť, že tieto činnosti predstavujú prácu. Dobrovoľnícka práca, práca v domácnosti či napríklad v rodine, to všetko sú rôzne aspekty pojmu, no ani jeden z nich nepatrí do tradičnej definície zárobkovej činnosti.

Definícia práce sa ešte aj dnes posudzuje až príliš len z hospodárskeho hľadiska. Mnoho ľudí rôzneho pohlavia sa stará o nezaopatrených rodinných príslušníkov, no predsa len štatistiky zamestnanosti takúto prácu ignorujú. Podľa mňa je práca v domácnosti produkt domácností a mala by tvoriť významnú časť štatistických údajov súvisiacich s hospodárskou výkonnosťou štátu.

To sa však neuznáva pri výpočte hodnoty tovarov a služieb, ktoré sa započítavajú do HDP štátu. Výsledkom je, že ženy, ktoré zodpovedajú za väčšiu časť produktu domácností, sa pokiaľ ide o ich príspevok, nedoceňujú. Ak vezmeme do úvahy hodiny práce pri tvorbe produktu domácností, musíme akceptovať, že by sme ich mali zohľadňovať pri výpočte celkovej produkcie štátu.

Adam Bielan (UEN), písomne. – (PL) Hlasoval som za správu pani Záborskej. Myslím, že hlavne ženy starajúce sa o domácnosť a vychovávajúce deti by sa nemali na trhu práce stretnúť s diskrimináciou. Prácu pri starostlivosti o domácnosť a výchove detí vo veľkej miere nevidíme. Nemá prestíž, no predsa len sa vykonáva v prospech celej spoločnosti. V Poľsku je približne šesť miliónov žien v domácnosti. Politika EÚ by mala primerane definovať pojem práce takým spôsobom, ktorý bude umožňovať skupinu ústupkov pre ženy, ktoré odložia svoju profesionálnu kariéru, pre ženy, ktoré sa obetujú pre svoje rodiny, a pre ženy, ktoré sa starajú o svoje rodiny, pričom aktívne pôsobia aj na pracovisku.

Šarūnas Birutis (ALDE), písomne. – (LT) Miera zamestnanosti v Európe u žien, ktoré sa starajú o deti, je len 62,4 %, pričom u mužov je to 91,4 %. Okrem toho tvoria ženy 76,5 % zamestnancov na polovičný úväzok. Nevhodné služby, nízky plat, neskorý vstup na trh práce, zdĺhavé postupy pri dohodách na dobu určitú a nedostatočné stimuly pre mladé páry. To sú niektoré z dôvodov, prečo sa mladí ľudia rozhodnú zosobášiť sa a mať deti neskôr. Naliehavo žiadam štáty EÚ, aby vytvorili prostriedky na náhradu nákladov materskej dovolenky nielen zo strany zamestnávateľa, ale aj zo strany spoločnosti a aby ponúkli rodičom viac príležitostí pružnej práce a inštitúciám starostlivosti o deti viac príležitostí na pružný pracovný čas, aby si mohli ženy aj muži lepšie zosúladiť pracovný a rodinný život.

Proinsias De Rossa (PSE), písomne. – Podporujem túto správu, ktorá sa sústreďuje na rôzne aspekty priamej a nepriamej diskriminácie voči ženám a mužom, ktorí zodpovedajú za starostlivosť o nezaopatrené osoby. Správa argumentuje, že rozhodujúcim krokom na posilnenie hospodárskej nezávislosti žien a následne aj rodovej rovnosti je lepšie pochopenie vzťahu medzi zamestnanosťou (platenou prácou) a rodinnými povinnosťami (neplatenou prácou).

Ani dnes sa ešte z hospodárskeho hľadiska nepovažuje nezárobková činnosť žien a mužov, ktorí napríklad vychovávajú deti, starajú sa o starších rodinných príslušníkov, zabezpečujú medzigeneračnú solidaritu a pracujú pre všeobecné blaho, za prácu.

Správa vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia zamerané na uznávanie nielen tradičných foriem zárobkovej činnosti, ale aj rôzne iné formy ako dobrovoľnícka práca, práca v domácnosti či práca pre rodinu, a aby vyhodnotili, ako by mali byť tieto práce zahrnuté v systémoch štátnych rozpočtov členských štátov, a aby zhodnotili ich vplyv na HDP.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Pani poslankyňa Záborská predstavila správu, ktorá zavádza definíciu pojmu práca zahŕňajúcu aj nezárobkovú a neoficiálnu prácu a ktorá rozširuje uznávanie práce na prácu mimo trhu a bez odmeny. Napriek tomu, že je takáto práca rozšírená vo všetkých členských štátoch, v štatistických hodnoteniach pracovnej sily sa zohľadňuje len zriedkavo, vďaka čomu nie je dostatočne zanalyzovaná, je slabo hodnotená a neuznávaná. Ako minimum je nutné uznať prácu matiek na plný úväzok na účely príspevkov na dôchodok.

Svojím hlasom som podporila túto správu aj napriek určitým pochybnostiam a obavám z celkovej myšlienky správy.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Hlasovali sme za alternatívne stanovisko predstavené Skupinou zelených/Európskou slobodnou alianciou, pretože zlepšuje návrh spravodajkyne, aj keď existujú určité časti, s ktorými úplne nesúhlasíme.

Ide o oblasť, v ktorej sú nevyhnutné verejné politiky, ktoré sa vnútorne spoja s cieľom dosiahnuť rodovú rovnosť. Základom je existencia verejných služieb a prístup všetkých jednotlivcov ku kvalitným službám bez ohľadu na ich finančnú situáciu a pohlavie a bez toho, aby boli vystavení akejkoľvek diskriminácii.

Vyžaduje si to vnútroštátne verejné zdravotníctvo, ktoré bude bezplatné alebo v prevažujúcej miere bezplatné, a kvalitné bezplatné verejné vzdelanie pre všetkých.

Rovnako podstatné je vytvoriť a udržiavať dostupné zdravotnícke zariadenia dobrej kvality s pracovným časom, ktorý bude vyhovovať potrebám rodičov a detí, ako aj kvalitné dostupné zariadenia pre starostlivosť o staršie osoby a nezaopatrených rodinných príslušníkov. To všetko je nevyhnutné na zaistenie lepšej životnej úrovne verejnosti a na uľahčenie prístupu na trh práce a k platenej práci pre ženy, aby mohli získať hospodársku nezávislosť. Tá je základnou úlohou v oblasti emancipácie žien.

Bruno Gollnisch (NI), *písomne*. – (FR) Vysvetlenie dôvodov pani Záborskej nám ukazuje, že cieľom jej správy je riadne spoločenské a hospodárske uznanie určitých činností, ktoré nemožno klasifikovať ako súčasť oficiálneho trhu práce. Povedzme si to jasne a stručne, hovoríme v podstate o výchove detí a o starostlivosti o nezaopatrené osoby v našich starnúcich spoločnostiach. To je potrebné povedať, pretože to nie je na prvý pohľad zrejmé ani z názvu správy, ktorý hovorí o diskriminácii, ani z prvého prečítania textu, ktorý je napísaný občas zvláštnym štýlom.

V texte sa, stručne povedané, správne hovorí o uznávaní zo strany spoločnosti, o zahrnutí celej tvorby bohatstva, aj keď neviditeľného, do národohospodárskeho účtovníctva, o slobode voľby, a dokonca aj o udelení osobných práv na sociálne zabezpečenie a dôchodky tým, ktorí sa rozhodnú venovať sa namiesto kariéry rodinám.

Je však smutné, že pani Záborská nedotiahla svoju logiku do konca a zabudla na jediné opatrenie, ktoré by naozaj mohlo priniesť slobodu voľby a podporiť nárast v pôrodnosti odstránením finančnej zábrany, a to rodičovskú mzdu, za ktorú sa strana Front National zasadzuje už roky.

Jörg Leichtfried (PSE), *písomne*. – (DE) Hlasoval som za správu pani Záborskej o ukončení diskriminácie.

Musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme dosiahli rodovú rovnosť.

Na jednej strane sa musia muži začať viac zapájať do práce v domácnosti a do starostlivosti o deti a na druhej strane sa ženám musí umožniť, aby si budovali úplne nezávislú kariéru. Je však dôležité, aby sme nikdy zo zreteľa nestratili blaho detí a vytvorili vhodné a dostupné zariadenia na starostlivosť o ne.

Nils Lundgren (IND/DEM), *písomne*. – (SV) Rovnosť a rovnaké zaobchádzanie na trhu práce, ako aj v iných súvislostiach, je v demokracii samozrejmosťou. V tomto zmysle má pani spravodajkyňa, samozrejme, pravdu.

Ako zvyčajne sa však zdá, že opatrenia navrhnuté na nápravu našich omylov, pokiaľ ide o ľudské práva a demokraciu, sa snažia zväčšiť politickú silu EÚ na úkor členských štátov. Vždy sa to končí útokom na subsidiaritu. Táto správa prakticky navrhuje, aby EÚ prevzala na seba zodpovednosť za sociálne politiky členských štátov a aby vytvorila právne predpisy v oblastiach, ktoré sa úzko spájajú s politikou trhu práce. Obsahuje aj niekoľko formulácií, ktoré otvárajú cestu pre spoločnú daňovú politiku. To všetko sú príklady politických otázok, ktoré by mali byť pod kontrolou samotných členských štátov.

Napriek niekoľkým dobrým zámerom som sa preto rozhodol hlasovať proti správe z vlastnej iniciatívy aj alternatívnemu návrhu uznesenia.

Thomas Mann (PPE-DE), *písomne*. – (DE) Správa pani Záborskej jasne ukazuje, že rozhodnutie o tom, či ísť, alebo nejst' pracovať, predstavuje pre ženy stále voľbu medzi dvomi nerovnocennými alternatívami.

Podporujem, aby bola práca vykonávaná mužmi aj ženami v domácnosti vrátane domácich prác, výchovy detí a starostlivosti o starších či zdravotne postihnutých príbuzných viac uznávaná a lepšie platená. Domáce hospodárstvo si zaslúži dôležitejšiu úlohu, ako je tá, ktorá sa mu aktuálne pripisuje. Tento záväzok sa musí brať na vedomie hlavne v politikách v oblasti národného sociálneho zabezpečenia a dôchodkov.

Oprávnene bola vznesená požiadavka na solidaritu medzi generáciami. Podporujeme spoločenskú zodpovednosť voči starším ľuďom a nedovoľíme, aby boli celé skupiny diskriminované alebo vylúčené. Hodnota tejto integračnej práce tvorí takmer jednu tretinu národného dôchodku Nemecka. Tento príklad by sa mal stať akceptovaným prístupom v celej Európe.

Je potrebné, aby sme uznali aj príspevky ľudí vo veku nad 50 rokov k všeobecnému blahu. Mladší dôchodcovia sa ocitajú v ťažkej situácii, pretože odišli do dôchodku príliš skoro, často preto, že boli prinútení. Potrebujeme viac pracovných miest, ktoré sú vhodné pre starších ľudí. Ich skúsenosti, ich dôkladné znalosti a ich pripravenosť vyskúšať nové veci ich na trhu práce stavia do dobrej pozície.

David Martin (PSE), písomne. – Podporujem túto správu, ktorá sa zastáva práv pracovníkov na rodičovskú dovolenku a opatrovateľskú dovolenku, pričom vyzýva na nediskrimináciu opatrovníkov a väčšie uznanie ich práce.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Namiesto určovania noriem, ktoré môžu ľahko vyvolať pocity závidi a nenávisť, by bolo vhodnejšie podporiť mladé ženy pri ich voľbe vzdelávania a plánovania kariéry, aby sa prestali zameriavať na ženské profesie. Ak sa žena rozhodne pre istotu práce v tíme alebo v rámci rodiny namiesto osamelej a stresujúcej manažérskej funkcie, jej rozhodnutie musíme akceptovať. Už dlho meškáme s presadzovaním rovnakej mzdy za rovnakú prácu. Ak k tomu nedôjde, všetky snahy o zabezpečenie rodičovskej alebo materskej dovolenky zlyhajú v dôsledku finančnej reality.

Slobodní rodičia sú vystavení mimoriadne vysokému riziku chudoby a spoločnosť by mala v tomto smere ukázať väčšiu solidaritu. Ďalším problémom je, že na prácu vykonávanú ženami, ako napríklad na domáce práce, výchovu detí alebo starostlivosť o príbuzných, sa často nenazerá ako na riadnu prácu. V tejto oblasti musíme dosiahnuť zmenu. Ak chceme, aby rodinný život pokračoval, musíme zaviesť pracovný čas, ktorý bude zohľadňovať potreby rodiny. No EÚ proti tomu namieta. Nestačí vyzývať na solidaritu medzi generáciami. Musíme ju začať uplatňovať aj v praxi. Dnešná správa sa zdá byť krokom správnym smerom, preto som za ňu hlasoval.

Teresa Riera Madurell (PSE), písomne. – (ES) Hlasovala som za návrh uznesenia, ktorý predložila Skupina zelených/Európska slobodná aliancia ako alternatívu k správe pani Záborskej, pretože lepšie rieši súčasné problémy, ktoré stále pretrvávajú v oblasti dosahovania skutočnej rovnosti medzi ženami a mužmi, uznávania zmien v rodinnom modeli, zladžovania osobného a pracovného života a pozitívnych akčných opatrení, ktoré sme my socialisti vždy presadzovali.

Nemôžeme udržiavať stereotypy ani vyriešiť naše hospodárske problémy tým, že budeme nútiť ženy, aby zostávali doma a starali sa o starších ľudí a deti, ako sa to uvádza v texte pani Záborskej. Ten predstavuje ženy ako potenciálne matky, ktoré rodia a prinášajú deti na svet a vychovávajú ich hlavne spolu s otcami.

Svojím hlasom chcem zároveň poslať jasný odkaz českému predsedníctvu, ktoré, ako sa to uvádza v jeho programe na týchto šesť mesiacov, plánuje podporovať obraz ženy – opatrovateľky a podnecuje mnohé ženy s uplatnením v profesionálnom živote, aby sa vzdali svojej kariéry a starali sa o svoje rodiny. Mám dojem, že české predsedníctvo nechápe výraz „rovnosť medzi ženami a mužmi“ v celom jeho význame. Dúfam, že počas týchto šiestich mesiacov mu to budeme môcť vysvetliť.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, hlasujem za správu pani Záborskej o medzigeneračnej solidarite. Domnievam sa, že pojem práca v jeho aktuálnom znení predstavenom Európskou úniou nepokrýva primerane všetky kategórie. Diskriminácia žien alebo mužov, ktorí sa slobodne rozhodnú pomáhať tým, ktorí sa o seba sami nedokážu postarať, alebo vychovávať budúce generácie, je dnes anachronická a zastaraná.

Súhlasím preto s pani spravodajkyňou v tom, že je nevyhnutné definovať udržateľné vnímanie práce a uznať neplatenú prácu vykonávanú ženami a mužmi smerom k medzigeneračnej solidarite.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písomne. – (PL) Správa o nediskriminácii na základe pohlavia a medzigeneračnej solidarite bola prijatá dnes počas plenárneho zasadnutia Európskeho parlamentu v Štrasburgu.

Medzigeneračná solidarita patrí medzi štrukturálne a kľúčové riešenia európskeho sociálneho modelu. Členské štáty musia konať, aby sa odstránili bariéry brániace ženám vstúpiť na trh práce za rovnakých podmienok, aké majú muži. Európska komisia by v spolupráci s členskými štátmi a sociálnymi partnermi mala revidovať politické stratégie zamerané na zosúladienie rodinného a profesionálneho života.

Ukazovatele zamestnanosti žien potvrdzujú, že v mnohých aspektoch práce pretrvávajú významné rozdiely medzi ženami a mužmi, pokiaľ ide o zosúladienie súkromného a profesionálneho života. Podľa zámerov lisabonskej stratégie sa členské štáty zaviazali nájsť zamestnanie pre 60 % žien schopných pracovať.

Komisia by mala predstaviť svoje stanovisko k novej smernici týkajúcej sa osobitných práv a ochrany vo vzťahu k zosúladieniu rodinného a profesionálneho života v rodinách, v ktorých niektorí rodinní príslušníci potrebujú starostlivosť. Myslím tým pritom napríklad rodiny s deťmi, staršími osobami alebo zdravotne postihnutými osobami.

Anna Záborská (PPE-DE), písomne. – (SK) Iniciatívna správa hovorí o zlepšení súčasnej situácie v oceňovaní práce žien v medzigeneračnej solidarite – starostlivosti o deti, o staršie a na pomoc odkázané osoby v rodine.

Správa, ktorú som predstavila, bola skutočne revolučná, pretože to bolo po prvýkrát, keď parlamentná iniciatíva žiadala uznanie „neviditeľnej“ práce žien v systéme národného finančníctva a v hrubom domácom produkte.

Správa bola jednomyselne prijatá vo Výbore pre práva žien. Ani skupina Zelených nehlasovala proti. Dnes práve títo kolegovia predložili alternatívne uznesenie bez toho, aby vopred navrhli akúkoľvek konzultáciu. Za alternatívne uznesenie hlasovalo celé ľavicové spektrum EP. Vyvodzujem z toho dva závery. Prvý: ľavica ukázala, že nerešpektuje prácu Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť, ktorej význam navonok deklaruje. Po druhé: ľavica spochybnila otázku rovnosti a nediskriminácie medzi ženami a mužmi a tým navodila podozrenie, že jej táto otázka slúži len ako mediálna ozdoba.

Ja som hlasovala proti uzneseniu. Bola určitým krokom nesprávnym smerom. Aj keď obsahuje odseky z mojej pôvodnej správy, predsa ukazuje, že ľavica nerešpektuje prácu miliónov žien po celej EÚ. Autori uznesenia ukázali, že zostávajú uzavretí do starých ideológií, ktoré stratili v súčasnej dobe svoje opodstatnenie. Navyše uznesenie spochybňuje bezprecedentne české predsedníctvo len za to, že navrhlo diskutovať o barcelonských cieľoch.

– Správa: Roberta Angelilli (A6-0012/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Ďakujem, pán predsedajúci. Hlasoval som za túto správu. Mám veľké obavy z toho, že detská pornografia na internete je javom, ktorý sa šíri rastúcim tempom, a že sa týka dokonca mladších detí. Sexuálne vykorisťovanie neplnoletých detí a detská pornografia predstavujú vážne porušenie ľudských práv.

Preto považujem za dôležité zintenzívniť kroky v rámci medzinárodnej spolupráce na nájdenie a zatvorenie stránok s detskou pornografiou, aby poskytovatelia internetových služieb mali povinnosť blokovat takéto zločinecké webové stránky.

Aj napriek tomu, že právne systémy členských štátov stanovujú tresty a pomerne vysokú úroveň ochrany pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním detí a detskou pornografiou, musíme zvýšiť úroveň ochrany detí, a to aj z pohľadu neustáleho vývoja nových technológií, hlavne internetu, a využívania nových foriem nadväzovania priateľstva pedofilov s deťmi online s cieľom sexuálneho zneužitia.

Skrátka, musíme vypracovať informačné kampane pre rodičov a dospievajúcich o rizikách detskej pornografie, hlavne o riziku sexuálneho zneužívania v diskusných skupinách a na internetových fórach.

Adam Bielan (UEN), písomne. – (PL) Hlasoval som za túto správu a chcel by som zablahoželať pani Angelillovej k tomu, že sa zaoberala takou náročnou, no aj dôležitou témou. Detská pornografia predstavuje stále sa rozširujúci globálny problém. Všetky snahy o boj proti nemu by sa preto mali uskutočniť na medzinárodnej úrovni. Policajné zložky rôznych členských štátov by si mali vymieňať informácie a spolupracovať s cieľom zabrániť čo možno najväčšiemu počtu zločinov tohto druhu. Chcem tiež zdôrazniť potrebu vytvoriť účinné spôsoby pomoci deťom, ktoré sa stali obeťmi pedofílie.

Šarūnas Birutis (ALDE), písomne. – (LT) Podľa mňa by mali všetky členské štáty EÚ definovať sexuálne vzťahy s mladistvými do 18 rokov pri použití sily, násillia alebo hrozieb ako trestný čin. Za trestné činy by sa malo považovať aj zjavné zneužívanie dôvery detí, využívanie pozície autority proti nim alebo na ich ovplyvňovanie, a to aj v rámci rodiny, a zneužívanie situácie dieťaťa, hlavne jeho psychickej alebo fyzickej nespôsobilosti.

Štáty EÚ by mali od poskytovateľov internetových služieb vyžadovať, aby zablokovali prístup na webové stránky propagujúce sex s deťmi, pričom banky a iné spoločnosti podnikajúce v oblasti kreditných kariet by mali zablokovat platby na webových stránkach s detskou pornografiou.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za túto správu, pretože súhlasím, že členské štáty musia považovať za trestný čin všetky typy sexuálneho zneužívania detí vrátane nadväzovania kontaktov online s deťmi s cieľom sexuálneho zneužitia.

Musíme zabrániť tomu, aby sa páchatelia usvedčení z páchania sexuálnych trestných činov dostali k deťom prostredníctvom zamestnania alebo dobrovoľníckych činností, ktorých súčasťou je pravidelný kontakt s deťmi. Členské štáty majú povinnosť zabezpečiť, aby sa u uchádzačov o určité pracovné miesta, na ktorých sa pracuje s deťmi, kontroloval register trestov, čo znamená stanovenie jasných pravidiel alebo usmernení pre zamestnávateľov, pokiaľ ide o ich povinnosti v tomto smere.

Martin Callanan (PPE-DE), písomne. – EÚ sa často usiluje o spoločné konanie tam, kde je lepšie nechať veci na členské štáty. V tomto prípade sa však domnievam, že úspech môžeme dosiahnuť spoločným konaním.

Pohroma v podobe detskej pornografie a sexuálneho zneužívania detí je vážnou ranou pre našu spoločnosť, ktorá obracia naruby životy tých najzraniteľnejších a najviac hodných našej ochrany.

Ak vezmeme do úvahy charakter EÚ a voľný pohyb ľudí, je podstatné, aby sme využili rôzne prostriedky, ktoré máme k dispozícii, na boj proti týmto odporným zločinom, vždy keď sa vyskytnú. Obzvlášť dôležitá je koordinácia informácií o zločincoch a ich pravidelná aktualizácia.

Zároveň musíme zlepšiť spoluprácu s tretími krajinami, aby bolo možné identifikovať, zastaviť, stíhať a vydať úradom občanov cestujúcich mimo EÚ, aby za jej hranicami páchali sexuálne trestné činy na deťoch. Globálna úloha EÚ ponúka významnú príležitosť na propagovanie našich hodnôt v krajinách a v oblastiach, kde sú práva detí chránené slabšie.

To je dôvod, prečo som hlasoval za túto správu.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark a Anna Ibrisagic (PPE-DE), písomne. – (SV) Delegácia švédskych konzervatívcov v Európskom parlamente dnes hlasovala o správe (A6-0012/2009) pani Angelilliovej (Skupina Únie za Európu národov, Taliansko) o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii. Boj proti rozširovaniu detskej pornografie sa musí dostať medzi priority. V tomto smere je veľmi dôležitá európska spolupráca v rôznych oblastiach. Preto sme my konzervatívci hlasovali za túto správu.

Chceli by sme však zároveň poukázať na to, že sa nestotožňujeme s názorom pani spravodajkyne na dva z mnohých návrhov, ktoré boli predložené. Na rozdiel od pani spravodajkyne si nemyslíme, že by sme mali kompromitovať prísne profesionálne tajomstvo, ktorým sú viazané niektoré profesie, ako napríklad právnici, kňazi a psychológovia.

Zároveň sa domnievame, že len ťažko možno považovať majiteľa internetovej stránky za výhradne zodpovedného za všetky diskusie na určitej webovej stránke vrátane súkromných konverzácií v uzatvorených častiach. Napriek cieľu je neprimerané vyžadovať od všetkých majiteľov webových stránok, aby sledovali všetky súkromné konverzácie, ktoré na stránke prebiehajú, aby bolo možné zaistiť právoplatnosť stránky v súlade s týmto návrhom. Namiesto toho sa musíme sústrediť na iné, účinnejšie spôsoby boja proti sieťam, ktoré šíria detskú pornografiu, ktoré nebudú mať také vážne následky pre integritu bežných používateľov internetu.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu pani Angelilliovej, pretože verím, že ochrana práv detí musí byť pre EÚ a členské štáty prioritou. Právne predpisy v oblasti boja proti sexuálnemu zneužívaniu detí a detskej pornografii musíme aktualizovať tak, aby zohľadňovali vývoj nových technológií, hlavne internetu, ako aj využívanie niektorých nových foriem nadväzovania priateľstva pedofilov s deťmi online s cieľom sexuálneho zneužitia.

Myslím, že sa inštitúcie EÚ a členských štátov musia sústrediť najmä na zvyšovanie inštitucionálnych kapacít na boj proti týmto trestným činom.

A keďže tieto trestné činy nepoznajú hranice, EÚ musí vytvoriť nadnárodnú sieť na boj proti tomuto zločinu. V tejto súvislosti podporujem myšlienku, aby sa v rámci organizácie EUROPOL vytvorila špeciálna jednotka na boj proti detskej pornografii a detskej prostitúcii, ktorá bude pozostávať z odborníkov školených na konkrétne oblasti. Táto jednotka musí efektívne spolupracovať s policajnými orgánmi v členských štátoch a v tretích krajinách pôsobiacich v tejto oblasti.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – V plnej miere podporujem vlastnú iniciatívnu správu pani poslankyne Angelilliovej a odporúčanie Rade o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii. Predchádzajúce spoločné pozície ešte nevykonali všetky členské štáty, no ohrozenie bezpečnosti detí v dôsledku rýchlejšieho technického pokroku naďalej stúpa. Táto správa by aktualizovala a posilnila existujúce opatrenia v oblasti boja proti tomuto odpornému správaniu a definovala by ho ako trestný čin stíhateľný podľa zákona. Prijatie správy pani Angelilliovej znamená, že ako reakcia na technologický vývoj sa zvýši ochrana detí pred týmito hanlivými praktikami, pričom bude zameraná najmä na hrozivé praktiky takzvaného groomingu.

Medzi ďalšie dôležité návrhy patria cezhraničná kontrola osôb usvedčených zo sexuálneho zneužívania, aby nemohli v iných členských štátoch získať zamestnanie, v ktorom by mali priamy kontakt s deťmi, a zvýšená ochrana obetí počas vyšetrovaní a súdnych procesov.

Internet je podstatnou súčasťou našej vzájomne prepojenej informačnej spoločnosti. Počítačová gramotnosť detí je vyššia než kedykoľvek predtým. No pri tejto gramotnosti a sebadôvere si deti ani ich menej počítačovo zdatní rodičia jasne neuvedomujú hrozby, ktoré predstavujú bezohľadné osoby. Cieľom týchto trizvych návrhov je chrániť najzraniteľnejších členov našich spoločností.

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za správu pani Angelilliovej o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii, pretože považujem za podstatné modernizovať prostriedky boja proti všetkým formám vykorisťovania detí, aby sa zaistila vysoká ochrana dieťaťa v rámci celej Európskej únie.

Preto podporujem odporúčania predloženej správy, konkrétne návrh, aby sa sexuálne zločiny páchané na deťoch považovali vo všetkých členských štátoch za trestný čin, aby sa zvýšila pozornosť a monitorovanie nových foriem nadväzovania priateľstiev s neplnoletými deťmi na sexuálne účely, hlavne na internete, a aby sa vytvoril výstražný systém pre nezvestné deti s cieľom zlepšiť spoluprácu na európskej úrovni.

Bruno Gollnisch (NI), písomne. – (FR) Sexuálne zneužívanie detí a detská pornografia sú mimoriadne nechutnými zločinmi, ktoré si v čase internetu a sexuálnej turistiky vyžadujú dôraznejšie právne predpisy, zvýšenú spoluprácu medzi políciou a právnymi systémami a zlepšenú podporu pre obeť. Správa pani Angelilliovej si zaslúži našu podporu.

Chcel by som však poukázať na to, že by sme sa okrem vývoja v oblasti technológie, ktorý dáva perverzným osobám viac príležitostí na uspokojenie ich túžob, mali pozrieť aj na morálny úpadok a pokles hodnôt, ktoré sú ďalšími dôvodmi veľkého nárastu tohto typu zločinu.

Len pred približne 30 rokmi v mene takzvanej liberalizácie morálky, v mene nespútanej radosti z objavovania a v mene pseudoosobného rastu jednotlivca od najútlejšieho veku propagovalo určité politické hnutie vo francúzskych novinách Le Monde sexuálnu aktivitu neplnoletých, dokonca aj v článkoch hovorca trendovej ľavice. Tento nedôstojný argument bol, dúfame, zamietnutý, no jeho autori naďalej kážu a ich politické hnutie naďalej dáva lekcie bez toho, aby si niekedy muselo priznať svoju vinu.

A na záver, chcel by som vedieť, prečo jediným právom, ktoré sme nedali našim deťom vo väčšine našich štátov, je ich právo narodiť sa.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Ako sa spomína v predkladanom návrhu na odporúčanie Európskeho parlamentu Rade, dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním (dohovor RE), ktorý už podpísalo 20 štátov Európskej únie, je prvým medzinárodným právnym nástrojom, ktorý ako zločin klasifikuje rôzne formy sexuálneho vykorisťovania detí vrátane zneužívania páchaného okrem iného použitím sily, nátlakom pod hrozbami, dokonca aj v rámci rodiny.

V tejto súvislosti Parlament vyzýva členské štáty, ktoré zatiaľ ešte nepodpísali, neratifikovali a neuplatňujú všetky príslušné medzinárodné dohovory, počnúc dohovorom Rady Európy, aby tak urobili. V rámci ďalších odporúčaní Parlament vyzýva členské štáty, aby zlepšili svoje právne predpisy a spoluprácu v tejto oblasti s cieľom zabezpečiť, aby sa sexuálne zločiny páchané na deťoch vo veku do 18 rokov vždy v celej EÚ klasifikovali ako vykorisťovanie maloletých a aby sa za trestný čin považovali všetky typy sexuálneho zneužívania detí.

Bez ohľadu na potrebnú analýzu a zvrchované rozhodnutie každého štátu týkajúce sa rozhodnutí Parlamentu sme sa zhodli na hlavnej myšlienke uznesenia zameraného na ochranu a zaručenie práv detí.

Jens Holm, Erik Meijer, Esko Seppänen a Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), písomne. – Sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia sú ohavné zločiny a na ich zastavenie je potrebná medzinárodná spolupráca. Preto sme dnes hlasovali za správu pani Angelilliovej. Správa však obsahuje aspekty, ktoré nepodporujeme, ako napríklad vytvorenie jednotných extrateritoriálnych trestných právnych predpisov uplatňovaných v celej EÚ, ako ani definovanie toho, čo by sa malo považovať za zločin a priťažujúce okolnosti, na úrovni EÚ.

Jörg Leichtfried (PSE), písomne. – (DE) Hlasujem za správu pani Angelilliovej o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii.

Dnes je viac než kedykoľvek predtým dôležité chrániť vývoj detí a ich integritu všetkými možnými spôsobmi. Vzhľadom na to, že vo väčšine rodín pracujú obaja rodičia, starí rodičia sa nemôžu starať o deti a internet je často jedinou formou zábavy, rozsah rizika je nepopierateľný.

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL), písomne. – Sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia sú ohavné zločiny a na ich zastavenie je potrebná medzinárodná spolupráca. Preto som dnes hlasovala za správu pani Angelilliovej. Správa však obsahuje aspekty, ktoré nepodporujem, ako napríklad vytvorenie jednotných extrateritoriálnych trestných právnych predpisov uplatňovaných v celej EÚ ani definovanie toho, čo by sa malo považovať za zločin a prirážajúce okolnosti, na úrovni EÚ.

Nils Lundgren (IND/DEM), písomne. – (SV) Sexuálne zločiny páchané na deťoch a detská pornografia patria medzi najodpornejšie zločiny zavinené ľuďmi. Za tieto zločiny by mali byť prísne tresty alebo v prípade duševnej choroby páchateľa by sa mala zabezpečiť rozsiahla a spoľahlivá starostlivosť.

Správa navrhuje mnoho konštruktívnych opatrení na zlepšenie riešenia týchto príšerných sociálnych problémov. Od členských štátov sa naliehavo žiada, aby ratifikovali a vykonávali všetky medzinárodné dohovory v tejto oblasti. Mali by dostať pomoc na zlepšenie právnych predpisov v tejto oblasti a sexuálna turistika by mala byť považovaná za trestný čin vo všetkých členských štátoch. Je to úplne v súlade s mojim názorom na EÚ ako úniu hodnôt. Podporil som mnohé z bodov, ktoré správa obsahuje, a hlasoval so za ňu v mnohých jednotlivých hlasovaniach.

Správa sa však snaží o harmonizáciu trestných právnych predpisov v EÚ a o vytvorenie systému preventívnych opatrení s financovaním z fondov EÚ napriek tomu, že ide o globálny problém, ktorý by sa mal regulovať pomocou dohôd a dohôd na úrovni OSN. Je ťažké ubrániť sa dojmu, že znovu stojíme pred príkladom cynického využívania strašného spoločenského problému na podporenie pozície EÚ na úkor nezávislosti členských štátov. Trestné právo je absolútne rozhodujúcou časťou zvrchovaných kompetencií štátu. Hlasoval som preto proti správe ako celku.

Adrian Manole (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu pani Angelilliovej o sexuálnom vykorisťovaní detí, pretože ide o jeden z najšpinavších neľudských činov, ktorý sa musí trestať opatreniami prijatými vo všetkých členských štátoch.

V Rumunsku sa o tomto probléme ešte stále veľa nevie. Máme len veľmi málo údajov o jeho rozsahu. Preto myslím, že by prijatie tejto správy pomohlo pri rozšírení kampaní zameraných na poskytovanie informácií, na upriamenie pozornosti a varovanie pred sexuálnym zneužívaním detí, pri zvyšovaní počtu a rozsahu akcií zameraných na nájdenie maloletých, na ktorých je páchané sexuálne vykorisťovanie, pri zriadení rehabilitačných služieb a vykonávaní pravidelných kontrol ich situácie, ako aj pri zlepšení systému registrovania a monitorovania prípadov sexuálneho zneužívania detí.

Okrem toho sa domnievam, že maloletým obetiam obchodovania s deťmi musíme poskytnúť odborné služby v rámci tranzitných stredísk vrátane pomoci a rehabilitácie vo všetkých členských štátoch.

David Martin (PSE), písomne. – Podporujem túto správu, ktorá vyzýva tri zostávajúce štáty, ktoré zatiaľ nevykonávajú rámcové rozhodnutie Rady o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí, aby tak urobili. Podporujem zvýšenie úrovne ochrany detí, najmä na internete, a aj v rámci iných nových rozvíjajúcich sa technológií.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Zatiaľ čo Európsky parlament hovorí o tom, ako možno deti lepšie chrániť, islamský svet sa pohybuje opačným smerom. Najstarší islamský klerikál v Saudskej Arábii opísal dievčatá vo veku 10 až 12 rokov ako súce na vydaj a žiadal o právo na vykonávanie sobášov detí. V dôsledku prisťahovalectva islamských obyvateľov to zasiahne aj Európu a my sa na tento prípad musíme pripraviť.

Naše deti musia získať najlepšiu možnú ochranu. Keďže miera zopakovania zločinu je u páchateľov sexuálnych trestných činov veľmi vysoká, musíme vytvoriť celoeurópsky register s menami potenciálnych páchateľov sexuálnych trestných činov, pedofilov a ľudí s podobnými problémami správania. Musíme efektívnejšie bojovať proti násiliu páchanému na deťoch a zneužívaniu detí vo všetkých jeho formách a zvýšiť tresty za sexuálny styk s deťmi a prechovávanie detskej pornografie. Hlasoval som za správu pani Angelilliovej, pretoželepší ochranu našich detí.

Seán Ó Neachtain (UEN), písomne. – (GA) Informačné technológie sa v Európskej únii vyvíjajú a rozširujú a my sa nachádzame v období digitálneho veku. Táto technológia a služby, ktoré sú s ňou spojené,

samozrejme, prinášajú obrovské výhody z hľadiska pracovných miest, vzdelávania, spoločenského života a výskumu. To však neznamena, že by sme mali ignorovať nebezpečenstvá spojené s touto technológiou.

S internetom sa spája určitá sloboda, sloboda bez fyzických či praktických obmedzení. Sloboda môže byť dobrá vec a to platí pre väčšinu prípadov. Dá sa však zneužiť aj na sexuálne vykorisťovanie detí a na detskú pornografiu.

Nič nie je dôležitejšie než zdravie, blaho a budúcnosť našich detí. Musíme urobiť všetko, čo sa dá, aby sme ich uchránili pred nebezpečenstvom. Preto som rád podporil správu pani Angelilliovej a vyjadrujem uznanie celej jej práci, ktorú odviedla na túto tému.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Hlasoval som za správu pani Angelilliovej o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii, pretože žiada o dodržiavanie súčasného medzinárodného práva všetkými členskými štátmi, čo by malo platiť ako samozrejmosť, a o revidovanie rámcového rozhodnutia Rady s cieľom zlepšiť ochranu detí na európskej úrovni.

Štatistiky Organizácie Spojených národov sú dramatické. Veľkú väčšinu obetí obchodovania s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania tvoria deti a mladiství. V spoločnom boji proti týmto zločinom je potrebná medzinárodná spolupráca a všetky členské štáty by mali zaistiť, že sa ich páchatelia dostanú pred súd.

Maria Petre (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasovala som za správu pani Angelilliovej, pretože potrebujeme konať RÝCHLO a ÚČINNE v boji proti príčinám, no hlavne následkom sexuálneho vykorisťovania detí a detskej pornografie.

Naše deti sú stále častejšie samy, pretože my sme stále vyťaženejší. Práve takto sa stávajú korisťou nebezpečných pokušení. Závazky EÚ, ktoré odznali z úst komisára Barrota, nám dávajú záruku, že od marca budeme mať vynikajúci právny rámec.

Lydie Polfer (ALDE), písomne. – (FR) Hlasovala som za túto správu zameranú na prispôbenie a posilnenie rámcového rozhodnutia z roku 2004, ktorého cieľom je chrániť deti pred sexuálnym vykorisťovaním a násilím. Vzhľadom najmä na vývoj v oblasti technológií (hlavne internetu) sa ukazuje, že hranice ochrany v rámcovom rozhodnutí sa musia zvýšiť. Snaha o získanie detí na sexuálne účely by sa mala považovať za trestný čin. Spolupráca medzi členskými štátmi by sa mala posilniť v rámci výmeny informácií o registroch trestov súvisiacich s odsúdeniami za sexuálne zneužívanie tak, aby osoby odsúdené za takéto trestné činy nemohli dostať prácu, ktorej súčasťou je priamy kontakt s deťmi. Zlepšiť sa musí aj ochrana obetí.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu z iniciatívy pani Angelilliovej, ktorá sa zaoberá problémom boja proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii a kladie dôraz na preventívne opatrenia, ktoré by mali členské štáty zvážiť pri vypracovaní svojho legislatívneho rámca na boj proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii.

Správa zároveň vyznieva ako výstražný signál vzhľadom na slabé uplatňovanie existujúceho rámcového rozhodnutia a príslušných medzinárodných nástrojov, konkrétne dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním, ktorý Rumunsko podpísalo v roku 2007, pričom zároveň žiadalo o zahrnutie nových sexuálnych trestných činov. Členské štáty musia nabádať obeť sexuálneho vykorisťovania, aby sa obrátili na políciu a príslušné súdy s kompetenciami v trestných a občianskych záležitostiach. Zároveň musia určiť zodpovednosť a informovať zákonných zástupcov maloletých aj personál s priamym kontaktom s maloletými o rizikách súvisiacich s nadväzovaním priateľstva s deťmi online s cieľom sexuálneho zneužitia.

Všetky tieto nebezpečenstvá by sa dali obmedziť prostredníctvom zriadenia vnútroštátnych kontrolných orgánov a prostredníctvom spolupráce s poskytovateľmi internetových služieb pri blokovaní webových stránok a dokumentov o detskej pornografii.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, hlasujem za správu pani Angelilliovej o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii. Odsúdenie týchto praktík však nestačí na vyhubenie tohto mimoriadne závažného porušenia ľudských práv.

Je však znepokojujúce, že nie všetky členské štáty prijali nariadenia rámcového rozhodnutia Rady 2004/68/SVV z 22. decembra 2003. Toto rozhodnutie je potrebné spolu s ďalšími aktualizovať, aby sa zvýšila úroveň ochrany detí, a to aj z pohľadu neustáleho vývoja nových technológií, najmä internetu, a využívania nových foriem nadväzovania priateľstva s deťmi online zo strany pedofilov s cieľom sexuálneho zneužitia.

Úplne súhlasím s pani spravodajkyňou, ktorá nám poskytla podrobnú a konštruktívnu správu vyjadrujúcu vynikajúce odborné znalosti tejto problematiky.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), písomne. – (RO) Detská pornografia je citlivou témou, ktorá by mala byť vždy v centre pozornosti európskych a vnútroštátnych orgánov. Členské štáty Európskej únie by mali prísne trestať všetky druhy sexuálneho zneužívania detí a všetky druhy takzvaného groomingu.

Vítam rozhodnutie Európskeho parlamentu vyžadovať od členských štátov pevný záväzok bojovať proti sexuálnemu zneužívaniu detí, najmä ak vezmeme do úvahy, aké zraniteľné sú deti voči zneužívaniu v diskusných skupinách a fórach online.

Z tohto dôvodu je rozhodujúca účinná spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi a poskytovateľmi internetových služieb s cieľom nielen obmedziť prístup deťom na pornografické webové stránky, ale aj zablockovať deťom prístup na webové stránky, ktoré propagujú príležitosť páchať sexuálne trestné činy. Správa obsahuje aj odporúčania na vytvorenie národných programov poskytovania psychologického rehabilitácie pre páchatel'ov sexuálnych trestných činov aj obeť sexuálneho zneužívania.

Chcela by som zdôrazniť, že každý členský štát musí samostatne viesť register páchatel'ov sexuálnych trestných činov na deťoch a zabrániť, aby sa takíto páchatelia mohli zamestnať v sektoroch, ktoré zahŕňajú prácu s deťmi.

Bart Staes (Verts/ALE), písomne. – (NL) Rozhodne som hlasoval za správu pani Angelillovej o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii. Niet pochyb o tom, že diskusné skupiny zamerané na takzvaný grooming, teda nadväzovanie priateľstva s deťmi na sexuálne účely, a na pedofíliu, by mali byť potrestané. Nemravné trestné činy na deťoch by navyše mali patriť do extrateritoriálnych trestných právnych predpisov. Európska únia by mala mať možnosť použiť všeobecný rozpočet na financovanie intervenčných programov EÚ s cieľom zabrániť recidíve u páchatel'ov sexuálnych trestných činov. Podporujem aj návrh, podľa ktorého má Komisia spolu s veľkými spoločnosťami vydávajúcimi kreditné karty preveriť technické možnosti zablokovania alebo uzatvorenia internetových platobných systémov webových stránok, na ktorých sa predáva detská pornografia.

Napokon naliehavo vyzývam sedem členských štátov, ktoré ešte nepodpísali dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním, aby to v dohľadnej dobe urobili. Vztahuje sa to aj na osem členských štátov, ktoré zatiaľ neratifikovali opčný protokol k dohovoru OSN o právach dieťaťa z roku 2000 týkajúci sa predaja detí, detskej prostitúcie a detskej pornografie.

Georgios Toussas (GUE/NGL), písomne. – (EL) Za každodenné zločiny páchané na miliónoch detí sveta zodpovedajú spoločne politické hnutia podporujúce imperialistické barbarstvo, vojny, drancovanie zdrojov produkujúcich bohatstvo a vykorisťovanie ľudí. Zodpovedajú za milióny detí, ktoré sú hladné, podvyživené, ktoré sú nútené pracovať a žijú pod hranicou chudoby v krajinách „civilizovaného západu“, za milióny detí, ktoré sú obeťami sexuálneho vykorisťovania a za prekvitanie priemyslu detskej pornografie, ktorý dosahuje zisky vo výške viac než 3 miliardy EUR len zo samotného internetu.

Trestné opatrenia navrhované v správe nebudú schopné ochrániť deti, pretože nedokážu a nebudú riešiť hlavnú príčinu, ktorá umožňuje vznik korupcie a nemravnosti v neslýchanom rozsahu: zisk a hlboko prehnitý vykorisťujúci kapitalistický systém. Rovnako ani opatrenia ako zrušenie zásady *ne bis in idem*, monitorovanie komunikácie a priame zásahy do internetu zo strany orgánov činných v trestnom konaní nedokážu účinne prispieť k ochrane detí. Práve naopak, skúsenosti ukazujú, že tam, kde boli takéto opatrenia prijaté, spravidla ako výnimka v mene boja proti zločinom, ktorý vyvoláva všeobecné pobúrenie a odpor, je zámerom vytvoriť základ pre ich odsúhlasenie, aby sa dali neskôr použiť na obmedzenie osobných práv a demokratických slobôd.

Lars Wohlin (PPE-DE), písomne. – (SV) Hlasoval som proti správe o harmonizácii trestných právnych predpisov EÚ v súvislosti so sexuálnymi zločinmi páchanými na deťoch. Podporujem intenzívnu spoluprácu v rámci EÚ v boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii, no domnievam sa, že trestné zákony by mali byť vnútroštátnou záležitosťou.

Anna Záborská (PPE-DE), písomne. – (SK) Ochrana detí a mladistvých pred sexuálnym zneužívaním je dôležitou otázkou a aj problémom súčasnej doby.

Vždy som bola za prioritné práva rodičov vo výchove svojich detí, ale v tomto prípade musí aj štát chrániť deti a dospievajúcu mládež. Táto ochrana nespočíva len v internete. Týka sa aj reklamy v médiách, ktorá by mala byť dôstojná, zodpovedať morálnym hodnotám a ktorá neútočí na právo mladých na nevinnosť.

Rodičia majú osobitné postavenie v ochrane svojich detí pred sexuálnym zneužívaním. Všeobecná deklarácia ľudských práv vo svojom článku 26.3 jasne hovorí, že rodičia majú prednostné právo voliť druh vzdelávania pre svoje deti. Výchova zo strany rodičov je aj o výchove k zodpovednému používaniu médií. Rodičia však nemôžu dôsledne zastáť svoje výchovne poslanie, ak nemajú dostatok času, ktorý venujú rodine a svojim deťom. Štát by mal poskytnúť rodinám tento voľný čas. Internet nikdy nenahradí čas strávený rozhovorom rodičov a detí. Počítačová hra nemôže nahradiť rozhovor so starou mamou. Joystick nie je rovnocennou náhradou za hodinu strávenú so starým otcom v garáži.

Prirodzená rodina je priestorom ochrany detí a rodičia sú ich prvými ochrancami. To je dôvod, prečo som na Slovensku začala projekt adresovaný v prvom rade rodičom s názvom „Viete, kde je teraz vaše dieťa?“.

Marian Zlotea (PPE-DE), písomne. – (RO) V civilizovanej spoločnosti musí stáť bezpečnosť našich detí nad všetkým. Sexuálne vykorisťovanie je porušením práv dieťaťa na starostlivosť a ochranu. Sexuálne vykorisťovanie zanecháva na deťoch psychické jazvy a niekedy dokonca aj fyzické, čím zmenšuje ich nádeje na dôstojný život.

Chcem podporiť myšlienku predloženú pani spravodajkyňou Angelilliovou o potrebe aktualizácie rámcového rozhodnutia, ktoré je v platnosti od roku 2004. Víťame rozhodnutie o tom, že tento proces aktualizácie sa musí vykonať v záujme zvýšenia úrovne ochrany detí, najmä vzhľadom na nové hrozby, ktoré predstavuje internet a iné nové komunikačné systémy. Členské štáty musia zabezpečiť zmenu a doplnenie svojich právnych predpisov tak, aby umožňovali zablokovanie webových stránok so zločinným obsahom.

Musíme podporiť spoluprácu medzi členskými štátmi, aby sa zastavil tento typ trestnej činnosti a aby sme mohli aktívne bojovať proti detskej pornografii a iným formám komerčného sexuálneho vykorisťovania detí. Potrebujeme komplexnú globálnu stratégiu a diplomatickú a administratívnu spoluprácu s cieľom zaistiť, aby sa tieto právne predpisy uplatňovali pre dobro detí. Musíme poskytnúť ochranu obetiam zneužívania. Zároveň musíme zastaviť sexuálnu turistiku.

8. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

(Rokovanie bolo prerušené o 13.00 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

9. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

10. Opatrenia prijaté v následnosti na pozície a uznesenia Parlamentu: pozri zápisnicu

11. Repatriácia a premiestnenie väzňov z Guantánama – Údajné využívanie európskych krajín prostredníctvom CIA na účely prepravy a nezákonného zadržiavania väzňov (rozprava)

Predseda. – (DE) Ďalší bod programu pozostáva z vyhlásení Rady a Komisie o návrate a o repatriácii väzňov z Guantánama a o údajnom využívaní európskych krajín prostredníctvom CIA na účely prepravy a nezákonného zadržiavania väzňov.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, som si, samozrejme, vedomý, že otázka väzňov Guantánamo vyvoláva v tomto Parlamente veľké obavy. Rovnako si uvedomujem, že Parlament vo forme rôznych uznesení prijímaných od roku 2002 neustále vyjadroval svoj názor na tento konkrétny problém. Preto verím, že ste rovnako ako Rada uvítali rozhodnutie prezidenta Obamu zatvoriť do jedného roka väznicu Guantánamo. Predsedníctvo vyjadrilo svoje pocity vo forme vyhlásenia, ktoré bolo vydané krátko potom, čo prezident Obama podpísal nariadenie. Ako pravdepodobne viete, ministri jednotlivo uvítali toto rozhodnutie na poslednom stretnutí Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy.

Prezident Obama oznámil aj svoje rozhodnutie zastaviť vojenské súdne procesy s cieľom potvrdiť Ženevský dohovor, ukončiť program tajného zadržiavania väzňov a zastaviť rozsiahle vypočúvanie. Tento víťaný vývoj nám umožní ešte viac posilniť transatlantickú spoluprácu v oblasti boja proti terorizmu.

Rozhodnutie o zatvorení Guantánama je, samozrejme, v prvom rade zodpovednosťou Spojených štátov. Vzhľadom na náš spoločný záujem v boji proti terorizmu a pri presadzovaní ľudských práv a právneho štátu však ministri na poslednom zasadnutí Rady predsa len hovorili o spôsoboch, ako by mohli členské štáty poskytnúť praktickú pomoc USA, a konkrétne o tom, či by mohli prijať bývalých väzňov.

Vo svojom nariadení o zatvorení väznice Guantánamo prezident Obama nariadil previerku stavu všetkých väzňov. Tá práve teraz prebieha. Repatriácia väzňov by sa potom týkala tých, ktorí na základe tejto previerky budú môcť byť prepustení. Otázka, či členské štáty môžu prijať bývalých väzňov, je vnútroštátnym rozhodnutím. Minulý týždeň však bolo dohodnuté, že je potrebná spoločná politická reakcia a že môžeme lepšie preskúmať možnosť koordinovaného konania Európy.

Táto téma otvára množstvo politických, právnych a bezpečnostných otázok, ktoré vyžadujú hlbšiu štúdiu a konzultácie a ktoré, a to je veľmi dôležité, vyžadujú účasť ministrov spravodlivosti a ministrov vnútra v členských štátoch. Tento proces sa už začal a Rada sa k tejto otázke vráti, hneď ako sa niektoré z týchto problémov viac objasnia. Ide o sústavnú prácu a Politický a bezpečnostný výbor o tejto téme rokuje napríklad aj dnes.

V plnej miere chápem trvalý záujem Parlamentu vyjadrený v návrhu uznesenia, ktorý bol predložený na tomto zasadnutí a ktorý som si prečítal. Chcel by som vás uistiť, že predsedníctvo bude tomuto problému venovať veľkú pozornosť a bude vás informovať o výsledku ďalších rokovaní v Rade, ako aj o prípadnom ďalšom vývoji situácie.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predseda, srdečne vítam pána Vondru a som rád, že môžem zopakovať to, čo práve povedal. Je totiž jasné, že Komisia musí na tejto otázke úzko spolupracovať s predsedníctvom.

Obzvlášť rád by som vyjadril svoju podporu pani Ferrerovej-Waldnerovej, ktorá sa na poslednú chvíľu nemohla zúčastniť dnešného večera. Budem preto hovoriť v jej mene a vo svojom mene.

Komisia veľmi priaznivo prijíma iniciatívy prezidenta Obamu od jeho inaugurácie. Všetko je teraz pripravené na to, aby sa mohli obnoviť vzťahy medzi USA a Európou, a Komisia sa bude veľmi snažiť o oživenie tohto partnerstva.

Najvýraznejším príkladom zmeny smerovania Spojených štátov je ich zámer pozrieť sa na otázky ľudských práv v súvislosti so zaobchádzaním s osobami podozrivými z terorizmu. Samozrejme, vítame naliehavosť, s akou chce prezident Obama zatvoriť tábor pre zadržiavaných väzňov Guantánamo, osloviť islamský svet a potvrdiť záväzok Spojených štátov v blízkovýchodnom mierovom procese.

S uspokojením berieme na vedomie aj ďalšie rovnako dôležité body nariadení, ktoré prezident podpísal 22. januára, konkrétne zatvorenie tajných väzníc CIA, úplný zákaz používania mučenia a krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania a pozastavenie súdnych procesov pred vojenskými tribunálmi.

Európska únia udržiava so Spojenými štátmi aktívny politický dialóg, v ktorom, samozrejme, dávame prioritu presadzovaniu ľudských práv na celom svete. Zároveň sme aktívnymi partnermi Spojených štátov v boji proti hrozbe terorizmu, vždy však v súlade s našimi záväzkami v oblasti ľudských práv.

Zadržiavanie väzňov v Guantáname bez súdneho procesu po dobu niekoľkých rokov nahrávalo teroristickým skupinám, ktoré sa snažia o radikalizáciu a získanie nových členov. Európska únia už ukázala svoj negatívny postoj voči väznici Guantánamo. Váš Parlament, Európsky parlament, neustále vyzýval na jej zatvorenie, pretože aj boj proti terorizmu sa musí viesť v súlade s medzinárodnými zákonmi. V boji proti terorizmu je dôležité dodržiavať ľudské práva nielen preto, že je to naša zásada, ale aj aby sme bojovali proti radikalizácii hnutí vo svete. Domnievame sa, že by sa práva všetkých väzňov podľa medzinárodných zákonov mali uznávať. S výnimkou situácie ozbrojených konfliktov by nemalo dochádzať k žiadnemu svojvoľnému zadržiavaniu jednotlivcov a všetci by mali mať právo na spravodlivý zákonný súdny proces. Tieto otázky sme otvorili v rámci politického dialógu so Spojenými štátmi. Európsky parlament zohrával dôležitú úlohu pri zvyšovaní informovanosti o tejto problematike.

Chcel by som dodať, a stále len opakujem slová pána Vondru, že prípad každého väzňa Guantánama by mali preveriť americké úrady. Pracovná skupina, ktorej predsedá generálny prokurátor a tvoria ju štátni tajomníci ministerstva obrany a vnútornej bezpečnosti a vysokí úradníci, práve začala svoju prácu.

Prezident Obama oznámil nové diplomatické úsilie o nájdenie riešenia problému väznice Guantánamo.

Na poslednom zasadnutí Rady ministrov zahraničných vecí 26. januára sa uskutočnilo krátke rokovanie o väznici Guantánamo, o ktorom by vám podala správu pani Ferrerová-Waldnerová. Niekoľko členských štátov vyjadrilo túžbu zriadiť spoločný rámec jednotného prístupu Európskej únie, aj keď v prvom rade, pán Vondra, je vecou členských štátov rozhodnúť sa prípad od prípadu, ako budú reagovať na požiadavky zo strany Spojených štátov.

V úzkej spolupráci so sekretariátom Rady sme navrhli dôkladnejšie prešetrenie týchto otázok. Preverujeme, ako by mohli tretie krajiny prijímať bývalých väzňov. Aj keď sa oslobodení väzni v zásade môžu vrátiť do svojich vlastných krajín, niektorí z tých, ktorí budú po preverke pravdepodobne prepustení, by sa tam vrátiť nemohli z obavy pred stíhaním, mučením alebo zlým zaobchádzaním.

Spolu so Spojenými štátmi chceme dôkladne preveriť, ako by mohla Európska únia pomôcť pri umiestnení týchto ľudí na bezpečné miesta. Tieto konkrétne prípady však otvoria citlivé, komplikované otázky, ktoré musíme zvážiť vopred. Zásada sa nikdy nemení: mali by sme urobiť všetko potrebné na zaručenie absolútneho dodržiavania ľudských práv. V každom prípade chceme zaujať voči novej administratíve USA pozitívny a konštruktívny prístup. Zároveň musíme podniknúť všetky kroky, aby sme zaistili, že prístup Európskej únie bude v súlade s našimi záväzkami v oblasti ľudských práv a s našimi vlastnými právnymi predpismi.

Takýto prístup nebude ani jednoduchý, ani rýchly. Ak chceme dosiahnuť súdržnú reakciu Európskej únie, budeme postavení pred komplikované otázky vyžadujúce koordináciu konania členských štátov. Urobíme všetko, čo je v našich silách, aby sme prispeli do rozpravy o praktických opatreniach, ktoré je potrebné vykonať na úrovni Spoločenstva.

USA zatiaľ nepredložili oficiálnu žiadosť. Ako pani Ferrerová-Waldnerová opakovane hovorí, potrebná je pozitívna spolupráca. Musíme spolupracovať s členskými štátmi na jej zavedení.

Na ďalšom zasadnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci 26. februára vyzveme členské štáty, aby zaujali jednotný prístup, a môžeme použiť aj precedens riešenia, ktoré sa použilo pri príchode Palestínčanov do Európy následne po udalostiach v Bazilike narodenia Pána v roku 2002.

Komisia chce samozrejme pomôcť členským štátom, ktoré sa rozhodnú prijať bývalých väzňov Guantánama na svojom území. Samozrejme, je vecou členských štátov, aby vymedzili postavenie bývalých väzňov, ktorí sú občanmi tretích krajín a ktorí by potenciálne mohli byť premiestnení na ich územia.

Každý prípad sa bude posudzovať jednotlivo a vezme sa pritom do úvahy situácia každého jednotlivca, humanitárne hľadisko a následky pre bezpečnosť. Rozhodnutie prijať a prideliť im stav však patrí do kompetencie každého členského štátu. Tento prístup však musí byť v maximálnej možnej miere súčasťou spoločného rámca.

Pán predseda, to som chcel povedať vo svojom mene a v mene pani Ferrerovej-Waldnerovej. Zaujímalo by ma, či mám teraz urobiť vyhlásenie o preprave a nezákonnom zadržiavaní väzňov v Európe. Budem teda pokračovať vyhlásením, ktoré, aj keď je dosť krátke, odpovie na mnohé otázky Parlamentu.

Týka sa využívania európskych krajín na účely prepravy a nezákonného zadržiavania väzňov zo strany CIA. Línia, ktorú Komisia prijala už na začiatku, sa točí okolo troch myšlienok. Prvou z nich je tá, že vojna proti terorizmu sa musí viesť pri úplnom dodržiavaní základných práv. Druhá znie, že musíme nájsť pravdu, nech je už akákoľvek. Tretia, a pre mňa najdôležitejšia, je, že takýmto skutkom musíme v budúcnosti predchádzať.

Komisia sa opakovane vo svojich stanoviskách vyjadrila, že praktiky označované ako mimoriadne vydávanie osôb a ich tajné zadržiavanie sú porušením základných práv zaručených Európskym dohovorom o ľudských právach a Chartou základných práv.

Komisia zároveň uviedla, že pre zainteresované členské štáty je základom viesť komplexné, nezávislé a nestranné vyšetrovanie, aby sa zistila pravda, nech je už akákoľvek. Je to pozitívny záväzok vyplývajúci z Európskeho dohovoru o ľudských právach. Treba povedať, že v niekoľkých členských štátoch sa vyšetrovania už začali.

Pokiaľ ide o údajné tajné zadržiavanie väzňov v Poľsku, Komisia niekoľkokrát písomne oslovila poľské úrady. Keďže som bol poverený zodpovednosťou za otázky spravodlivosti, slobody a bezpečnosti, sám som poľským orgánom napísal 28. mája 2008, aby som zdôraznil význam vedenia riadneho vyšetrovania.

Po tomto liste ma v auguste 2008 zástupca generálneho prokurátora informoval, že trestné vyšetrovanie sa už začalo a že ma bude informovať o jeho výsledkoch. Myslím, že je to veľký posun.

O otázke tajného zadržiavania som hovoril aj s Rumunskom. V júni 2008 mi rumunský premiér poslal správu vyšetrovacieho výboru rumunského senátu. Po ďalších kontaktoch sa rumunské úrady rozhodli vykonať ďalšie vyšetrovania a preveriť informácie obsiahnuté v druhej správe pána Martyho, ktorého Európska rada zvolila za spravodajcu.

Len takýto prístup, ktorý kladie dôraz na potrebu vedenia riadneho vyšetrovania na vnútroštátnej úrovni, nám umožní posunúť sa vpred. Únia ani Komisia nemajú právomoc ani prostriedky, aby nahradili členské štáty v ich úlohe pri odkrývaní pravdy. Len vyšetrovacie nástroje a prostriedky členských štátov môžu vyriešiť túto úlohu.

Komisia, za ktorú tu teraz učiním prísľub, samozrejme, dúfa, že sa tieto vyšetrovania dokončia a umožnia všade, kde to bude možné, určiť, kto bol zodpovedný, a zabezpečiť kompenzáciu pre obeť.

Okrem požiadavky, aby členské štáty vykonali vyšetrovania, bolo jedným z praktických príspevkov Komisie v nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu z 2. februára 2007 objasnenie definície štátneho lietadla a v čase, keď som bol komisárom pre dopravu, som predložil oznámenie o osobnej leteckej doprave a leteckej doprave na obchodné účely, ktoré veci vyjasňovalo.

Parlament žiadal aj o hodnotenie vnútroštátnych právnych predpisov o boji proti terorizmu. V záujme získania prehľadu o aktuálnej situácii Komisia zaslala členským štátom dotazník o účinnosti opatrení na boj proti terorizmu a o ich vzťahu k základným právam. Komisia dostala odpovede od 27 členských štátov a dokument obsahujúci tieto odpovede bude uverejnený v priebehu ďalších šiestich mesiacov. Teraz je potrebné reálne zhodnotiť všetky tieto odpovede.

To je všetko, pán predseda, hovoril som celkom dlho, dámy a páni. No pravdou je, že keďže ide o oblasť, v ktorej má Únia obmedzené právomoci, Komisia sa snaží o to, aby vyšla pravda najavo, a snaží sa podporiť základné práva. Môžem povedať len jedno, no tým vyjadrím svoj osobný záväzok. Budem, samozrejme, pokračovať v zabezpečovaní toho, aby bola pravda odhalená a aby sme si mohli byť istí, že sa takéto poľutovaniahodné skutky už nebudú opakovať.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, očakával som dve oddelené otázky: na jednej strane Guantánamo a na druhej tajné zadržiavanie a vydávanie osôb. Ako všetci vieme, prezident Obama počas prvých dní v úrade fakticky prijal tri rozhodnutia. O prvom z nich, čiže o Guantáname, som už hovoril, no sú tu aj dve ďalšie dôležité rozhodnutia.

Po prvé, prezident ukončil program CIA týkajúci sa tajného zadržiavania. Nariadil, aby sa v budúcnosti všetky osoby zadržiavané Spojenými štátmi ohlasovali Medzinárodnému výboru Červeného kríža. Týmto rozhodnutím vyriešil otázku, ktorá bola predmetom záujmu Rady aj Európskeho parlamentu. Rada preto toto rozhodnutie s potešením privítala. Som si istý, že s rovnakým potešením ho víta aj Parlament.

Prezident Obama ukončil aj používanie „rozšírených“ vyšetrovacích postupov CIA. Americkí vyšetrovatelia sa už nemôžu spoliehať na právne stanoviská týkajúce sa mučenia a iných vyšetrovacích postupov, ktoré boli vypracované po 11. septembri 2001. Toto rozhodnutie je dôležité. Európska únia sa zasadzuje za absolútny zákaz mučenia a krutého, neľudského a ponižujúceho zaobchádzania.

Pokiaľ ide o tretie rozhodnutie, prezident Obama nariadil aj preskúmanie postupov prepravy a vydávania osôb s cieľom zabezpečiť ich súlad so záväzkami USA podľa medzinárodného práva. V budúcnosti tieto postupy nesmú, citujem, „viesť k preprave osôb do iných krajín, kde budú znášať mučenie alebo iné zaobchádzanie, ktorého účelom alebo dôsledkom bude porušenie alebo obídienie záväzkov či povinností USA týkajúcich sa zabezpečenia ľudského zaobchádzania s osobami, ktoré držia vo väzbe a vo svojej moci“.

Domnievame sa, že tieto rozhodnutia, ktoré boli prijaté spolu s rozhodnutím zatvoriť Guantánamo, o ktorom som sa už zmienil, ďalej posilnia spoluprácu s USA v boji proti terorizmu. Myslím si tiež, že to môže priniesť lepšiu atmosféru do transatlantických vzťahov a odpovedať na pocity, ktoré boli veľmi dôrazne vyjadrené na pôde Parlamentu, ako aj v značnej časti verejnej mienky v Európe.

Myslím, že všetci sa tu od začiatku zhodneme v jednej veci, že kontext dnešnej diskusie sa neuveriteľne zmenil. Uvedomujem si tiež, že údajné využívanie európskych krajín prostredníctvom CIA na prepravu a nezákonné zadržiavanie väzňov je zdrojom hlbokého záujmu mnohých poslancov Parlamentu. Tieto otázky sledujete veľmi pozorne, a to nielen prostredníctvom činností dočasného výboru.

Stanovisko Parlamentu bolo jasne vyjadrené vo vašom uznesení z februára 2007. Chcem vám zdôrazniť, že Rada stále opakuje svoj záväzok účinne bojovať proti terorizmu s využitím všetkých dostupných zákonných prostriedkov, pretože terorizmus predstavuje hrozbu pre systém hodnôt založený na zásadách právneho štátu.

Rada tiež opakovane potvrdila, že existencia tajných väzenských zariadení, kde zadržané osoby existujú v právnom vákuu, nie je v súlade s medzinárodným humanitárnym právom a medzinárodným právom v oblasti ľudských práv. Tento názor, voči ktorému sme zaviazaní, zastávame aj dnes, ale zmena situácie vzhľadom na súčasný vývoj v USA znamená, že by som sa tiež chcel sústrediť predovšetkým na budúcnosť. Pozerajme radšej dopredu ako dozadu. Rada veľmi víta nedávne rozhodnutie prezidenta USA o tejto otázke.

Transatlantické spoločenstvo je spoločenstvom spoločných hodnôt a musí takým zostať, ak máme byť schopní brániť naše záujmy v globálnom svete. Ľudské práva a podpora zásad právneho štátu v boji proti terorizmu sú nepochybne súčasťou tohto spoločného dedičstva.

Hartmut Nassauer, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, majú byť väzni z Guantánama prijatí v Európskej únii? To je otázka, ktorú si dnes musíme položiť. Odpoveď bude závisieť od úvah, ktorými sa necháme viesť.

Niektorí ľudia hovoria, že väzni boli údajne mučení. To je dôvod, aby sme ich prijali, tak nám velí ľudskosť. Mučenie je bez akýchkoľvek pochybností najneľudskejším a najponižujúcejším konaním. Ak boli títo ľudia mučení, potom majú právo na náš súcit bez ohľadu na jednotlivé obvinenia, ktoré boli proti nim vznesené. Je to však jediné hľadisko, na ktoré máme prihliadať?

Mnohí z tých, ktorí boli alebo sú väznení v Guantáname, napríklad šli po 11. septembri do výcvikových táborov pre teroristov, ktoré sa nachádzali v Afganistane. Neboli to turisti, ktorí chceli obdivovať krásu krajiny, ale potenciálni teroristi. Našou povinnosťou je chrániť európskych občanov pred potenciálnymi teroristami.

K mučeniu, žiaľ, prichádza na celom svete a my ho sústavne odsudzujeme. Zatiaľ sme však nezašli tak ďaleko, aby sme povedali, že každý, kto bol mučený, má právo byť prijatý v Európe. Neurobili sme to, a to z dobrého dôvodu. Radšej sme túto myšlienku zvážili vzhľadom na potrebu bezpečnosti v Európskej únii. Musíme to urobiť aj v tomto prípade. Musíme zabezpečiť, aby sa potenciálni teroristi nenahrnuli do Európy, a preto by som bol rád, keby pri hodnotení tohto problému dostala pred všetkými ďalšími úvahami najvyššiu prioritu potreba bezpečnosti.

Martin Schulz, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, k otázkam spojeným s letmi CIA a touto časťou diskusie sa v mene našej skupiny vyjadrí môj kolega Claudio Fava. Ja sa sústredím na otázky spojené so zatvorením tábora Guantánamo a začnem odpoveďou pánovi Hartmutovi Nassauerovi.

Je pravda, že požiadavky na bezpečnosť ľudí v Európskej únii predstavujú normu, ktorou musíme merať naše činy. Svoje vystúpenie však začnem otázkou: Čo poškodí našu bezpečnosť viac? Je to strach z prijatia väzňov z Guantánama, pretože si myslíme, že po svojom prepustení predstavujú bezpečnostné riziko? Alebo je to skôr skutočnosť, že existencia tohto tábora, ktorý funguje v rozpore s medzinárodným právom a porušuje ľudské práva, je základným dôvodom v pozadí vlny obrovského hnevu, ktorý pociťujú milióny ľudí na celom svete? Prišlo k tomu, pretože takzvaný západný svet, ktorý bol udalosťami z 11. septembra naozaj neslýchaným spôsobom vyprovokovaný, do istej miery nedokázal ovplyvniť, čo sa stalo, a preto musel prijať skutočnosť, že prezident Spojených štátov amerických znevážil základné ľudské práva, pretože to považoval za primeranú reakciu na túto provokáciu.

Domnievam sa, že k zvýšeniu neistoty vo svete to prispelo omnoho viac, ako keby sme teraz, keď iný prezident chce vrátiť svojej krajine jej bývalú veľkosť tým, že zo Spojených štátov amerických urobí symbol ochrany základných práv vo svete, ako keby sme my Európania teraz povedali, že s tým nechceme nič mať a že musia sami vymyslieť, čo s tým urobia.

Vyslali by sme odkaz, že vzťah štátov Európskej únie, ktorý sa považuje za spoločenstvo riadené zásadami právneho štátu a skutočne takým spoločenstvom je, sa chce použitím tohto argumentu vyhnúť zodpovednosti vo chvíli, keď sa nezákonný stav skončil. Nemôžeme od našich občanov očakávať, aby akceptovali, že toto

je bezpečnostné riziko. Je to zlý odkaz. Je katastrofálny, pretože naše správanie je horšie ako správanie tých ľudí, ktorí, ako Barack Obama, idú a povedia, že napriek všetkým rizikám, ktoré na seba sami berú, napriek odporu v armáde, napriek odporu v USA, pretože aj tam ľudia hovoria „nechajte ich v Guantáname, nenoste ich sem, tu predstavujú väčšie riziko,“ ktorí povedia, že napriek všetkému tomuto odporu existuje symbolická moc, ktorá vyplýva zo skutočnosti, že nový prezident sa vracia k dodržiavaniu ľudských a základných práv vrátane práv tých, ktorí sami nepreukázali žiadny ohľad voči ľudským a základným právam. Nepomôcť mu v tejto situácii by nebolo správne a bolo by to v rozpore s úlohou Európskej únie, aspoň ako ju chápe moja skupina, ktorou je zabezpečiť, aby sa spoločenstvo založené na práve, ktoré sme vnútorne vytvorili, šírilo ako hľadisko medzinárodnej politiky.

Dokážeme to len vtedy, keď v rámci našich vlastných hraníc dôveryhodným spôsobom zabezpečíme prioritu základných práv každého jednotlivca. Guantánamo je miestom hanby. Je miestom mučenia. Z tohto dôvodu je tiež symbolom skutočnosti, že západný zväzok štátov nemôže tvrdiť, že jeho činy sú v súlade s jeho zásadami, a najmä s tou najdôležitejšou, že ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Toto je prvý článok našej Charty základných práv. Charta neustanovuje, že táto nedotknuteľnosť sa môže obmedziť. Náš pocit nadradenosti nad filozofiou teroristov má do činenia so skutočnosťou, že základné práva priznáme dokonca aj ľuďom, ktorí prostredníctvom svojich skutkov chcú iným ľuďom tieto práva odoprieť.

Domnievam sa preto, že k bezpečnosti sveta viac prispejeme zatvorením Guantánama, podporou Baracka Obamu a aktívnou činnosťou, ak nás o to vláda USA požiada a ak dokážeme s touto vládou spolupracovať na zavedení procesu na prijatie týchto ľudí, ako šírením falošnej koncepcie bezpečnosti, ktorá by sa, pán Nassauer, dala uskutočniť, len keby si polícia a tajná služba robili svoju prácu. Nejde o to, aby sa tu ľudia po odchode z Guantánama mohli pohybovať voľne a nepozorovaní. Bezpečnostné hľadisko je dôležité, ale základné práva musia mať v tomto prípade vyššiu prioritu.

(potlesk)

PRESEDÁ: PÁN SIWIEC

podpredseda

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, keď sa senátor Obama stal prezidentom, všetci sme si vydýchli. Os zla, zmena režimu, vojna proti terorizmu: európski občania túžia po tom, aby tieto eufemizmy odišli do histórie spolu s ľuďmi, ktorí ich vymysleli.

Rozlúčka s minulosťou a návrat k právnemu štátu si však vyžaduje odvahu a vytrvalosť, takže novému prezidentovi blahoželám. Mal pravdu, keď simuláciu topenia odsúdil ako mučenie, mal pravdu, keď zastavil pochybné vojenské súdne procesy v zátok Guantánamo, a mal pravdu, keď naznačil odhodlanie tento tábor do roka úplne zatvoriť. Vitám dnešné ubezpečenie predsedníctva Rady, že USA odmietli všetky špinavé postupy vrátane mučenia v tretích krajinách a mimoriadneho vydávania osôb, ktoré boli v minulých rokoch poškvrnu ich vlády, aby skoncovali s osou nezákonnosti.

Európa však nemôže stáť bokom, krčiť ramenami a hovoriť, že tieto veci si musí Amerika vyriešiť sama. Chýba nám otvorená diskusia a kolektívna zmena vôle, ktorú umožňuje americká demokracia. Členské štáty našej Únie však boli príliš často komplicmi pri tom, čo robil Bushov kabinet. Ak nás 43. prezident niečo naučil, tak to, že pri vykonávaní medzinárodnej spravodlivosti mentalita v duchu hesla „urobme to sami“ končí v slepej uličke neúspechu.

Takže problém Guantánama, ktorý predstavujú 245 podozriví nachádzajúci sa mimo systému súdnictva, nie je otázkou len pre Ameriku. Je to hlavolam, ktorý musíme vyriešiť spoločne. Spojené štáty musia trestne stíhať podozrivých, proti ktorým existujú nezvratné dôkazy, ale musia to urobiť v súlade so zásadami právneho štátu. Podozrivých, voči ktorým neexistujú dostatočné dôkazy, musí Amerika oslobodiť a ak im doma hrozí mučenie, musí ich chrániť.

Ale čo s tými, ktorí budú prepustení, nepredstavujú žiadnu hrozbu, ale nechcú zostať v krajine, ktorá ich nespravodlivo uväznila? Ak nás o to požiadajú, nemala by Európa ponúknuť týmto niekoľkým občanom práva a slobody, ktoré im žiadna iná krajina neponúkne? Nemôžeme donekonečna balansovať medzi tvrdením Rady, že rozhodnutie je vecou jednotlivých členských štátov, a výslovným želaním Rady týkajúcim sa koordinovaného európskeho stanoviska. Európa musí hovoriť jedným hlasom a musí sa podieľať na odstránení tejto urážky spravodlivosti. Mnohí z nás v minulosti Ameriku kritizovali za to, že nespolupracovala s ostatnými. Vtedy sme konali správne, ale teraz nás môže požiadať o pomoc a nebolo by správne, keby sme povedali nie.

Konrad Szymański, *v mene skupiny UEN.* – (PL) Vážený pán predsedajúci, štandardný konzervatívny výklad medzinárodného práva si vyžaduje, aby Guantánamo bolo okamžite a bezpodmienečne zatvorené. Po 11. septembri však už nič nie je štandardné. Preto dokonca aj prezident Obama, ktorý je tak veľmi naklonený zmene, čelí vážnym problémom v súvislosti s tým, čo robiť s ľuďmi, ktorí sú v súčasnosti zadržívaní v Guantáname. Nejde pritom o obyčajných väzňov. Každá deviata osoba prepustená z Guantánama sa okamžite vrátila k teroristickej činnosti. Chcem preto naliehavo požiadať o opatrnosť pri predkladaní odporúčaní Spojeným štátom americkým a členským štátom Európskej únie.

Vo vzťahu k tejto záležitosti sú absolútne jasné tri veci. Určite sme povinní odvieť našich občanov a obyvateľov z tábora. Musíme tiež účinne izolovať osoby, ktoré predstavujú vážnu hrozbu. Okrem toho by sme mali prehodnotiť Ženevský dohovor s cieľom nájsť vhodnú odpoveď na problém teroristických armád, ktoré nepatria žiadnemu štátu. Návrh uznesenia sa, žiaľ, dostatočne nezaoberal ani jednou z týchto otázok.

Kathalijne Maria Buitenweg, *v mene skupiny Verts/ALE.* – (NL) Vážený pán predsedajúci, moja skupina víta poznámky pána ministra Vondru o zálive Guantánamo. Zdá sa, že Európska únia v zásade hľadá spoločnú odpoveď a české predsedníctvo nám v tom pomôže. Kam presne budú väzni presunutí, je stále otázkou súhlasu jednotlivých štátov, hovorí sa však, že Európa bude na žiadosť USA reagovať v zásade pozitívne. Parlament to poteší, pretože už v roku 2006 sme členské štáty EÚ žiadali, aby aktívne trvali na repatriácii bývalých väzňov vrátane repatriácie do Európskej únie.

Moja otázka pre Radu znie: ste pripravení aktívne to zrealizovať? Opýtate sa teraz USA, o ktorých väzňov ide? Opýtate sa na ich zázemie a na to, čo sa s nimi stane, aby sme mohli prijať potrebné opatrenia? Teší ma však tento pozitívny postoj, ktorý, dúfajme, ukončí porušovanie ľudských práv, ktorému boli títo ľudia vystavení.

Vážený pán predsedajúci, hoci je to vynikajúca správa pre záliv Guantánamo, ktorý je symbolom, nemali by sme zabúdať, že existujú aj ďalšie väzenia, ku ktorým by sme mali zaujať stanovisko. Prichádza mi na um napríklad Bagram neďaleko Kábulu, kde je väznených asi 600 až 700 ľudí. Žiadam Radu a Komisiu, aby zabezpečili, že aj tieto väzenia sa zatvoria.

Potešili ma poznámky o zálive Guantánamo, trochu ma však zaskočila otázka CIA. Oceňujem, že Rada sa chce pozeráť predovšetkým dopredu a nie naspäť. Veľmi dobre to chápem, pretože keď sa obzriete späť, uvidíte obrovský zmätok. Bolo by príliš jednoduché povedať, že teraz, keď majú Spojené štáty nového prezidenta, môžeme znovu uplatňovať rovnaké normy na nás všetkých, nemusíme nazrieť do našich sŕdc a môžeme prehliadať pomoc, ktorú sme poskytovali vláde, o ktorej teraz hovoríte, že konala nesprávne.

Gabriele Zimmer, *v mene skupiny GUE/NGL.* – (DE) Vážený pán predsedajúci, moja skupina, Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice – Nordická zelená ľavica, požadovala zatvorenie amerického väzenského tábora v Guantáname hneď od začiatku. Ľudia boli celé roky väznení a mučení v rozpore so všetkými príslušnými základnými právnymi zásadami a medzinárodnými dohodami a bol im odopieraný spravodlivý proces. Ich základné ľudské práva boli znevážené. Tá istá mocnosť, ktorá sa snaží na celom svete podporovať ľudské práva, demokraciu a slobodu, porušila v tomto prípade základné práva a pre svoju vojnu s terorizmom si vytvorila vlastnú oblasť bez zákonov. To je neprijateľné!

Dôležité bolo, že Európsky parlament dlho a sústavne opakoval svoju žiadosť na zatvorenie Guantánama. Ale teraz, keď nová vláda oznámila, že mení svoju politiku, my Európania začíname spochybňovať to, čo sme sami žiadali. Zdráhame sa a otvárame hanebné obdobie handrkovania. Považujem to za cynický prístup.

Čo sa stalo s naším volaním po univerzálnosti a nedeliteľnosti ľudských práv? Nemôžeme kázať jedno a robiť druhé. Nemôže sa stať, aby sme tento hanebný tábor chceli nejakým spôsobom ospravedlniť a akceptovať. Podporu ľudských práv nemôžeme považovať za dôležitú zásadu, len keď ju vyžadujeme od iných, ale sami pre jej presadzovanie nerobíme nič.

Vyzývam členské štáty, aby jasne vyjadrili svoje stanovisko a v mene svojej skupiny hovorím, že zatvorenie väzenia v Guantáname je len prvým krokom. Z Guantánama musí odísť aj americká vojenská základňa.

Nils Lundgren, *v mene skupiny IND/DEM.* – (SV) Zrejme všetci cítime obrovskú úľavu z toho, čo sa stalo v Spojených štátoch. Podobá sa to situácii zo začiatku 50. rokov 20. storočia, keď americký ľud a americký systém preukázali schopnosť zbaviť sa mccarthismu. Teraz preukazujú rovnakú schopnosť zvolením nového prezidenta, ktorý prvý deň v úrade vyhlásil, že Guantánamo sa má zavrieť. Vďaka za to.

Chybou tu, samozrejme, bolo zadržiavanie podozrivých z terorizmu alebo iných zločinov. Títo ľudia majú byť postavení pred súd a majú byť oslobodení alebo odsúdení, prepustení alebo potrestaní. Tí, ktorí nebudú odsúdení, sa majú považovať za nevinných. Ak ich aj potom budeme podozrievať, je vecou bezpečnostných služieb, aby sa touto záležitosťou neskôr ďalej zaoberali. Je pre mňa ťažké pochopiť, prečo tí, ktorých nebolo možné odsúdiť, nemôžu zostať v Spojených štátoch, ale európske krajiny majú, samozrejme, byť pripravené prijať tých, ktorí tam nezostali... Ďakujem vám za príležitosť prehovoriť.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Každý, kto manipuluje so zásadami právneho štátu, používa postupy tých, proti ktorým právny štát bojuje. Zatvorenie väzenia v zálive Guantánamo, kde nebolo zaručené právo na obhajobu, ako ho poznáme v našom západnom svete, je dobrá vec. Na túto tému netreba viac hovoriť, pretože to už zdôraznili mnohí predtým. Skutočnosť, že pán Bush dokázal svojou tvrdou politikou ochrániť americký ľud pred druhým 11. septembrom, na veci veľa nezmení.

Demokracia má rešpektovať zásady právneho štátu vždy a všade na svete, mala by však tiež uvažovať o rozhodných postupoch na svoju ochranu pred náboženskými extrémistami, ktorí chcú zničiť našu otvorenú spoločnosť. Tento dôraz nenachádzam nikde v návrhoch dokumentov, ktoré máme pred sebou.

Na záver chcem povedať, že sa nemáme sústrediť len na Guantánamo. Samotná Kuba, na ktorej sa nachádza americká enkláva Guantánamo, je jedným veľkým väzením, v ktorom sú tisíce nevinných politických väzňov zbavené všetkých vyhládok na spravodlivý alebo rýchly proces. To isté platí pre nášho dôležitého obchodného partnera Čínu, ktorú vždy a znova ušetríme, keď príde na ľudské práva.

Nils Lundgren (IND/DEM). – Vážený pán predsedajúci, chcel som sa len opýtať, prečo pán Schulz mohol výrazne prekročiť rečnícky čas a my ostatní nie? Prečo?

Predseda. – Keď hovoril pán Schulz, schôdzi predsedal predseda Európskeho parlamentu, pán Pöttering, takže toto je otázka pre pána Pöttinga. Nevidím žiadne spojenie s mojím pôsobením vo funkcii predsedajúceho. Mali by ste túto otázku zopakovať, keď bude predsedať pán Pöttering.

Urszula Gacek (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, čo máme robiť s bývalými väzňami zo zálivu Guantánamo? Ako dosiahneme rovnováhu medzi zárukou bezpečnosti občanov EÚ a nájdením miesta na pobyt bývalých väzňov?

Predovšetkým chcem, aby bolo jasné, že tentoraz nebudem diskutovať o väzňoch, ktorí sa považujú za nebezpečných, ale neboli spôsobilí na súdny proces v Spojených štátoch, a, prosím, pamätajte na to, že početná skupina takých ľudí stále existuje. No dokonca aj tí, ktorí boli zbavení obvinení a nepovažujú sa za žiadne riziko, podľa môjho názoru napriek tomu riziko predstavujú.

Naše obavy sú oprávnené, pretože podľa Pentagonu 61 bývalých väzňov, ktorí boli zbavení všetkých obvinení a následne prepustení, sa teraz podieľa na teroristickej činnosti. Jeden je zástupcom vodcu al-Káidy v Jemene a ďalší sa vyhodil do vzduchu.

Prezident Obama včera vo verejnoprávnej televízii vyhlásil, že si nemôže byť istý, či väzni, ktorí boli zbavení obvinení a prepustení, nebudú predstavovať bezpečnostnú hrozbu. Môžu nás požiadať, aby sme v EÚ znášali toto riziko? Nuž, myslím, že požiadať nás môžu, ale musíme mať právo rozhodnúť, či je toto riziko pre nás prijateľné, alebo nie.

Členské štáty preukázali rôzny stupeň ochoty prijímať bývalých väzňov. Zdôrazňujem, že rozhodnutie prijať väzňov musí byť zvrchovaným rozhodnutím členského štátu. EÚ ho nemôže členskému štátu vnútiť, no na druhej strane ho členský štát nemôže prijať v izolácii. Vzhľadom na slobodu pohybu, ktorú máme v Európe, a najmä v Európe bez hraníc v schengenskom priestore, rozhodnutie členského štátu umožniť väzňom zo zálivu Guantánamo usadiť sa na jeho území má bezpečnostné dôsledky nielen pre tento členský štát, ale aj pre jeho susedov. Preto žiadam a žiadame, aby sa takéto rozhodnutia konzultovali s inými členmi EÚ.

Claudio Fava (PSE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, zatvorenie Guantánama nám dáva možnosť odčiniť porušovanie práv, ktoré bolo výsmechom medzinárodného práva a ktoré predovšetkým nijako neposlúžilo vojne proti terorizmu.

Dnes však nestačí privítať rozhodnutie prezidenta Obamu. Teraz je čas prijať zodpovednosť a táto zodpovednosť sa týka aj Európy a členských štátov. Guantánamo je čiastočne dôsledkom mlčania Európy a spolupráce mnohých našich vlád na systéme vydávania osôb. V minulosti sa stávalo, že naše vlády na jednej strane hovorili, že Guantánamo sa musí zavrieť, a zároveň tam posielali policajných dôstojníkov, aby

zadržaných vyšetrovali. Hovoríme o záväzkoch, ktoré sa v čase prešetrovania tejto veci Parlamentom popierali, v posledných dvoch rokoch však boli priznané a potvrdené.

Február 2008: Londýn sa ospravedlnil za lety CIA. Minister zahraničných vecí pán Miliband uviedol, že niektoré lietadlá využívali britské základne, čím poprel vyhlásenie Tonyho Blaira spred troch rokov, že na britskej pôde sa nič nezákonné neudialo. December 2008: španielska vláda pána Aznara vedela, že v španielskom vzdušnom priestore sa uskutočnilo viacero letov CIA, pri ktorých sa využívali španielske letiská. Vyplynulo to z tajného dokumentu, ktorý uverejnil denník *El País*, a ktorého pravosť sa potvrdila. Vtedajší minister zahraničných vecí Josep Piqué, ktorý priznal používanie španielskych letísk, povedal, že nevedel, čo sa potom dialo v Guantáname. Zrejme si myslel, že išlo o zábavný park. V októbri 2008 sme sa dozvedeli, že portugalský minister zahraničných vecí, pán Amado, pripustil, že bývalá stredopravá vláda pána Barrosa vedome poskytla portugalské letiská a portugalský vzdušný priestor pre nezákonné lety CIA. Pán Amado povedal: „Nehovoril som o tom, aby som nenarušil pokoj európskych inštitúcií.“ My sa pýtame: a čo právo občanov na informácie? Alebo sa máme domnievať, že dokonca ani pán Barroso nevedel, aké občianske a právne ohavnosti Guantánamo predstavovalo a ešte stále predstavuje?

Ide práve o to, pán predsedajúci, a už budem končiť: v posledných rokoch sme preukázali veľa dobrej vôle a predviedli veľa pokrytectva, aspoň v tom, čo Rada za tie roky nepovedala. Pred dvoma rokmi Parlament adresoval Rade 46 odporúčaní. Očakávali sme, že aspoň niektoré z týchto odporúčaní sa starostlivo preskúmajú a dostane sa im primeranej pozornosti, že aspoň niektoré z nich sa napokon dočkajú odpovede. Domnievame sa preto, že poskytnutie určitej pomoci pri zatvorení Guantánama a prevzatie našej spoločnej zodpovednosti, ako Európy a 27 členských štátov, z ktorých sa skladá, by bolo príspevkom, akokoľvek malým, k odčineniu nášho spoločného mlčania.

Sarah Ludford (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, hlavná zodpovednosť za zatvorenie Guantánama a repatriáciu zadržaných osôb nepochybne spočíva na vláde USA. Európa však musí uznať politickú realitu, že USA to nemôžu vyriešiť samy. Prejavili sme veľkú priazeň prezidentovi Obamovi a oddanosť transatlantickým vzťahom. Ich súčasťou musí byť aj ponuka praktickej pomoci.

Členské štáty EÚ majú aj ďalšie dôvody, prečo spolupracovať na zatvorení väzenia. Predovšetkým humanitárny dôvod, ktorý asi nemusím podrobnejšie rozoberať, oslobodenie týchto mužov z brlohu, v ktorom niektorí z nich trpeli sedem rokov. Po druhé, dôveryhodnosť Európy: vyzývali sme USA, aby Guantánamo zatvorili, teraz musíme pomôcť tento cieľ uskutočniť. Po tretie, náš vlastný záujem na skončení s týmto výrazným symbolom, ktorý funguje ako zámienka na verbovanie teroristov a radikalizáciu, a napokon morálna zodpovednosť, o ktorej hovoril pán Claudio Fava.

Myslím však, že vydávaním osôb a tajnými dohodami európskych vlád sa budeme zaoberať v druhom návrhu uznesenia o dva týždne. Preto dôrazne vítam spoločné uznesenie, na ktorom sme sa dohodli so skupinami a celým politickým spektrom, a skutočne dúfam, že zajtra sa dočkáme presvedčivého hlasovania. Ak skupina ALDE prijme moje odporúčanie, nepredložíme ani nepodporíme žiadne pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k tomuto uzneseniu.

Chcem sa len vyjadriť k niekoľkým veciam. Predovšetkým k údajnej účasti 61 prepustených väzňov na teroristickej činnosti. Od právnikov, ktorí o týchto veciach vedia, sme sa dozvedeli, že je to zväčša neopodstatnené. Vieme o dvoch, ktorí sa zapojili do teroristickej činnosti. K ďalším patria napríklad ôsmi ľudia v Albánsku, ktorí poskytli rozhovory médiám, či takzvaná tiptonská trojka – britskí občania, ktorí natočili kritický film o Guantáname. To nie je „návrat k terorizmu“.

A na záver niečo k bezpečnostným otázkam: musíme o nich diskutovať, ale predkladajú sa dôveryhodné riešenia a navyše môžeme do tejto činnosti zapojiť právnikov.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, po zvolení Baracka Obamu za prezidenta Spojených štátov amerických a po podpísaní dokumentu o nadchádzajúcom zatvorení väzenského tábora v Guantáname bolo v Parlamente cítiť nezdravé vzrušenie. Slova sa ujali členovia rozpusteného dočasného výboru pre záležitosti spojené s CIA. Chcem Parlamentu pripomenúť, že uvedený výbor nevedel nič dokázať, hoci sa snažil vyjadriť svoj hnev a odsúdiť rôzne druhy takzvaného mimoriadneho vydávania osôb.

Teraz už vieme, že nový prezident si uvedomuje závažnosť problému. Od predvolebnej kampane zmenil svoj postoj a krátko po zložení prísahy vydal nariadenie, ktorým sa predlžuje lehota na používanie postupov, ktoré sa doteraz využívali pri zaobchádzaní s teroristami.

Uvedomujeme si, že pre mnoho členských štátov Európskej únie vrátane Poľska je nemožné prijať väznených teroristov. Členské štáty Únie a Parlament by namiesto kritizovania a oslabovania frontu vo vojne s terorizmom mali napriek tomu so Spojenými štátmi spolupracovať a prevziať na seba časť zodpovednosti za boj proti tomuto javu. Musím Parlamentu ešte raz pripomenúť, že terorizmus je celosvetovou hrozbou, ktorá postihuje aj občanov Únie.

Cem Özdemir (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, väzenie v Guantáname sa stalo symbolom pohrdania ľudskými právami a právnym štátom. Nový prezident USA, Barack Obama, vyslal rovnako silný a zásadný odkaz, keď nariadil ukončenie vojenských súdov v Guantáname a prisľúbil, že tábor sa do roka zatvorí.

V dôsledku pohrdania ľudskými právami vo vojne s terorizmom však nestratili dôveryhodnosť len Spojené štáty americké. Dočasný výbor Európskeho parlamentu vo veci údajného využívania európskych krajín prostredníctvom CIA na účely prepravy a nezákonného zadržiavania väzňov vo svojej správe z februára 2007 skonštatoval, že európske vlády nemôžu poprieť zodpovednosť. Tým sa odhaľuje dvojité meter mnohých krajín v Európskej únii, ktoré od kandidátskych štátov oprávnené vyžadujú dodržiavanie ľudských práv, ale samy pošliapávajú ľudské práva v rámci Európskej únie.

Európska únia musí zohrávať aktívnu úlohu aj v procese hľadania spoločného riešenia pre všetkých väzňov, ktorí už nie sú podozriví a ktorí sa nemôžu vrátiť do svojich domovských krajín. Týka sa to najmä Nemecka, ktoré môže a malo by podporiť možnosť prijatia utečencov. Nesmieme zopakovať chybu, ktorej sme sa dopustili v prípade nemeckého Turka z Brém, Murata Kurnaza, ktorý neprávom strávil v zálive Guantánamo štyri roky.

Nový začiatok vo Washingtone je pre nás príležitosťou, aby sme vyslali jasný signál, že ľudské práva sa vo vojne s terorizmom nesmú porušovať.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL). – (ES) Vážený pán predsedajúci, je mojou nádejou a mojím želaním, aby vyhlásenie prezidenta Obamu o zatvorení zadržiavacieho strediska na Guantáname bolo predzvesťou zmeny zahraničnej politiky USA.

Dúfam, že to bude znamenať odmietnutie politiky, ktorá odplácala teror terorom a zločin zločinom, politiky, ktorá v konečnom dôsledku otriasla medzinárodným právom.

Dúfam a chcem, aby to tak bolo. Problémom Európskej únie je, že mnohé európske štáty sa podieľali na bývalej politike pána Busha, ktorá odplácala zločin zločinom a mučenie mučením. Boli teda spoluvinníkmi tejto politiky. To je dôvod, prečo výbor pre vyšetrovanie letov CIA nemohol dokončiť svoju prácu: niektoré európske vlády skrývali svoje hanebné skutky, hanebné skutky zahraničnej politiky pána Busha. Práve preto musíme trvať na tom, aby bola voči nim vyvedená zodpovednosť. Americký ľud to urobil prostredníctvom volieb.

Dúfam tiež, že prezident Obama preukáže odvahu a postaví pred súd tých úradníkov, ktorí sa podieľali na mučení a ktorí nezákonne zadržiavali ľudí, pretože, dámy a páni, pre väzňov z Guantánama existuje z právneho hľadiska len jedno riešenie. Ak proti nim existujú dôkazy, mali by byť súdení. Ak dôkazy neexistujú, potom musia byť prepustení. A vládni úradníci USA musia prevziať zodpovednosť za ľudí, ktorí boli nezákonne zadržiavaní.

Tak je to v mojej krajine a tak je to v každej demokracii, ktorá je založená na demokratických právach. Ďakujem veľmi pekne.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážený pán predsedajúci, myslím si, že nemáme byť ventilom pre svojvoľnú politiku, ktorú, žiaľ, Spojené štáty americké v tejto oblasti zámerne uplatňujú. Táto politika je v rozpore s našimi spoločnými západnými zásadami a uskutočňuje sa na cynicky zvolenom mieste, ktoré je pozostatkom koloniálnych čias. Neexistuje tam právny štát: ani podľa kubánskeho práva, ktoré, ako správne povedal pán Dillen, nezabezpečuje ochranu jednotlivca, ani podľa práva USA, ani podľa nášho spoločného dedičstva medzinárodného práva.

Myslím, že z právneho hľadiska je vec jasná. Ak proti niektorým väzňom existujú obvinenia z trestných činov podľa obvyčajového práva, mali by byť súdení v riadnom súdnom procese. Ak sú podozriví napríklad z toho, že organizovali útoky z 11. septembra, mali byť o obvineniach, ktorým čelia, informovaní pred siedmimi rokmi, mali mať k dispozícii právnikov a mali byť postavení pred americké súdy. V Spojených štátoch amerických je ich dosť.

Ak sa ďalší považujú za vojnových zajatcov po zásahu spojeneckých síl v Afganistane, majú sa držať v podmienkach, ktoré ustanovujú právne predpisy týkajúce sa vojen, až kým sa vojnový stav oficiálne neskončí.

Ak existujú zadržaní, ktorí nepatria ani do jednej z týchto dvoch kategórií, treba ich prepustiť a poslať domov.

Počul som, že niektorí sú potenciálne nebezpeční, ale keby som ja osobne bol zadržaný na sedem rokov v úplnej izolácii, hoci by som možno na začiatku nebol potenciálne nebezpečný, na konci by som sa potenciálne nebezpečným určite stal. Domnievam sa, že je to prípad väčšiny ľudí, ktorí tam sú.

Ak niektorí nechcú ísť domov, môžu svojich väzňateľov požiadať o politický azyl. To je všetko, čo chcem povedať, a chcem tiež poďakovať pánovi Barrotovi za jeho prešetrovanie. Čas ukáže, že to bola najlepšia analýza nelegálnej prepravy väzňov.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pán Barrot, dámy a páni, Parlament viackrát žiadal zatvorenie väzenia v zálive Guantánamo. Pridali sa k nám aj ďalšie dve inštitúcie: Komisia a Rada. Teraz, keď bolo toto rozhodnutie prijaté, nedovoľme, aby vznikli pochybnosti o našom stanovisku. Srdečne blahoželáme prezidentovi Obamovi k tomuto rozhodnutiu, ktoré odôvodnil potrebou znovu dodať Spojeným štátom morálnu autoritu, ktorej sa v minulosti vo svete tešili.

Buďme konkrétni: rozhodnutie Bushovej administratívy otvoriť väzenie v zálive Guantánamo a program „mimoriadneho vydávania osôb“ boli pre túto morálnu autoritu úderom. Účel nesvätí prostriedky. Porušovanie medzinárodného práva, mučenie, zakladanie tajných väzení alebo miznutie väzňov je neprijateľné. V štátoch, ktoré sa riadia zásadami právneho štátu, sú väzni postavení pred súd a majú právo na obhajobu. Bushova administratíva urobila chybu, keď sa dopustila tohto zneužívania, a chyby sa dopustili aj jej spojenci, či už súhlasným potleskom, alebo hanebným mlčaním.

Ak Spojené štáty požiadajú Európsku úniu o pomoc, nesmieme ich odmietnuť, ako vlastne povedal aj pán Barrot, za predpokladu, že neohrozíme bezpečnosť našich občanov, ale bez použitia tejto skutočnosti ako zámienky pre nespoluprácu. Aj my potrebujeme spoluprácu Spojených štátov, aby sme objasnili zneužívanie, ktoré sa dialo v Európe, zistili, kto bol zaň zodpovedný a zabezpečili, aby sa tie isté zločiny v budúcnosti neopakovali. Musíme sa tiež opýtať členských štátov a európskych inštitúcií, čo urobili pre vykonávanie odporúčaní, ktoré Parlament prijal vo februári 2007, a v prípade potreby požiadať o vysvetlenie, prečo nič neurobili.

Keďže pán Fava sa tu zmienil o predsedovi Barrosovi, myslím si, že sme mu dlžní poďakovanie, pretože na rozdiel od Rady, ktorá Parlamentu odporovala, klamala a zatajovala informácie, Európska komisia sa správala lojálne a na našom vyšetrowaní plne spolupracovala.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Prezident Obama dodržal slovo. Jedným z jeho prvých politických krokov, ktorý nás prirodzene teší, bolo zatvorenie väzenia v Guantáname. Vlastne to bolo skôr oznámenie o zatvorení Guantánama, pretože nová vláda USA stojí pred ťažkou úlohou nájsť riešenie pre väzňov, ktorí tam ešte sú.

Treba predovšetkým určiť ich status a treba stanoviť, či ich možno všetkých prepustiť bez rizika. Nezákonne ich uväznila Bushova administratíva, ktorá tým zjavne porušila medzinárodné právo. Je to teda predovšetkým americký problém, ktorý musí vyriešiť Washington. Zatiaľ ešte nie je jasné, či USA požiadajú o pomoc európske krajiny a Európsku úniu, a bolo by trochu predčasné príliš predbiehať udalosti.

Dovolím si tiež nesúhlasiť s tými kolegami poslancami, ktorí si myslia, že už teraz máme poskytnúť prísľub na základe domnienky, že Európsku úniu k tomu viaže morálna povinnosť, pretože niektoré krajiny sa možno podieľali na preprave väzňov do Guantánama. To sa zakladá len na domnienkach. Nikdy sme neboli schopní dokázať, že na tom je niečo pravdy, a tiež nevieme, ktoré krajiny sa mali na tejto preprave podieľať, takže stavať na tom náš argument pre prijatie väzňov je podľa mňa trochu chabé a teší ma, že v uznesení to tak nie je.

Samozrejme, že by sme nemali vylúčiť možnosť, že USA ešte takúto žiadosť predložia, a v tejto veci zdieľam názor predsedu mojej skupiny. Ak bude žiadosť predložená, určite budeme musieť zareagovať priaznivo, so zreteľom na medzinárodné právo, ale tiež preto, že Európska únia musí v takýchto situáciách reagovať ľudsky.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, Guantánamo je problém, ktorý nevytvorila Európska únia. Je to problém, ktorý by určite neexistoval, keby ho Európska únia, ktorá ho toľkokrát odsúdila,

aj naozaj odmietla a keby sa pasívne, a niekedy aj aktívne, nepodieľala na samotnej existencii tejto čiernej diery medzinárodného práva. Napriek tomu je jasné, že my sme ho nevytvorili. Celkom určite však máme povinnosť spolupracovať na ukončení tejto situácie. Je to zrejma povinnosť, ktorú by sme mali splniť.

Niet pochyb, že každým prípadom sa treba zaoberať osobitne. K väzňom z Guantánama nemožno pristupovať ako k jednoliatemu stádu. Sú to ľudia, ktorí majú práva, ale aj svoje osobné príbehy. Niektorí z nich sú zločinci, ktorí musia byť súdení, niektorí sú nevinní a niektorí sú nepochybne potenciálne nebezpeční.

Vzhľadom na svoje hodnoty a zásady, ako aj na svoju šľachetnosť sa Európska únia môže podieľať na vypracovaní spoločnej odpovede, ktorá tento problém pomôže vyriešiť a zároveň bude rešpektovať naše pravidlá.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, podľa informácií CIA a mimovládnych organizácií prešlo v rokoch 2002 až 2006 portugalským teritoriálnym priestorom na ceste do Guantánama 728 väzňov. Aké čísla sú spojené so Španielskom, Talianskom či inými členskými štátmi?

Únia sa nedokázala postaviť proti výnimkám z medzinárodného práva v boji proti terorizmu, teraz sa však snaží spolupracovať na záväzkoch pána Obamu.

Tým sa vysvetľuje táto zatiaľ opatrná výzva poslancov, ktorá členské štáty žiada, aby prijali tých nevinných väzňov, ktorí sa zo strachu z mučenia nemôžu vrátiť do svojich krajín. Nedeje sa to zo solidarity ani z dobročinnosti, ba dokonca ani zo šľachetnosti, ale len z dôvodu dodržania našich medzinárodných záväzkov.

Okrem odkazu, ktorý vyslal pán Obama, dokáže sa Európa zdvihnúť, dokáže Európa nielen prešetriť, zamieriť a prevziať zodpovednosť, ale aj ukončiť nezákonnú spoluúčasť na mimoriadnom vydávaní osôb? Dokáže Európa zreformovať kontrolu svojich tajných služieb? Dokáže Únia rehabilitovať obeť cestou zákonných postupov a odškodnenia?

Vítam vyhlásenie pána Barrota o zámere v tomto smere. Musím však povedať, že zatiaľ čo sa stále viac dozvedáme o tom, čo bývalý portugalský premiér tajil v rokoch 2002 až 2004, výsledky jeho iniciatív vo funkcii predsedu Európskej komisie na vytiahnutie Únie z tejto sivej zóny nezákonnosti pre nás zostávajú úplne neznáme.

(Predsedajúci prerušil rečníčku)

Jas Gawronski (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, som rád, že myšlienka o tom, že je vhodné, aby európske krajiny prijali väzňov z Guantánama, bola napokon uznaná, pretože táto myšlienka akýmsi spôsobom v pôvodnom uznesení mojej skupiny chýbala. Úplne súhlasím s pánmi Schulzom a Watsonom.

Prvý bod uznesenia sa zmieňuje o významných zmenách v politike Spojených štátov vo vzťahu k humanitárnym zákonom. Vidím, že sa črtajú určité zmeny, ale vidím aj významnú kontinuitu s politikou „nenávideného“ Busha, keďže prezident Obama sa nevzdal programu mimoriadneho vydávania osôb a väzení CIA v cudzích krajinách. Dávam to do pozornosti českého predsedníctva, ktoré má, zdá sa, iný názor. Neželať by som ľuďom nadšeným pánom Obamom, aby sa dočkali predčasného sklamaní.

Protiamerická propaganda, ktorá bola aktívna už pred dvoma rokmi vo výbore pre záležitosti CIA, sa vrátila v otázke na ústne zodpovedanie o letoch CIA v Európe. Poviem vám len jeden príklad: v jednom odôvodnení sa odhaľuje existencia tajnej organizácie CIA v Poľsku. Skutočnosť, že v takej krajine, ako je Poľsko, existuje organizácia CIA, by nemala byť šokujúca. Zvláštne by bolo, keby tam nebola. Myslím si však, že tých, ktorí sa podpísali pod túto otázku, rozčuluje, že táto organizácia má byť tajná. Oni by stále chceli, aby tajné služby fungovali otvorene a bez utajenia a aby lietadlá CIA mali na trupe nápis „CIA“, akoby to boli *British Airways* alebo *Air France*. Opäť sa obávam, že budú sklamaní. Dokonca ani pán Obama by nezašiel tak ďaleko.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, neľudské väzenie v Guantáname nemalo byť nikdy otvorené. Aspoň že sa teraz, zdá sa, zatvára, hoci všetky blahoželané prezidentovi Obamovi treba samozrejme obmedziť, ak sú správy z americkej tlače o pokračovaní nepriateľných praktík tajných únosov, vyšetrovania a väznenia v tretích krajinách pravdivé. Pokiaľ ide o to, aj Európa, žiaľ, očividne nesie zodpovednosť v súvislosti s bojom proti terorizmu. Jednou veľmi vážnou príčinou obáv je skutočnosť, že jediným národným parlamentom, ktorý pozval Európsky parlament, aby predniesol závery a odporúčania svojho výboru pre záležitosti CIA, bol americký Kongres. Ani jedna európska vláda, ani jeden národný

parlament nás nepozvali. Nech to urobia hoci aj teraz, aby sa tento druh nezákonných postupov už nikdy nezopakoval.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, problém Guantánama vytvorili Spojené štáty a prezident USA sa pripravuje na jeho vyriešenie. Musíme vedieť, či Európska únia bude mať právomoci a kompetencie, aby sa na riešení podieľala.

Európska únia musí spolupracovať. Naše členské štáty musia prijať väzňov, napríklad Ujgurov, a neustúpiť tlaku Číny. Ak to neurobíme, riskujeme, že v procese zatvorenia Guantánama budeme zohrávať bezvýznamnú úlohu.

Mohol by to byť nový začiatok pri odhaľovaní pravdy, zodpovednosti našich národných vlád, napríklad portugalskej vlády pod vedením predsedu Barrosa, a našej zodpovednosti vo vzťahu k skutočnosti, že návrh na exil pre Saddáma Husajna bol zamietnutý. Tento návrh bol jedinou alternatívou k vojne a naše vlády vrátane Spojených štátov ho zamietli.

Raúl Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, existenciu Guantánama skutočne umožnili okrem iných činiteľov aj tajné dohody a spolupina mnohých európskych krajín vrátane Španielska. Je neprijateľné teraz povedať, že tento problém nie je naša vec. A je ešte neprijateľnejšie povedať, že zatvorenie Guantánama a s ním spojené dôsledky sú výlučne problémom vlády USA.

Lietadlá tajnej služby USA celé roky beztrešne lietali po Európe a prepravovali zadržaných a my sme sa tvárili, že to nevidíme. Mali by sme preto prijať zodpovednosť a nepožadovať len okamžité zatvorenie Guantánama, ale tiež prijať niektorých väzňov, ktorí sa nemôžu vrátiť do svojich krajín ani zostať v Spojených štátoch a žiadajú, aby ich mohli prijať iné krajiny vrátane európskych.

Portugalsko už sľúbilo, že to urobí, a ja sa domnievam, že je to čiastočne dôsledkom určitého pocitu zodpovednosti a viny. Vina Španielska je prinajmenšom taká istá, využívam preto túto príležitosť a vyzývam španielsku vládu, aby niektorých týchto ľudí prijala, aby prijala záväzok, ktorý prijala Portugalsko a o ktorý nás žiada toľko organizácií. Zdôrazňujem, že to nie je len naša morálna povinnosť, ale aj naša politická zodpovednosť.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Boj proti terorizmu je najvyššou prioritou súčasnej spoločnosti. V mene tohto žiadaného cieľa sa však udiali chyby a prijali sporné rozhodnutia. Zatvorenie zadržavacieho zariadenia na Guantáname, ktoré bolo v poslednom desaťročí škvrnou na obraze civilizovaného sveta, je spravodlivým rozhodnutím najvyššieho významu. V nadväznosti na toto opatrenie by teraz Spojené štáty mali vyriešiť situáciu ľudí, ktorí sú v súčasnosti držaní vo väzbe. Európska únia a Spojené štáty presadzovali, a stále presadzujú, dodržiavanie ľudských práv a rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, a preto by mali spolupracovať na náprave chýb, ktoré sa stali.

Domnievam sa, že pred nastolením otázky prijatia väzňov v Európe je absolútne nevyhnutné sprístupniť všetky informácie týkajúce sa nožnej teroristickej činnosti týchto väzňov alebo ich možného členstva v teroristickej skupine. Tieto informácie sa musia podrobne preveriť a zároveň sa musí objektívne vyhodnotiť, akú odozvu by mohla mať možnosť návratu väzňov do ich domovskej krajiny. Absolútne nevyhnutná je oficiálna žiadosť Spojených štátov a domnievam sa, že rozhodnutie prijať väzňov v Európe musí byť vecou členských štátov, ktoré však pri rozhodovaní musia mať na zreteli aj to, že túto zodpovednosť preberajú v mene Európskej únie.

Pokiaľ ide o zmienku pána komisára Barrota o Rumunsku, v minulosti sa vyskytli nepodložené obvinenia. Rumunsko však reagovalo na všetky otázky európskych inštitúcií, prijalo výbor pre záležitosti CIA a dodalo všetky príslušné informácie. Rumunský parlament vykonal vyšetrovanie a výsledky postúpil zainteresovaným stranám. Domnievam sa, že to celkom postačí. Domnievam sa tiež, že Rumunsko dalo primerané odpovede na úplne nepodložené obvinenia, ktoré boli vznesené.

Wolfgang Kreissl-Dörfler, (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, je nepochybné, že zodpovednosť za Guantánamo prináleží USA. Pomôcť Barackovi Obamovi a podporiť ho pri návrate k zásadám medzinárodného práva, ak nás o to požiada, je však aktom solidarity. Mám na mysli napríklad Ujgurov, ktorí sa nemôžu vrátiť do Číny. Musíme však myslieť aj na ľudí, ktorí v Guantáname strávili päť či sedem rokov. Nemôžeme rozhodnúť, či chcú, alebo nechcú žiť v USA. O tom musia rozhodnúť oni. Mesto Mníchov a Ujguri, ktorí tam žijú, by napríklad boli pripravení prijať týchto Ujgurov, podporovať ich a starať sa o nich, aby sa mohli vyrovnáť so svojimi traumatickými zážitkami.

Treba však jasne povedať jednu vec. Je neprijateľné, aby bavorský minister vnútra, pán Joachim Hermann, povedal: „Každý, kto je zadržaný v Guantáname, musel spáchať zločin.“ V tomto prípade sa musí uplatniť právo na prezumpciu nevinu. Ako hlava policajného orgánu by sa mal tento minister zbaliť a odísť. Policajtov v iných krajinách školíme, aby vo svojej práci uplatňovali presne toto právo na prezumpciu nevinu, a nie aby vydávali unáhlené príkazy na streľbu. Mali by sme o tom starostlivo premýšľať.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – (FI) Vážený pán predsedajúci, Guantánamo a jeho tajné väzenia predovšetkým nemali byť nikdy založené. Hlavnú zodpovednosť za zatvorenie väzenia a ďalšie zaobchádzanie s väzňami majú Spojené štáty, humanitárne dôvody a ohľady voči ľudským právam však hovoria za ich prijatie v členských štátoch. Každý členský štát sa na základe vlastných zákonov rozhodne, či ich prijme, alebo nie.

Zároveň chcem Parlamentu pripomenúť milióny utečencov na celom svete a utečenecké tábory, v ktorých ľudia žijú celé roky. Odvraciam pohľad, obraciame sa chrbtom. Aktívne premýšľanie o ľudských právach je, žiaľ, v EÚ selektívne.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán podpredseda Komisie, pán úradujúci predseda Rady, v máji 2006 som Guantánamo navštívil s pánom Mannom a pánom Ellesom. Veľmi jasne sme sa vyjadrili, že zriadením Guantánama bolo porušené medzinárodné právo aj ľudské práva.

Vtedajšia novozvolená nemecká kancelárka, pani Merkelová, povedala to isté v prítomnosti prezidenta Busha na svojej prvej návšteve vo Washingtone a žiadala tiež prepustenie pána Kurnaza. Domnievam sa, že rozhodnutie prezidenta Obamu je dobré a že pomôže obnoviť dôveryhodnosť Spojených štátov amerických a západného sveta ako celku. Musíme preto jednoznačne povedať, že otázka dôveryhodnosti má veľký politický význam.

Zároveň musíme konštatovať, že tamojších väzňov nemožno považovať za mierumilovných zástancov ľudských práv a že ich treba podľa toho posudzovať. Počas tejto rozpravy som niekedy mal celkom iný dojem. Musíme zabezpečiť, aby hlavnú zodpovednosť v tomto prípade prevzali Spojené štáty americké a aby vysvetlili, prečo mnohých týchto väzňov nemôžu prijať. Domovské krajiny týchto ľudí musia tiež vysvetliť, prečo ich nechcú prijať, alebo väzni musia dokázať, že sa do svojej domovskej krajiny nemôžu vrátiť, pretože by tam boli vystavení vážnemu prenasledovaniu.

Po tom všetkom môžeme začať uvažovať, či má Európska únia niektorých väzňov prijať. To však bude možné len po prešetroaní miery rizika, ktoré každá jedna osoba predstavuje. Toto prešetrovanie sa nesmie uskutočňovať len na vnútroštátnej úrovni, pretože otvorené hranice v rámci Európskeho spoločenstva znamenajú, že na hodnotenie bezpečnostného rizika, ktoré títo ľudia môžu predstavovať, musíme uplatňovať európske normy.

Niektro dnes hovoril o utečencoch. Toto nie sú utečenci. Sú to väzni a my musíme preukázať, že nie sú nebezpeční, ak nechceme preberať nezodpovedné riziká. Domnievam sa, že by sme mali zabezpečiť, aby boli prijatí tí ľudia, ktorí majú spojenie s našimi členskými štátmi, ako napríklad pán Kurnaz v Nemecku alebo deväť ľudí, myslím, vo Veľkej Británii. Myslím, že Európska únia už prijala celkom 60 ľudí a na to by sme nemali zabúdať.

Ana Maria Gomes (PSE). – Vážený pán predsedajúci, Portugalsko sa zasadzovalo za dohodu EÚ o presídlení osôb z Guantánama. Je to strategické pre transatlantickú solidaritu a aj humanitárne gesto voči ľuďom zbaveným podozrenia, ktorí museli strpieť zadržiavanie, mučenie a nespravodlivosť. Je to však aj povinnosť 14 štátov EÚ, ktoré sa dohodli s Bushovou administratívou na mučení väzňov v Guantáname a tajných väzniciach, na čo už tento Parlament poukázal. Európska zodpovednosť za porušovanie zásad právneho štátu a ľudských práv sa nedá vymazať.

Pán predseda Barroso popiera, že by vedel o spolupráci jeho vlády pri prevoze väzňov na Guantánamo a do tajných väzníc, ale aj tak nikto neverí, že by jeho ozbrojené sily, polícia, spravodajská služba a administratíva boli také nekompetentné a dovolili, aby Spojené štáty systematicky zneužívali portugalský vzdušný priestor, moria a územie.

Zverejní pán Barroso zápisnice zo stretnutí svojich diplomatických poradcov a pani Condoleezy Riceovej z čias, keď bol ešte premiérom, aby to objasnil? Zverejní pán Barroso právne stanovisko, ktoré si vtedy vyžiadal od svojho právneho poradcu, pána Carlosa Blanca de Moraes, na zavedenie osobitných pravidiel námornej navigácie pre lode blížiacie sa k vojenským plavidlám USA, ktoré prevážali väzňov cez portugalské vody?

Panayiotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, Európsky parlament svoje stanovisko ku Guantánamu vyjadril v osobitnom uznesení v roku 2006. Guantánamo nemalo byť nikdy založené a je potrebné ho zavrieť. Stanovisko Európskeho parlamentu k terorizmu je rovnako jasné. Proti terorizmu chceme bojovať všetkými právnymi prostriedkami, nie porušovaním ľudských práv a medzinárodného práva. Je pravda, že v boji proti terorizmu vzali Spojené štáty na seba najväčšie bremeno. Urobili však aj obrovské chyby. Založenie Guantánama bolo obrovskou chybou. Zaobchádzať so zadržíavanými osobami tak, ako to robili, bolo obrovskou chybou. Prevážať ich tak, ako to robili, bolo obrovskou chybou. To už v Parlamente odznelo. Dnes je dôležité, že prezident Obama sa správne rozhodol zatvoriť toto väzenie hanby, a toto rozhodnutie jednak hovorí o Amerike pekne a jednak zodpovedá histórii Ameriky i medzinárodného spoločenstva vo všeobecnosti.

Čo s tým má spoločné Európska únia? To, že chce podporiť a pomôcť pri implementácii tohto správneho rozhodnutia prezidenta Obamu. Európska únia by to však mala urobiť pod jednou podmienkou: že to neohrozí bezpečnosť jej občanov. Je to základná požiadavka a nech sa členské štáty rozhodnú akokoľvek, mali by sa tak rozhodnúť z tohto hľadiska.

Javier Moreno Sánchez (PSE). – (ES) Pán Romeva, nemusíte sa obávať: španielska vláda bude spolupracovať, ako vždy. V tejto veci vám chcem pripomenúť, že španielsky minister zahraničných vecí, pán Miguel Ángel Moratinos, sa ako prvý dostavil pred vyšetrovaciu komisiu a zodpovedal všetky otázky vrátane tej vašej.

Tento Parlament už nejaký čas odsudzuje mučenie a neľudské, ponižujúce zaobchádzanie s väzňami na vojenskej základni Guantánamo v mene boja proti medzinárodnému terorizmu. Preto vítame rozhodnutie prezidenta Obamu pozastaviť procesy na štyri mesiace, ako aj jeho zámer do jedného roka zatvoriť toto väzenie natrvalo.

No aj keď zodpovednosť nesie vláda USA, Európska únia sa nemôže pozeráť iným smerom, ale mala by ponúknuť pomoc, aby bolo zatvorenie záchytného strediska zaručené.

Ďalej by sme mali zvážiť možnosť prijatia väzňov pochádzajúcich zo štátov, v ktorých nie je zaručené rešpektovanie ľudských práv, ak nás o to Spojené štáty požiadajú.

Potom budeme musieť priniesť spoločnú európsku odpoveď, ktorej súčasťou bude aj španielska vláda, a pritom rešpektovať medzinárodný právny rámec a individuálne posudzovať právnu situáciu každého občana, každej zadrživanej osoby – jej pôvod, zadržanie a aktuálnu situáciu.

Bogusław Sonik (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, teroristi vyhlásili našej civilizácii krutú, krvavú a nekompromisnú vojnu. Chcú zničiť náš svet, ktorý je založený na rešpektovaní ľudských práv a na slobode. Útok z 11. septembra ukázal, že teroristi sú pripravení využiť úplne všetky prostriedky. Spojené štáty sa zaviazali brániť slobodný svet v mene nás všetkých. Úzka spolupráca medzi Európou a Spojenými štátmi je jedinou nádejou na úspech a zničenie teroristických sietí. Európa musí cítiť zodpovednosť za vojnu proti globálnemu terorizmu.

Je správne, že obhajcovia ľudských práv upozorňujú na porušovanie týchto práv a používanie ponižujúcich metód pri výsluchoch na Guantáname. Tieto metódy často predstavujú mučenie. Je tiež správne, že upozorňovali na zadržiavanie bez procesu a bez práva na obhajcu. Nesmú sa používať žiadne prostriedky, ktoré sa v zmysle podpísaných medzinárodných dohôd považujú za neprípustné.

Novozvolený prezident Spojených štátov už vydal nariadenie zakazujúce mučenie osôb podozrivých z terorizmu počas vypočúvania. Je správne a náležité interpretovať to ako víťazstvo všetkých, ktorí na túto vec upozorňovali. V zmysle tohto nariadenia bude však stále možné unášať teroristov a na krátky čas ich zadržiavať v tranzitných krajinách. Stručne povedané, rešpektovanie dôstojnosti väzňov sa zlepšilo, ale zároveň musíme zachovať možnosť efektívneho paralyzovania teroristickej činnosti, inak by sme sa mohli stať bezmocnými.

Rád by som tiež Parlament upozornil, že na tom istom ostrove, na ktorom sa nachádza záchytné stredisko Guantánamo, sú politickí väzni zadržíavaní v takých väzenských podmienkach, ktoré porušujú všetky možné normy. Títo ľudia boli odsúdení na dlhé roky vo väzení, pretože sa odvážili oponovať komunistickej propagande tyranského Fidela Castra.

Čečenský národ bol vyvraždený pred našimi očami. Pokiaľ viem, Európsky parlament nezaložil samostatný výbor, ktorý by sa tým zaoberal. Spojené štáty uznali, že mučenie je neprípustné, ako aj existencia tajných väzňov. To by malo ukončiť rozpravu o tajných väzniciach a tranzitných letoch.

PREDSEDÁ: PÁN MAURO*podpredseda*

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, boj proti terorizmu musí byť spoločným úsilím, ku ktorému by mali prispieť všetky demokracie, čiže nielen Európa, ale aj Spojené štáty a ďalšie krajiny.

Guantánamo nemá v ústavnom štáte čo robiť, lebo v ústavnom štáte má podozrivá osoba a dokonca aj osoba podozrivá z terorizmu právo na ochranu a spravodlivý proces zakladajúci sa na hodnotách, ktoré všetci vyznávame.

Oceňujem rozhodnutie prezidenta Obamu zatvoriť základňu v zálive Guantánamo, ale nemôže sa stať – nemalo by sa stať – že tento problém by mala riešiť predovšetkým Európa. Napokon, ľudia v zálive Guantánamo sú väzni a nemôžeme sa s nimi zahrávať. Môžeme pomôcť, ale ak pomôžeme, pokiaľ nie je inej cesty, bude to možné len na základe európskeho rozhodnutia, európskych noriem, ktoré musíme stanoviť spoločne. Mali by sme sa jednoznačne vyjadriť, že to zostáva americkým problémom, pri riešení ktorého by sme mohli byť nápomocní už len kvôli skutočnosti, že ľudské práva sú pre nás prvoradé.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, rozhodnutie nového prezidenta Spojených štátov zatvoriť väzenie na Guantáname je jedným z jeho prvých dôležitých a pozitívnych krokov, ktorý ma veľmi teší. Prezident Obama však nezrušil právo CIA zatýkať osoby podozrivé z terorizmu v zahraničí a premiestniť ich do provizórnych záchytných stredísk. Je to mimoriadne znepokojivé a túto vec je potrebné vyjasniť v spoločnom uznesení. Spoločné uznesenie dvoch najväčších strán v Európskom parlamente sa však o tomto nezmieňuje, a preto som nútený hlasovať proti tomuto spoločnému uzneseniu.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, som presvedčená, že naše hlboko humanitárne uznesenie pomôže zmierniť nepriateľstvo medzi Európou a islamským svetom. Žiadam, aby bolo prijaté, a to najmä so zreteľom na situáciu môjho spoluobčana, ktorý sa stal obeťou vojny proti teroru, vojny *oko za oko, zub za zub*. Hovorím o poľskom občanovi vo veku 42 rokov, ktorého uniesli. Zajali ho v pohraničných oblastiach Afganistanu a Pakistanu. Pracoval tam ako geológ. Odvtedy ho v tejto oblasti zadržávajú. Jeho príbuzní povedali, že vedia, že Piotr nie je dôležitou postavou vo svete špičkovej politiky, ale veria, že všetko, čo sa dá pre jeho prepustenie urobiť, sa aj urobí.

Týmto žiadam, aby sa zlepšenie vzťahov s islamským svetom využilo aj na ochranu a obranu našich občanov. Prejavme solidaritu a konajme v mene občanov Európskej únie, s ktorými zle zaobchádzajú, ktorých zadržávajú, unášajú alebo zadržávajú v táboroch.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, všetci sme bojovali za zatvorenie Guantánama a všetci vítame rozhodnutie prezidenta Obamu zatvoriť toto väzenie hanby.

Nemalo by sa stať, aby nás Spojené štáty museli prosieť o prijatie osôb zadržaných v Guantáname. Ako Európania verní hodnotám obhajovania ľudských práv si musíme splniť svoje záväzky, svoju povinnosť prijať osoby zadržávané v minulosti.

V tlači sa objavujú správy, a teraz sa obraciam na Radu, že niektoré členské štáty ich nechcú veľmi prijímať. Preto chcem vyzvať Radu a najmä všetky vážajúce členské štáty, aby umožnili týmto zadržávaným osobám prísť na ich územie.

Dámy a páni, chcela by som vám tiež povedať, že najhoršie by sme urobili, ak by sme nechali tento impulz, zatvorenie Guantánama, rozplynúť sa preto, že Európa nebola pripravená obstáť a nedalo sa s ňou počítať.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, keďže veľa členských štátov EÚ sa previniло svojou účasťou na procese mimoriadneho vydávania, myslím si, že krajiny EÚ vrátane Írska sú spoločne zodpovedné za prijatie určitého počtu nízko rizikových osôb zadržaných v Guantáname z USA v rámci presídľovania do EÚ.

Írsky minister spravodlivosti Dermot Ahern podmienil prijatie takých osôb súhlasom EÚ, ale Írsko nemusí čakať na smernicu EÚ, aby prijalo osoby zadržávané v Guantáname. Sami sa môžeme rozhodnúť podpísať s USA bilaterálnu zmluvu, ako to urobilo aj Portugalsko.

Írsky minister spravodlivosti a írsky minister zahraničných vecí sa v tejto veci nevyjadrujú rovnako a vzhľadom na usadenie zadržávaných osôb sa nezdá, že minister Ahern je pripravený zájsť tak ďaleko ako minister Martin. V tomto ohľade je teraz potrebné, aby írsky vláda presadzovala jednotnú líniu. V duchu transatlantickej

spolupráce a účasti na boji proti medzinárodnému terorizmu by malo Írsko zohrať svoju rolu a pomôcť novej administratíve USA pri zatváraní Guantánama.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Vážený pán predsedajúci, EÚ dlho žiadala o zatvorenie Guantánama. Teraz toto rozhodnutie prijala administratíva USA a od krajín EÚ sa očakáva, aby preukázali solidaritu a prijali týchto väzňov. Niektorí si však myslia, že solidaritu by mali v prvom rade preukázať krajiny, o ktorých ešte predtým tlač priniesla správu, že povolili zriadenie tajných záchytných stredísk CIA.

Rád by som znova zdôraznil skutočnosť, že takéto obvinenia nepodporujú žiadne dôkazy, a to ako v čase ich vznesenia, tak ani potom. Platí to aj pre pána Mateho, ktorý nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by podporovali jeho obvinenia v tomto Parlamente. Ani vnútorné vyšetrovanie neprinieslo žiadne dôkazy potvrdzujúce tieto obvinenia. Ľudia si možno nepamätajú, že žiadny dôkaz sa vtedy nenašiel, no to by sa nemalo zneužívať a tvrdiť, že dnes už taký dôkaz existuje. Je to prinajmenšom cynická manipulácia na nejasné účely.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážený pán predsedajúci, celý svet víta plán Baracka Obamu zatvoriť Guantánamo, lebo je to symbol nemilosrdného zaobchádzania s ľuďmi – hoci sú to bezcitní teroristi alebo osoby podozrivé z najťažších zločinov. Niektorí však neboli ani len obžalovaní, ani riadne súdení. Prezident Obama urobil populárne gesto a teraz sa rozhoduje, čo s nimi urobí. Predovšetkým by mal presvedčiť americký Kongres, aby zmenil zákony tak, aby mohli byť väzni prevezení na pôdu USA a niektorí dostali novú identitu. Je to mimoriadne horúci zemiak: 60 väzňov z Guantánama sa po prepustení vrátilo k teroristickej činnosti, a preto by sa mal každý prípad preskúmať individuálne. Rokovanie českého predsedníctva o riešení Guantánama je aj príležitosťou zdôrazniť, že dialóg medzi USA, Európou a Kubou o zmenách na totalitnom „ostrove slobody“ začína rešpektovaním ľudských práv, a to nielen väzňov na americkej základni. Tento dialóg by mal predovšetkým priniesť prepustenie politických väzňov na Kube a nevinným kubánskym občanom slobodu slova a pohybu.

Armando França (PSE). – (PT) Zdá sa samozrejmé, že by sme mali rozhodnutiu prezidenta Obamu tliekať: rozhodnutiu zatvoriť väzenie v zálive Guantánamo, zakázať mučenie a nezákonné vypočúvanie a zastaviť vojenské súdne procesy.

Môjho kolegu poslanca, ktorý tu už nie je, môžem však ubezpečiť, že Portugalsko ani socialistická vláda Portugalska sa necíti byť vinná. Socialistická vláda Portugalska nespolicovala s Bushovou administratívou, práve naopak. Portugalská administratíva – portugalská vláda – práve teraz prostredníctvom iniciatívy ministra Amada predostrela možnosť a povinnosť Európskej únie a ďalších demokratických krajín prijať väzňov zo zálivu Guantánamo, proti ktorým nebolo vznesené obvinenie. Je to skutočne dôležité a je potrebné to vyzdvihnúť ako príklad, ktorý by mali ostatné členské štáty EÚ nasledovať. Rovnako je dôležité, aby zajtrašie uznesenie prijali všetky strany Parlamentu, lebo jednotné rozhodnutie má väčšiu váhu.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, väzenie v zálive Guantánamo bolo potrebné v čase, keď ho Spojené štáty založili. Jeho zavretie je teraz vecou Spojených štátov. Som proti tomu, aby sa členské štáty EÚ zaplietli do neodvratných právnych komplikácií a aby naše bezpečnostné služby zaťažili bremenom, ktoré predstavuje prijatie väzňov zo štátov mimo EÚ, ktorí boli označovaní za nepriateľských bojovníkov.

Neľutujem zadržanie najnebezpečnejších teroristov, ktorí zamýšľali zničiť náš spôsob života, keď sa ukázalo, že to tak je. Jeden z najväčších nedostatkov Guantánama však je, že bránilo riadnemu trestnému konaniu proti osobám, ktoré v ňom boli zadržané. Riadne trestné konanie je napokon jediným spôsobom, ako vyriešiť situáciu väzňov v Guantáname, ktorí nie sú obyvateľmi štátov EÚ.

Keďže väzňov v Guantáname zajali Spojené štáty, Amerika je zodpovedná za to, aby ich súdila pred vlastnými súdmi alebo ich vrátila do krajín, z ktorých pochádzajú, ak sa dokáže ich nevina. Ak to prezident Obama so zatvorením Guantánama a ochranou Ameriky a jej spojencov myslí vážne, čomu by som sa potešil, jeho politika by mala byť práve taká.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) V prvom rade, bez ohľadu na význam a výsledok diskusií o väzniciach CIA, ma veľmi teší záujem, ktorý preukázali poslanci Európskeho parlamentu a európski občania s ohľadom na bezpodmienečné rešpektovanie ľudských práv bez ohľadu na kontext.

Mučenie je neprijateľné a žiadne výnimočné okolnosti nedokážu zmeniť túto pravdu. Pokiaľ sa však v tomto kontexte bude aj naďalej zmieňovať Rumunsko, mám niekoľko poznámok. Rád by som vám pripomenul, že obvinenia, ktoré boli proti nám vznesené, zatiaľ nie sú podložené dôkazmi. Správa pána Martina je

najlepším príkladom tohto prístupu. Obsahuje obvinenia voči Rumunsku, ktoré sú jednak kontroverzné a jednak nepodložené.

Rád by som zdôraznil tento precedens týkajúci sa spôsobu, akým boli proti Rumunsku vnesené obvinenia, pretože to môže poškvrniť aj imidž ostatných európskych štátov. Rád by som zopakoval, že pre členské štáty, ako je Rumunsko, je neprijateľné, aby sa ich názvy neustále a otvorene pretriasali v kontexte tejto rozpravy.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, rád by som vyjadril súhlas so všetkými rečníkmi, ktorí chcú zabezpečiť, aby si Európa splnila svoju humanitárnu povinnosť a podporila najmä tých ľudí, ktorí boli udaní napriek tomu, že sa proti nim nenašiel žiaden dôkaz. Ide o typické azylové prípady.

Rád by som však členské štáty požiadal, aby sa nepokúšali konať samostatne, a toto by som rád zdôraznil. Európa sa musí naučiť hovoriť jednohlasne a konať jednotne. Pomohlo by nám to uspokojiť záujmy novej administratívy USA a správať sa v súlade s naším vlastným imidžom ako Európska únia so spoločnými hodnotami, ktoré nám ukladajú povinnosť konať spoločne.

Ville Itälä (PPE-DE). – (FI) Vážený pán predseda, všetci si želáme zatvorenie väznice na Guantáname a teraz máme úžasnú príležitosť tak urobiť, keďže nový prezident Spojených štátov amerických ukázal, že si želá to isté.

Zodpovednosť nesú, samozrejme, najmä Spojené štáty, ale dúfam, že EÚ dokáže presadzovať jednotnú líniu a že členské štáty preukážu solidaritu a budú flexibilné do takej miery, že vezmú týchto väzňov do svojich väzníc, ak to bude možné a ak to bude v súlade s ich vlastnými podmienkami pre takýto postup.

Pridali sme sa k boju proti terorizmu, aby sme bránili ľudské práva. Teraz sa musíme zapojiť a pomôcť Spojeným štátom brániť ľudské práva.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Dámy a páni, táto minca má dve strany. Na jednej strane ide o právne aspekty. Myslím si, že občanov určitej krajiny by mali znova pustiť do ich rodnej krajiny. V prípadoch, v ktorých existujú nejaké prekážky, ako napríklad politické prenasledovanie, by možno pomohol nejaký humanitárny program. Rád by som tiež jasne povedal, že ak aj bude Portugalsko alebo iný štát súhlasiť a prijme 20 takých väzňov, nebude to znamenať, že títo ľudia budú chcieť v Portugalsku alebo v inej podobnej krajine zostať. Únia je teraz celok a tento problém je preto potrebné zvážiť. Napokon by sa mali uplatniť vhodné postupy, aby takí ľudia neboli viac označovaní za podozrivé alebo nebezpečné osoby. Pokiaľ sa tohto označenia nezbavia, nikto ich nebude chcieť prijať. Je to vážny problém, ktorý si zaslúži úvahu. Na záver chcem povedať, že tento problém sa týka hlavne Spojených štátov amerických.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, v prvom rade by som sa vám chcel poďakovať za túto rozpravu. Myslím si, že bola veľmi užitočná. Ak by ste boli počúvali rozpravu na poslednom zasadnutí Rady v čase obeda, videli by ste podobnú vôľu vyriešiť tento problém, ale aj zhodnotenie, že problém, o ktorom hovoríme, je komplexný. Má morálny, politický, ale aj bezpečnostný a právny rozmer.

Všetci sa zhodneme, že rozhodnutie prezidenta Obamu zatvoriť Guantánamo je dobré a dôležité, všetci ho oceňujeme a prakticky všetci mu tu zaň tleskate. Avšak teraz, keď hovoríme o následkoch a o tom, ako môžeme vyjadriť solidaritu – a náš záujem je konať v transatlantickom súlade – už samozrejme vidíme, že tento problém je komplexný. Martin Schulz povedal, že nemôžeme bojovať proti terorizmu a zároveň sa sporiť kvôli základným právam. Má úplnú pravdu, ale Hartmut Nassauer povedal, že sú tu dva rozmery: jeden je morálny a druhý sa týka bezpečnosti. Aj on má pravdu, a práve preto to musia ministri spravodlivosti a vnútra tiež prediskutovať. Z politického hľadiska to nie je len škriepka o morálnych aspektoch, ale ani by sme nemali k tomuto problému pristupovať len z dôvodu viny. Je to určite omnoho komplexnejšie.

Graham Watson hovoril o nutnosti vyjadrovať sa jednohlasne. Tiež má určite pravdu, ale zároveň – pretože toto sa týka aj právneho problému a otázky kompetencií – nemôžeme nútiť členské štáty, aby na požiadanie k sebe pozvali osoby zadržované v Guantáname. Ak by ste mali vyriešiť tento problém pozvaním takých zadržovaných osôb k sebe domov – predstavte si, že by ste prevzali zodpovednosť ministrov vnútra – určite by ste si dvakrát premysleli, čo s týmto problémom urobiť. Určite si nemyslím, že Rada a členské štáty by mali k nemu pristupovať ako k nejakému politickému obchodu. Musíme zvážiť všetky prípadné dôsledky a súvislosti. Jadrom problému je jednoducho skutočnosť, že rozhodnutie zatvoriť Guantánamo je samozrejme v prvom rade zodpovednosťou Spojených štátov, krajiny, ktorá toto zariadenie vybudovala. Ale my máme – a musíme mať – dobrú vôľu vyjadriť solidaritu a pri riešení tohto problému spolupracovať.

Hovoríme tu aj o taktike. Mali by sme to ponúknuť na tanieri alebo by sme mali počkať, kým nás o to Spojené štáty nepožiadajú? Ak nás o to požiadajú, musíme byť pripravení a zareagovať. Z tohto dôvodu začala o tom Rada vážne rokovať už na druhý deň po rozhodnutí prezidenta Obamu. Nemyslím si, že by sme mali podceňovať otázku bezpečnosti – ako ste zdôraznili – keďže je jednoducho fakt, že niektorí väzni, ktorí boli prepustení, sa znovu zapojili do teroristickej činnosti, a je jednoducho fakt, že jeden z nich, pán Said al-Shihri, je teraz zástupcom vodcu al-Káidy v Jemene. Spojené štáty teda musia začať seriózne pracovať, aby objasnili, kto sú tí ľudia, a my sa musíme od nich odvrátiť.

Čo sa právneho hľadiska týka, myslím si, že by sme si mali uvedomiť, že rozhodnutie o prijatí cudzincov v členských štátoch EÚ je vnútroštátnou kompetenciou členských štátov. To je jedna vec. Druhou vecou však je, že tu máme dohodu, ktorú je potrebné prepracovať do európskeho rámca a v ňom zakotviť vnútroštátne rozhodnutie. V zmysle Schengenskej i Dublinskej dohody sa vyžaduje európsky prístup, pretože rozhodnutie jednotlivých členských štátov nejakým spôsobom ovplyvní bezpečnosť všetkých členov schengenského priestoru. Takže koordinovaný prístup vyplýva z interných pravidiel.

EÚ sa ďalej zaoberá možnosťou pomáhať USA pri presídľovaní a reintegrácii osôb, ktoré boli v minulosti zadržávané, v tretích krajinách.

Niektorí ste sa pýtali na rýchlosť: môžeme konať ešte rýchlejšie ako teraz? Myslím si, že by sme nemali zabúdať, že rokovania sa ešte len začali. Trvajú ešte len jeden týždeň. Otázky, ktorými sa musíme zaoberať, sú skutočne komplexné a vyžadujú si určitý čas, hoci samotný prezident Obama požiadal o preskúmanie záznamov väzňov a na zatvorenie Guantánama stanovil termín v dĺžke jedného roka. Od Rady by sa nemalo očakávať, že dokáže všetky tieto komplexné problémy vyriešiť za niekoľko dní.

Ďalej je potrebné pamätať na to, že zodpovednosť za Guantánamo majú najmä USA. Hoci členské štáty tvrdia, že sú pripravené pracovať na koordinovanom prístupe, tento problém má bilaterálny rozmer, ako aj multilaterálny. Stanovisko príslušných členských štátov k presídľeniu zadržaných osôb ešte nie je úplne jasné. Veľmi užitočné bude rokovanie ministrov spravodlivosti a vnútra, ktoré sa uskutoční neskôr tento mesiac. Protiteroristický koordinátor Gilles de Kerchove zatiaľ pracuje na rôznych návrhoch možností.

To je teda moje zhrnutie Guantánama, ktoré zabralo väčšinu času. Čo sa týka problému nezákonného zadržávania, najobľúbenejšieho problému pána Favu, len zopakujem, čo už povedalo niekoľko mojich predchodcov: obvinenie týkajúce sa zaangažovanosti vnútroštátnych spravodajských služieb; za kontrolu týchto služieb zodpovedajú jednotlivé členské štáty a Rada nemá právomoc urobiť ešte niečo viac.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, Komisia je z veľkej časti toho istého názoru ako pán Vondra.

Aj tak by som však rád povedal, že po tejto dlhej rozprave sa ocitáme v bode veľkého zlomu. Je to veľký zlom v boji proti terorizmu. Odteraz sa musíme snažiť k tomuto boju pristupovať s obnovenou morálnou autoritou za celú západnú spoločnosť, bojovať a pritom rešpektovať základné hodnoty a základné práva.

Európa musí viesť celé medzinárodné spoločenstvo k túžbe bojovať proti terorizmu v duchu tých istých základných hodnôt, kvôli ktorým sa tento boj vôbec začal. Je to veľký bod zlomu a vyhlásenie Parlamentu je v tomto ohľade mimoriadne užitočné, keďže predpokladá, že všetky členské štáty majú vôľu zúčastniť sa na tejto veľkej zmene.

Je však tiež pravdou, že zodpovednosť nesú v prvom rade Spojené štáty. Než oficiálne požiadajú o prevoz akejkoľvek zadržávanej osoby do členského štátu EÚ, musia ju najprv preveriť. Je to naozaj základná podmienka. Spojené štáty nám musia poslať jasnú a odôvodnenú žiadosť pre každý jeden individuálny prípad. To je absolútny základ.

Nakoniec sa, samozrejme, každý členský štát sám rozhodne, či prijme osobu zadržávanú v Guantáname, ale táto rozprava ukázala, že spolupráca na európskej úrovni je naozaj veľmi žiaduca.

Koordinácia bude dobrá na určenie právneho postavenia osôb zadržávaných v minulosti a bude tiež potrebná na ochranu členských štátov v prípade diplomatických alebo iných žiadostí z krajín pôvodu týchto zadržaných osôb. Táto koordinácia bude potrebná, aby sme upokojili najmä tie členské štáty, a teraz mám na mysli to, čo povedal pán Nassauer, ktoré majú obavy o verejný poriadok a bezpečnosť.

Koordinovaný európsky prístup by nám pri rokovaní so Spojenými štátmi konečne zabezpečil väčší vplyv na dostupnosť dokumentov a na procesy presídľovania. Potom by sme možno mohli finančne pomôcť a uľahčiť tak prijatie zadržávaných osôb v niektorých členských štátoch.

V prítomnosti pána Vondru by som rád povedal, že s českým predsedom budeme, samozrejme, úzko spolupracovať. Okrem toho s pánom de Kerchovem práve píšeme štúdiu, ktorá bude slúžiť ako základ pre rokovanie, ktoré sa uskutoční v Rade pre spravodlivosť a vnútorné záležitosti 26. februára.

Ďalej chcem tiež povedať, že návštevu Washingtonu s pánom Langerom, predsedom Rady ministrov vnútra, nepochybne využijeme na diskusiu s našimi americkými kolegami o otázkach, ktoré sa vzťahujú na zatvorenie Guantánama a o ďalšom postupe.

Týmto problémom sa teraz musíme veľmi vážne zaoberať a pripraviť sa z právneho hľadiska, aby sme ku každému prípadu pristupovali individuálne, keď nám Spojené štáty predložia svoju žiadosť. Musíme to brať veľmi, veľmi vážne a samozrejme vziať do úvahy aj túžbu po pozitívnej spolupráci v tomto novom boji proti terorizmu, ktorý bude zahŕňať aj dodržiavanie základných hodnôt, ktoré nás spájajú a ktoré musia spájať celý svet.

Všetkým vám ďakujem.

Predseda júci. – V súlade s článkom 103 ods. 3 rokovacieho poriadku som dostal tri návrhy uznesení⁽¹⁾ o Guantáname. Návrh uznesenia o údajnom využívaní európskych krajín na prepravu a nezákonné zadržiavanie väzňov zo strany CIA bude oznámený neskôr.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie o Guantáname sa uskutoční v stredu 4. februára 2009 a hlasovanie o údajnom využívaní európskych krajín na prepravu a nezákonné zadržiavanie väzňov zo strany CIA sa uskutoční v priebehu ďalšieho zasadnutia.

Călin Cățălin Chiriță (PPE-DE), písomne. – (RO) Rozhodnutie prezidenta Spojených štátov Baracka Obamu zatvoriť väzenský tábor na Guantáname má symbolický význam pre celý demokratický svet. Toto gesto ukazuje, že vo vojne proti terorizmu, ktorá sa vedie na obranu demokratických hodnôt Západu, sa nesmú ignorovať práve tieto hodnoty.

Proti terorizmu treba odhodlane bojovať, ale stále sa musia dodržiavať ľudské práva. Aj osoby podozrivé zo spáchania vážnych trestných činov majú právo byť súdené v regulárnom konaní nestranným súdom na jednoznačnom právnom základe a byť potrestané trestom primeraným ich zločinu.

Špekulácie spomínajúce Rumunsko v súvislosti s tajnými väznicami CIA sú absolútne nepodložené. Nik nedokázal podať dôkaz o ich existencii v Rumunsku. Rumunsko je verný spojenec USA v rámci NATO a zapája sa do boja proti terorizmu, a to najmä v Afganistane. Avšak rumunské orgány aj verejná mienka sa silno zasadzujú za dodržiavanie ľudských práv. Rumunskí občania, ktorí trpeli počas sovietskej okupácie a komunistickej diktatúry, sú proti každému porušovaniu ľudských práv.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Nedávne rozhodnutia vlády Spojených štátov iba potvrdili – ako keby to bolo potrebné, čo sa už dlho praniehuje – existenciu siete sponzorovanej zo strany USA, ktorá sa venuje unášaniu, mučeniu a nezákonnému zadržiavaniu.

Tieto rozhodnutia sa nesmú brať ako zbavenie vlády Spojených štátov a vlád krajín Európskej únie od zodpovednosti za systematické porušovanie medzinárodného práva a najzákladnejších ľudských práv.

Tak ako predtým musíme žiadať úplne ukončenie týchto hanebných praktík a pravdivé vyšetrenie aj vrátane zodpovednosti vlád štátov EÚ, pokiaľ ide o využívanie ich vzdušného priestoru a územia na uväznenie a presuny protizákonne zadržovaných väzňov, napríklad na americkú vojenskú základňu v zálive Guantánamo. Táto potreba je ešte naliehavejšia vzhľadom na správy, že nová americká administratíva nespochybnila utajené americké operácie označované ako „mimoriadne vydania“ – inak povedané, protizákonne zadržanie a prepravu občanov.

Sme teda proti akejkoľvek dohode medzi štátmi alebo medzi Spojenými štátmi a EÚ o „transferoch väzňov“ zadržovaných na Guantáname. To neznamena, že rozhodnutia a požiadavky slobodne vyjadrené zo strany jednotlivcov, najmä čo sa týka udelenia azylu v Portugalsku, nemožno posúdiť v rámci dodržania národnej suverenity, portugalskej ústavy a medzinárodného práva vrátane práva na azyl.

⁽¹⁾ Pozri zápisnicu.

Esko Seppänen (GUE/NGL), písomne. – (FI) Európska únia sa ukázala ako nepochopiteľne ľahostajné spoločenstvo, keď v kontexte medzinárodných organizácií nepodnikla žiadne zásadné diplomatické kroky odsudzujúce na základe ľudských práv protizákonné konanie, ktorého sa dopúšťali Spojené štáty americké.

Konanie nového prezidenta svedčí o tom, že táto činnosť sa z etických a morálnych dôvodov pokladá za protizákonnú a netolerovateľnú. Ide len o podporu protiprávneho správania Ameriky zo strany EÚ, keď EÚ poslušne nasledovala bývalého amerického prezidenta, a v očiach slobodných občanov EÚ to znamená toľko, že EÚ stratila svoju tvár a rešpekt. EÚ by sa mala hanbiť za neschopnosť konať.

12. Znepokojujúca situácia v zadržiavacích centrách pre prisťahovalcov, konkrétne na ostrovoch Mayotte a Lampedusa (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o znepokojujúcej situácii v zadržiavacích centrách pre prisťahovalcov, konkrétne na ostrovoch Mayotte a Lampedusa.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda júci, som vďačný za príležitosť predstaviť vám problematiku situácie v prisťahovaleckých a zadržiavacích centrách nachádzajúcich sa v Európskej únii, z ktorých dve ste spomenuli konkrétne, t. j. Mayotte a Lampedusa. Veľmi dobre si uvedomujem váš veľký záujem o tieto centrá, rôzne návštevy, ktoré ste niektorí absolvovali, ako aj obavy, ktoré ste vyjadrili v súvislosti s podmienkami v niektorých centrách.

Chcel by som začať podčiarknutím dvoch základných zásad, ktoré sú podstatou dnešnej rozpravy. Prvou zásadou je potreba plného súladu s našimi záväzkami v prípade štátnych príslušníkov tretích krajín vyžadujúcich medzinárodnú ochranu, ako je to zakotvené v rôznych medzinárodných nástrojoch. Druhou zásadou je plné dodržiavanie ľudských práv a dôstojnosti prisťahovalcov a ich rodinných príslušníkov.

Veľmi dobre si uvedomujeme tlak vyplývajúci z prílevu prisťahovalcov do Európskej únie, ako aj migrantov, ktorí tu žiadajú o azyl. Tento tlak je obzvlášť silný pozdĺž južných a východných hraníc Únie.

Reagujeme tak, že už viac než 10 rokov budujeme účinnú azylovú a migračnú politiku. Avšak výrazné zvýšenie počtu príchodov zdôrazňuje potrebu posilnenia a ďalšieho rozvíjania tejto politiky.

Musíme to robiť interne s cieľom stanoviť si vlastné spoločné normy a pravidlá v oblasti azylu a prisťahovalectva, ale musíme konať aj smerom von, v partnerstve s krajinami pôvodu a tranzitu, aby sa migračné toky dali riadiť účinnejšie.

Týmto prístupom by získali všetky strany. Vývoj a formovanie azylovej a migračnej politiky EÚ závisí aj od vašej práce. Som vďačný Parlamentu za jeho pozitívny prínos a som si istý, že dokážeme konštruktívne pracovať na ďalšom vývoji tejto dôležitej oblasti politiky.

Konkrétne ste spomenuli situáciu na ostrovoch Mayotte a Lampedusa. V týchto dvoch prípadoch by sme mali dbať na rozlíšenie dvoch druhov migračných tokov. Migračné toky vplývajúce na ostrovy Lampedusa a Mayotte možno charakterizovať ako zmiešané: niektorí štátni príslušníci tretích krajín požiadať o medzinárodnú ochranu, niektorí iste patria do kategórie ekonomických migrantov.

Čo sa týka prvej kategórie – žiadateľov o medzinárodnú ochranu – chcel by som upozorniť na existenciu minimálnych štandardov ochrany žiadateľov o azyl stanovených v smernici 2003/9/ES prijatej v roku 2003. Táto smernica už bola transponovaná do vnútroštátneho práva členských štátov a je na Komisii, aby zabezpečila správne a úplné uplatňovanie ustanovení tejto smernice.

V decembri 2008 Komisia predložila Európskemu parlamentu a Rade návrh na zmenu, doplnenie a aktualizáciu tejto smernice. Keďže tu sa uplatňuje spolurozhodovací postup, Európsky parlament sa bude v plnej miere zapájať do rokovaní o tomto novom návrhu. Rada tento nový návrh čoskoro začne skúmať a teší sa na úzku spoluprácu s vami.

Vážení poslanci si určite uvedomujú, že v osobitnom prípade francúzskeho zámorského územia Mayotte sa právo Spoločenstva neuplatňuje

V súvislosti s druhou kategóriou – štátnych príslušníkov iných tretích krajín, ktorí nezákonne vstúpili na územie členského štátu – sú príslušné orgány členského štátu oprávnené zadržať osoby patriace do tejto kategórie, kým nebude prijaté rozhodnutie o vrátení, respektíve s cieľom umožniť jeho vykonanie.

V prípadoch, keď je potrebné zistiť totožnosť štátnych príslušníkov tretích krajín bez cestovných dokladov, sa zadržanie môže ukázať ako jediná alternatíva.

Až doposiaľ sa legislatíva a prax týkajúca sa zadržania v členských štátoch značne líšila. Nedávno prijatá smernica Európskeho parlamentu a Rady o spoločných štandardoch a postupoch v členských krajinách pri návrate štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú nelegálny pobyt, zavádza osobitné zásady a pravidlá zadržania, čím sme sa trochu priblížili k vytvoreniu spoločného právneho rámca v tejto oblasti.

V tejto smernici sa jednoznačne uvádza, že zadržanie na účely vyhostenia sa môže použiť len vtedy, ak v konkrétnom prípade nemožno uplatniť miernejšie donucovacie prostriedky, aj to len zo zvláštnych, veľmi vymedzených dôvodov. Smernica zároveň ustanovuje, že zadržanie bude trvať čo najkratšie, bude si vyžadovať písomné rozhodnutie s uvedením vecných a právnych dôvodov a v pravidelných intervaloch bude podliehať preskúmaniu súdom. Taktiež treba zdôrazniť, že smernica stanovuje jednoznačné maximálne limity zadržania a dôvodov, na základe ktorých možno vo vymedzených zvláštnych prípadoch predĺžiť dobu zadržania, nie však na dlhšie ako na maximálnu lehotu.

Čo sa týka podmienok zadržania, smernica jasne určuje, že zadržanie sa bude spravidla uskutočňovať v špecializovaných zadržiavacích zariadeniach – alebo v každom prípade mimo bežných väzní – a že sa budú dodržiavať práva zadržaných, najmä zraniteľných zadržaných vrátane neplnoletých osôb a rodín.

Pokiaľ ide o vrátenie nezákonných prisťahovalcov, už platí nedávno prijatá smernica Európskeho parlamentu a Rady o spoločných štandardoch a postupoch v členských krajinách pri návrate štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú nelegálny pobyt. Členské štáty teraz musia transponovať jej ustanovenia do svojho vnútroštátneho práva v termíne dvoch rokov.

Tento celkový právny rámec podčiarkuje náš pevný záväzok zabezpečiť, aby sa so štátnymi príslušníkmi tretích krajín zadržanými na účely vyhostenia zaobchádzalo ľudsky a dôstojne a aby boli plne rešpektované ich základné práva. Smernica prostredníctvom najnovších právnych predpisov zároveň stanovuje spoločne dohodnuté normy týkajúce sa politiky vrátenia.

Tento rámec je nielenže v súlade so zásadami, ktoré som spomínal na začiatku môjho prejavu, ale v podstate im dáva právnu silu. Naša azylová a migračná politika je teda zakotvená v práve. Zabezpečuje dodržiavanie ľudských práv a dôstojnosti človeka.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, ako práve poznamenal pán Vondra, v súčasnosti skutočne máme právny rámec, ktorý sa začína presadzovať. Prvýkrát dal o sebe vedieť prostredníctvom smernice o návrate, ktorá je prvým horizontálnym dokumentom určeným na zosúladenie noriem upravujúcich návrat v členských štátoch. Do práva Spoločenstva prináša aplikovateľné ustanovenia Európskeho dohovoru o ľudských právach a jeho implementácia umožní uplatňovať kontrolné mechanizmy Spoločenstva zamerané na kontrolu dodržiavania *acquis*.

Dobre však viem, že niektorí z vás vnímajú túto smernicu ako nedostatočnú. Pre mňa však predstavuje kontrolný prostriedok, ktorý Spoločenstvo môže využiť na kontrolu zhody s *acquis*. Monitorovaním jej uplatňovania – a dovoľte mi pripomenúť, že časový limit na transpozíciu je do 24. decembra 2010 – Komisia zabezpečí dôsledné dodržiavanie základných zásad, čo sa týka dodržiavania práv prisťahovalcov a pri hodnotení sa zameria najmä na vplyv ustanovení o zadržiavaní.

Povedal som si, že transpozíciu budem pozorne sledovať, aby ju žiadny členský štát nevyužil ako zámienku na predĺženie dôb zadržania, ktorými sa v súčasnosti riadi. Od ďalších štátov, ktoré majú zadržanie bez obmedzenia, sa bude očakávať, že dodržia časové lehoty stanovené v smernici.

Druhým textom, z ktorého budú vychádzať naše kroky, je text, ktorý komisári prijali dňa 3. decembra 2008 o podmienkach ubytovania žiadateľov o azyl. Dúfam, pán Deprez, že Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci by tento text mohol v blízkej budúcnosti preštudovať, aby sme sa mohli pohnúť ďalej s touto novou politikou pre oblasť azylu.

Chcel by som poznamenať, že tento text obsahuje jasné pravidlá zadržania v plnom súlade so základnými právami a zadržanie vymedzuje len na výnimočné prípady. Hovoríme tu prirodzene o žiadateľoch o azyl. Po druhé, lepšie zohľadňuje potreby zraniteľných žiadateľov o azyl a uľahčí im prístup na trh práce. Máme tu teda právny rámec a ten sa samozrejme musí začať používať.

Teraz by som prešiel k otázkam, ktoré Parlament chcel otvoriť v tejto rozprave. Komisia si je vedomá ťažkej situácie, v ktorej sa nachádzajú talianske orgány v súvislosti s masovým prílevom nezákonných prisťahovalcov

a žiadateľov o azyl na južné pobrežie tejto krajiny, najmä na ostrov Lampedusa. Taliansko zatiaľ dokázalo umožniť prístup na svoje územie, čím zachránilo životy mnohých migrantov, pričom zavádza postupy, ktoré možno použiť na preskúmanie žiadostí o udelenie azylu vo vhodných podmienkach. Komisia si zároveň všimla, že Taliansko uznalo potrebu medzinárodnej ochrany v polovici všetkých jednotlivých prípadov, čo svedčí o tom, že v týchto migračných vlnách prichádzajú žiadatelia o azyl spolu s nezákonnými prisťahovalcami.

Komisia už niekoľko rokov hľadá finančné zdroje na podporu niektorých členských štátov vrátane Talianska. Tak je to v prípade projektu Presidium a pri núdzových opatreniach Európskeho fondu pre utečencov. Komisia okrem toho pred niekoľkými týždňami schválila núdzovú pomoc vo výške 7 miliónov EUR.

Ak si Taliansko myslí, že je to potrebné, Komisia je pripravená preskúmať novú žiadosť o núdzovú pomoc z rozpočtu na rok 2009 s cieľom zlepšiť prijímacie štruktúry na ostrove Lampedusa, na Sicílii i na pevnine, a tak zvýšiť možnosti talianskych orgánov preskúmať jednotlivú situáciu migrantov vo vhodných podmienkach. Na Lampedusu aj na Maltu čoskoro pôjdem preskúmať situáciu v praxi.

Taktiež si veľmi dobre uvedomujem, že jedným z kľúčov k riešeniu je vytvorenie pevného rámca spolupráce s Líbyou, hlavnou tranzitnou krajinou migračných trás z východnej Afriky. Spolieham sa na úsilie pani Ferrerovej-Waldnerovej, ktoré by prinieslo rýchly výsledok súčasných rokovaní. Skutočne ide o jeden z kľúčov a kým sa tieto rokovania neskončia, bude veľmi ťažké čeliť všetkým problémom, ktoré pred nami stoja.

Teraz prejdem k Mayotte. Kým smernica o návrate obsahuje konkrétne pravidlá o podmienkach zadržania s dôrazom najmä na neplnoleté osoby a rodiny, tieto predpisy Spoločenstva sa v súčasnosti nevzťahujú na územie ostrova Mayotte. Európska únia uznáva územie ostrova Mayotte ako francúzske, má však status zámorskej krajiny alebo územia, nie status najvzdialenejšieho regiónu. Preto tu neplatí súkromné právo, hoci je pravda, že Francúzsko musí zohľadniť pripomienky a požiadavky Rady Európy, a ja verím, že francúzske úrady sa v súčasnosti snažia vytvoriť iné podmienky prijatia na ostrovoch Mayotte. Z uvedeného vyplýva, že európske právo nie je riadne uplatniteľné, keďže právo Únie sa neuplatňuje priamo na území, ktoré nie je najvzdialenejším regiónom.

Tolko pripomienky, s ktorými som sa chcel s vami podeliť. Ešte raz mi dovoľte Parlamentu povedať, že venujem plnú pozornosť podmienkam prijímania nezákonných prisťahovalcov, najmä žiadateľov o azyl, a skutočne sú mojou prioritou. Preto podniknem aj spomínané návštevy, aby som videl, ako to funguje v praxi.

V každom prípade by som sa chcel poďakovať Parlamentu za otvorenie tejto rozpravy.

Margie Sudre, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán Vondra, dámy a páni, náš Parlament je hrdý na neprestajné obhajovanie dodržiavania ľudskej dôstojnosti za všetkých okolností a prirodzene aj v podmienkach, v akých sú držaní nezákonní prisťahovalci.

Zameriam sa na prípad administratívneho zadržiavacieho centra v Mayotte, ktorého problémy veľmi dobre poznám. Rozdiely v životnej úrovni a v hospodárskom a spoločenskom rozvoji medzi jednotlivými ostrovmi tohto súostrovia v Indickom oceáne vedú mnohých Komorčanov k tomu, aby prešli 70 kilometrov, ktoré ich oddeľujú od ostrova Mayotte, ktorý je francúzskym departementom, ako uviedol pán Barrot, a ktorý ako zámorská krajina a územie nie je európskym územím.

Ľudia zdržiavajúci sa nelegálne na ostrove Mayotte tvoria 30 % jeho obyvateľov. Áno, počuli ste dobre, povedala som 30 % obyvateľov. To je percento, ktoré naše európske krajiny chvalabohu nepoznajú. Evidentne to má veľký vplyv na mahorskú spoločnosť a je to zdrojom vážnych ťažkostí pre verejnú infraštruktúru a služby, vplýva to na kriminalitu a nelegálnu prácu.

Francúzske úrady o týchto ťažkostiach dobre vedia. Práve sa dokončili práce na renovácii súčasného zadržiavacieho centra, aby sa výrazne zlepšili životné podmienky zadržaných. Okrem týchto dočasných opatrení sa francúzska vláda rozhodla vybudovať nové zadržiavacie centrum s vhodnejšou kapacitou a v súlade s vnútroštátnymi normami. Malo by sa otvoriť v júni 2011.

Európa práve prijala spoločné predpisy, aby mohla prevziať svoj podiel na zákonnej svetovej migrácii, ale nemali by sme zakrývať skutočnosť, že situácia v istých regiónoch je extrémna. Stigmatizovanie zadržiavacieho centra v Mayotte neprinesie rýchlejšie ani efektívnejšie riešenie, pretože migračný tlak vystavuje ostrov veľkému napätiu.

Keďže Mayotte každú chvíľu prijme historické rozhodnutia pre svoju budúcnosť, či sa stane francúzskym zámorským departementom a pripojí sa k územiu Spoločenstva získaním postavenia najvzdialenejšieho regiónu Únie, verím, že Mahorčania potrebujú skôr našu pomoc ako kritiku.

Claudio Fava, v mene skupiny PSE. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, „človek musí byť bezcitný, ak sa má vyhladiť nezákonné prisťahovalectvo. Prisťahovalci prichádzajú, lebo sa tu dá ľahko dostať a nik ich nepošle preč, a presne preto sme sa rozhodli pre zmenu prístupu.“ Toto sú slová talianskeho ministra vnútra, pána Maroniho. Vyzerá to ako paródia na politiku, a predsa ide o politiku talianskej vlády. Zdá sa mi jasné, že hlavným znakom tejto politiky je hlboké opovrhovanie tým, o čom tu rokujeme, a predpismi Európskej únie.

Dnes sme hovorili o zatvorení Guantánama. Myslím, že si musíme nutne pohovoriť o zatvorení Lampedusy: o Centre dočasného pobytu a pomoci v Lampeduse tak, ako ho predstavovali v posledných mesiacoch, menovite ako väzenie v prírode. Predsedníctvo správne pripomenulo právny rámec, o ktorom hovoril aj pán Barrot – použitie donútenia len vo výnimočných prípadoch, zadržanie len z absolútne jednoznačných dôvodov a len na čo najkratší čas – právny rámec, ktorý sa každý deň v Lampeduse podstatne a oficiálne porušuje.

Väčšina osôb v Lampeduse sú žiadatelia o azyl. Rada pripomenula minimálne štandardy, ktoré prináša smernica o žiadateľoch o azyl prijatá v roku 2003. Tieto štandardy sa podstatne a oficiálne porušujú. Zadržanie často býva na 180 dní, a to aj u osôb, ktoré utekajú pred politickým prenasledovaním alebo vojnou. Toto všetko prirodzene predstavuje akty právneho barbarizmu, ktoré sa však merajú počtami, ktoré nám ponúkajú noviny. V roku 2008 zomrelo 1 200 ľudí pri pokuse o preplavenie Stredozemného mora. Mnohí z tých, ktorí prežili, prešli útrapami Lampedusy.

Vážený pán podpredseda, pozývam vás teda na návštevu Lampedusy, ako ste sám sľúbili, choďte tam už čoskoro a ak vám môžem niečo navrhnúť, tak svoju cestu do Lampedusy oznámte na poslednú chvíľu. Inak centrum pre vás nalestia ako plesovú sálu, aby ste nadobudli predstavu, že toto je to zadržiavacie centrum, o ktorom dnes hovoríme.

Jeanine Hennis-Plasschaert, v mene skupiny ALDE. – (NL) Správy o tragédiách odohrávajúcich sa na našich vonkajších krajinách sú jednoznačné. Naliehavosť tejto veci je obrovská a je to tak už istý čas. Rada to aj často pripomínala – ale len na papieri. So všetkou úctou, pán úradujúci predseda Rady, samozrejme sme vďační za váš príspevok, ale toto sme už počuli. Sú to len prázdne slová a žiadne činy. Možno dokonca považovať za iróniu, že v tomto týždni hlasujeme aj o správe pani Roureovej. Táto správa obsahuje naše zistenia po návšteve na všetkých problémových miestach vrátane Lampedusy. Európska únia zaostáva za očakávaniami, a to poriadne.

Vážený pán úradujúci predseda Rady, chceli by sme vedieť, či ste sa namáhali prečítať si vôbec naše predbežné správy. Tampere, haagsky program, francúzsky pakt o prisťahovalectve a azyle a čoskoro aj štokholmský program: všetky tieto krásne slová sú v ostrom protiklade s realitou. Napokon práve táto skutočnosť svedčí o tom, že Európsku úniu ešte čaká dlhá cesta, čo sa týka schopnosti postaviť sa čelom k svojej zodpovednosti. Nedostatok solidarity je zarážajúci. Nik, ani jeden človek v tomto Parlamente, nehovorí, že ide o jednoduchú úlohu. Samozrejme, že je ťažké primerane zvládať veľké vlny prisťahovalcov a žiadateľov o azyl, ale to nie je nič nové.

Práve začala prebiehať revízia existujúcich nástrojov, ale už teraz mám pochybnosti, či prinesie požadované výsledky. Zo skúseností vieme, že Rada má tendenciu v dôležitých momentoch odskočiť. Faktom je, že kým sa členské štáty teoreticky snažia o rozsiahlu harmonizáciu, v praxi prijímajú rozhodnutia, ktoré majú presne opačný efekt. Najväčší spoločný menovateľ sa vtedy náhle zdá veľmi malý, aspoň takúto skúsenosť som mala z posledných piatich rokov. K uplatňovaniu to má dosť ďaleko.

Ako som už dnes povedala v inej rozprave, malo by byť jasné, že Európska komisia ani Európsky parlament nemajú v rukách kúzelnícke paličky, keďže opatrenia v tejto oblasti nakoniec prijíma Rada a členské štáty.

Cristiana Muscardini, v mene skupiny UEN. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, mrzí ma, že pán Fava bol kvôli voľbám nútený povedať celý rad vecí, ktoré nie sú pravdivé. Po volebnej kampani ho na ne upozorním. Jeho záujem o daný problém je taký, že už dokonca opustil Parlament – Parlament, ktorý by mal vyjadriť svoju vďaku za veľkorysé privítanie, aké v posledných rokoch pripravujú obyvatelia Lampedusy.

Namiesto toho musíme zdôrazniť meškanie Európskej únie pri riešení mnohých problémov spojených s nezákonným prisťahovalectvom a pri prideľovaní podpory a pomoci ohrozeným krajinám s vonkajšími

hranicami. Niektoré krajiny nepripravili také privítanie, akým Taliansko víta tisíce zúfalých ľudí, ktorí riskovali utopenie v mori kvôli obchodníkom s ľuďmi a nečinnosti mnohých neeurópskych vlád, ktoré nedodržiavajú a neratifikujú zmluvy o kontrole nezákonného prisťahovalectva. Vyzývame na zvláštnu finančnú pomoc, ktorá by išla priamo ľuďom žijúcim v prihraničných oblastiach, ktorí sú z geografických dôvodov viac vystavení prílivu nezákonných prisťahovalcov. Pomoc by sa mohla poskytnúť aj na vytvorenie voľných zón, čo by viedlo k investovaniu prostriedkov a fiškálnym úľavám, ktoré by sa nezohľadňovali v dohodách o Pakte stability.

Monica Frassoni, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pán komisár, z vašich prejavov je zrejmé, že v Lampeduse sa každodenne porušuje medzinárodné právo a právo Spoločenstva. Všetky vaše vyjadrenia však zostávajú len formálne a vidno v nich len želania, po ktorých nikdy nebudú nasledovať činy. Obávam sa, že to sa týka najmä vášho vyjadrenia, pán Vondra.

Zaujímalo by ma, či Európska únia má nejaké prostriedky, ako ukončiť túto situáciu: dochádza k protizákonnému zadržiavaniu, sú tu evidentne neštandardné podmienky zadržiavania a vzniká riziko, že právo na azyl sa prakticky eliminuje. Európska únia je jediná organizácia – a pán Barrot to veľmi dobre vie, ktorá dokáže Taliansko a iné krajiny dostať z tejto situácie.

Preto ma, pán komisár, veľmi znepokojuje oznámenie o nových peňažných prostriedkoch pre Taliansko bez podmienok. Ako budú vynaložené? Uvedomuje si pán komisár, že toľko kritizované monitorovanie – inak povedané katalogizovanie – Rómov z minulého roka malo finančnú podporu z Európy? Aj to je zahrnuté vo vašich tlačových správach. Akú dôveru môžeme teda mať voči opatreniam tohto druhu?

Giusto Catania, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pán Maroni včera vyhlásil, že človek musí byť voči nezákonným prisťahovalcom bezcitný, ale pán Maroni celé dni a mesiace praktizuje bezcitnosť voči prisťahovalcom s nelegálnym postavením.

Hovorím to preto, lebo lampeduský núdzový stav, takzvaný lampeduský núdzový stav, ktorý teraz trvá už 10 rokov, požadovala a vytvorila talianska vláda – preto mi to príde trochu ako pleonazmus označovať to núdzovým stavom. Výberom pána Maroniho vláda v podstate rozhodla, že už žiadnym prisťahovalcom neumožní opustiť Lampedusu. V Centre dočasného pobytu je zatvorených najmenej 1 800 ľudí a vláda nevybavuje presun ani jedného z nich. Sú držaní v takých neľudských a degradujúcich podmienkach, že centrum sa premenilo na skutočný núdzový stav demokracie.

Teraz som presvedčený, že toto je skutočný lampeduský núdzový stav, čiže potreba vytvoriť istý druh právnej voľnej zóny, miesto, kde by prisťahovalci prišli a boli deportovaní bez potreby individuálneho preskúmania každého prípadu. Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov uvádza, že najmenej 75 % osôb, ktoré sa do Talianska dostanú po mori a dostanú právo na azyl, o azyl aj žiadajú. Takže ak by sa uplatňovali praktiky pána Maroniho, prisťahovalci by pravdepodobne nemali právo na azyl, lebo by boli okamžite deportovaní priamo z Lampedusy v súlade so želaniami talianskej vlády.

Máme tu teda naozajstný núdzový stav a jeho príčinou je politika talianskej vlády. Občania Lampedusy si to uvedomujú, pani Muscardiniová. Veď zorganizovali generálny štrajk proti vláde, proti jej prisťahovaleckej politike, aby sa neotváralo centrum pre okamžité vyhostenie z tohto miesta – centrum pre zistenie totožnosti a vyhostenie. Zároveň požiadali taliansku vládu o zmenu jej postoja k Centru dočasného pobytu.

Je dobré, ak komisár Barrot o niekoľko dní pôjde do Lampedusy, a vážim si to. Pripravil som spis a poslal som ho pánovi Barrotovi. V najbližších pár dňoch aj moja skupina zorganizuje delegáciu, ktorá navštívi Lampedusu.

Johannes Blokland, *v mene skupiny IND/DEM*. – (NL) Už sú to dobré dva či tri roky, keď v rokoch 2005 a 2006 delegácia z Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci navštívila rôzne utečenecké centrá. Po Lampeduse navštívila aj iné miesta, ako napríklad Kanárske ostrovy, Holandsko a Poľsko. Správy z týchto návštev vyvolali búrlivé rozpravy a tento Parlament naliehavo vyzval Radu a Komisiu, aby začali konať.

Dnes dopoludnia sme rokovali o návrhu na riešenie nelegálneho zamestnávania v neprítomnosti Rady. Lehota, v ktorej členské štáty musia transponovať tieto smernice do vnútroštátneho práva, je dvojročná. Otázka prisťahovalectva je však naliehavá a dvojročná lehota príliš dlhá. O Lampeduse hovoríme už tri roky a vždy rokujeme o opatreniach na zastavenie nezákonného prisťahovalectva. Po každom opatrení sa však ukáže, že po krátkom poklese dochádza k nárastu prisťahovalcov. Je zarážajúce, že situáciu týkajúcu sa prijímania na ostrove Lampedusa je treba znova takto prerokovať. Zdá sa, že správy Parlamentu o situácii

týkajúcej sa prijímania sú úplne neúčinné. Preto by som chcel apelovať na predsedníctvo Rady, aby z toho urobilo prioritu.

Chápem, že v roku 2007 prišlo do Lampedusy viac než 12 000 prisťahovalcov a tento údaj sa v roku 2008 ešte zvýšil na 30 000. Zadržiacie centrum nebolo postavené na takúto kapacitu. O tom vieme už tri roky. Prebieha prestavba tejto bývalej základne NATO tak, aby mohla prichýliť viac prisťahovalcov, ale toto nie je adekvátne riešenie. Chcel by som počuť od Rady, čo bude robiť na podporu talianskych iniciatív za lepšie prijímacie zariadenia. Mohol by tu hádam niečo urobiť Frontex a sú ostatné členské štáty pripravené podporiť Taliansko, čo sa týka financií a vybavenia?

Včera večer v správach o ôsmej celé Holandsko videlo, ako vyzerá situácia v Lampeduse, ale novinári aj mimovládne organizácie teraz majú už zase zatvorené dvere. Chcel by som vyzvať Taliansko, aby bolo otvorené a transparentné pri zaobchádzaní s prisťahovalcami na Lampeduse.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Každý vie o problémoch, ktoré sa už roky spájajú s Lampedusou. Prevrátené lode so zúfalými žiadateľmi o azyl pred brehmi Európy boli v posledných rokoch pravidelným javom. Do Európy sa snažia dostať desaťtisíce ľudí nálákaných bezočivými obchodníkmi s ľuďmi, ktorí sú za obrovské peniaze ochotní privieŕť do Európy osoby hľadajúce ekonomický prospech.

Budem hovoriť otvorene: núdzová situácia v Lampeduse je v prvom rade výsledkom zlyhania európskej imigračnej politiky a nemala by sa pripisovať talianskym miestnym úradom ani obyvateľom Lampedusy. Európa by sa mala odhodlať vyslať jasné posolstvo, lebo zúfalé časy si žiadajú zúfalé opatrenia. Mali by sme tvrdo ísť po obchodníkoch s ľuďmi, pre nich žiadny trest nie je dosť prísny. To by malo ísť ruka v ruke s prísnou azylovou politikou, ktorá ukáže zvyšku sveta, že Európa myslí ochranu svojich hraníc vážne.

Európa by mala nasledovať príklad Švajčiarov, ktorí sa pred dvoma rokmi rozhodli sprísniť právne podmienky prisťahovalectva a azylu. Jedine takto možno poslať jasný odkaz obchodníkom s ľuďmi a osobám prichádzajúcim z ekonomických dôvodov, že Európa je pripravená chrániť svoje hranice a zamedzovať sociálnym katastrofám. Len takto možno dosiahnuť, aby v budúcnosti už neboli potrebné rozpravy ako tá dnešná.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v tomto Parlamente ma už nič neprekvapí. Ale niekto, kto v júli minulého roku v súvislosti s touto témou vyhlásil, že sa hanbí za to, že je talianskym občanom, nemá inú možnosť, než tvrdiť to, čo práve povedal pán Fava. Mrzí ma, že nie je tu v Parlamente. Bolo by zaujímavé vedieť, koľko hlasov získa vo svojom meste a koľko voličov zastupuje.

Vážený pán predsedajúci, pri tejto príležitosti sme i tak od niektorých ľudí počuli niekoľko nekompetentných a hlúpych vyjadrení. Dúfam a verím, že pán komisár Barrot sa skutočne čoskoro vyberie navštíviť Maltu, Lampedusu a podobné miesta a uvedomí si, aké je zlé, že Európske spoločenstvo nemá politiku v tejto oblasti, pretože takáto je pravda, pán Barrot, pán Vondra: neexistuje žiadna politika Spoločenstva. Čo je priamym dôsledkom tohto stavu? Že nejakí hlúpi nekompetentní ľudia môžu útočiť v podstate na tragickú realitu, ktorú prežívajú občania, jednotlivci a predovšetkým vlády jednotlivých štátov.

Myslím, že je dôležité uviesť pár čísel. V roku 2007 prišlo do Lampedusy okolo 11 000 migrantov. V roku 2008 ich prišlo trikrát toľko, okolo 31 000. Nie je pravda, že počet žiadateľov o azyl zodpovedal celkovému počtu, predstavoval približne jednu desatinu celku. Dvetisíc migrantov prišlo len za tri dni, od 26. do 28. decembra, čiže na svätého Štefana a dva dni po Vianociach. Za tri dni sa preskúmalo 76 žiadostí. Z týchto 76 žiadostí bolo 36 posúdených kladne, tri boli odložené a zvyšok... Už som skoro na konci, pán predsedajúci. Buďte trpezlivý po tvrdeniach, čo tu padli. Pani Frassoniová potom odpovie, keď si to budete želať, keď sa vám to bude zdať správne a za každých okolností, to nie je problém.

Teraz sa rátajú len skutočné fakty: Lampedusa a Malta a ďalšie miesta nesú hrozné bremeno. Obyvateľov nehnevá talianska vláda. Hnevá ich to, že túto situáciu už nemôžu vydržať. Namiesto obviňovania zákonných orgánov, ktoré robia, čo môžu, by sa tento Parlament mal radšej pokúsiť dotlačiť Európsku úniu, aby si plnila svoje povinnosti.

Martine Roure (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, už od roku 2005 sa nás veľmi dotýka katastrofická situácia migrantov zdržiavajúcich sa na ostrove Lampedusa, ktorých počet značne prevyšuje skutočnú ubytovaciu kapacitu.

Situácia na tomto malom ostrove je ťažká, len v roku 2008 musel riešiť prílev takmer 31 700 migrantov. Tieto hromadné vlny sa v posledných rokoch dostali pod kontrolu, keďže migranti sa posielajú do iných centier na talianskej pevnine.

Tieto presuny sa prerušili po rozhodnutí ministra vnútra a priniesli vážne zhoršenie situácie. Projekt Presidium, ktorý spoločne riadi ministerstvo vnútra, vysoký komisár pre utečencov a taliansky Červený kríž a spolufinancuje Únia, je však príkladom dobrého riadenia príjmu migrantov. Rozhodnutie ukončiť presuny do Talianska vytvára reálny problém prístupu k azylovému konaniu.

Čo sa týka Mayotte, od roku 2007 vieme, že bežná kapacita centra Pamandzi je prekročená. Je známe, že tam bolo ubytovaných 204 ľudí, vo všeobecnosti neplnoletých, pričom maximálna kapacita je 60 ľudí.

Súčasné podmienky sú katastrofické: muži spia na podlahe, nedostávajú žiadnu posteľnú bielizeň ani toaletné potreby, muži, ženy a deti musia používať rovnaké sociálne zariadenia. Podmienky zadržania sú degradujúce a urážajú ľudskú dôstojnosť.

Na týchto územiach skutočne cítiť silnejšie migračné tlaky, ale dôstojnosť každej osoby musí byť zachovaná a každý prípad musí byť vyšetrený v súlade so zákonom. Už bolo povedané, že nevyhnutne potrebujeme skutočnú európsku azylovú a imigračnú politiku a solidaritu na úrovni Únie.

Túto požiadavku vznášame v Európskom parlamente už niekoľko rokov, a preto znova apelujeme na Radu.

Roberta Angelilli (UEN). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pán komisár, ste veľmi citlivý človek, a preto vás pozývam – a tým sa pripájam k ďalším poslancom – na návštevu Lampedusy a prosím vás, aby ste tam išli bez predchádzajúceho ohlásenia, aby ste na vlastnej koži zistili, aké ťažké je dostať takúto núdzovú situáciu pod kontrolu.

Toto je situácia ostrova, ktorý má len pár štvorcových kilometrov a kde už veľa rokov neprestajne pristávajú tisíce a tisíce ľudí. Lavicové aj pravicové vlády počas tohto obdobia prichádzajú a odchádzajú. Niektorí z týchto ľudí cestu neprežijú kvôli neľudským podmienkam, ktorým ich vystavujú bezohľadní obchodníci s ľuďmi. Čo teda treba urobiť: ignorovať predpisy? Aby bolo možné pristúpiť k novej repatriácii alebo skontrolovať, či majú status politického utečenca alebo im treba udeliť politický azyl, musí sa zistiť totožnosť týchto ľudí, a to si samozrejme vyžaduje istý čas. Tak dosť bolo demagógie! Taliansko platí formou obrovskej zodpovednosti, ktorá je v nepomere k finančnej aj legislatívnej podpore zo strany Európskej únie.

Nils Lundgren (IND/DEM). – (SV) V tomto svete sa, žiaľ, žiadna krajina nemôže otvoriť neobmedzenému prisťahovalectvu. Rozdiely medzi jednotlivými krajinami sú priveľké, a preto máme problémy, o ktorých teraz hovoríme. Prisťahovalci sa zvyčajne prezentujú ako žiadatelia o azyl. Keď sa tak stane, musíme sa riadiť zákonom. S týmito ľuďmi musíme zaobchádzať ako so slobodnými občanmi a s úctou. V priebehu skúmania, či sú žiadatelia o azyl, alebo nie, musíme chrániť ich ľudské práva. To, o čom tu teraz hovoríme, sa mi zdá veľmi zvláštne.

Prečo by tí, ktorí prídu na ostrov Lampedusa, mali byť nútení zostať tam navždy? Ako povedala predchádzajúca rečníčka, ak sa ľudia nahnú do nejakého mestečka v južnom Švédsku, neočakávame, že tam zostanú. Pri čakaní na právne preskúmanie ich prípadu sa prirodzene rozmiestnia po celej krajine. To isté treba urobiť aj v Taliansku.

Maddalena Calia (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, boj proti nezákonnému prisťahovalectvu je vzhľadom na jeho rozsah a dôsledky problémom, ktorý sa musí riešiť na úrovni Spoločenstva, keďže jedine Európska únia má politický vplyv potrebný na nájdenie účinných riešení a kontrolu tohto javu. Požadované výsledky nemôže dosiahnuť žiadny štát konajúci samostatne.

Talianska vláda počas čakania, kým Európa začne realizovať svoje stratégie, presadzuje prácu na Európskom pakte o prisťahovalectve a azyle, ktorý v októbri 2008 prijala Európska rada, ako aj na smernici o návrate z decembra 2008. Ide o dôležitú prácu na domácej aj medzinárodnej úrovni.

Na domácej úrovni sa návrh ministra vnútra Maroniho na vytvorenie centra pre zistenie totožnosti a vyhostenie na tomto ostrove s cieľom uplatňovať v konkrétnych prípadoch politiku priamej repatriácie stretol s veľkou kritikou – podľa mňa nespravodlivou. Táto alternatíva neohrozuje základné práva nezákonných prisťahovalcov, utečencov ani žiadateľov o azyl, ako tvrdia niektoré strany. Na dôkaz odcitujem len pár čísel o Lampeduse, ktoré už boli predstavené: v januári 2009 bolo preskúmaných 76 žiadostí, 36 z nich bolo vyhovené, tri boli odložené a 37 zamietnutých. Napriek tomu všetci žiadatelia o azyl boli prepravení z ostrova do centier v Trapani, Bari a Crotone. Čiže tí, ktorí splnili podmienky, boli prijatí.

Na medzinárodnej úrovni dnes taliansky parlament ratifikuje zmluvu s Líbyou, ktorej článok 19 výslovne stanovuje, že je potrebné vytvoriť účinnejší systém kontrol na pozemných hraniciach Líbye, aby nedochádzalo k nezákonnému prisťahovalectvu. Ministri Maroni a Frattini sa navyše minulý týždeň zišli s tuniskými

orgánmi v snahe o uzavretie zmluvy o readmisii s touto krajinou, čo je nevyhnutná podmienka trvalo udržateľnej repatriácie. Tu v tomto Parlamente treba prijať koncepciu, ako povedal aj pán podpredseda Barrot, že k nezákonnému prisťahovalectvu treba prijať absolútne pevný postoj, ale zároveň vítať a podporovať tých, ktorí sa integrujú a prispievajú k spoločenskému a hospodárskemu rozvoju našich krajín.

Wolfgang Kreissl-Dörfler, (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán Barrot, vítam skutočnosť, že chcete navštíviť Lampedusu, ale odporúčam, aby ste sa tam vybrali už čoskoro a bez predchádzajúceho upozornenia, inak zistíte, že to, čo vám ukazujú, je čistý podvod. Pri našej návšteve bol tábor vyčistený a zadržaných nahradili bábkami. Mali by ste ísť rýchlo, kým pán Berlusconi a pán Maroni nezmenia Lampedusu na nový európsky Alcatraz a nebudú tam ďalej držať občanov v zajatí.

My v Európskej únii musíme samozrejme prejavovať solidaritu. Musíme určiť kvóty pre utečencov rozložené medzi jednotlivé členské štáty a zahŕňajúce aj utečencov, ktorí prejdú cez „zelenú hranicu“. Tí predstavujú pomerne značný počet.

To, čo sa tu deje – a navštívili sme veľa táborov – je znepokojujúce a maximálne neľudské. Pán Berlusconi hovorí, že môžu ísť na pivo, vždy keď sa im zachce. To len svedčí o inteligencii tohto človeka, inak povedané o jej nedostatku. Toto chcem povedať veľmi jednoznačne.

Práve ľudia ako pán Maroni, ktorí hovoria, že musíme byť tvrdí a v plnej sile uplatňovať zákon, potom v nedeľu kľáčia na vatikánskych schodoch a vyhlasujú sa za dobrých katolíkov. Tento dvojtvárny prístup už nie je akceptovateľný. Musíme podporovať ostatné členské štáty, ako napríklad Maltu, Grécko a Taliansko, ale nie týchto pokrytcov. Nemali by sme im pomáhať.

Mario Borghesio (UEN). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Európa sa musí rozhodnúť: chce regulované prisťahovalectvo alebo inváziu a protiprávne zneužívanie nezákonných prisťahovalcov? Talianska vláda sa rozhodla správne: zadržať nezákonných prisťahovalcov v Lampeduse a zároveň opätovne prerokovať zmluvy o repatriácii s krajinami, z ktorých prichádzajú.

To si však vyžaduje primerané prostriedky a Európa nemôže len diskutovať, len kritizovať, len pozeráť sa na problém cez ďalekohľad. Európa musí určite prísť do Lampedusy a pomôcť našej krajine a iným, ktoré pri tomto probléme zastávajú Maronihu líniu. Dnes sa z Lampedusy vracia 120 nezákonných prisťahovalcov nazad do Tuniska. Toto predchádzajúce vlády nerobili, lebo takíto prisťahovalci sa museli vziať späť – a to vylámalo zuby vykorisťujúcim mafiánom, ktorí iniciovali tieto cesty a potom ich zneužili na nezákonné obchodovanie.

Taký odborník na mafiu ako pán Fava by to mohol pochopiť, nie je to ťažké, aj on by to mal chápať. Maronihu líniu schvaľuje Malta, Grécko a Cyprus aj všetci, čo žijú pri južnej hranici nášho štátu. Všetci žiadatelia o azyl a všetci neplnoletí už boli presunutí do príslušných centier. Nie je pravda, čo sa povedalo. Ak by pani Roureová zajtra ráno chcela ísť do Lampedusy, nenašla by ani jedného neplnoletého a ak by si prečítala talianske noviny, zistila by, že práve pán Maroni odhalil obchodovanie s orgánmi: deti zvykli z Lampedusy miznúť práve vtedy, keď sme u nás mali ľavicovú vládu. Toto odhalil pán Maroni. Nuž, moje poslanstvo je jasné: ľudia musia prichádzať do Európy jedine legálne, nie na mafiánskych člnoch a s pomocou zločinných obchodníkov.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, ohľaduplnému zaobchádzaniu s utečencami musíme dať prioritu. V Európe všetci poznáme koncepciu povinnej školskej dochádzky. Mali by sme začať tým, že ľuďom, ktorí tu pristanú, umožníme riadne vzdelanie. Naliehavo potrebujú výučbu jazyka a odbornú prípravu, ako aj možnosť spoznať európsku kultúru, aby čas strávený v týchto zadržiavacích táboroch nebol premrhávaným časom, ale aby sme ich naučili, ako si môžu pomôcť sami. To by malo byť naším hlavným cieľom.

Možno by sme mohli zahrnúť do rozpočtu prípravné opatrenie, ktoré by nám umožnilo ponúknuť týmto ľuďom možnosti vzdelania. Zúfalí sa dostali do Európy a mali by sme im poskytnúť základný rámec, ktorý by im umožnil uspieť vo svojej domovskej krajine a zohrávať aktívnu úlohu pri presadzovaní demokracie a slobody.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT). Potešilo ma, keď pán komisár Barrot povedal, že dokonca plánuje navštíviť Maltu, a uisťujem pána komisára, že v centrách na Malte nebude mať problémy nájsť prisťahovalcov, a to z jednoduchého dôvodu, že Malta nemôže týchto prisťahovalcov jednoducho zobrať a presunúť na iné miesto. Čiastočne aj preto je situácia v mojej krajine taká zložitá. Pán predsedajúci, minulú nedeľu na našich brehoch pristál čln, ktorý viezol 260 prisťahovalcov. Aby to pre pána komisára bolo pochopiteľnejšie, to je, ako keby do Francúzska alebo Talianska prišlo v jeden deň 39 000 prisťahovalcov. A jednoznačnejšie

vyjadrenie pre pána Vondru, to je, ako keby do Českej republiky prišlo v jeden deň 7 000 prisťahovalcov. Tých 2 000 ľudí, čo cez Vianoce prišli do Lampedusy, je nič v porovnaní s týmto! V takom citlivom prípade ako tento teda nepotrebujeme kritiku štátnych orgánov, ale solidaritu s cieľom zastaviť tento prílev a zmierniť bremeno. Ďakujem.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som vám pripomenul, čo Lampedusania teraz protestujú a nedávno takmer všetci pochodovali ulicami ostrova, lebo nechcú centrum dočasného pobytu ani centrum pre zistenie totožnosti a vyhostenie, ktoré bolo najnovším nápadom. Toto centrum by sa malo vybudovať na ostrove, ktorý je – pripomeňme si – dlhý jedenásť kilometrov a široký tri kilometre: smiešny fliačik zeme v porovnaní s tisíckami prisťahovalcov, ktorí tam v nasledujúcich mesiacoch prídu.

Nedávno som bol na ostrove, keď došlo k náhlemu a neočakávanému úteku 1 000 prisťahovalcov z centra dočasného pobytu, a pozoroval som zdesenie a strach tamojších ľudí, ktorí už nechcú zažiť také veci. Tento ostrov žil z rybolovu a cestovného ruchu a teraz je svedkom toho, ako jeho hospodárstvo ničí slepá prisťahovalecká politika.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, veľmi pozorne som počúval túto rozpravu a zostal som tu od začiatku až do konca na rozdiel od mnohých hovorcov skupín.

Všimol som si jednu vec, a to, že viac než polovica rozpravy sa venovala vnútornej politike Talianska. Ide o oprávnenú vec, ale navrhujem, aby takáto debata prebiehala predovšetkým v Ríme a nie tu v Európskom parlamente. Tu diskutujeme o európskej záležitosti a do rozpravy by sme mali pridať jeden dodatočný bod. Takmer v žiadnom prejave sa nepoukázalo na skutočnosť, že táto problematika sa týka nielen utečencov, žiadateľov o azyl a ekonomických migrantov prichádzajúcich do Európy, ale vo veľkej miere aj definitívneho zničenia organizovaného zločinu.

Nik z tých, čo prišli do Lampedusy alebo na Maltu, si čln nevybavil sám. Prišli, lebo ich zlákali skupiny organizovaného zločinu a zaplatili obrovské peniaze.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, rád by som vám poďakoval za veľmi konštruktívnu a užitočnú rozpravu. Sú isté veci, ktoré môže Rada urobiť, a sú veci, ktoré Rada nie je povinná robiť alebo ktoré nepatria do jej pôsobnosti.

Začnime negatívami – obmedzeniami. Ako už bolo povedané, nie je úlohou Rady sledovať uplatňovanie práva Spoločenstva v členských štátoch, to prináleží Komisii a môj kolega komisár Barrot o tom hovoril. S Komisiou zaiste úzko spolupracujeme pri mnohých záležitostiach.

Do pôsobnosti Rady nepatrí ani uplatňovanie vnútroštátnych ustanovení členských štátov. Počas tejto rozpravy sa veľa hovorilo o najpostihnutejších krajinách: Taliansku a Francúzsku. Na druhej strane určite máme vôľu a nástroje konať a Rada je ochotná v budúcnosti konať. Myslím, že všetci súhlasíme – pozorne som vás počúval, lebo ste hovorili o ďalších potrebách zlepšenia opatrení EÚ v oblasti prisťahovaleckej a azylovej politiky – že minulý rok sa toho spravilo veľa, a myslím, že všetci sme vďační francúzskemu predsedníctvu za iniciatívu na presadenie Európskeho paktu o prisťahovalectve a azyle, ktorý konkrétne spomína isté nástroje solidarity. Teraz prišiel čas na jeho postupnú realizáciu. Parlament bude mať zaiste možnosť pracovať na tom spoločne s Radou a Komisiou. Môžem vám sľúbiť, že naše predsedníctvo, ako aj nadchádzajúce predsedníctvo, pretože táto otázka sa nevyrieši za pár týždňov, sa bude usilovne venovať tejto problematike.

Ide o strategické otázky. Sú tu aj otázky, ktoré si vyžadovali okamžité reakcie, ako napríklad zníženie rizika humanitárnej krízy a negatívnych dosahov. Pochádzam z Českej republiky, ktorá nie je pod drobnohľadom médií, ale aj my máme svoju skúsenosť: po rozdelení Československa v roku 1992 došlo k obrovskému prílevu státisícov Rómov zo Slovenska na české územie. Azda to nebolo ako situácia na Malte, kde je situácia mimoriadne ťažká, ako som pochopil, ale myslím, že každý v EÚ s tým má nejakú skúsenosť a bezpochyby tu existuje potreba vzájomnej spolupráce.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, ako pán podpredseda vlády Vondra povedal, Komisia musí zabezpečiť, aby sa predpisy uplatňovali. Spolupracovať však musia aj členské štáty, pán Vondra, a myslím si, že s pomocou paktu o prisťahovalectve a azyle môžeme spolu vykonať dobrú prácu.

Počas rozpravy som zaregistroval, že poslanci sú netrpezliví, ale musím konštatovať, že implementácia paktu je na začiatku, a ako som práve povedal, právny rámec sa začína rysovať a môžeme ho využiť ako podporu.

Teraz ho musíme využiť najmä pri vytváraní politiky Spoločenstva týkajúcej sa azylu a politiky Spoločenstva v oblasti prisťahovalectva.

Európa potrebuje ukázať väčšiu solidaritu. Vypočul som si pána Busutilla a je pravda, že členské štáty, ktoré čelia náporu prisťahovalcov a žiadateľov o azyl, ako napríklad Malta, sa nachádzajú vo veľmi ťažkej situácii. Európa sa musí rozhodnúť, akú solidaritu potrebujeme. To je absolútne nevyhnutné.

Chcel by som tiež poznamenať, že sa snažíme čo najviac pomáhať aj prostredníctvom Európskeho fondu pre utečencov. Chcem však povedať pani Frassoniovej, že sa zrejme stala chyba, pretože Európsky fond pre návrat sa v žiadnom prípade nemôže využiť pri registrácii Rómov. To nie je možné. To nie je cieľom tohto fondu. V každom prípade, pri návšteve Lampedusy a Malty budem mať možnosť vidieť, ako sa využíva finančná pomoc, ktorú poskytujeme členským štátom.

Chcel by som preto zdôrazniť, že teraz budeme situáciu veľmi pozorne sledovať. Máme napokon spoľahlivý právny rámec, ktorý nám poskytne oveľa väčšie právomoci, pokiaľ ide o podmienky prijímania. Som presvedčený, že jednotnejšia Európa umožní zlepšiť situáciu prisťahovalcov, najmä tých žiadateľov o azyl, ktorí si zaslúžia našu plnú pozornosť.

Chcel by som ešte reagovať na to, čo povedala pani Sudreová, keďže nám veľmi dobre priblížila mimoriadne znepokojivú situáciu na ostrove Mayotte. To, čo povedala, je pravda. Francúzske úrady nás informovali, že v roku 2010 bude otvorené nové centrum pre 140 osôb. Tie isté úrady v súčasnosti okrem toho rokujú s komorskými úradmi o uzatvorení dohody o pohybe a migrácii, keďže sa musí trvalo znížiť migračný tlak na tomto ostrove.

Všeobecne povedané, potrebujeme vybudovať politiku partnerstva s krajinami pôvodu. Pán Vondra, toto je podmienka, ktorú musíme splniť, ak chceme znížiť veľký migračný tlak na niektoré členské štáty, ktorým to spôsobuje problémy. Myslím si však, že ak sa Európa zjednotí, nájdeme odpoveď na potreby intenzívnejšieho riadenia migračných tokov. To určite prinesie výhody mužom a ženám, na ktorých by sme nikdy nemali zabúdať a ktorí sa nachádzajú vo veľmi ťažkej situácii.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

PRESEDA: PANI WALLIS

podpredsedníčka

13. Hodina otázok (Komisia)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je hodina otázok (B6-0006/2009).

Nasledujúce otázky sú určené Komisii.

Prvá časť

Otázka č. 33, ktorú predkladá **Armando França** (H-1067/08).

Vec: Postupy zadávania verejných zákaziek na práce, dodávku a služby v oblasti obrany a bezpečnosti

Európske trhy so zbraňami sú rozdrobené a v dôsledku toho od deväťdesiatych rokov minulého storočia zaznamenávajú nepriaznivý hospodársky vývoj. Za posledných 20 rokov sa náklady na obranu v Európe znížili o polovicu a predaj, zamestnanosť a investície do vývoja a technológií poklesli. Aj veľké členské štáty však ťažko nesú finančné bremeno v dôsledku nákladov na vývoj nových zbrojných systémov. Reorganizácia ozbrojených síl od skončenia studenej vojny viedla k výraznému zníženiu zásob konvenčných obranných zariadení, ale priniesla aj nové požiadavky v oblasti kvality.

Nemyslí si Komisia, že krajiny, ktoré sú v prvom rade kupujúcimi, ako napríklad Portugalsko, sú v nevýhode, keďže posledný návrh neustanovuje systém kompenzácií, pomocou ktorých by si členské štáty mohli zabezpečiť priemyselnú návratnosť civilného alebo vojenského charakteru pri nákupe obranných zariadení? Umožní Komisia vytvoriť systém kompenzácií?

Charlie McCreevy, člen Komisie. – Pred mesiacom Parlament prijal uznesenie o návrhu smernice o verejnom obstarávaní obranných a bezpečnostných zariadení. To znamená, že návrh úspešne prešiel prvým čítaním a v krátkom čase bude prijatý Radou.

Nová smernica je hlavným krokom k vytvoreniu spoločného európskeho trhu v oblasti obrany. Zavedie spravodlivé a transparentné pravidlá verejného obstarávania v celej únii. Tým sa zvýši otvorenosť trhov v oblasti obrany medzi členskými štátmi, čo prinesie výhody všetkým: európske priemyselné odvetvia budú mať k dispozícii oveľa väčší domáci trh a budú viac konkurencieschopné, naše ozbrojené sily budú účinnejšie využívať finančné prostriedky, čo pomôže zlepšiť systém obrany v Európe a v neposlednom rade budú mať daňoví poplatníci prospech z efektívnejšieho využívania verejných výdavkov.

Jednou z kontroverzných tém počas rozpravy o smernici bola otázka „kompenzácií“, t. j. hospodárskeho vyrovnania za nákup obranných zariadení od zahraničných dodávateľov. Niektoré členské štáty navrhovali, aby súčasťou smernice bol systém kompenzácií, ktorý im umožní zabezpečiť priemyselnú návratnosť investícií do obranných zariadení.

Cieľom kompenzácií je podporovať priemysel členského štátu, ktorý nakupuje obranné zariadenia v zahraničí. Kompenzácie ako také môžu viesť k deformácii vnútorného trhu a priniesť diskrimináciu firiem z iných členských štátov na základe národnosti dodávateľa. Zmluva o ES zakazuje diskrimináciu na základe národnosti a smernica ako sekundárny právny predpis sa musí riadiť Zmluvou.

Právna služba Rady potvrdila vo svojom stanovisku z 28. októbra 2008, že, citujem: „reštriktívne opatrenia vo verejnom obstarávaní vytvorené na podporu domáceho priemyslu nie sú v súlade so všeobecnými zásadami Zmluvy o ES“. Na základe toho sa súhlas s kompenzáciami na obstarávanie v oblasti obrany môže dať iba v prípade, že ide o ochranu základných bezpečnostných záujmov, alebo v prípade, že ich opodstatnenosť vychádza z prvoradej požiadavky všeobecného záujmu. Hospodárske záujmy, naopak, nie sú postačujúce. Prevažná väčšina členských štátov a Parlament s týmto hodnotením súhlasili.

Takže skutočnosť, že smernica neumožňuje zaviesť kompenzácie zamerané na podporu národných odvetví priemyslu, nie je len právnou povinnosťou, ale aj politickým konsenzom. Preto ani Komisia vo svojom návrhu, ani ďalšie legislatívne orgány, konkrétne Rada a Európsky parlament, nezaradili osobitné pravidlá týkajúce sa kompenzácií do textu smernice o obstarávaní obranných zariadení.

Smernica o obstarávaní obranných zariadení však ponúka možnosť alternatívnych riešení. Členské štáty, ktoré sú v prvom rade kupujúcimi obranných zariadení, si zvyčajne chcú uplatniť možnosť kompenzácií buď zabezpečením potrieb dodávok, alebo potrebou otvoriť trh v oblasti obrany pre svoje malé a stredné podniky. Smernica o obstarávaní obranných zariadení tieto obavy rozptýli. Na jednej strane umožní verejným obstarávateľom požadovať od uchádzačov osobitné záväzky na uspokojenie požiadaviek na zabezpečenie dodávok. Na druhej strane smernica obsahuje ustanovenia o subdodávateľských zmluvách, ktoré umožnia žiadať od uchádzačov, aby otvorili svoje zásobovacie reťazce konkurencii v celej EÚ a umožnili prístup malým a stredným podnikom, keďže uvedená skutočnosť prispeje k zosúladieniu legitímnych bezpečnostných a hospodárskych záujmov členských štátov, ktoré sú kupujúcimi a vyhneme sa potrebe kompenzácií.

Armando França (PSE). – (PT) Som vďačný pánovi komisárovi za vyčerpávajúcu odpoveď, ktorú som práve dostal. Chcel by som však vyjadriť obavu, ktorá sa spája so súčasnou krízovou situáciou, v ktorej sa, ako všetci vieme, momentálne nachádzame, a so skutočnosťou, že tu máme rok volieb, čo môže vo veľkej miere prispieť k určitému ochladeniu záujmov a strate entuziazmu v tejto oblasti.

Napriek tomu, pán komisár, je mojou povinnosťou povedať, že nesmieme zabúdať na zásadnú vec a touto zásadnou vecou je z nášho hľadiska skutočnosť, aby sme zabránili tomu, aby sa nakupujúce krajiny, ako je Portugalsko a iné, dostali do prípadnej nevýhodnej pozície.

Charlie McCreevy, člen Komisie. – V každom prípade si uvedomujem politické dôsledky a uvedomujem si aj skutočnosť, že sa nachádzame v roku volieb. Ako pán poslanec určite vie, v tejto konkrétnej smernici, ktorá prešla systémom, sa uvedené skutočnosti berú do úvahy a chceli sme dosiahnuť konsenzus medzi členskými štátmi a Európskym parlamentom, aby sa nešlo týmto smerom.

Prebehli zložité rokovania v rôznych pracovných skupinách, ale konsenzus z dôvodov, ktoré som uviedol vo svojej písomnej odpovedi, sa nemal uberať tým smerom, ako navrhol pán poslanec. Z dôvodov, ktoré som už naznačil, by som výsledky, ktoré sme dosiahli kompromisom, bral veľmi pozitívne a sú v najlepšom záujme hospodárstiev všetkých krajín v Európe.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Rada by som využila možnosť nadviazať na prvú časť otázky a chcela by som otvoriť problematiku verejných zákaziek všeobecne a problematiku užších súťaží, ktoré podľa mnohých predstavujú alebo spôsobujú nevhodné využívanie finančných prostriedkov. Možno by sa Komisia mohla niekedy – hoci nie teraz – touto problematikou zaoberať, najmä v tomto čase, keď mnohé

členské štáty čelia nepriaznivej hospodárskej situácii, a mohla by znovu otvoriť problematiku zmlúv a verejného obstarávania najmä užších.

Charlie McCreevy, člen Komisie. – Ako pani McGuinnessová vie, počas zasadnutia Európskej rady v decembri minulý rok európske hlavy štátov vyjadrili súhlas s tým, aby sa na verejné súťaže v rokoch 2009 a 2010 vzťahovalo kratšie obdobie. Je to dokonca v súlade s flexibilitou, ktorú umožňujú súčasné smernice, pretože v období zložitej hospodárskej situácie, v ktorej sa v súčasnosti nachádzajú všetky hospodárstva Európy, hlavy štátov usúdili, že toto je vhodný spôsob, ktorým môžeme ísť a súčasné smernice ho umožňujú.

Viem o problémoch, ktoré pani poslankyňa nastolila v súvislosti s užšími súťažami, ale smernice o verejnom obstarávaní pravidelne skúmate a chcem vás ubezpečiť, že pripomienky pani McGuinnessovej zapracujeme do systému.

Predsedajúca. Otázka č. 34, ktorú predkladá **David Martin** (H-0013/09)

Vec: Obchodné vzťahy medzi EÚ a Izraelom

V súvislosti s prebiehajúcou vojenskou akciou v Gaze, nadmerným a neprimeraným používaním sily zo strany Izraela a v súvislosti s tisíckami obetí z radov civilistov a vraždením nevinných palestínskych občanov sa chcem opýtať, akým spôsobom plánuje Komisia prehodnotiť obchodné vzťahy s Izraelom.

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Komisia jednoznačne odsúdila násilie páchané v Gaze. Táto kríza znovu dokázala, že izraelsko-palestínsky konflikt nemá vojenské riešenie. Trvalým riešením môžu byť iba rokovania a plné záväzky strán.

Komisia víta nedávne zastavenie vojenských akcií v Gaze. Je nevyhnutné, aby sa všetky strany pričínili o to, aby sa súčasné prímierie zmenilo na trvalý mier, a to plnením rezolúcie č. 1860 Bezpečnostnej rady OSN. Mnohé problémy treba riešiť okamžite, najmä opätovné otvorenie všetkých hraničných priechodov oboma smermi, trvalé zastavenie raketových útokov voči Izraelu a využitie účinných prostriedkov, ktoré zabránia pašovaniu zbraní do Gazy.

Teraz, keď sa zdá, že vojenské akcie boli zastavené, bude dôležité obnoviť rozhovory zamerané na čo najrýchlejšie dosiahnutie celkového mieru. EÚ požiadala svojich partnerov o pomoc pri presadzovaní mierového procesu. Hlavnou prioritou Komisie je zmierniť utrpenie ľudí v Gaze. Obchodné vzťahy medzi EÚ a Izraelom budú pokračovať. Izolácia, sankcie alebo iné formy bojkotu by nepriaznivo ovplyvnili rozhovory a rokovania zamerané na dosiahnutie trvalého riešenia konfliktu. Pri snahe zamerať sa na izraelské záujmy by sa okrem toho mohli poškodiť vzťahy s okupovaným palestínskym územím, ktoré je hospodársky závislé na Izraeli, ako hlavnej oblasti vývozu a zamestnanosti pracovnej sily.

David Martin (PSE). – Chcel by som poďakovať pánovi komisárovi za odpoveď a vítam skutočnosť, že Komisia opakovane odsúdila izraelskú vojenskú akciu. Avšak, pán komisár, všetky naše obchodné dohody obsahujú doložku o dodržiavaní ľudských práv. Mnoho mojich voličov a ani ja sám neviem pochopiť skutočnosť, že keď krajina prizná používanie neprimeranej vojenskej akcie voči civilnému obyvateľstvu – úmyselne útočí na školy, úmyselne cieľ na budovy mierových a neutrálnych medzinárodných organizácií – stále nie sme presvedčení o tom, že porušila doložky o dodržiavaní ľudských práv. Čo budeme považovať za porušenie ľudských práv, ak nie toto?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Musím povedať, že celá naša politika v tomto konkrétnom období izraelsko-palestínskeho konfliktu spočíva v tom, že Komisia sa teraz zameriava na humanitárnu a ďalšiu pomoc ľuďom v Gaze a všetky ďalšie otázky sa budú riešiť neskôr. Naša obchodná politika sa nezmení a ďalší vývoj bude závisieť od okolností.

Samozrejme viem, že môžete dostať podrobné informácie o vyšetrovaní, ktoré sa začalo v otázke možného porušovania ľudských práv a páchania zločinov počas trvania konfliktu. Komisia vyšetrovanie pozorne sleduje. Po ukončení vyšetrovania Komisia zváži okolnosti, bude sa zaoberať vývojom a prijme ďalšie rozhodnutia.

Predsedajúca. – Mnohí poslanci požiadali o ďalšie doplňujúce otázky k predmetnej otázke. V rámci rokovacieho poriadku môžem prijať iba dve z nich, pričom budem brať do úvahy poradie otázky a dodržanie politickej rovnováhy. Z uvedených dôvodov prijímam doplňujúce otázky pána Allistera a pána Racka.

Jim Allister (NI). – Vážený pán komisár, vítam prísľub toho, že obchodné vzťahy budú pokračovať, a chcel by som vás povzbudiť k tomu, aby ste sa nedali zastrašiť množstvom protiizraelskej propagandy, a chcem

požiadať Komisiu, aby nezabudla, že Izrael je iba jednou z mála demokracií v tejto oblasti. Je dôležité, aby sme ju neizolovali a nezastrašovali. To by vôbec nepodporilo mierové úsilie. Tento krok by nebol v súlade s princípmi tolerance, ktoré EÚ preukázala vo vzťahu k mnohým veľmi despotickým režimom na celom svete.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Víтам skutočnosť, že Európska únia si plní humanitárne záväzky a pomáha trpiacim v pásme Gazy. Víтам aj fakt, že sme odsúdili zrejme neprimeranú reakciu zo strany Izraela a správne sme ukázali, že toto nie je spôsob, ako zabezpečiť mier, pretože týmto spôsobom je mier naopak ohrozený. Mali by sme však venovať čas aj tomu, aby sme v mene Európskej únie vysvetlili, že ľudia v pásme Gazy páchali nelegálne násilné činy, ktoré majú priamy katastrofálny vplyv na obyvateľov Izraela. Bol by som rád, keby Európska únia v tomto ohľade dala objektívnu odpoveď.

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Môžem vás ubezpečiť, že Komisia sa vždy snaží byť objektívna. Pokiaľ ide o mojich kolegov, komisár Michel a komisárka Ferrerová-Waldnerová tiež odsúdili útoky na Izrael a odsúdili obidve strany za to, že použili zbrane a násilie. Snažíme sa byť objektívni a brať do úvahy všetky aspekty tohto veľmi zložitého konfliktu.

Predsedajúca. Otázka č. 35, ktorú predkladá **Bogusław Sonik** (H-0029/09)

Vec: Program pre bezpečný internet

Rozhodnutím č. 1351/2008/ES⁽²⁾ Európskeho parlamentu a Rady zo 16. decembra 2008 sa zaviedol viacročný program Spoločenstva na ochranu detí pri používaní internetu a iných komunikačných technológií. V súlade s týmto rozhodnutím má Komisia vypracovať ročné pracovné programy ako súčasť programu „bezpečnejší internet“, ktorý je určený na podporu bezpečnejšieho využívania internetu a nových komunikačných technológií. Keďže neobmedzený prístup ku všetkým komunikačným technológiám a údajom prináša so sebou určité hrozby, osobitnú pozornosť musíme venovať najmä deťom a mladým ľuďom. Program, ktorý bude prebiehať od 1. januára 2009 do 31. decembra 2013, má rozpočet 55 miliónov EUR.

Poskytne Komisia presnejšie a podrobnejšie informácie o akčnom pláne a o nákladoch na realizáciu programu „bezpečnejší internet“ pre nasledujúce roky? Kto sa môže na tomto programe zúčastniť? Akým spôsobom a na aké činnosti budú určené prostriedky z programu „bezpečnejší internet“?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Program „bezpečnejší internet“, predchodca programu, ktorý teraz spúšťame, bol veľmi úspešný. Komisia je presvedčená, že ďalší program bude mať rovnaký úspech.

Program „bezpečnejší internet“ je unikátnou celoeurópskou iniciatívou, ktorou EÚ pomáha v boji proti nelegálnemu obsahu a škodlivému prostrediu na internete a zvyšuje informovanosť o bezpečnosti detí na internete medzi európskou verejnosťou. Koordinovaným spôsobom pomáha opatreniam a iniciatívam na vnútroštátnej úrovni.

Ako vážený pán poslanec zdôraznil, nový program „bezpečnejší internet“, ktorý bude prebiehať päť rokov, od roku 2009 do roku 2013, má celkový rozpočet 55 miliónov EUR a bude sa realizovať formou ročných pracovných programov. Pracovný program na rok 2009 je v súčasnosti predmetom interných konzultácií v Komisii. Komisia následne požiada o kladné stanovisko riadiaceho výboru programu. Potom bude dokument zaslaný do komitologického registra, aby si Európsky parlament mohol uplatniť právo 30-dňovej lehoty na kontrolu, ktorá by sa mala uskutočniť koncom marca a začiatkom apríla. Pracovný program definuje kritériá obsahu a predbežný rozpočet výzvy na predkladanie návrhov, ktoré sa začnú v roku 2009.

Výzva na prekladanie návrhov bude k dispozícii všetkým právnickým osobám založeným v členských štátoch. Výzva bude k dispozícii aj právnickým osobám založeným v štátoch EZVO, ktoré sú členmi dohody o EHP – Nórsko, Island a Lichtenštajnsko. Okrem toho bude výzva k dispozícii právnickým osobám založeným v ďalších krajinách v prípade, že máme podpísanú bilaterálnu dohodu.

Pracovný program na rok 2009 je prvým z piatich programov, preto bude základným kameňom pre všetky činnosti, ktoré sa budú vykonávať počas celej realizácie programu. V zmysle súčasného návrhu je prioritou programu posilniť a chrániť deti zavedením nových krokov a pokračovať v krokoch, ktoré sa začali realizovať v zmysle predchádzajúceho programu „bezpečnejší internet plus“, zamerať sa na aktivity na zvyšovanie informovanosti, zaviesť linky pomoci a horúce linky vo všetkých členských štátoch, posilniť koordináciu

(2) Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 118.

na európskej úrovni a tiež zabezpečiť hospodárne využívanie finančných prostriedkov tým, že sa bude klásť maximálny dôraz na dostupné finančné zdroje, ktoré predstavujú 11 miliónov EUR ročne.

Bogusław Sonik (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, s nadšením vítam túto dôležitú iniciatívu. Chcel by som položiť len jednu otázku. Program sa zmieňuje o návrhu vytvoriť v každej krajine špeciálne kontaktné miesta, ktoré sa budú zaoberať koordináciou programu. Môže nám pán komisár o tom poskytnúť nejaké informácie? O čom presne sa uvažuje?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Bohužiaľ, o kontaktných miestach nemám bližšie informácie, ale všeobecne môžem povedať, že o tejto otázke sa rozhoduje v členských štátoch a rozhodovanie vo veľkej miere závisí od štruktúry vlády a od riadiacich štruktúr.

Mám informácie o tom, kde sa bude nachádzať kontaktné miesto v našej krajine, ale v tejto chvíli nemám prehľad o kontaktných miestach v iných krajinách.

V prípade záujmu je, samozrejme, možné poskytnúť podrobné informácie.

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Riziká, ktoré prináša internet, sa neustále menia a vieme, že internetovú verziu 1.0 už nahradila verzia 2.0. V podstate to znamená, že celá komunikácia je interaktívnejšia. Vyskytli sa prípady, keď webové platformy a určité webové komunity naviedli mladých ľudí na spáchanie samovraždy.

Otázka teraz znie: aký je váš názor, prináša tento vývoj vo všeobecnosti viac dobrého alebo zlého? Bude sa situácia ešte zhoršovať alebo naopak? Ak sa situácia ešte zhorší, aké plány má Komisia v tejto konkrétnej súvislosti so zmenami internetu?

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Ide o to, aby sme 55 miliónov EUR využili čo najlepším spôsobom. Viete si predstaviť, že by sme dali malým a stredným podnikom menšie sumy peňazí, aby vyrobili lepšie programy, že by sa zaviedli programové ratingy pre mladých, ktorí by sa mohli vyjadriť, či ich program zaujal, alebo nie, a rovnako ako vo filmoch uverejňovať vekovú hranicu, ktorá určuje, pre koho je obsah vhodný, a informuje o tom, že program je pre určitú vekovú hranicu nevhodný? Viete si predstaviť, že by sa mohli prideliť prostriedky na výrobu programov, ako je to napríklad v prípade programu Eurostars?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Nebezpečenstvo, ktoré so sebou prináša internet a jeho vývoj, predstavuje zložitú problematiku. Všetci vieme, že internet je vo svete novinkou a za posledných pár rokov sa vyvíjal obrovským tempom. Rovnako prináša so sebou pozitívne i negatívne stránky, ktoré sú pre spoločnosť a vládne štruktúry niečím novým.

Samozrejme, vládne štruktúry vrátane európskych inštitúcií musia primerane posúdiť všetky možné riziká a som presvedčený, že to aj robia. Program „bezpečnejší internet“ je jednou z reakcií na zistené riziká. Ďalším odhaleným rizikom sú počítačové útoky a rôzne pokusy o útok a zablokovanie počítačov prostredníctvom internetu. Keďže internet využívajú aj zločinci, orgány činné v trestnom konaní aktívne pracujú na tom, ako sa vyrovnáť s možnými rizikami.

Myslím si, že jednou z hlavných priorít vlád a tiež európskych inštitúcií je reagovať primeraným spôsobom. „Primerane“ v tomto prípade znamená, že by sme nemali obmedzovať obrovské výhody, ktoré internet ponúka všetkým používateľom.

Hoci sú rôzne aspekty vývoja rizík a možností a s tým spojených primeraných reakcií určite skôr problematikou špecialistov pôsobiacich v tejto oblasti, sú aj v záujme všetkých používateľov internetu. Môžem vás ubezpečiť, že Komisia a jej príslušné orgány situáciu intenzívne sledujú.

Pokiaľ ide o účasť v tomto programe, Komisia zastáva stanovisko, že žiadosť si môže podať mnoho potenciálnych uchádzačov vrátane malých a stredných podnikov a že tento typ služieb vo veľkej miere poskytujú práve tieto podniky. Preto si myslím, že by to bolo vhodné aj pre ne.

Ak som správne pochopil návrh, že treba dať možnosť mladšej generácii, aby sa zúčastnila na tomto programe, neviem vám v tejto chvíli dať konkrétnu odpoveď, ale Komisia je v tejto otázke veľmi otvorená a má záujem, aby sa na práci v tomto programe podieľalo čo najviac účastníkov. Pokiaľ však ide o otázku účasti mladých v tomto programe, neviem vám dnes konkrétne odpovedať.

Druhá časť

Predseda júca. – Otázka č. 36, ktorú predkladá **Ingeborg Gräßle** (H-1043/08)

Vec: Osobitný poradca Richard Boomer a Plateau du Heysel

Richard Boomer, belgický stavebný investor, pracuje od 1. apríla 2006 ako osobitný poradca komisára Kallasa pre oblasť výstavby. Teraz sa mu zmluva predĺžila.

Čo viedlo komisára k tomu, aby mu predĺžil zmluvu? Ktoré rozhodnutia komisára pán Boomer ovplyvnil? Na ktorých interných schôdzach Komisie sa pán Boomer zúčastnil odvtedy, ako sa mu predĺžila zmluva?

Teraz sa zdá, že ďalší belgický podnikateľ v oblasti nehnuteľností vyvíja tlak, aby sa niektoré úrady Komisie budovali v časti Heysel v Bruseli. Vyjadri sa Komisia k tejto otázke? Aký je harmonogram pre prijatie rozhodnutia? Kedy budú vyhlásené výsledky architektonickej súťaže pre Rue de la Loi?

Síim Kallas, podpredsa Komisie. – Túto problematiku poznám veľmi dobre a už viackrát sme sa ňou zaoberali. Musím predovšetkým povedať, že pán Richard Boomer nie je stavebný investor, ako sa uvádza v otázke. Všetky informácie o ňom môžete nájsť na internetovej stránke. Pán Boomer je mojím osobitným poradcom od 1. apríla 2006 a jeho mandát bol obnovený v roku 2008 na obdobie od 1. apríla 2008 do 31. marca 2009.

Do pôsobnosti jeho mandátu osobitného poradcu patria tieto činnosti: je poradcom podpredsedu zodpovedného za správu, kontrolu a predchádzanie vzniku podvodov vo vzťahu k politike v oblasti nehnuteľností, rozvíja vzťahy s príslušnými orgánmi v Bruseli a v Luxemburgu, optimalizuje efektívnosť investícií Komisie.

Musím povedať, že pán Boomer nám poskytol skutočne cenné odborné znalosti, pretože najlepšie pozná situáciu v oblasti nehnuteľností v Bruseli alebo v Belgicku, hoci v Luxemburgu už menej. Poskytol nám cenné rady a musím zdôrazniť, že Komisia má veľmi jasne stanovené aj smerovanie politiky v oblasti nehnuteľností. Stanovenie politiky v oblasti nehnuteľností patrí do kompetencie generálneho riaditeľstva pre personál a administratívu v pôsobnosti podpredsedu pre administratívu. Túto politiku realizuje Úrad pre infraštruktúru a logistiku v Bruseli (pre Brusel) a Úrad pre infraštruktúru a logistiku v Luxemburgu (pre Luxemburg). Pán Boomer ako osobitný poradca, rovnako ako všetci osobitní poradcovia v Komisii, poskytuje poradenstvo v oblasti politiky a dlhodobých perspektív v záležitostiach, ktoré patria do jeho mandátu. Nemá žiadnu úlohu v rozhodovacích procesoch ani v zásadných riadiacich postupoch, ako je napríklad obstarávanie stavieb alebo pozastavenie dlhodobého nájmu.

Pokiaľ ide o tretiu otázku v súvislosti s nemenovaným belgickým stavebným investorom, Komisia nemá žiadne informácie o vyvíjaní nátlaku, ktorý spomínal pán poslanec.

K poslednej a najdôležitejšej otázke by som uviedol nasledujúcu skutočnosť: s radosťou chcem pána poslanca informovať o tom, že Európska komisia vo svojom oznámení o politike v oblasti nehnuteľností z 5. septembra verejne oznámila svoju vôľu zostať symbolicky v centre európskej štvrte a zároveň paralelne rozširovať svoje úrady v ďalších troch sídlach mimo tejto oblasti. Táto politika umožňuje zabezpečiť čo najlepšie využitie verejných prostriedkov a znižuje tlak na vysokú cenovú hladinu v rámci európskej štvrte. V súlade s touto politikou Komisia zverejnila v júni 2008 výzvu na informáciu, ktorá bola adresovaná trhu, aby sme mali lepší prehľad o existujúcich možnostiach v súvislosti s budovaním sídla mimo európskej štvrte od roku 2014. Komisia dostala deväť ponúk, ktoré sa v súčasnosti posudzujú z odborného hľadiska.

Komisia by chcela poslancov znovu ubezpečiť, že výber sídla, ktorý sa má uskutočniť v roku 2009, bude vychádzať z dôkladného preskúmania jednotlivých aspektov všetkých ponúk a bude v súlade s prehľadnými postupmi a v najlepšom záujme Európskej komisie a peňazí daňových poplatníkov. Až do prijatia rozhodnutia sa Komisia nebude vyjadrovať k žiadnej z ponúk, ktoré preskúmala.

K otázke, kedy budú vyhlásené výsledky architektonickej súťaže pre Rue de la Loi, môže Komisia uviesť len toľko, že táto otázka nepatrí do kompetencie Európskej komisie, ale musíte ju položiť regiónu Brusel – hlavné mesto, ktorý túto súťaž v oblasti územného plánovania vyhlásil. V zmysle informácií, ktoré má Európska komisia, konečný výsledok sa očakáva na jar 2009.

Ospravedlňujem sa za zdĺhavú odpoveď, ale v tomto prípade sú dôležité aj podrobnosti.

Ingeborg Gräßle (PPE-DE). – (DE) Vážení pán komisár, je vždy veľkým potešením počúvať vás a riešiť s vami problémy. Vypracovala som graf, ktorý znázorňuje kariéru vášho osobitného poradcu. Chcela by som sa opýtať, akým spôsobom zaručíte, že nedôjde ku konfliktu záujmov. V grafe sa objavuje meno osoby, ktorá sa zúčastňuje vašich nových ponúk. Ide o osobu, ktorá mala s vašim osobitným poradcom dlhodobé obchodné vzťahy. Takže sa pýtam, ako chcete zaručiť, že nedôjde ku konfliktu záujmov.

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Ako som povedal, pán Boomer sa určite pozná s mnohými ľuďmi. Som si úplne istý, že nedôjde ku konfliktu záujmov. Pán Boomer nepodal žiadny návrh v súvislosti s našimi budúcimi politickými rozhodnutiami.

Ubezpečujem vás, že o výsledkoch rozhodnutia sa dozviete. Bolo navrhnutých deväť lokalít, ale neviem presne, kde sa tieto lokality nachádzajú. Čítal som v novinách, že boli predložené určité návrhy. Môžete si to následne overiť a potom budete mať kompletný obraz o tom, z akého dôvodu sa príslušné rozhodnutie prijalo. Do tejto chvíle nič nie je jasné, takže by som veľmi rád videl všetky návrhy.

Môj poradca preveril predmetnú záležitosť zo všetkých hľadísk a som si úplne istý, že neexistuje žiadny konflikt záujmov, a samozrejme som si istý najmä tým, že sa tohto rozhodovacieho procesu nezúčastňuje.

Markus Pieper (PPE-DE). – (DE) Veľmi rád by som sa ešte niečo opýtal. Chápeme, že sa hľadajú nehnuteľnosti mimo európskej štvrte. Myslím si však, že na tento účel využívame európske dane a že aj Európsky parlament by sa mal zapojiť do transparentného procesu.

Moja otázka znie takto: ako ste, pán komisár, sám povedali, deväť uchádzačov už prejavilo záujem o výzvu na informácie a v súčasnosti sa ponuky vyhodnocujú. Na jednom mieste sa začali realizovať konkrétne zmeny užívania, a to v lokalite Heysel. Ako sa informácia, ktorú sme práve dostali, zhoduje s tým, čo sa už evidentne pripravuje v súvislosti s touto lokalitou? Chceli by sme dostať konkrétnejšie informácie najmä o tom, kedy nás budete informovať o celkovom stave a o postupe.

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Budeme vás jasne informovať o celom postupe, je možné ho preveriť. Bude to veľmi jasné a transparentné rozhodnutie. Dôvod návrhu takzvaných „iných lokalít“ mimo európskej štvrte je presne ten, že chceme efektívnejšie využívať finančné prostriedky.

Ak budeme všetky naše služby sústreďovať do Európskej štvrte, stavební investori budú mať veľkú príležitosť žiadať vysoké ceny, čoho sme boli svedkami v mnohých prípadoch. Je preto potrebné, aby sme využili aj iné lokality, najmä z dôvodu zníženia nákladov. To je základná myšlienka.

Niekoľko budov a sídiel mimo Európskej štvrte už máme. Máme budovy v Beaulieu, na Rue de Genève a na niektorých ďalších miestach. A máme záujem hľadať ďalšie. Žiadali sme o predloženie ponúk na miesta s rozlohou 70 000 m² a preveríme všetky možnosti.

Spomínali ste lokalitu Heysel. Čítal som o nej v novinách. O lokalite Heysel neviem nič. Áno, odvtedy mi pár belgických politikov dalo nejaké informácie a spomínali pozitíva i negatíva tejto lokality, ale nikdy sme o nej nehovorili ako o alternatíve, ktorú by sme mali preferovať. Ešte nič nie je rozhodnuté. Proces stále prebieha.

Belgickí a bruselskí politici majú veľký záujem, aby sa táto lokalita nachádzala mimo európskej štvrte, takže o tom budeme rozhodovať. Náš hodnotiaci výbor návrh okamžite preverí a následne ho predloží výboru OIB (Úradu pre infraštruktúru a logistiku v Bruseli) a neskôr Komisii. Bude to transparentný proces. Navrhujem však, aby sme sa držali mimo belgických interných diskusií a záujmov.

Predseda júca. – Otázka č. 37, ktorú predkladá **Liam Aylward** (H-1052/08)

Vec: Falšovanie eurobankoviek a euromincí

Mohla by nám Komisia poskytnúť informácie o súčasnej situácii v súvislosti s falšovaním eurobankoviek a euromincí, ako aj analýzu, ako EÚ bojuje proti falzifikátom?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Európske spoločenstvo vykonalo množstvo krokov na ochranu eura voči falšovaniu, ale na vašu otázku, aká je situácia v boji proti falšovaniu, vám chcem povedať toto.

Podľa údajov, ktoré zverejnila Európska centrálna banka, bolo v roku 2008 stiahnutých z obehu celkovo 666 000 falošných eurobankoviek – takže niečo vyše 600 000 v porovnaní s 20 miliardami pravých eurobankoviek. Toto číslo nie je až také alarmujúce. Historicky najčastejšie falšovanou bankovkou je 50-eurová bankovka, ale v druhej polovici roku 2008 bola prvékrát najčastejšie falšovaná 20-eurová bankovka.

Pokiaľ ide o euromince, v roku 2008 bolo stiahnutých z obehu celkovo 100 095 falzifikátov mincí, čo v porovnaní s rokom 2007 predstavuje pokles o 7 %. Najčastejšie falšovanou naďalej zostáva dvojeurová minca.

Problematiku falšovania pozorne sledujeme. Úlohy súvisiace s problematikou falšovania peňazí sú rozdelené. Európska centrálna banka je zodpovedná za koordináciu boja proti falšovaniu eurobankoviek. Komisia, najmä úrad OLAF (Európsky úrad pre boj proti podvodom), sa zaoberá falšovaním mincí.

Reálne presadzovanie práva sa uskutočňuje na úrovni členského štátu, ale koordinuje ho Európska centrálna banka. Bolo zriadené vedecko-technické centrum, ktoré vykonáva analýzu a klasifikáciu nových falzifikátov mincí.

Je dôležité spomenúť, že v boji proti falšovaniu zohráva významnú úlohu aj Europol. Taká je v krátkosti situácia v súvislosti s falšovaním eurobankoviek a euromincí.

Liam Aylward (UEN). – Vážený pán komisár, kým vy ste v odpovedi naznačili, že falšovanie je v širších súvislostiach zanedbateľný problém, ja dostávam veľké množstvo sťažností od malých firiem, ktoré naznačujú, že problémy narastajú a vyskytujú sa čoraz častejšie.

Som presvedčený, že v boji proti falšovaniu je nesmierne dôležitá maximálna spolupráca medzi políciou, Európskou centrálnou bankou, o ktorej ste už hovorili, a Európskou komisiou.

Mohli by ste opísať súčasnú situáciu v súvislosti s úrovňou spolupráce a povedať, či ste s ňou spokojný, či ju považujete za dostatočne kvalitnú a pevnú?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Som priamo zodpovedný za OLAF, ktorý sa zaoberá, ako som už spomenul, problematikou falšovania mincí. Nebol žiadny náznak toho, že by spolupráca medzi členskými štátmi a európskymi inštitúciami vrátane Europolu nefungovala. Europol som navštívil a videl som technológiu zisťovania falzifikátov bankoviek a mincí.

Preto si myslím, že situácia je viac-menej uspokojivá v porovnaní s niektorými inými oblasťami, kde spolupráca až tak nefunguje. No v oblasti falšovania Komisia nemá indície, že by bol problém v spolupráci medzi Europolom a národnými orgánmi činnými v trestnom konaní. Naopak, v Európe sú špecialisti z národných orgánov činných v trestnom konaní a v boji proti falšovaniu úzko spolupracujú.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, v tomto období svetovej hospodárskej krízy euro oslavuje desiate výročie. Chcel by som sa opýtať Komisie, či plánuje požiadať Európsku centrálnu banku o súhlas s vydaním jedoeurových a dvojeurových bankoviek, pretože tieto dve mince sa falšujú najčastejšie. Najnovším prípadom je turecká libra, ktorá je, ako viete, veľmi podobná dvojeurovej minci, a preto sa často falšuje.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Chcel by som poďakovať pánovi komisárovi za odpovede a opýtať sa, či by v prípade troch falšovateľov – falšovateľa „A“ z Nemecka, falšovateľa „B“ z Írska a falšovateľa „C“ zo Slovenska – každý dostal rovnaký trest v prípade, že by boli prichytení pri falšovaní.

Dovoľte mi opýtať sa ešte inak – v prípade, že ste falšovateľom, existuje motivácia presunúť falšovanie do iného štátu z dôvodu, že v inom štáte sú miernejšie tresty? V Spojených štátoch je falšovanie meny vážny zločin. Máme v Európskej únii k tejto problematike rovnaký postoj?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Najprv k tureckej líre: tú veľmi dobre poznám. Toto nie je otázka pre Európsku centrálnu banku, ale ja sám som počas návštevy Turecka riešil túto problematiku s členmi tureckej vlády, ktorí sľúbili, že spomínanú mincu postupne stiahnu z obehu a vymenia ju, takže sa už nebude podobáť eurominciám. Taký bol prísľub. Bolo to už pred niekoľkými rokmi a odvtedy sme to nespomínali, takže záležitosť sa pravdepodobne rieši.

Pokiaľ ide o spoluprácu, začiatkom roku 2009 sa v spolupráci s talianskymi orgánmi uskutočnil veľký zásah proti falšovateľom, takže spolupráca funguje.

Rozhodnutia súdu sú, samozrejme, záležitosťou národného súdnictva a táto otázka je skôr určená môjmu kolegovi pánovi Barrotovi, ale nikdy som nepočul, že by Európska únia iniciovala harmonizáciu súdnych rozhodnutí. Pokiaľ ide o krajinu, ktorú poznám najlepšie a rovnako aj iné krajiny, falšovanie sa všade považuje za závažný trestný čin.

Samozrejme, ako som už povedal, spolupráca medzi orgánmi činnými v trestnom konaní je na dostatočnej úrovni, pokiaľ ide o boj proti osobám zúčastňujúcim sa v podobných aktivitách, ale pokiaľ viem, zatiaľ nevznikla žiadna iniciatíva na účely celoeurópskej harmonizácie príslušných právnych predpisov.

Predseda júca. – Otázka č. 38, ktorú predkladá **Gay Mitchell** (H-1071/08)

Vec: Efektívne využívanie prostriedkov z rozpočtu EÚ

V súvislosti s nadobudnutím účinnosti rozpočtu EÚ na rok 2009 sa chcem opýtať, ako Komisia zabezpečí, aby sa peniaze daňových poplatníkov EÚ využili maximálne efektívne a aby sa nimi čo najmenej plytvalo?

Siim Kallas, *podpredseda Komisie*. – Samozrejme, o tejto téme by som mohol rozprávať minimálne hodinu. Naše kroky v tejto oblasti sa odzrkadľujú v prebiehajúcom postupe pre udeľovanie absolutória a v mnohých oznámeniach Komisie, v mnohých uzneseniach o udelení absolutória a v mnohých vystúpeniach vo Výbore pre kontrolu rozpočtu. Chcem vás v prvom rade ubezpečiť, že sa touto problematikou zaoberáme veľmi zodpovedne a situácia sa zlepšuje.

Systém je takýto: rozpočtový orgán, čiže Parlament, poverí Komisiu, aby stanovila využitie prostriedkov a aby určila, koľko sa môže využiť na realizáciu politík Spoločenstva. Existuje osobitný program výdavkov, ktorý má vlastný právny základ. Parlament navrhuje aj tento právny základ, takže o pravidlách vo vzťahu k rozpočtu rozhoduje rozpočtový orgán.

Potom nasleduje plnenie, ktoré prebieha na rôznych úrovniach. Jednou z nich je, samozrejme, Komisia, ktorá je hlavným aktérom zodpovedným za plnenie rozpočtu. Naše aktivity v oblasti zlepšovania finančného riadenia sa uvádzajú vo výročných správach o činnosti. Dvor audítorov uviedol, že tieto aktivity sa neustále zlepšujú a situáciu zobrazujú čoraz výstižnejšie.

To je jedna interná časť. Ďalšou časťou sú kontrolné a audítorské systémy, ktoré sa tiež v posledných rokoch zdokonalili, napríklad vo vnútornej politike v oblasti výskumu, kde sme rozšírili kontrolný a audítorský personál. V tejto časti je dôležité aj to, že máme spoločné riadenie. Veľa závisí aj od prínosu a úsilia členských štátov s cieľom vyhnúť sa chybám a zneužívaniu finančných prostriedkov. Aj v tejto oblasti sa situácia zlepšila. Zaviedol sa úplne nový nástroj – takzvaný ročný súhrn všetkých správ platobných agentúr. Tieto agentúry sme vlani prvýkrát podrobne preverili a v súčasnosti ich preverujeme znovu.

Takže situácia sa zlepšuje. Správa Dvora audítorov, ktorá sa od začiatku nášho volebného obdobia tiež veľmi zmenila, teraz vyčísľuje zmeny. Vyčíslenie zmien je tiež dôkazom zlepšenia situácie. Takže európske peniaze sú spravované prísne – v niektorých oblastiach dokonca až veľmi prísne. Môžeme preukázať všetko, čo sa urobilo. Ale musíme tiež konštatovať, že sme ešte ďaleko od dokonalosti. Je to obrovský stroj, ktorý musí fungovať bez poruchy. Podľa odhadov Dvora audítorov je vo väčšine oblastí 98 % všetkých transakcií uskutočnených bezchybne. V štrukturálnych fondoch je to takmer 90 %, takže veľká väčšina transakcií bude bez chýb a prípadné chyby sa napravia. Počet rozhodnutí o náprave v súvislosti so štrukturálnymi fondmi v tomto období výrazne vzrástol. Mohol by som vám pravdaže v prípade potreby poskytnúť množstvo čísel. To je niekoľko informácií, ale je samozrejme jasné, že neobsahujú úplnú odpoveď na jednoduchú otázku: „Ako spravujete európsky rozpočet?“

Gay Mitchell (PPE-DE). – Má pán komisár informáciu o tom, že Dvor audítorov oznámil, že v dvoch zo siedmich oblastí politiky, ktoré sú súčasťou rozpočtu vo výške 140 miliárd EUR, boli veľké chyby vo výdavkoch? Áno, zaznamenali sme aj zlepšenie. Audítori odhadujú, že minimálne 12 % prostriedkov Kohézneho fondu sa vlani nemalo vyplatiť, tento rok sa suma znížila na 11 % – to je zlepšenie. Ale 11 % predstavuje sumu 462 miliónov EUR. Myslí si pán komisár, že je to postačujúce?

V ďalších oblastiach politiky – v oblasti poľnohospodárstva, životného prostredia, vonkajšej pomoci, rozvoja a rozširovania, výskumu, energetiky a dopravy, vzdelávania a občianstva sa miera výskytu chýb (používam slovo „chyba“) pohybovala medzi 2 % a 5 % a audítori zistili, že bol „neúmerne“ (použili toto slovo) veľký výskyt chýb v oblasti rozvoja vidieka, čo teraz predstavuje 20 % výdavkov na poľnohospodárstvo, a toto percento sa zvyšuje.

Toto je chaos, pán komisár! Môžeme očakávať v tejto oblasti zlepšenie?

Siim Kallas, *podpredseda Komisie*. – Samozrejme, že situácia sa musí zlepšiť, ale aj vy musíte pochopiť, že hovoríme o chybách. Napríklad údaj o 12 % za vlaňajší rok vychádza z prípadov, ktoré vybral Dvor audítorov, pričom použil úplne správnu metodológiu. Tieto prípady predstavujú sumu 63 miliónov EUR. Všetky tieto prípady sa skorigovali, peniaze boli vrátené a predložili sa všetky potrebné dokumenty. Takže problém v súvislosti s 12 % prostriedkov z roku 2006 sa už vyriešil.

Chyby neznameniajú, že peniazmi sa plytvá. Chyby sú chyby a tie sa dajú napraviť. Všetky údaje o tom, čo sa urobilo pre vrátenie nesprávne vyplatených peňazí, vám môže poskytnúť Výbor pre kontrolu rozpočtu.

Tento rok napríklad Fond regionálneho rozvoja rozhodol o vrátení takmer 2,3 miliardy EUR zo strany členských štátov – za predpokladu, že sa nevyskytnú ďalšie korekcie – ale toto je proces, v ktorom sme vlani postupovali oveľa prísnejšie ako v minulosti. Napriek tomu musíte pochopiť, že hovoríme o chybách.

Medzitým Dvor audítorov predložil toto udelenie absolútoría, túto správu. V zmysle tejto správy Dvor audítorov odovzdal obidva prípady úradu OLAF na ďalšie vyšetrovanie – jeden prípad je už uzavretý a ďalší sa stále vyšetruje. To sú možné prípady podvodu. Musím konštatovať, že situácia nie je až taká nepriaznivá, hoci musíme samozrejme zabezpečiť, aby sa peniaze využívali adekvátnym spôsobom vo všetkých sférach.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – Vážený pán komisár, v dôsledku finančnej krízy sa na znak solidarity v niektorých krajinách EÚ znížili mzdy ministrov, poslancov, ale aj poslancov Európskeho parlamentu a ďalších úradníkov o 10 %, 15 % alebo 20 %.

Podporili by ste túto myšlienku? Viem, že je zložitá ju uskutočniť, ale aspoň teoreticky, podporili by ste túto myšlienku v Európskej komisii?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Vzhľadom na skutočnosť, že energetická účinnosť je jednou z prioritných oblastí hospodárskej obnovy EÚ a v boji proti zmene klímy, myslím si, že je potrebné založiť Európsky fond pre energetickú účinnosť a obnoviteľnú energiu, aby sa zvýšil objem verejných a súkromných prostriedkov na účely spustenia konkrétnych projektov v Európskej únii. Tento fond by mohol slúžiť ako model pre efektívne využívanie európskych verejných prostriedkov. Chcela by som sa opýtať Komisie, aký má na to názor.

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Neviem, aký je postoj Parlamentu k téme platov. Je to otázka otvorenia Služobného poriadku, čo je veľmi komplikovaná záležitosť. Komisia sa na začiatku dohodla, že Služobný poriadok nebude otvárať, ale umožní tomuto mechanizmu ďalej bez problémov fungovať. Vzhľadom na to, že otváranie Služobného poriadku je komplikovaná záležitosť, doposiaľ nikto nedal návrh na jeho otvorenie.

Samozrejme, ak sa rozhodneme dať podobný návrh, musíme ho prerokovať s našimi sociálnymi partnermi, s odborovými zväzmi. Určite o tom môžeme rokovať alebo sa ich opýtať, ale je veľmi malá šanca, že by sa Služobný poriadok otvoril pred skončením volebného obdobia Parlamentu a Komisie.

Pokiaľ ide o fondy, nerozumel som otázke. Navrhli ste, aby sa všetky fondy zlúčili? Mohli by ste zopakovať otázku?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – Navrhujem, aby sa vytvoril európsky fond pre energetickú účinnosť pre projekty realizované v rámci Európskej únie. Myslím si, že by to bolo pre trvalo udržateľný hospodársky rozvoj Európskej únie veľmi užitočné.

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – To je zložitá otázka. Môžem ju však odovzdať mojim kolegom.

Spolu s Parlamentom sa pýtame členských štátov, či tieto peniaze – týchto 5 miliárd EUR – je k dispozícii výhradne pre oblasť energetickej účinnosti. Doposiaľ sme o tom mali v Rade veľmi búrlivú diskusiu.

Je určitá možnosť podporiť energetickú účinnosť prostredníctvom kohéznych fondov. Vytvorenie nového fondu by však pravdepodobne bolo predmetom dlhých rozpráv. Neviem, do akej miery nám táto myšlienka pomôže, pretože oblasť energetiky nepatrí do mandátu Spoločenstva – je to striktne národná záležitosť.

Keď vidím, čo sa robí s 5 miliardami EUR, nie som taký nadšený spoluprácou medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o vytváranie rôznych finančných nástrojov. Myšlienku však samozrejme môžem len podporiť.

Predsedajúca. – Otázka č. 39, ktorú predkladá **Manuel Medina Ortega (H-1036/08)**

Vec: Dohody s krajinami Andského spoločenstva

Vzhľadom na inštitucionálne problémy, ktorým v súčasnosti čelí Andské spoločenstvo, myslí si Komisia, že spoločná dohoda s Andským spoločenstvom je stále možná, alebo skôr prichádzajú do úvahy samostatné zmluvy s jedným alebo s viacerými členmi Andského spoločenstva?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Ďakujem vám za to, že ste mi dali možnosť vyjadriť sa k veľmi zaujímavej problematike v oblasti zahraničnej politiky v súvislosti s Andským spoločenstvom.

V dôsledku toho, že Andské spoločenstvo nebolo schopné dohodnúť sa v určitých oblastiach súvisiacich s obchodom na spoločných stanoviskách, rokovania s regiónmi Andského spoločenstva sa vlani v lete dostali

do slepej uličky. Tieto rozdiely do určitej miery vyjadrujú odlišný postoj rôznych krajín regiónu v oblasti hospodárskej a obchodnej politiky.

Napriek úsiliu niektorých krajín Andského spoločenstva dostať sa z tejto bezvýchodiskovej situácie Komisia mohla len konštatovať, že dosiahnutie konsenzu v postupe rokovaní nie je možné. Za týchto okolností a pri zachovaní strednodobého cieľa vytvoriť združenie medzi Andským spoločenstvom a Európskou úniou Komisia navrhla Rade novú, dvojsmernú formu rokovania, ktorú Rada schválila 19. januára.

Po prvé, Komisia navrhne skvalitniť a obnoviť politický dialóg a dohodu o spolupráci z roku 2003 s cieľom udržať a upevniť vzťahy medzi Európskou úniou a Andským spoločenstvom.

Po druhé, Komisia navrhne rokovanie o mnohostrannej obchodnej dohode mimo Andského spoločenstva s tými krajinami, ktoré sú pripravené a schopné viesť ambiciózne, komplexné obchodné rokovania, prijateľné pre WTO. Pozvali sme, samozrejme, všetky krajiny.

Vzhľadom na nezhody medzi krajinami Andského spoločenstva v obchodnej časti zmlúv o pridružení Komisia verí, že navrhovaný prístup je ten najvhodnejší a umožní nám posunúť sa pragmatickým a konštruktívnym spôsobom vpred a zároveň naďalej podporovať Andské spoločenstvo a andskú integráciu.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Vážený pán podpredseda, súhlasím s vašou poznámkou, že toto je najlepší spôsob, ako postupovať. Posledných pár dní som strávil v Bolívijskej republike a sledoval som každodenné udalosti.

Chcel by som sa opýtať jednu konkrétnu otázku: počas mojej návštevy bola vznesená námietka v súvislosti s tým, že dohody by mohli byť v rozpore s Kartagenskou dohodou – dohodou, na základe ktorej vzniklo Andské spoločenstvo – a preto sa dohoda bude musieť zmeniť.

Môže sa Komisia v súčasnosti vyjadriť, či sa dohody môžu realizovať bez úpravy základného textu Andského spoločenstva?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. Musím povedať, že táto konkrétna otázka je dosť zložitá. Podľa toho, čo som čítal v tejto správe si myslím, že na základe dohody s Andským spoločenstvom je možné postupovať týmto spôsobom, ale podrobnejšie informácie by som vám chcel poskytnúť prostredníctvom našich služieb.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Európsky parlament posunul svoj vzťah s krajinami Latinskej Ameriky na vyššiu úroveň, pretože v súčasnosti má Európsky parlament prostredníctvom EuroLatu vzájomné vzťahy takmer so všetkými parlamentmi Latinskej Ameriky vrátane Andského parlamentu. Je tento vynútený pragmatický návrat k bilateralizmu naozaj ten správny postoj alebo by sme sa mali radšej pokúsiť o intenzívny dialóg s Latinskou Amerikou ako takou a brať do úvahy iba konkrétne požiadavky v súvislosti s konkrétnymi opatreniami?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Áno, určite môžem povedať, že toto je postoj Komisie. Vždy sme boli za dohody medzi multilaterálnymi organizáciami a vždy vidíme riziká dvojstranných rokovaní, ktoré môžu ľahko viesť k nedorozumeniam.

Som veľmi rád, že som mohol navštíviť Barbados a podpísať Dohodu o voľnom obchode medzi Európskou úniou a 14 krajinami Karibskej oblasti. To je naozaj veľký úspech. Dohoda podporí a výrazne oživí obchod medzi týmito krajinami a považuje sa za veľmi pozitívny krok. Takže sa samozrejme budeme snažiť o multilaterálny prístup.

Predsedajúca. – Otázka č. 40, ktorú predkladá **Avril Doyle** (H-1045/08)

Vec: Vymazanie organizácie PMOI zo zoznamu teroristických organizácií, ktorý zverejnila EÚ

Dňa 4. decembra 2008 Súd prvého stupňa (CFI) zrušil rozhodnutie Rady z 15. júla 2008 o zaradení Organizácie mudžahedínov iránskeho ľudu (PMOI) na európsky zoznam teroristických organizácií.

V rozhodnutí sa zdôrazňuje, že Rada porušila právo PMOI na obranu a účinnú súdnu ochranu a nedokázala účasť PMOI na teroristických akciách. V rozhodnutí sa ďalej uvádza, že materiál, ktorý predložila francúzska vláda, sa nezakladá na „podstatnom a dôveryhodnom dôkaze“ a vzťahuje sa na osoby podozrivé z členstva v PMOI a nie PMOI samotnú.

Toto rozhodnutie je posledným zo šiestich rozsudkov Najvyššieho súdu a Odvolacieho súdu vo Veľkej Británii, ako aj Súdu prvého stupňa v prospech PMOI, pričom všetky zdôrazňujú, že PMOI sa nezúčastňuje a ani sa neplánuje zúčastniť teroristických akcií.

Aké je stanovisko Komisie, ktorá by mala v tomto prípade chrániť právny poriadok?

Akú úlohu zohráva Komisia pri zabezpečovaní spravodlivého procesu a prirodzeného práva v prípade ktorejkoľvek organizácie, ktorá sa ocitne v podobnej situácii?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Ako všetci viete, Európska únia odsudzuje terorizmus vo všetkých jeho formách a pevne verí, že ak má byť boj proti terorizmu účinný a hodnoverný, musí rešpektovať ľudské práva.

Sankcie voči teroristom vychádzajú zo spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a Komisia sa stotožňuje s jednohlasne prijatými rozhodnutiami členských štátov v Rade. Komisia si dobre všimla skutočnosť, že v rozsudku zo 4. decembra 2008 Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie Rady z 15. júla 2008, ktoré viedlo Organizáciu mudžahedínov iránskeho ľudu (PMOI) ako teroristickú organizáciu.

Súd tvrdil, že nebolo dodržané právo PMOI na obranu a právo na účinnú súdnu ochranu. Neboli oznámené najmä dôvody pre zaradenie organizácie na zoznam pred prijatím rozhodnutia. Organizácia preto nemala možnosť vyjadriť svoje stanovisko pred prijatím rozhodnutia. Po uplatnení rozsudku Rada schválila 26. januára 2009 nový zoznam osôb a subjektov, ktoré podliehajú reštriktívnym opatreniam vzťahujúcim sa na teroristické organizácie a Organizácia mudžahedínov iránskeho ľudu sa na zozname nenachádza.

V tejto súvislosti je dôležité povedať, že v dodatku z 23. októbra 2008 Európsky súdny dvor potvrdil, že súčasný postup zaradenia na zoznam teroristických organizácií, ako ho uplatňuje Rada v prípade sankcií, ktoré nevychádzajú zo sankcií Organizácie Spojených národov, rešpektuje ľudské práva dotknutých osôb a organizácií. Súčasťou postupu je proces, v ktorom sú vypočuté obidve strany. Dôvody zaradenia na zoznam sa oznámia vopred a príslušná osoba alebo subjekt môže vyjadriť svoj názor.

Avril Doyle (PPE-DE). – Ďakujem pánovi komisárovi. Keď som však 17. decembra 2008 položila túto otázku, ešte som nevedela, že stretnutie ministrov zahraničných vecí z 26. decembra prinesie dobré správy.

Rada by som zdôraznila skutočnosť, že odsudžujem terorizmus vo všetkých jeho formách. Ale zároveň sa musím opýtať, či je prijateľné, aby Rada ministrov sústavne odmietala dodržiavať princípy právneho štátu a ignorovala rozsudky Súdu prvého stupňa.

Posledná otázka: má Komisia od prijatia rozhodnutia európskych ministrov zahraničia z 26. januára 2009 nejakú reakciu – oficiálnu alebo neoficiálnu – zo strany súčasného iránskeho režimu?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Ako som povedal, bolo to rozhodnutie Rady a teraz Súdny dvor zistil, aké boli v rozhodnutí nedostatky. Predpokladám, že Rada a ďalšie európske inštitúcie sa budú riadiť rozhodnutím Súdneho dvora.

Súdny dvor skonštatoval, že rozhodnutie nie je v súlade s požiadavkami trestného a procesného práva, a Rada rešpektovala toto rozhodnutie. O tejto otázke sa rokovalo na zasadnutí GAERC a Rada rozhodla, že spomínaná organizácia nebude na zozname teroristických organizácií, ktorý bol schválený 26. januára 2009.

Nemám však informáciu, že by sme zo strany iránskej vlády mali nejakú reakciu. Naopak, kolegovia hovoria, že iránska vláda zatiaľ na predmetnú skutočnosť vôbec nereagovala.

Myslím si, že tieto postupy nám pomôžu zaoberať sa všetkými nuansami pri klasifikácii organizácií alebo osôb ako teroristických organizácií a vytvoria možnosť poskytnúť protiargumenty. Myslím si, že je to správny krok.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Zoznam teroristických skupín sa evidentne robí na základe informácií, ktoré nie sú vždy spoľahlivé. Je po vymazaní Organizácie mudžahedínov iránskeho ľudu (PMOI) zo zoznamu teroristických organizácií v pláne celková revízia a aktualizácia európskeho zoznamu teroristických organizácií?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Tento zoznam sa, samozrejme, neustále kontroluje. V prípade, že členský štát dá návrh na vymazanie alebo doplnenie organizácie do zoznamu, je to určite dôvod na revidovanie zoznamu. Takže tento proces je dynamický, nie je fixne stanovený. Pre každý nový návrh musia existovať dôvody, ale v prípade, že sa objavia nové skutočnosti, zoznam sa môže prehodnotiť.

Predseda júca. – Otázka č. 41, ktorú predkladá **Seán Ó Neachtain** (H-1049/08)

Vec: Budúce vzťahy medzi EÚ a Islandom

Island je členom EFTA, väčšina hospodárskych vzťahov medzi EÚ a Islandom sa riadi dohodou o EHP, Island je asociovaným členom Schengenskej dohody a má mnoho iných obchodných, hospodárskych a sociálnych väzieb s EÚ. Pod vplyvom finančnej krízy sa začalo hovoriť o tom, že sa Island má stať súčasťou eurozóny, hoci by naďalej zostal mimo EÚ. Aký vplyv by mal tento krok na vzťahy medzi EÚ a Islandom – najmä v oblasti životného prostredia a spolupráce v oblasti námorníctva a rybolovu? Prijala Európska komisia ustanovenia, aby sa vyrovnala s touto situáciou? Je možné, aby sa po tomto kroku, v prípade, že sa uskutoční, uzatvorili podobné dohody s ďalšími štátmi, ktoré nie sú členmi EÚ?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Táto téma je určite predmetom veľmi intenzívnych diskusií, aké sme si pred rokom ani nevedeli predstaviť. Nevedeli sme si predstaviť diskusie o možných radikálnych zmenách vo vzťahoch medzi EÚ a Islandom. Otázka znie, aký vplyv by malo prijatie eura na Islande – bez vstupu Islandu do EÚ – na vzťahy medzi EÚ a Islandom.

Dovoľte mi predovšetkým zdôrazniť, že práve teraz prebiehajú na Islande intenzívne rozhovory o vzťahoch s EÚ vrátane otázky členstva v Európskej únii. Komisia tieto rozhovory pozorne sleduje.

Otázka, či sa bude Island uchádzať o členstvo v EÚ, je výhradne na rozhodnutí občanov Islandu a v prípade, že Island podá žiadosť o členstvo, Komisia a členské štáty budú konať v zmysle postupov stanovených v Zmluve. Môžem vás ubezpečiť, že žiadosť posúdime čo najspravodlivejšie.

Pokiaľ ide o konkrétnu otázku prijatia eura na Islande bez vstupu do EÚ, samozrejme, Island môže schváliť toto rozhodnutie jednostranne, ale mali by sme jasne vyjadriť pevné stanovisko Komisie i Európskej centrálnej banky, že jednostranné zavedenie eura nie je pre Island vhodná politická alternatíva. Takýto krok by nemal pozitívny vplyv na vzťahy medzi EÚ a Islandom.

Island je potenciálnym žiadateľom o členstvo v EÚ, preto by mal dlhodobú menovú integráciu do eurozóny realizovať iba v súvislosti s perspektívou členstva v EÚ. To znamená, že Island by mal prijať euro iba po vstupe do EÚ, po splnení podmienok stanovených Zmluvou.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Vážený pán komisár, v súvislosti s vašimi pripomienkami k žiadosti Islandu o členstvo v Európskej únii sa chcem opýtať, či v prípade, že Island o členstvo požiada – z pohľadu súčasnej naliehavej hospodárskej situácie – Európska únia schváli nejaký zrýchlený systém alebo skrátený postup na realizáciu tejto žiadosti. Ak áno, akým spôsobom Únia čo najrýchlejšie posúdi túto žiadosť?

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Nemyslím si, že k Islandu by sme mali pristupovať inak. V minulosti sme viedli rokovania s krajinami, ktoré sú už členskými štátmi Európskej únie a v súčasnosti vedíme rokovania s krajinami, ktoré sa chcú stať členmi Európskej únie. Prístup musí byť rovnocenný – musí byť absolútne rovnaký pre všetkých. Rokovania budú rovnaké ako v prípade ostatných kandidátskych krajín. Pokiaľ ide o rokovania s Islandom, nevidím možnosť skráteného postupu.

Otázka znie, či je Island na členstvo dostatočne pripravený. Neviem, do akej miery už Island prijal legislatívu podobnú legislatíve Európskej únie, pretože táto otázka je veľmi dôležitá.

Rozhodne som však presvedčený, že podľa názoru členských štátov musí byť pozícia všetkých potenciálnych žiadateľov v zásade spravodlivá a rovnaká. To je môj názor. V Komisii sme nikdy nehovorili o žiadnom osobitnom alebo skrátenom postupe.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) V prípade, že sa Island stane členom EÚ alebo eurozóny, akým spôsobom chce Komisia zabezpečiť, aby oslabené islandské hospodárstvo a finančný systém neohrozili stabilitu eura a aby nenarušili jeho základy?

Avril Doyle (PPE-DE). – Ako podpredsedníčka Výboru pre rybné hospodárstvo sa chcem opýtať pána komisára na jeho názor, aký vplyv by mohlo mať členstvo Islandu v EÚ na dohodu o spolupráci medzi Islandom a EÚ v oblasti rybného hospodárstva.

Siim Kallas, podpredseda Komisie. – Obidve tieto otázky sú dosť špecifické. Znovu musím zdôrazniť zásadné stanovisko, že rokovania musia byť rovnaké ako v prípade ostatných členských štátov.

Ale, samozrejme, Island nemá ani 300 000 obyvateľov, takže je to malá krajina a pre európske hospodárstvo nebude veľkou príťažou. Myslím si, že možno vychádzať z predpokladu, že Island bude prínosom, pretože jeho hospodárstvo môže prekonať súčasné problémy.

Podľa môjho názoru budú členské štáty Island pozorne sledovať a budú žiadať, aby si Island najskôr urobil poriadok doma. To je prvá požiadavka. Až potom môže nasledovať otázka, akým prínosom bude Island pre hospodárstvo Únie.

Pokiaľ ide o zmluvu o rybnom hospodárstve, to je tiež veľmi špecifická otázka. Pamätám si však, že táto problematika sa niekoľkokrát spomínala počas predchádzajúcich rokovaní o rozširovaní.

Podľa môjho názoru bude rybné hospodárstvo pri rokovaníach s Islandom najväčším problémom, pretože Island má veľké privilégia, voči ktorým budú niektoré členské štáty určite namietat. Myslím si, že toto bude kľúčový prvok v ďalších rokovaníach.

Neviem, do akej miery bude súčasná zmluva použiteľná alebo vhodná pre budúce vzťahy medzi Islandom a ďalšími členskými štátmi EÚ. Keďže ste vo výbore, určite viete, že toto bola horúca téma aj počas rokovaní medzi Nórskom a niektorými členskými štátmi. Myslím si však, že dnes ešte nikto nevie presne povedať, aké budú prísluby a záujmy v tejto konkrétnej oblasti.

Predseda júca. – Ďakujem vám, pán komisár a ďakujem aj za to, že ste nám dnes pomohli zodpovedať množstvo otázok.

Otázka č. 50, ktorú predkladá **Marian Harkin** (H-1073/08)

Vec: Demografická správa

V novembri 2008 Európska komisia zverejnila demografickú správu, ktorá poukazuje na problémy, ktorým bude Európa čeliť v nasledujúcich desaťročiach v dôsledku starnutia obyvateľstva. Správa pripúšťa, že tieto problémy si budú vyžadovať mnoho politických reakcií vrátane posilnenia solidarity medzi generáciami v oblasti dlhodobej starostlivosti, väčšie uznanie profesionálnych opatrovateľov a, čo je najdôležitejšie, väčšiu podporu opatrovateľov v rodinách.

V decembri 2008 Komisia zverejnila správu o reštrukturalizácii v Európe, ktorá tiež poukázala na demografické problémy a zdôraznila, že potenciálne tempo rastu v Európe by mohlo klesnúť vtedy, keď bude potrebné množstvo ďalších prostriedkov, aby sa vyhlo potrebám rastúceho počtu starších ľudí, pre ktorých bude potrebné zabezpečiť primerané dôchodky a poskytnúť im zdravotnú a dlhodobú starostlivosť.

Vzhľadom na to, že opatrovatelia v rodinách sú a naďalej zostanú podstatnou a neoddeliteľnou súčasťou poskytovania sociálnej a zdravotnej starostlivosti, môže Komisia povedať, aké konkrétne kroky sa urobili v súvislosti s politickou reakciou na tieto problémy, najmä pokiaľ ide o výraznejšiu podporu opatrovateľov v rodinách?

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, v obnovenom sociálnom programe, ktorý bol prijatý v júli 2008, sa Komisia zaviazala venovať pozornosť potrebám starších ľudí. Problematika starnúcej európskej spoločnosti si vyžaduje súbor strategických opatrení, počnúc prehodnotením nevyhnutných reforiem v zdravotnom a dôchodkovom systéme, aby bolo možné zabezpečiť potreby starších občanov. Ďalej musíme brať do úvahy udržateľnosť verejných prostriedkov na podporu výskumu tak, aby sa informačné technológie využívali na zlepšenie zdravotného stavu a životných podmienok starších ľudí.

Komisia v súčasnosti dokončuje návrh spoločnej správy o sociálnej ochrane a sociálnom začleňovaní na rok 2009, ktorá vyšle jasný signál o tom, že je potrebné zabezpečiť dlhodobú adekvátnosť a udržateľnosť príjmov, zefektívniť poskytovanie zdravotnej starostlivosti a znížiť nerovnosti v oblasti zdravotnej starostlivosti. Správa sa bude venovať aj problémom, ktoré musia niektoré členské štáty riešiť v oblasti dôchodkov, zdravotnej a dlhodobej starostlivosti. Tieto problémy sa uvádzajú v priložených prehľadoch o jednotlivých krajinách.

Pokiaľ ide o politiku podpory tých, ktorí poskytujú neformálnu starostlivosť pre členov rodiny, rozhodovanie patrí do kompetencie členských štátov. Komisia však môže urýchliť prijatie zmien, aby podporila úsilie členských štátov. V rámci otvorenej metódy koordinácie v oblasti sociálnej ochrany a sociálneho začleňovania sa Komisia snaží povzbudiť členské štáty, aby vytvárali politiku, ktorá bude podporovať členov rodiny.

V spoločnej správe za rok 2008 Komisia a členské štáty zdôrazňujú význam politiky v súvislosti s neformálnymi opatrovateľmi vrátane súboru opatrení, ako je napríklad možnosť odbornej prípravy a poradenstva, respitná starostlivosť, dovolenka na účely starostlivosti a náležitá sociálna ochrana neformálnych opatrovateľov. Okrem toho Komisia podporuje vytváranie takých politík na národnej úrovni formou štúdií a konferencií v danej oblasti.

Marian Harkin (ALDE). – Ďakujem za vašu odpoveď, pán komisár. Hovoríte o potrebách starších ľudí. Jednou z takých potrieb je určite aj poskytovanie starostlivosti. Spomínali ste reformu dôchodkového systému, čo ma teší, pretože ľudia, ktorí prestanú pracovať, veľmi často z dôvodu starostlivosti o deti alebo starších ľudí neplatia primerané príspevky na sociálne zabezpečenie a často práve opatrovatelia nemajú primerané dôchodky.

Hovorili ste, že opatrovatelia v rodinách patria do kompetencie členských štátov a ja s tým súhlasím. V odpovedi na moju otázku ste spomínali, že prostriedky Európskeho sociálneho fondu sa môžu využívať na odbornú prípravu. Bola by som rada, keby ste o tom možno povedali viac.

Na záver chcem povedať, že práca opatrovateľov je nezaplatená. Zaujíma ma váš názor na to, ako sa pozeráte na opatrovateľov z pohľadu komisára pre zamestnanosť a sociálne veci. Je to vaše generálne riaditeľstvo.

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) V každom prípade, vo všetkých dokumentoch Komisie pracujeme s vedomím, že so zvyšujúcim sa počtom starších ľudí bude rásť aj počet ľudí, ktorí sa budú venovať starostlivosti o ľudí odkázaných na pomoc iných. Podobne udržiavame absolútne jasnú politiku rodovej rovnosti, pretože jedným z rizík neplánovaného vývoja je skutočnosť, že sú to práve ženy, ktoré vo veľkej miere nesú zodpovednosť za chorých členov rodiny, často starých ľudí. Pokiaľ ide o financovanie týchto ľudí, je to záležitosť členských štátov. Členské štáty môžu vypracovať rôzne programy na podporu tých, ktorí sa starajú o ľudí odkázaných na pomoc iných, a väčšina členských štátov podobný program má.

Keďže ste spomínali Európsky sociálny fond, chcel by som povedať, že Európsky sociálny fond pochopiteľne nemôže financovať starostlivosť o ľudí odkázaných na pomoc iných, ale môže pripraviť alebo pomôcť pri príprave celej škály dôležitých programov pre opatrovateľov. Odborná príprava, ktorú som spomínal, sa zameriava najmä na skutočnosť, že ak sa chceme starať o niekoho blízkeho, s kým máme citové väzby, napriek všetkému úsiliu a dobrej vôli je starostlivosť o inú osobu určite v istom zmysle odbornou oblasťou. Preto je vhodné, aby opatrovatelia získali určité základné vedomosti a skúsenosti, keďže aj pre nich je to prospešné. Zlepší sa nielen úroveň starostlivosti, ale odborná príprava im taktiež výrazne uľahčí prácu. To je jeden z dôvodov, prečo sa ubierame týmto smerom.

Chcel by som tiež zdôrazniť skutočnosť, ktorú sme ešte nespomínali, ale tiež jej musíme venovať pozornosť. Mám na mysli zneužívanie alebo zlé zaobchádzanie so staršími ľuďmi. Vo väčšine prípadov je jasné, že zlé zaobchádzanie nevzniká v dôsledku všeobecných charakterových nedostatkov zodpovedných ľudí, ale veľmi často v dôsledku zlyhania v danej situácii. Ich práca je jednoducho príliš ťažká a nevedia ju zvládnuť. Chceli by sme prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu podniknúť určité kroky aj v tejto oblasti.

Predseda júca. – Keďže autor nie je prítomný, otázka č. 51 prepadla.

Prejdeme k ďalšej otázke, ktorú položil pán Crowley, zastúpi ho však pán Ryan.

Otázka č. 52, ktorú predkladá **Brian Crowley** (H-1056/08).

Vec: Chudoba v Európskej únii

Solidarita je charakteristickým znakom Európskej únie, ktorej spoločné hodnoty zahŕňajú investovanie do ľudí, podporovanie rovnakých možností a boj proti chudobe. Môže Komisia načrtnúť budúce kroky na zabezpečenie integrácie plánov na európskej úrovni do národných politík?

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, pri zavádzaní lisabonskej stratégie si Európska únia vytýčila ambiciózný cieľ: do roku 2010 vo významnej miere znížiť chudobu. Odvtedy Únia zriaďuje nástroje na dosiahnutie tohto cieľa. Otvorená metóda koordinácie v oblasti sociálnej ochrany a sociálneho začleňovania pomohla posilniť boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a podporila úsilie členských štátov.

Táto spolupráca členských štátov má veľmi dobré výsledky. Uvediem tri príklady: 22 členských štátov stanovilo číselne vyjadrený cieľ na boj proti chudobe, občania a podniky sú v súčasnosti veľmi úzko zapojené do vnútroštátnych stratégií boja proti chudobe a stratégie sociálneho začleňovania boli zaradené do mnohých

politických oblastí – zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava, zdravotníctvo a bývanie. Všetky príslušné politiky sa teda zapojili do boja proti sociálnemu vylúčeniu.

Obnovená sociálna agenda, ktorú Komisia prijala 2. júla 2008, určuje sedem prioritných oblastí činnosti vrátane boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. Obnovená sociálna agenda takisto navrhuje posilnenie otvorenej metódy koordinácie. Európsky plán na oživenie rastu a zamestnanosti, ktorý bol predstavený vedúcim predstaviteľom štátov a vlád na európskom samite v decembri 2008, má za cieľ čeliť vplyvom finančnej a hospodárskej krízy a taktiež posilniť prebiehajúce reformy v rámci lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť.

Komisia sa zaviazala pravidelne sledovať sociálne vplyvy finančnej a hospodárskej krízy v členských štátoch a opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni. Tento nástroj sledovania sociálneho vplyvu krízy by mal byť zverejnený štvrťročne, pričom sa, samozrejme, zameria na najzraniteľnejšie skupiny.

Komisia bude takisto naďalej spolupracovať s členskými štátmi na zabezpečenie účinného presadenia svojich odporúčaní prijatých v októbri 2008 v súvislosti s aktívnym začleňovaním ľudí, ktorí sú najviac vzdialení od trhu práce. Cieľom tohto odporúčania je hlavne zvýšenie účinnosti systémov minimálnych miezd, ktoré zatiaľ v mnohých členských štátoch nie sú dostatočne vyvinuté. Inými slovami, je nevyhnutné umožniť každému občanovi dosiahnuť slušnú životnú úroveň, hlavne v období súčasnej krízy.

Ďalej by som rád pripomenul, že rok 2010 bude Európskym rokom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. Zameria sa na podporu dodržiavania práv a možností sociálne vylúčených ľudí aktívne sa zapojiť do spoločnosti, zdôraznenie zodpovednosti každého člena spoločnosti v boji proti chudobe, šírenie osvedčených postupov v oblasti sociálneho začleňovania a posilnenie záväzkov hlavných politických činiteľov.

Myslím si, že opatrenia, ktoré som spomenul, svedčia o tom, že Európa sa neustále snaží konkrétnym spôsobom riešiť potreby najzraniteľnejších skupín, hlavne v súčasnej hospodárskej situácii. Dúfam, že členské štáty budú reagovať pozitívne na výzvu Komisie, aby riešili sociálne dôsledky krízy. Na tento účel môžu využiť nástroje Spoločenstva, ktoré majú k dispozícii, hlavne Európsky sociálny fond a Európsky fond pre prispôbenie sa globalizácii.

Eoin Ryan, autor. – Chcel by som sa poďakovať komisárovi za komplexnú odpoveď. Spomenuli sa zraniteľné skupiny. Ak vezmeme do úvahy súčasnú hospodársku situáciu a zvýšenie úrovne nezamestnanosti, jednou zo zraniteľných skupín sú zrejme mladí ľudia.

V hospodársky ťažkých obdobiach mladí ľudia nanešťastie veľmi často siahajú po drogách. Je možné, aby sa Európsky sociálny fond cielene použil na pomoc mladým ľuďom vzhľadom na problémy, ktoré drogy spôsobujú nielen im, ale aj ich rodinám a spoločnosti, a vzhľadom na potenciálny vážny vplyv, ktorý to popri chudobe a iných problémoch môže mať na komunitu?

Zaujímalo by ma, či by bolo možné zamerať sa na túto zraniteľnú skupinu pomocou tohto fondu.

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) Stratégiou Komisie je i v tejto ťažkej hospodárskej situácii čeliť akejkolvek diskriminácii, akémukoľvek porušovaniu princípu rovnakých príležitostí. Samozrejme viete, že európska legislatíva umožňuje pozitívne akcie, to znamená akcie, ktoré sa zameriavajú na skupiny vo veľmi ťažkej situácii. Komisia vo svojich návrhoch pre Parlament vo všeobecnosti uľahčuje – alebo ak budú schválené – chce uľahčiť použitie Európskeho sociálneho fondu a Fondu pre globalizáciu. V zásade môžem povedať, že z hľadiska predpisov, z hľadiska štruktúry neexistujú prekážky proti tomu, aby veľká časť týchto prostriedkov smerovala mladým ľuďom. Závisí to od rozhodnutia sponzorov jednotlivých projektov, miestnych komunít a rozhodnutia na národnej úrovni. Je to stále otvorená otázka, ale v princípe neexistujú prekážky, ktoré by bránili jeho účelnému použitiu v prospech mladých ľudí alebo iných skupín, ktoré sú vo veľmi ťažkej situácii.

Predseda júca. – Týmto končím hodinu otázok.

Otázky, ktoré neboli zodpovedané pre nedostatok času, budú zodpovedané písomne (pozri prílohu).

(Rokovanie bolo prerušené o 19.30 hod. a pokračovalo o 21.00 hod.)

PRESEDÁ: PÁN DOS SANTOS*podpredseda***14. Ochrana tradičných národnostných, etnických a prisťahovaleckých menšín v Európe (rozprava)**

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie pre Komisiu o ochrane tradičných národnostných, etnických a prisťahovaleckých menšín v Európe, ktorú predložili Csaba Sándor Tabajdi, Hannes Swoboda, Jan Marinus Wiersma, Véronique De Keyserová, Katrin Saksová a Claude Moraes v mene Socialistickej skupiny v Európskom parlamente (O-0002/2009 B6-0005/2009).

Csaba Sándor Tabajdi, autor. – (HU) Vážený pán predsedaajúci, dámy a páni, na európskom kontinente žije viac než 300 rôznych národnostných a etnických menšín a jazykových komunít. Približne 15 % občanov 27 členských štátov patrí do tradičnej národnostnej menšiny alebo prisťahovaleckej komunity. Zatiaľ čo cieľom Európskej únie je zachovať kultúrnu rôznorodosť, menšinovým jazykom a skupinám hrozí vyhynutie alebo asimilácia. Stále narastajúce prisťahovalecké komunity čelia kríze začlenenia sa do spoločnosti, stačí si spomenúť na nepokoje vo francúzskych a parížskych predmestiach, londýnske teroristické útoky alebo etnické napätie v Holandsku.

Je Európska únia dôveryhodná, keď odsudzuje porušovanie ľudských a menšinových práv v tretích krajinách? Pristupujú rozhodovacie orgány EÚ k problematike národnostných a etnických menšín kandidátskych krajín západného Balkánu adekvátne, keď niektoré členské štáty toho nie sú schopné ani doma a ich praktiky sú úplným opakom tejto politiky? Tí, ktorí nie sú schopní a nechcú čeliť týmto otázkam, ktorí strkajú hlavu do piesku, sa zahrávajú s budúcnosťou Európy.

Dnešnej rozprave predchádzali obavy. Podľa niektorých je táto otázka príliš citlivá. Áno, táto otázka je veľmi citlivá. Čo by sa stalo z Európskej únie, keby sme sa zaoberali iba takými otázkami, ktoré neškodia záujmom? Nemôžeme tieto problémy zmiesť pod koberec! Občania Európy od nás očakávajú skutočné odpovede. Európska únia musí zaručiť práva na miestnej, regionálnej, národnej úrovni a úrovni EÚ pre pôvodné a tradičné menšiny, Rómov a niekoľko miliónov ľudí žijúcich v menšinovom statuse bez samostatného štátu, ako napríklad Katalánci, Baskovia, Škóti, Bretónci, Alsasania, Korzičania, Walesania, maďarské menšiny v Rumunsku, na Slovensku a v Srbsku a iné národnostné komunity.

Subsidiarita a samospráva, deľba moci a spoločné rozhodovanie sú základné hodnoty Európskej únie. Je veľmi dôležité, aby sa vytvorili formy spoločného rozhodovania, samosprávy a autonómie na základe dohôd medzi väčšinou a menšinou pri zachovaní suverenity a územnej celistvosti členských štátov. Pokiaľ ide o osoby, ktoré patria do prisťahovaleckej menšiny v rámci štátu, musíme im pomôcť čo najlepšie sa začleniť a prisťahovalecké menšiny zasa musia v maximálnej miere rešpektovať jazyk a zvyky daného štátu. Ak sa Európsky parlament naozaj chce stať mocenským centrom, musí čeliť týmto citlivým otázkam.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedaajúci, dámy a páni, pán Tabajdi, rešpektovanie menšín je dôležitou zásadou v rámci podmienok, ktoré musí štát spĺňať pred vstupom do Únie. Kodanské kritériá sú určené predovšetkým pre kandidátov vstupujúcich do Únie.

Rešpektovanie práv jednotlivcov patriacich do menšín vrátane rešpektovania zásady nediskriminovania je jedným zo základných princípov Únie. Únia však nemá všeobecnú právomoc v oblasti ochrany menšinových práv. Zabezpečiť takú ochranu v súlade s ústavnými dohodami a medzinárodnými záväzkami je úlohou vnútroštátnych orgánov.

Aj otázky ústavného usporiadania alebo autonómie patria do právomoci členských štátov. Takisto je na členských štátoch, aby sa rozhodli, či podpíšu, alebo ratifikujú Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín a Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov, čo sú dva významné nástroje zavedené Radou Európy.

Únia preto nemá právomoc – ako naznačuje otázka – na prijatie všeobecnej legislatívy určujúcej normy na ochranu menšín a kontrolných mechanizmov. Únia však môže v istých otázkach prijať opatrenia v rámci svojej právomoci, ktoré majú priaznivý vplyv na situáciu jednotlivcov patriacich do menšín.

Komisia napríklad presadzuje stratégiu boja proti diskriminácii na základe rasy, etnického pôvodu alebo náboženstva. Zaručuje tak plnenie právnych predpisov Spoločenstva v tejto oblasti a smernice dopĺňajúcej túto legislatívu.

Prijatie rámcového rozhodnutia o boji proti rasizmu a xenofóbii 28. novembra je ďalším príkladom. Týmto rámcovým rozhodnutím prispieva Únia k zlepšeniu situácie jednotlivcov patriacich do menšín, ktorí sú vystavení istým druhom správania. Únia rovnako podnikla isté kroky v súvislosti so situáciou rómskej menšiny.

Začlenenie prisťahovalcov je dôležitou a čoraz vážnejšou problematikou členských štátov Európskej únie. Komisia v roku 2005 predložila spoločný program pre integráciu, ktorý vytvára rámcovú smernicu pre spoločný prístup k integrácii v Európskej únii. Únia navyše vyčlenila rozpočet 825 miliónov EUR na obdobie rokov 2007 – 2013 na realizáciu Európskeho fondu pre integráciu príslušníkov tretích krajín.

V roku 2009 sa objavia tri nové iniciatívy Komisie: tretie vydanie príručky o integrácii, európske integračné fórum, ktoré bude naďalej zapájať občiansku spoločnosť do presadzovania našej práce, a integračná internetová stránka, ktorá bude fungovať ako portál pre informácie o integrácii a bude podporovať výmenu osvedčených postupov medzi zainteresovanými stranami v oblasti integrácie.

Kroky Európskej únie v oblasti mnohojazyčnosti by nemali nahrádzať, ale podporovať a dopĺňať činnosti členských štátov. Politika mnohojazyčnosti Európskej komisie zahŕňa regionálne jazyky, ako aj jazyky menšín.

Rešpektovanie jazykovej a kultúrnej rozmanitosti je jedným zo základných kameňov Európskej únie. Toto rešpektovanie jazykovej a kultúrnej rozmanitosti je teraz súčasťou Európskej charty základných práv, ktorá v článku 22 uvádza: „bude rešpektovať kultúrnu, náboženskú a jazykovú rozmanitosť“.

V poslednom oznámení Komisie prijatom v septembri 2008 sa tiež uvádza, že všetky jazyky, či už národné, regionálne jazyky, alebo jazyky menšín alebo prisťahovalcov, obohacujú našu spoločnú kultúru. Hlavné nástroje dostupné Únii v tejto oblasti sú programy financovania, predovšetkým program celoživotného vzdelávania 2007 – 2013.

Agentúra Európskej únie pre základné práva je napokon veľmi významný nástroj na zhromaždenie informácií užitočných pre rozvoj a realizáciu všetkých nástrojov a politík Spoločenstva. Na základe žiadosti Európskeho parlamentu predloženej Agentúre pre základné práva, ktorá, pripomínam, má sídlo vo Viedni, pracovný program agentúry na rok 2009 zahŕňa prípravu porovnávacej správy o situácii v oblasti etnickej a rasovej diskriminácie v Európskej únii. Umožní nám to aktualizovať správu o rasizme, ktorá sa zaoberala rokom 2007.

To je všetko, čo vám k tomu môžem povedať. Inými slovami, nemáme právny základ na organizovanie ochrany menšín. Táto otázka naozaj patrí do právomoci členských štátov, i keď Únia, samozrejme, musí zabrániť diskriminácii každého občana patriaceho do menšiny.

Rihards Pīks, v mene skupiny PPE-DE. – (LV) Ďakujem, pán predsedajúci. Pán Tabajdi sa ujal veľkej úlohy – pokúsil sa sformulovať a klasifikovať komunity ľudí, ktoré sa vytvorili historicky rozličnými spôsobmi, žijúce vo väčšom či menšom počte v štátoch, ktoré majú v podstate iné etnické či jazykové korene. Je známe, že sa počas niekoľkých storočí hranice a názvy krajín Európy často menili v dôsledku vojen, zlúčenía a rozdelenia štátov, keď vznikali alebo zanikali nové ríše. Ľudia sa veľmi často stali poddanými iných kráľov alebo obyvateľmi iných štátov bez toho, aby sa presťahovali. Migrácia takisto prebiehala individuálne aj sťahovaním celej etnickej komunity. Zdedili sme výsledok týchto procesov. Každý občan Európskej únie si nepochybne zaslúži dôstojný život a rovnaké príležitosti. Ale čo môžeme v dnešnom ponímaní naozaj nazvať menšinou a dokážu sa štáty dohodnúť a vytvoriť jednotné kritériá? Je to dôležité, pretože sa vytvárajú nové formy migrácie: vnútorná migrácia v rámci Európskej únie a migrácia z nečlenských štátov. Domnievam sa, že by na tom mali pracovať predovšetkým odborníci, výskumníci, historici, etnografovia a jazykovedci, až neskôr by mohli mať politici posledné slovo. Ak na tom začnú robiť politici, okamžite sa stretne so značnou politickou subjektivitou a sebeckosťou, najmä teraz, keď sa blížia voľby. Ďakujem.

Katalin Lévai, v mene skupiny PSE. – (HU) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, v Európskej únii a ďalších európskych štátoch žije viac než 45 miliónov ľudí patriacich k viac ako 57 rôznym menšinám. Dnes, keď sa v Európe rozmáha rasizmus, keď šovinizmus väčšiny obyvateľstva národných štátov narastá do hrozivých rozmerov v celej strednej a východnej Európe, už nemôžeme menšinový problém zamiesť pod koberec. Ako sme počuli aj od pána komisára, EÚ zatiaľ nemá nariadenia v oblasti ochrany identity menšín vzťahujúce sa na všetky členské štáty. Otázka menšín patrí do kompetencie členských štátov, a tak sa tieto komunity musia zväčša uspokojiť s tým, na čom sa dokážu s danou vládou dohodnúť. Celkový počet občanov patriacich do rôznych národnostných, menšinových komunit je v členských štátoch strednej a východnej Európy výrazne vyšší než v západnej Európe, ich problémy sú taktiež zložitejšie. Aby sa nielen

národnostné menšiny, ale každý, kto prakticky patrí do menšinového národa v rámci EÚ, cítil v Európe ako doma, musia európske právne predpisy vytvoriť rámec s rozsiahlymi právnymi normami na ochranu menšín.

Musíme vytvoriť politické štruktúry, ktoré sa nebudú snažiť o výhradné právomoci, ale o rozdelenie kompetencií. Ak sa presadí tento model v celej Európskej únii, národnostné menšiny posilnia svoje postavenie a naskytnú sa im nové možnosti na ochranu ich jazyka a kultúry. V tejto súvislosti zohráva ratifikácia Lisabonskej zmluvy kľúčovú úlohu, keďže vďaka úsiliu maďarskej vlády dva články tejto zmluvy zahŕňajú práva občanov patriacich k menšinám. Prijatie zmluvy by predstavovalo veľký krok vpred v dejinách Európskej únie. Súčasná hospodárska kríza nie je pre menšiny priaznivá, pretože vytvára konflikty a priestor pre extrémne pravicovú demagógiu. Európa si nemôže dovoliť nepočuť hlasy menšín, najmä v súčasnej situácii. Nemôže opustiť menšiny v čase krízy.

Henrik Lax, v mene skupiny ALDE – (SV) Rozprava na európskej úrovni o situácii rôznych menšinových skupín je veľmi vítaná. Spoločný názor na práva a povinnosti, ktoré by sa mali vzťahovať na národnostné, etnické a jazykové menšiny, prisťahovalcov a osoby bez štátnej príslušnosti, by bol pre tieto skupiny a celú Úniu prospešný. Takmer desatina občanov EÚ patrí k určitej národnostnej, jazykovej či etnickej menšine. S niektorými sa zaobchádza dobre, ako napríklad so mnou, Fínom hovoriacim po švédsky. Iných diskriminujú alebo neuznávajú. Pre historické národnostné menšiny je dôležité, aby sa cítili byť plnohodnotnými občanmi Únie. EÚ potrebuje podporu menšín a musí im poskytnúť možnosť aktívne sa zúčastniť na rozhodovaní a vytváraní bezpečnej a harmonickej spoločnej budúcnosti.

Je zrejmé, že pre národnostné menšiny a napríklad prisťahovalecké menšiny nemôžu platiť rovnaké pravidlá. Prisťahovalci potrebujú zvláštnu pomoc na to, aby sa dokázali integrovať do svojich nových vlastí. Ľudia bez štátnej príslušnosti patria do osobitnej skupiny a mali by sme ich všetkými dostupnými nástrojmi motivovať k tomu, aby sa uchádzali o občianstvo hostiteľského štátu.

EÚ taktiež potrebuje spoločný názor na otázky týkajúce sa menšín, aby dokázala obhájiť seba i členské štáty voči nátlaku a provokáciám zvonku, kde sa menšinové práva používajú ako zbraň na podnecovanie rozporov a vyvolávanie zmätku. Varovné príklady sú napríklad angažovanosť a propaganda Ruska v Estónsku a Lotyšsku. Nesmieme vkladať zbrane do rúk tým, ktorí nám chcú ublížiť.

Európa potrebuje reprezentatívne fórum menšín fungujúce ako poradný orgán pre otázky, ktorými sa zaoberajú Európsky parlament a Rada Európy. Bolo by rovnako dôležité, aby mal tento parlamentný výbor presne stanovenú zodpovednosť za otázky týkajúce sa menšín. Parlament by mal schváliť vyhlásenie o menšinových právach.

Na záver by som sa chcel spýtať jednu konkrétnu otázku: je Komisia pripravená prevziať zodpovednosť za iniciovanie európskej rozpravy o menšinách a je pripravená aktívne propagovať spravodlivé zaobchádzanie s menšinami EÚ a nielen jazykovú rozmanitosť, ktorú často používajú ako nástroj na ignorovanie menšinových skupín. (potlesk)

Jan Tadeusz Masiel, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predseda, pán komisár, niektoré menšinové skupiny žijú v členských štátoch už niekoľko storočí, kým iné iba pomerne krátko.

Rómovia sú jednou z tradičných menšinových skupín prítomných v štátoch Únie od dávnych čias. S poľutovaním musím konštatovať, že v mojej vlasti, Poľsku, Rómovia síce nie sú diskriminovaní, ale miera ich integrácie nie je dostatočná. Oni majú rovnaký názor. Myslím si, že Rómovia potrebujú väčšiu podporu štátu. Pomoc potrebujú najmä s odbornou prípravou a vzdelávaním vo všeobecnosti.

Členské štáty by mali ísť vzorom v súvislosti s integráciou tejto i ostatných menšinových skupín. Našej snahe by však veľmi pomohla spoločná legislatíva Únie. Myslím tým predovšetkým určenie práv a zodpovedností nových prisťahovalcov z islamských krajín, pre ktorých je integrácia v Európe veľmi ťažká.

Mikel Irujo Amezaga, v mene skupiny Verts/ALE. – (ES) Vážený pán predseda, chcel by som sa čo najúprimnejšie poďakovať pánu Tabajdimu za prípravu a predloženie otázky, o ktorej teraz vedíme rozpravu, a takisto za skvelú prácu, ktorú odvedol pri vypracovaní uznesenia, o ktorom teraz, žiaľ, nediskutujeme, ale budeme mať nepochybne príležitosť diskutovať na nasledujúcich plenárnych zasadnutiach.

Toto uznesenie je potrebné, pretože evidentne musíme nájsť minimálnu úroveň ochrany menšinových skupín v Európskej únii, ktorú doposiaľ nemáme.

Nezastávam názor pána komisára Barrota, čo sa týka častého skrývania sa za nedostatok jurisdikcie Európskej únie v tejto problematike. Je rozporuplné spomenúť kodanské kritériá, spomenúť iný typ legislatívy a súčasne

sa – ak to možno nie je v súlade so záujmami alebo niet odvahy – skrývať za nedostatok jurisdikcie, aby sme takpovediac nedosiahli pokrok v ochrane menšinových skupín, veď napokon čelíme večnej dileme. Európska únia nečelí problému, ale skôr úlohe, ktorú treba splniť, a tak by sme túto otázku mali vnímať.

Kathy Sinnott, v mene skupiny IND/DEM. – Vážený pán predsedajúci, v každom členskom štáte EÚ existujú skupiny ľudí, ktorí sú vnímaní inak kvôli charakteristickým črtám, ako napríklad etnickému pôvodu, jazyku, štýlu obliekania, hudbe a náboženstvu. Ak ľudia daného štátu rešpektujú dôstojnosť každého človeka, tak tieto rozdiely vnímajú ako niečo obohacujúce a vážia si ľudí. Ak sa rešpektuje ľudská dôstojnosť, menšiny vôbec neponímame v negatívnom zmysle. Avšak v mnohých štátoch majú ľudia iba malý alebo žiaden rešpekt. Vedie to k diskriminácii, s menšinami sa zaobchádza zle a sú odsúdené na život v najhorších podmienkach.

V kodanskej dohode trváme na tom, aby štát, ktorý chce vstúpiť do EÚ, musel preukázať aspoň minimálne prijateľnú úroveň rešpektovania každého človeka v rámci svojho územia. Tento princíp zlyhá, len čo zanedbáme tieto kritériá a umožníme vstup štátom, v ktorých sa s ľuďmi zaobchádza zle a sú nútení žiť na okraji spoločnosti.

V Írsku napríklad umiestnili v čase nášho vstupu a mnoho rokov po našom vstupe veľa postihnutých detí a dospelých do inštitúcií ústavnej starostlivosti za najhorších podmienok.

I napriek zavedeniu kodanských kritérií stále existujú podobné hrozné podmienky pre zraniteľné menšiny v štátoch, ktoré nedávno vstúpili alebo sa chystajú vstúpiť do EÚ. Kodanské kritériá boli v týchto prípadoch zjavne ignorované a zaobchádzanie s menšinami sa nepovažovalo za prekážku v členstve. Marí to účel dohody. Ak štát vstupujúci do EÚ musí spĺňať kodanské kritériá v súvislosti so zaobchádzaním so svojimi občanmi, tak by malo byť možné členstvo pozastaviť v prípade, že ich daný štát nesplní.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Zaoberáme sa problémom národnostných menšín, ale myslí sa tým predovšetkým maďarská národnostná menšina, pán Tabajdi. Pritom je to práve Maďarsko, kde sa v uplynulých desaťročiach národnostné menšiny takmer úplne zlikvidovali. Potvrdzujú to aj slová bývalého ombudsmana pre menšiny v Maďarsku Jenöa Kaltenbacha. Počet Slovákov žijúcich v Maďarsku za uplynulé obdobie klesol z vyše 300 000 na 18 000. V národnostných školách zdecimovanej slovenskej menšiny v Maďarsku je vyučovacím jazykom výlučne maďarčina. Slovenský jazyk sa v týchto školách vyučuje štyri hodiny týždenne.

Na Slovensku sa neuplatňuje vendeta a maďarská menšina žijúca na Slovensku je na tom neporovnateľne lepšie. V maďarských menšinových školách je výhradným vyučovacím jazykom maďarčina. Slovenský jazyk sa ako doplnkový jazyk vyučuje pár hodín do týždňa. V Maďarsku sú bohoslužby vo všetkých slovenských obciach iba v maďarčine a slúžia ich výlučne maďarskí kňazi. Naopak, na Slovensku slúžia v maďarských obciach výlučne maďarskí kňazi.

Európsky parlament sa však paradoxne nezaobrá problémami slovenskej, nemeckej, srbskej menšiny alebo ďalších menšín decimovaných v Maďarsku. Opakovane sa diskutuje o okrajových problémoch maďarskej menšiny, ktorých riešením sa navyše v tomto čase zaoberá slovenský parlament. Ten práve dnes ústretovo schválil novelu školského zákona, ktorá zaručuje písanie geografických názvov v učebniciach menšinových škôl v maďarčine či ukrajinčine. Sú to práve maďarskí poslanci a politici, ktorí pod kepienkom riešenia národnostných problémov neustále podsúvajú úvahy o autonómnych riešeniach vrátane územnej autonómie. Naposledy tak učinil maďarský prezident počas včerašej návštevy rumunského partnera v Budapešti a stretol sa s ráznym odmietnutím. Takéto postoje treba demaskovať a rázne odmietnuť aj na pôde Európskeho parlamentu.

Kinga Gál (PPE-DE). – (HU) Zatiaľ čo sú záujmy ktorejkoľvek inej sociálnej menšiny chránenej antidiskriminačnými právnymi predpismi dobre chránené, európska právna ochrana, nehovoriac o politickej vôli, je zdržanlivá, pokiaľ ide o tradičné národnostné menšiny. Avšak existencia týchto menšín v rámci Európskej únie nie je politickou otázkou, ale faktom. V EÚ žijú milióny ľudí, ktorí nie sú prisťahovalci. Žijú tu v členských štátoch Európy bez toho, aby sa boli odsťahovali z rodnej zeme svojich predkov. Udalosti dvadsiateho storočia zapríčinili, že sa hranice ich vlastí popresúvali, ich zanechali a odvtedy čelia neriešiteľným dilemám. Ako si majú zachovať identitu a komunitu, ako môžu svojim deťom sprostredkovať perspektívu bezpečnej budúcnosti v dvadsiatom prvom storočí? Musíme konečne uznať, že sa problémy týchto komunít nevyriešia výlučne pomocou všeobecných ľudských práv alebo antidiskriminačných právnych predpisov. Tieto menšinové komunity sa právom dožadujú všetkého, na čo má v prípade obyvateľstva podobnej veľkosti podľa Európskej únie oprávnený nárok väčšina. Preto je potrebná regulácia EÚ, preto je dôležitá pomoc EÚ. Tieto komunity sa právom domnievajú, že autonómia, ktorá priniesla talianskym juhoťirolským menšinám prosperitu a rozvoj, by aj pre nich znamenala primerané riešenie.

Jednotlivé druhy autonómie – možno aj vrátane územnej autonómie – by určite mohli týmto komunitám ponúknuť pozitívnu a perspektívnu budúcnosť. Nemali by sme ich mystifikovať, ale otvorene o nich diskutovať. Veď v prípade, že taká možnosť predstavuje pre jeden členský štát pozitívne riešenie bez narušenia jeho územnej celistvosti, tak to môže byť riešenie aj pre iný členský štát. Oprávnené požiadavky týchto menšín, ktoré sú založené na základných princípoch a súčasnej praxi v Európskej únii, nesmú byť tabuizované v EÚ dvadsiateho prvého storočia.

Bárbara Dührkop Dührkop (PSE). – (ES) Vážený pán predseda, je zvláštne, že v každom parlamentnom období poukazujeme na neexistujúcu alebo krehkú právnu alebo finančnú ochranu jednej alebo druhej menšinovej skupiny v rámci členských štátov.

S nedávnym rozšírením smerom na východ sa situácia neodvratne stala oveľa zložitejšou.

27 štátov EÚ má viac než 100 skupín, ak etnické a jazykové menšiny prirátame k novým prisťahovaleckým menšinám. Zvlášť by sme mali spomenúť – už sme ich aj spomínali – Rómov, etnickú skupinu, ktorá žije medzi nami už stáročia. Má charakteristické črty a je zo všetkých menšinových skupín najviac znevýhodnená.

Vážený pán komisár, zdvojnásobenie nášho úsilia na dosiahnutie postupnej integrácie, ak nie asimilácie, týchto skupín a presadiť jednotu v rozmanitosti do skutočnosti je veľkou úlohou pre Európu. Lisabonská zmluva sa nie nadarmo explicitne zmieňuje, po prvýkrát v dejinách Európskej únie, o právach ľudí patriacich k menšinám a ich hodnotách.

Každá sociálna skupina je iná. Jazykovo-historické menšiny členských štátov a ich uznávanie a nepopierateľné právo používať materinský jazyk majú málo alebo nemajú nič spoločné s novými vlnami prisťahovalcov, ktoré sa vyznačujú vlastnými charakteristickými črtami.

Za východiskový bod si berieme Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov a žiadame Európsky sociálny fond, aby menšinovým skupinám venoval pozornosť a prostriedky.

Nedávno sme boli svedkami, ako sa rok 2008, Európsky rok medzikultúrneho dialógu, chýlil ku koncu, a som presvedčená, že sa tento dialóg ešte len rozbieha. Myslím, že by sme mali využiť túto príležitosť a pokračovať v dialógu, aby sme vytvorili kontrolné mechanizmy na európskej úrovni s cieľom ochrániť menšinové skupiny.

Moja posledná poznámka na záver: v členských štátoch je našou povinnosťou chrániť a zachovávať tradície a hodnoty vznikajúcej multikultúrnej Európy a povinnosťou tohto Parlamentu je vytvoriť integračné normy v rámci spoločného európskeho rámca umožňujúceho mierumilovné spolunažívanie.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Vážený pán predseda, každý desiaty občan Európy patrí k národnostnej menšine. Mnohí z nich sa cítia tak, akoby boli nevlastné deti svojej vlasti. Očakávajú od Európskej únie, že im zaručí práva a pomôže zlepšiť ich situáciu. Najväčším nedostatkom Európskej únie je v rámci ľudských práv ochrana menšín. Napriek tomu, že právne základy na účinnú ochranu menšín existujú, politická vôľa na ich presadenie často nie je dostatočná. Ratifikácia Lisabonskej zmluvy by mohla situáciu zlepšiť, avšak sama osebe nie je zázračným liekom. Je dôležité, aby existujúce inštitúcie pracovali účinne, najmä aby sa posilnil profil menšín Agentúry Európskej únie pre základné práva. Rôzne menšiny by považovali za pozitívne znamenie, keby nová Komisia mala jedného komisára, ktorý by bol zodpovedný výlučne za menšinové záležitosti. Bol by to jasný signál, že menšiny sú plnohodnotní občania zjednocujúcej sa Európy. Európa nemôže mať nevlastné deti, veď v istom zmysle patríme všetci k menšine.

László Tőkés (Verts/ALE). – (HU) Vážený pán predseda, s vďačnosťou a uznaním vítam zaradenie ochrany tradičných národnostných a etnických menšín, ako aj prisťahovalcov do Európy do nášho programu. Podľa mňa je bolestivé, že v dôsledku nízkej podpory politických skupín sa naša dnešná spoločná rozprava schýľuje ku koncu bez rozhodnutia a že ešte stále nie je možné prijať rámcovú dohodu EÚ o ochrane menšín. V štátoch bývalého komunistického bloku vládol princíp nezasahovania. Považujem za neprijateľné, aby Európska únia podobným spôsobom prenechala rozhodnutie o problémoch menšín kompetencii jednotlivých členských štátov. Odmietavé vyjadrenia pána prezidenta Traiana Băsescu v Budapešti k oprávneným požiadavkám maďarskej menšiny v Sedmohradsku na kolektívne práva a autonómiu pripomínajú diktátorské stanovisko z čias komunizmu. Európska únia je spoločným domovom aj národnostných, etnických a náboženských menšín, a práve preto EÚ nemôže naďalej odďaľovať poskytnutie ústavnej a právne regulovanej ochrany menšinám.

Patrick Louis (IND/DEM). – (FR) Vážený pán predsedajúci, v našich kultúrach platia pravidlá právneho štátu a individuálne práva, a tak je správne a vhodné obhajovať práva jednotlivca patriaceho k menšine, ale bolo by nebezpečné prijať zákon o právach nenárodnostných menšín, tak ako pre komunitu.

K nenárodnostným menšinám, teraz hovorím iba o nich, by sme nemali pristupovať ako ku komunitám, pretože to zničí súdržnosť mnohých európskych národov. Tam, kde platia pravidlá právneho štátu, musí byť regulácia spôsobu spolunažívania ľudí v právomoci jednotlivých krajín. Keby bola väčšina nepriateľom menšiny, zásadne by to spochybnilo demokraciu.

Niektorí ľudia, ktorí vo svojej vlasti čelia chudobe alebo nebezpečenstvu, utečú a hľadajú útočisko. Právo na azyl je pre ľudí možnosť hlasovať nohami. Našťastie sa stalo základným právom, avšak ako vždy, aj s týmto právom sú spojené povinnosti. V tomto prípade ide o povinnosť prijatia pravidiel, jazykov a zvykov prijímajúcich štátov.

Právo na azyl je vzácné právo, keďže prislúcha každej ľudskej bytosti. To, že patríte k menšine, nelegitímne vytvorené komunitného práva. V prvom rade musíte byť verní krajine, v ktorej sa usadíte. Je ilúziou veriť, že spojením prechodných komunít s rozličnou históriou je možné vytvoriť krajinu. Postupom času to vyvolá ľahostajnosť alebo vytvorí bojisko.

Ak svoj prijímajúci štát nemilujete, mali by ste ho opustiť. Je to povinnosť, ktorá vyplýva zo slobody príchodu a odchodu.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Chcel by som vyjadriť svoju podporu ochrane menšín a uznanie ich kultúr, jazykov, tradícií a zvykov. Myslím, že by všetky členské štáty mali do svojich vnútroštátnych právnych predpisov v rôznych oblastiach zahrnúť odkazy na ochranu menšín.

Podľa mňa sú rumunské právne predpisy v tejto oblasti veľmi dobre vypracované a môžu slúžiť ako vzorový model pre iné členské štáty. Dôkazom je dokonca kolega poslanec tohto Parlamentu, ktorého si veľmi vážim, ktorý sa narodil, vyrastal a študoval v komunite maďarskej menšiny v Sedmohradsku a teraz úspešne reprezentuje Maďarsko v tomto Parlamente. Ochrana menšín však nesmie vyústiť do krajností, akými sú napríklad kolektívne práva, propagácia autonómie a sebaurčenia vrátane územnej autonómie.

Nemyslím, že je vhodné deliť menšiny do rôznych kategórií, mohlo by to vyznieť tak, akoby sa s jednotlivými kategóriami malo zaobchádzať inak. S každým občanom by sa malo zaobchádzať rovnako a každý by mal mať rovnaké práva a povinnosti voči komunite, v ktorej žije. Decentralizácia a miestna autonómia podľa vnútroštátneho práva veľmi dobre odzrkadľuje všetky túžby občanov bez ohľadu na ich národnosť alebo etnický pôvod. Nie je prirodzené, aby sa na rozpravu predkladali koncepty, ktoré ešte nie sú zakotvené v existujúcom medzinárodnom práve a ktoré nie sú schválené na úrovni členských štátov. Nemusíme schváliť ani ustanovenia Rady Európy.

O rómskej menšine sa musíme zmieniť zvlášť. Som presvedčený, že by spoločné programy EÚ, predovšetkým v oblasti vzdelávania, značne urýchlili integráciu Rómov.

Na záver by som vám chcel pripomenúť, že každý národ je bez ohľadu na jeho veľkosť menšinou v porovnaní s Európou, ktorá má 500 miliónov obyvateľov.

Monika Beňová (PSE). – (SK) Ochrana menšín je nesporne jednou z najdôležitejších hodnôt a u nás na Slovensku alebo v Slovenskej republike majú menšiny zabezpečený skutočne mimoriadne vysoký štandard. Ak budem hovoriť o národnostných menšinách, tak ten štandard je zabezpečený aj formou – dá sa povedať – kultúrnej a vzdelávacej autonómie, pretože máme aj univerzitu pre našu najväčšiu národnostnú menšinu.

Zásadne však odmietam otváranie diskusie o územnej autonómii z dôvodu, že ju považujem za veľmi vážny politický a právny dôvod, a takisto preto, že ju považujem za ľudsky dramatickú. Spôsobila by obrovské ľudské nešťastia. Rovnako by otváranie diskusie o územnej autonómii zásadným spôsobom ohrozilo jednotu a úspešné napredovanie Európskej únie.

A na záver, pán komisár, ak ste hovorili o rešpekte – áno, je absolútne na mieste, aby majoritná spoločnosť prechovávala čo najväčší rešpekt k svojim menšinám, ale myslím si, že v dobre fungujúcej spoločnosti by rovnaký rešpekt mali mať menšiny aj voči tejto spoločnosti.

Tatjana Ždanoka (Verts/ALE). – Vážený pán predsedajúci, chcela by som sa poďakovať pánu Tabajdimu za skvele vykonanú prácu. Je škoda, že našu rozpravu nemôžeme uzavrieť uznesením.

Som presvedčená, že menšinové práva sa musia stať súčasťou *acquis communautaire*. Komisia sa, bohužiaľ, veľmi zdráha navrhnúť opatrenia v tejto oblasti. Mali by sme pamätať na to, že menšinové práva sú súčasťou ľudských práv, a preto musia byť naše normy čo najvyššie. Nezabúdajme, že rešpekt a ochrana menšín je jedným z kodanských kritérií. Komisia počas prístupových procesov kritériá dokonca ani poriadne neuplatňuje.

Sme pripravení urobiť ústupky v nádeji, že sa potom situácia zlepší, ale od vstupov ešte stále nemáme nástroje na riešenie otázky, ako na to minulý mesiac poukázal pán komisár Barrot. V oblasti menšinových práv sme vypracovali spoločné normy Európskej únie, ktoré sú absolútnou nevyhnutnosťou.

Edít Bauer (PPE-DE). – (HU) Veľmi pekne vám ďakujem, pán predsedajúci. V rámci Európskej únie existuje niekoľko politických oblastí, v ktorých platí dvojité meter. Kodanské kritériá menšinových práv sa vzťahujú na prístupové štáty – ako sme dnes už počuli – ale tieto isté práva neexistujú v práve Spoločenstva. Ak bohatstvo Európy spočíva v jej rôznych kultúrach a nikto sa nechce prizerať, ako mizne kultúra a jazyk malých národov, potom etnické menšiny potrebujú ešte väčšiu ochranu vrátane právnej ochrany. V nových členských štátoch sa zjavná ochrana poskytnutá socialistickým internacionalizmom stratila a zosilnelo národné cítenie. V nových členských štátoch sa dokonca objavujú rôzne druhy represívneho nacionalizmu, najmä odkedy kodanské kritériá nie sú záväzné. Často sme svedkami posilnenia asimilačných úsilí – údajne v záujme menšín. Je to, žiaľbohu, politický nástroj, ktorý populistickí politici používajú na to, aby väčšinu obrátili proti menšine.

Je nevyhnutné vytvoriť interné právne normy na ochranu právneho štatútu menšín. Tieto normy sa musia držať najlepších európskych postupov, vychádzať z rôznych druhov samospráv, ktoré netreba demaskovať ako nejaký politický zločin alebo odmietajú. Zásada subsidiarity by sa mala skôr rozšíriť, aby mohli menšiny rozhodovať o vlastných záležitostiach. V tejto súvislosti by možno pomohla otvorená metóda koordinácie, kým sa nevytvorí právny základ. Pánovi komisárovi by som chcela položiť túto otázku: nebolo by možné použiť túto možnosť, túto metódu na riešenie právneho štatútu menšín? Na záver by som sa chcela poďakovať pánu Tabajdimu za skvele vykonanú prácu v tejto oblasti.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Na európskej úrovni máme skupinu zosúladených nariadení, kritérií a odporúčaní, ktoré zabezpečujú ochranu občanom patriacim k národnostným menšinám, a v Európskej únii sa porušujú iba zriedkakedy. Rumunsko svojim menšinám poskytlo národnostné práva, ktoré presahujú rámec príslušných európskych noriem. Prítomnosť rumunských poslancov maďarskej národnosti v tomto Parlamente je priamym dôkazom.

Pre medzietnické spolunažívanie v Európe je nevyhnutné rešpektovať ľudské práva, ale každé separatistické zneužívanie vyvolané obmedzovaním etnických práv musí byť zastavené. Európsky projekt je o integrácii, a nie o vytváraní enkláv na základe etnických kritérií.

Takisto si myslím, že by sme mali venovať viac pozornosti situácii národnostných menšín v susedných štátoch EÚ, najmä ak ide o občanov s národnosťou niektorého členského štátu. Jedným príkladom sú Rumuni žijúci na Ukrajine, v Srbsku a Moldavsku, ktorí sú zbavení základných práv a sú podrobení intenzívnemu odnárodneniu.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, v EÚ existuje niekoľko jazykov historických európskych skupín, ktoré sa nemôžu použiť v rozpravách tohto Parlamentu, pretože nie sú uznané za úradné jazyky. Je to ujma pre zastupiteľskú demokraciu.

Takýmto jazykom je baskičtina alebo euskera, ktorá nie je menšinovým, ale úradným jazykom, aspoň v južnej oblasti Baskicka, ktoré je zo správneho hľadiska súčasťou Španielska. To isté však neplatí – a neberte to, prosím, osobne, pán komisár – v severnej časti Baskicka, ktoré je pričlenené k Francúzsku a ktorého prezident na zhromaždení Organizácie Spojených národov vyhlásil, že nerešpektovanie národných identít a jazykov znamená zasievať semeno ponižovania a že bez rešpektu nebude na zemi mier. Napriek tomu sa o euskeru, korzičtinu, bretónčinu či okcitančinu neprejavuje žiaden oficiálny záujem, niet ani snahy o to, aby sa zaručilo rešpektovanie a podporovanie ich používania.

Preto žiadam Agentúru pre základné práva, aby naďalej sledovala a zabezpečila, aby v členských štátoch nedochádzalo k porušovaniu práva používať materinský jazyk a diskriminácii občanov a aby sa všetky materinské jazyky považovali za úradné v rámci svojich oblastí.

(Rečník pokračoval v baskičtine.)

Eskerrik asko jaun-andreok zuen laguntzagatik Europako hizkuntza guztien alde.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, vítam túto rozpravu tým viac, že európske dejiny svedčia o tom, že v časoch kríz dokáže etnické napätie rozrušiť inak pokojnú situáciu. Rád by som veril, že zámer iniciátorov tejto rozpravy je zdôrazniť veľkorysú hodnotu a realitu európskeho projektu, pretože realita Európskej únie sú naozaj najlepšie normy na zaobchádzanie s menšinami na svete. Povedzme preto nahlas, že toto zhromaždenie nikdy neprijme žiadne rozhodnutia narušujúce jednotu ani neoslabí normy, ktoré som spomenul.

Ako pán komisár Barrot vyzdvihol, v každom štáte Únie existuje jasný a, vo väčšine prípadov, oficiálny právny rámec zabezpečujúci ochranu kultúrnej rozmanitosti. Existuje pre trvalú udržateľnosť multietnickej spoločnosti nejaká alternatíva vyššieho vzdelania? Príklady zo života ukazujú, že riešenie otázok spojených so vzdelávaním napomáha silnému rozvoju Spoločenstva. Vzdelávanie kvôli svojej povahe skôr zjednocuje než rozdeľuje. Vlastne nás učí, že všetci sme niekoho menšinou. Univerzita Babeş-Bolyai v Rumunsku v sedmohradskom meste Cluj je príkladom multikultúrnej univerzity, ktorú Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe vždy uvádza ako dobrý príklad vynikajúcich multikultúrnych a medzietnických vzťahov.

V prípade potreby je vyššie vzdelávanie v menšinových jazykoch súčasťou národného vzdelávacieho systému. Dovoľte, aby som vám ako príklad uviedol Univerzitu Sapientia v Rumunsku.

Tieto pozitívne príklady však neznamenajú, že z tejto problematiky môžeme spustiť oči, musíme si uvedomiť, že najnáročnejší problém nás možno ešte len čaká: riešenie zložitej situácie rómskej komunity v celej Európe. Som presvedčený, že najúčinnjší spôsob dlhodobého riešenia tohto nesmierne zložitého európskeho problému je vzdelávanie. Uvítal by som zásadnú rozpravu o tom, ako chce Európa využiť náš jedinečný vzdelávací systém, aby sme zostali zjednotení v našej rozmanitosti.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Rada Európy je inštitúcia, ktorá sa zaoberá dodržiavaním ľudských práv. Práva a ochrana menšín patria do právomoci členských štátov v súlade so zásadou subsidiarity. Tradičné a etnické menšiny, menšiny migrantov a prisťahovalcov musia dodržiavať vnútroštátne právne predpisy členských štátov, v ktorých žijú.

Myslím, že integrácia nových prisťahovaleckých menšín by nemala byť súčasťou spoločnej migračnej politiky, ktorú EÚ práve pripravuje. Túto politiku môžeme sformulovať vtedy, keď sa v EÚ odstránia súčasné prekážky voľného pohybu pracovníkov z členských štátov, ktoré do Európskej únie vstúpili po roku 2004.

Ochrana prisťahovaleckých menšín je súčasťou zásad, ktoré podporuje sociálna Európa. Zabezpečenie spravodlivých pracovných podmienok pre všetkých občanov Európy zaručí dôstojný život každému bez ohľadu na to, z ktorého členského štátu pochádza. Ako európsky socialista podporujem rozvoj európskeho rámca pre zákonné prisťahovalectvo, ale predovšetkým som zástancom dodržiavania základných zásad Európskej únie pre všetkých európskych občanov.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Tento návrh rozhodnutia sa dnes pred Parlament predkladá, žiaľbohu, iba vo forme otázky. Predstavitelia tradičných národnostných menšín a komunít sa pokúšali mierovou parlamentnou cestou presvedčiť väčšinu o tom, že to, čo bolo dobré pre 14 členských štátov Európskej únie, bude dobré pre celú EÚ. Tradičné národnostné menšiny sa ocitli v novom štáte bez vlastného zavinenia a bez toho, aby sa boli odsťahovali z vlasti, v ktorej žili už stáročia. Nikto sa ich nepýtal, či chcú zmeniť svoju národnosť, alebo prijať nový úradný jazyk. Tieto tradičné národnostné menšiny sú najlojálnejší občania svojich štátov. Napriek vojnám, hospodárskym krízam, vnútroštátnym politickým bojom a asimilácii nezanevrelí na vlasť predkov a starú či novú vlasť. Ich lojalita je nezlomná. Práve preto je nepochopiteľné, že niekoľko desiatok miliónov obyvateľov veľkých štátov sa obáva niekoľkých stotisíc alebo najviac pol milióna ľudí patriacich k menšinám.

Rôzne druhy samospráv, ktoré nájdeme v Európskej únii, ako napríklad územná a kultúrna autonómia, sú výsledkom konsenzu väčšiny a menšiny a neoslabili hospodársku, politickú či sociálnu silu daného štátu alebo Európskej únie. Moja vlasť, Rumunsko, existuje v súčasnej forme od roku 1920. V roku 1930 bolo 28 % obyvateľstva inej než rumunskej národnosti, dnes sa tento počet znížil na 10 %. Okrem Rumunska majú aj ďalšie členské štáty podobné problémy. Existujú zákony a práva, ale ich plnenie nie je možné zaručiť napriek tomu, že jazyková, etnická a regionálna rozmanitosť sú európskou hodnotou. Preto je dôležité vypracovať návrhy usmernenia na základe existujúcich účinných postupov EÚ, ktoré budú prijateľné pre všetkých a nenarušia územnú celistvosť štátu.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Veľmi pekne vám ďakujem, pán predsedajúci. Vážení pán komisár, dámy a páni, predovšetkým by som chcel vyjadriť svoju radosť z iniciatívy Csabu Tabajdiho na zlepšenie situácie

menšín žijúcich v Európskej únii. Hoci významné príklady svedčia o tom, že národnostné menšiny sú v Európskej únii považované za hodnotu a šancu, napríklad v južnom Tirolsku alebo na Alandoch, vo východnej Európe sa, žiaľbohu, stretávame aj s opačným prístupom, niekedy dokonca i vo vyjadreniach štátnych predstaviteľov. Práve z tohto dôvodu by sme mali nutne oponovať vyhláseniam, ktoré by definitívne a natrvalo zamietli požiadavku národnostných menšín na autonómiu odvolávaním sa na požiadavky určené Európskou úniou. Mali by sme preto odhodlane prehovoriť a vyhlásiť, že národnostné menšiny majú nárok na autonómiu ako formu uplatňovania menšinových práv na úrovni Spoločenstva a že im musíme zaručiť tieto základné práva aj právnym systémom Európskej únie. Preto plne podporujem vypracovanie komplexného nariadenia na ochranu menšinových práv na európskej úrovni. Ďakujem veľmi pekne.

Michl Ebner (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, dnes máme veľmi šťastný deň. Zásluhu na tom má najmä pán Tabajdi, predseda medziskupiny a zástanca menšín, ktorému patrí moja vďaka.

Dnes hovorím po taliansky, je to úradný jazyk a nie moja materinská reč. Mám na to konkrétny dôvod: v Taliansku žije veľa národnostných menšín a etnických skupín z rôznych krajín. Touto demonštráciou, ako aj vyjadrením, že etnická menšina nie je etnickou menšinou len sama pre seba, ale potrebuje zakúsiť solidaritu, by som chcel dať hlas týmto menšinám tu v Parlamente. Taktiež by som chcel odkázať talianskym menšinám v zahraničí, že by inak túto šancu nedostali.

Pán Barrot dnes hovoril o nediskriminácii. Myslím, že nediskriminácia nestačí, pretože musíme dosiahnuť rovnoprávnosť a tá nastane iba vtedy, ak majú menšiny postavenia a poskytneme im pomoc na dosiahnutie úrovne väčšiny. Preto v určitých situáciách potrebujeme pozitívnu diskrimináciu. Podľa mňa je to nová myšlienka, ktorú by sme mali presadiť.

Európska únia má kompetencie. Použitím článkov 21 a 22 Charty základných práv Európskej únie a článku 2 Lisabonskej zmluvy – dúfajme, že sa uvedú do platnosti čo najskôr – spolu s kodanskými kritériami a trochou flexibility a legislatívnej predstavivosti by sme mohli dosiahnuť veľmi veľa vecí. Chcel by som sa hlavne zmieniť o článku 2 Lisabonskej zmluvy o ochrane práv menšín a chcel by som sa obzvlášť poďakovať bývalému ministrovi zahraničných vecí, pánovi Frattinimu, ktorý významne prispel k jeho zaradeniu do zmluvy.

Dúfame v ochranu práv menšinových skupín: to je naším cieľom. Keďže v Európskej únii existuje 168 menšinových skupín a 330 skupín na európskom kontinente, tak sa v tejto situácii nachádza 100 miliónov spoluobčanov nášho kontinentu. My sme v južnom Tirolsku dosiahli úroveň, ktorá sa, samozrejme, ešte dá zlepšiť, ale je predsa len veľmi, veľmi dobrá. Keď od väčšinových predstaviteľov tohto Parlamentu alebo členských štátov počujem, že sa s ich menšinami zaobchádza dobre, som trochu nedôverčivý. Bol by som radšej, keby hovorili predstavitelia týchto menšín, že sa s nimi zaobchádza dobre.

V Európskej únii musíme pochopiť, že menšiny predstavujú pridanú hodnotu, most medzi kultúrami, ľuďmi a krajinami. Musíme dosiahnuť jednotu v rozmanitosti.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Dámy a páni, jazyková a kultúrna rozmanitosť, ktorú považujeme za hodnotu Európskej únie, sa často stáva problémom na úrovni členských štátov, najmä v oblastiach, kde sa presúvali hranice v dôsledku obrátov v dejinách alebo kde sa menšina stala väčšinou a naopak, väčšina sa stala menšinou, ako napríklad v Estónsku, mojej vlasti. V takom prípade je to pre daný štát skutočne obrovský problém.

Na úrovni Európskej únie je však veľmi dôležité, aby sa nepoužil dvojité meter. O kodanských kritériách, ktoré predchádzajúci rečníci už spomenuli v niekoľkých prejavoch a ktoré nové vstupujúce štáty museli splniť, sa už diskutovalo, ale boli sme si veľmi dobre vedomí toho, že tie isté kritériá, tie isté požiadavky, napríklad v oblasti vzdelávania, nespĺňa mnoho starých členských štátov. Je veľmi dôležité, aby sa so všetkými štátmi zaobchádzalo rovnako a aby minimálne normy platili rovnako pre všetkých.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE). – (RO) Najprv by som chcel povedať, že si nemyslím, že Európska únia potrebuje spoločnú menšinovú politiku. Dlhujeme rovnaké práva všetkým európskym občanom bez ohľadu na ich etnický pôvod. Na druhej strane, ak tí, ktorí predložili otázku, o ktorej teraz diskutujeme, naozaj chcú európsku politiku o tejto záležitosti, môžeme ich ubezpečiť, že napríklad rumunské právne predpisy by sa mohli zväziť ako model s osvedčenými postupmi.

Rumunsko má azda najtolerantnejšie a najaktuálnejšie právne predpisy o národnostných menšinách v Európe. Majú rozsiahle politické a sociálne práva, rovnako ako všetci občania. Pomerne veľké menšiny, napríklad maďarská menšina, majú právo na vzdelávanie v materinskom jazyku na všetkých úrovniach. Predstavitelia menšín majú nárok na parlamentné kreslá, aj keď nedostanú potrebný počet hlasov. Maďarská menšinová

strana, ktorá sa tu spomenula dnes večer aj včera počas večernej rozpravy, je súčasťou rumunskej vlády už 12 z 19 rokov fungovania Rumunska ako demokratického štátu.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE). – (RO) Všetky druhy menšín sa musia podporovať nielen z dôvodu zachovania jedinečnej identity, ich hodnôt, tradícií a jazyka, ale aj kvôli rozvoju ich kultúry. Podľa mňa je Rumunsko, ktoré je jednotný a suverénny štát, modelová krajina, čo sa týka rešpektovania osobných práv členov ktorejkoľvek menšiny.

Vítam pokrok, ktorý dosiahli členské štáty, ako aj ich sústavnú starostlivosť o ochranu etnických, tradičných a národnostných menšín. Je to pochopiteľný a vítaný prístup. Avšak čo sa týka vzťahu medzi väčšinou a menšinou, rád by som vás upozornil na dva aspekty. 1. Myslím si, že by sa do opatrení tohto druhu nemali zapájať iba členovia menšín. Väčšina sa musí v rovnakej miere zaoberať otázkami týkajúcimi sa menšín práve z toho dôvodu, aby sa podporila a ochránila takzvaná „jednota v rozmanitosti“, ktorá sa uskutočňuje v Rumunsku. 2. Myslím si, že by sa menšiny mali rovnako zaujímať o stav väčšiny, pretože tieto dve spolu tvoria, ale výlučne iba spolu, jednotný celok, ktorý prispieva k prirodzenému rozvoju každej spoločnosti.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – (RO) V rámci tejto rozpravy by som chcel poznamenať, že národnostné menšiny robia veľký rozruch, pretože nemajú argumenty na podporu všetkých práv, ktorých sa domáhajú. Chcel by som pre toto navrhnúť slogan: „robiť rozruch nerobí dobrotu a robiť dobrotu nerobí rozruch“.

Právne predpisy Európskej únie nemôžu chrániť iba menšiny a znevýhodňovať pritom národné spoločenstvá kvôli pozitívnej diskriminácii. Rád by som vám uviedol príklad, keď je skutočnosť v rozpore s tvrdeniami, ktoré odzneli. Niektorí ľudia tvrdili, že sa v Rumunsku v oblasti vzdelávania nerešpektujú práva maďarskej menšiny. Keďže pôsobím v školstve, dovoľte mi ako príklad uviesť rumunské univerzity, ktoré splňajú európske normy o zaobchádzaní s menšinami.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) V rámci tejto rozpravy by som chcel vyzdvihnúť zhoršenie situácie v oblasti náboženskej slobody Rumunov žijúcich v údolí Timoc v Srbsku. Hovoríme tu o stotisícovej komunite Rumunov.

Chcel by som využiť túto príležitosť na vyjadrenie svojich obáv z rozhodnutia mestskej rady srbského mesta Negotin o zbúraní základov rumunského ortodoxného kostola napriek tomu, že kňaz Boian Alexandru získal potrebné povolenia. Bol by to druhý kostol pre Rumunov žijúcich v Srbsku. Za svoju odvahu postaví prvý kostol dostal cirkevný otec Alexandru podmienený trest na dva mesiace. Chcel by som zdôrazniť, že Srbsko sa zaviazalo v súlade s článkom 5 stabilizačnej a asociačnej dohody rešpektovať ľudské práva a chrániť etnické a náboženské menšiny.

Na záver by som rád prečítal úryvok z listu cirkevného otca Alexandra, v ktorom píše, že dúfa, že srbské orgány nezbúrajú tento kostol, v ktorom by sa omše slúžili v rumunčine. Citujem: „... nám tiež pomôcť na získanie týchto práv v Srbsku, našej krajine, v ktorej žijeme, aby sme mohli mať aspoň vlastný kostol a školu a mohli hovoriť po rumunsky.“

Adrian Severin (PSE). – Vážený pán predsedajúci, čo sa týka štatútu národnostných menšín v členských štátoch, nemá Európska únia žiadnu právomoc. Nie je to však problém, pretože všetky členské štáty Európskej únie sú zároveň aj členmi Rady Európy, ktorá je dobre vybavená a skúsená v riešení tejto záležitosti. Duplikovanie činnosti Rady Európy by malo nepriaznivý účinok na rozsah našej práce v oblasti menšín a zbytočne by to vytváralo zmätok a frustráciu.

Po druhé, znepokojuje ma, že v našom prístupe k menšinám kladieme príliš veľký dôraz na riešenia, ktoré boli prijateľné možno pred desiatkami rokov či storočiami. Podľa mňa by bolo aj v tejto oblasti lepšie opierať sa skôr o našu predstavivosť než našu pamäť.

A na záver, Európska únia by mala namiesto toho, aby sa vracala k dávno preskúmaným oblastiam, vyvinúť koncept nadnárodnej ochrany kultúrnych práv na kontinente, kde je každá etnicko-kultúrna komunita zároveň aj menšinou.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) V súčasnej celosvetovej klíme globalizácie a voľného pohybu si myslím, že myšlienky o územných orgánoch, ktoré tu dnes večer odzneli, nedávajú zmysel. Nazdávam sa, že v Španielsku a Taliansku žije viac než jeden milión Rumunov, ale nechápem, prečo by v týchto krajinách žiadali o územnú autonómiu.

Myslím si, že vytvorenie výboru alebo podvýboru na úrovni Európskeho parlamentu na monitorovanie menšinových práv by bol vynikajúci nápad a realizoval by európsku politiku na tejto úrovni alebo v konečnom

dôsledku isté postupy na rešpektovanie menšinových práv. Nemyslím si, že by Rumunsko niekedy bolo odmietlo návštevu ktoréhokoľvek prezidenta niektorého európskeho štátu, a predsa tu zasa kolujú tieto fámy. Som presvedčený, že Rumunsko ponúka mnohým štátom Európskej únie model osvedčených postupov.

Iuliu Winkler (PPE-DE). – (HU) Veľmi pekne vám ďakujem, pán predsedajúci, národnostné menšiny žijúce na území Európskej únie obohacujú EÚ. Európsky parlament musí prevziať vedúcu úlohu pri ochrane etnických menšín iniciovaním vážnej rozpravy o právnom štatúte menšín. Parlament musí prevziať zodpovednosť za vypracovanie a schválenie rámcového nariadenia záväzného pre všetky členské štáty. Takéto rámcové nariadenie bude skutočne slúžiť záujmom menšinových komunít iba v prípade, ak – majúci na pamäti zásadu subsidiarity – jeho ustanovenia budú zahŕňať skutočnosť, že prijatie rôznych foriem autonómie založených na konsenze medzi väčšinou a menšinou je spôsob, ako udeliť menšinovým komunitám príslušný štatút. Ďakujem.

Miloš Koterec (PSE). – (SK) Áno, menšiny musia byť rešpektované a ich práva legislatívne zabezpečené členskými štátmi v Európskej únii. Kultúrna a jazyková rozmanitosť musí byť zachovaná, je to základ dobrého fungovania Únie. Nedopustíme však, aby pod pláštikom boja za práva menšín presadzovali politické garnitúry založené na menšinovom základe autonomistické záujmy, ktoré mnohokrát konfrontujú princíp územnej celistvosti štátov, navyše vychádzajúc napríklad z pocitu krivdy z rozhodnutí v minulosti.

Územné autonómie na národnom princípe a navyše nepodložené homogenitou, ba naopak, mnohokrát politicky zneužívajúce menšinové postavenie väčšinového národa v určitom mikroregióne alebo v obci, sú hrozbou pre pokojný život a spolunažívanie v Európskej únii.

Christopher Beazley (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, mám dve otázky pre pána komisára.

Počas tejto rozpravy mnohí poslanci a kolegovia hovorili o dvojitom metri a nerovných povinnostiach starých a nových členských štátov. Aké opatrenia sa chystáte urobiť v súvislosti so starými členskými štátmi, inými slovami 15 členskými štátmi, ktoré nedodržiavajú kodanskú dohodu?

Moja druhá otázka sa týka náboženských menšín, Židov a Moslimov žijúcich na našom kontinente, v našej únii: aké opatrenia robí Komisia na ochranu ich viery, práv a spôsobu života?

Csaba Sándor Tabajdi, autor. – (FR) Vážený pán predsedajúci, prvá otázka, ktorá sa musí zodpovedať je, či problematika národnostných menšín patrí výlučne do vnútroštátnej právomoci, alebo nie.

Nemyslím si, pretože ak otázka ľudských práv nie je vnútroštátnou záležitosťou členských štátov Európskej únie, potom ňou nie je ani otázka práv národnostných menšín. To si, samozrejme, musíme vyjasniť. Juhoslávia sa bombardovala kvôli porušovaniu práv Kosovčanov, prečo si teda nevyjasníme veci v tejto otázke?

Po druhé, prečo bola situácia v nových členských štátoch lepšia pred vstupom, ako je dnes?

Po tretie, pán Beazley mal otázku o dvojitom metri. Je pravda, že napriek problémom je situácia maďarskej komunity v Rumunsku lepšia. V Rumunsku existujú problémy, ale situácia je lepšia než v Alsasku alebo Bretónsku. Prečo tam existuje dvojité meter?

Po štvrté, hovorme o územnej autonómii. Na fínskych Alandoch a v južnom Tirolsku v Taliansku územná autonómia naozaj stabilizovala krajinu. Systém autonómnych oblastí v Španielsku je veľmi dobrým príkladom i napriek niekoľkým baskickým extrémistom, ktorí si zaslúžia naše odsúdenie.

Vážený pán predsedajúci, na záver treba povedať, že nediskriminácia a rovnaké zaobchádzanie nie sú postačujúce na kompenzovanie nevýhod menšín. A napokon, spokojné menšiny sú v európskych štátoch faktorom stability. Ako hovorí pán Henrik Lax, „správne realizovaná politika vždy prináša ovocie“. To sú fakty a ja by som vám rád poďakoval za rozpravu.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pozorne som počúval všetky príspevky a dojala ma vášnivosť niektorých stanovísk.

Pán Tabajdi práve vymenoval veľa problémov. Veľmi dobre si uvedomujem, že tieto problémy existujú, ale znovu vám musím – žiaľbohu, nemôžem robiť nič iné – pripomenúť, že ochrana skupín, národnostných menšín ako skupín, nepatrí do sféry kompetencií EÚ ani do kompetencií Agentúry pre základné práva.

Napriek tomu sa agentúra na moje naliehanie pozrie na etnickú a rasovú diskrimináciu, keď bude aktualizovať správu o rasizme z roku 2007, ale rád by som zopakoval, že zmluvy neposkytujú v tejto oblasti žiadnu právomoc ani Európskej únii, ani Komisii a ani agentúre.

Padla zmienka o otvorenej metóde koordinácie, ale aj k tejto metóde by sme potrebovali mať právomoc. Je celkom jasné, že keby Rada zmenila svoj postoj, otvorili by sa nové možnosti, ale zatiaľ budeme sami venovať pozornosť boju proti diskriminácii, ktorá postihuje najmä ľudí patriacich k menšinám.

Musíme si ujasniť veci: na úrovni Spoločenstva máme nástroje na boj proti diskriminácii. Článok 13 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva bol právnym základom pre dve smernice: smernicu z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod, a smernicu z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani.

Z tohto hľadiska naozaj existuje snaha bojovať proti všetkým formám diskriminácie občanov patriacich k menšinovým skupinám. Agentúra pre základné práva okrem toho na moju žiadosť vykoná podrobný prieskum všetkých týchto foriem diskriminácie.

To je všetko, čo k tomu môžem povedať. Nemôžem zísť ďalej, pretože nemáme právne nástroje. Členské štáty nám to nedovolia.

Napríklad pozícia Rómov v Európskej únii je skutočne žalostná a ich integrácia je hlavnou prioritou Únie i Komisie, ako sa to potvrdilo aj na prvom európskom samite o Rómoch 16. septembra, na ktorom som sa zúčastnil spolu s pánom Barrosum a pánom Špidlom. Pán Špidla následne po tomto samite vytvorí európsku platformu pre Rómov. Táto flexibilná štruktúra nám umožní čeliť úlohám na úrovni EÚ. Napriek tomu musíme byť opatrní, pretože podľa Komisie by bol etnický prístup kontraproduktívny.

Na záver by som chcel povedať, že ma dojalo všetko, čo sa tu povedalo. Je dosť jednoznačné, že pravá sila Európskej únie spočíva v odstránení tohto konfliktu medzi menšinami a väčšinami v jednotlivých štátoch, ale je taktiež pravda, že Európska únia je federácia národných štátov, čo znamená, že nemôžeme ísť ďalej.

Takže štátom nestojí nič v ceste, aby si neformálne vymieňali dobré alebo osvedčené postupy. Spomenuli ste veľmi dobré postupy v istých nových členských štátoch Únie a nepochybujem, že takéto dobré postupy môžu pôsobiť inšpiratívne na ďalšie podobné príklady.

Vážený pán predsedajúci, to je všetko, čo som chcel povedať, a ľutujem, že vám nemôžem poskytnúť lepšiu odpoveď, ale som nútený držať sa toho, čo Európska únia v skutočnosti v súčasnej podobe predstavuje. Aj tak by som ešte raz chcel vyzdvihnúť, že v prípade diskriminácie jednotlivcov patriacich k menšinovej skupine si môžete byť istí, že budem neoblomný, pretože chcem zabezpečiť dodržiavanie nediskriminácie, ktorú, dúfam, bude po ratifikácii Lisabonskej zmluvy inštitucionalizovať Charta základných práv.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Genowefa Grabowska (PSE), písomne. – (PL) Žiadna krajina v súčasnej Európe neodopiera práva menšinám. S mottom EÚ „Zjednotení v rôznorodosti“ budujeme multikultúrnu Európu, Európu, v ktorej národnostné menšiny spolunažívajú s veľkými monolitnými štátmi a v plnej miere využívajú svoje politické a občianske práva. Zdá že, že Európa je v tomto zajedno. Ak dnes niekto spochybňuje práva menšín, určite nebude mať úspech v politickom svete. Práva menšín sú súčasťou právneho poriadku jednotlivých členských štátov EÚ a potvrdzuje ich množstvo medzinárodných dohôd.

Z tohto dôvodu ma veľmi prekvapilo rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu v Litve z 30. januára tohto roku. Podľa tohto rozhodnutia je umiestnenie tabúl s názvami ulíc v poľskom jazyku pri tabuliach s litovským jazykom v rozpore so zákonom. Úrady v regióne Vilnius dostali príkaz odstrániť počas jedného mesiaca tabule v poľskom jazyku. Táto záležitosť je nepochopiteľná najmä z toho dôvodu, že v regióne Vilnius tvoria etnickí Poliaci asi 70 % populácie a názvy ulíc v poľskom jazyku sa nachádzajú takmer všade. Odohralo sa to napriek skutočnosti, že samotná Litva sa zaviazala dodržiavať Európsku chartu miestnej samosprávy a v roku 1995 ratifikovala Európsky rámcový dohovor o ochrane národnostných menšín. Článok 11 tohto dohovoru určuje používanie jazyka menšiny vrátane názvov ulíc. Nedokážem pochopiť, prečo Litva, ktorá je päť rokov členským štátom EÚ, ignoruje európske štandardy a nezaručuje práva menšín na svojom území.

Iosif Matula (PPE-DE), písomne. – (RO) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pochádzam z oblasti na hraniciach medzi Maďarskom a Rumunskom, zo župy Arad, kde sa problémy týkajúce sa menšín už dávno vyriešili.

V tejto oblasti moji kolegovia a kamaráti z detstva, ktorí navštevovali maďarskú základnú školu a neskôr študovali na maďarskej univerzite, stále používajú maďarčinu v inštitúciách, v ktorých pracujú.

Som predseda aradskej župnej rady a západorumunského krajského úradu. V tomto regióne, kde sú rumunské župy Aradská, Temešvárska a Bihárska a maďarské Čongrádska a Békešská, uskutočnili Rumuni a Maďari desiatky spoločných projektov a v súčasnosti pracujú na ďalších a všetci používajú jednotný európsky jazyk na vyriešenie spoločných európskych problémov.

Vyzývam každého, kto by sa chcel z prvej ruky dozvedieť niečo o rumunskom modeli riešenia národnostných problémov, aby sa, skôr než vyjadrí svoj názor na rozličných európskych fórach, oboznámil so skutočnou situáciou.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN), písomne. – (PL) Práva národnostných menšín v členských štátoch EÚ tvoria dôležitú otázku z hľadiska ľudských práv. V skutočnosti sa však táto záležitosť často zneužíva na činnosti, ktoré sa snažia rozšíriť v Európe revizionizmus a spochybniť hranice.

Právo používať rodný jazyk a právo zachovávať vlastnú tradičnú kultúru a zvyky sú nepochybne dve práva, ktoré sa musia chrániť.

Nedávno sa v Európe vyskytli prípady, keď niektoré menšiny vyjadrili želanie, aby sa určité územia vrátili krajinám, s ktorými sú národnostne viazané. Toto vyvoláva reakciu väčšiny. Boli tu však aj prípady, keď menšiny v počte niekoľkých miliónov ľudí boli ignorované a bol im odmietnutý štatút menšiny. Toto sa napríklad stalo Poliakom v Nemecku. Nemecko týmto porušuje základné práva menšín.

Situácia ľudí, ktorí prišli do našich krajín z iných častí sveta než z Európy, je dosť odlišná. Títo ľudia majú, samozrejme, právo na vlastnú kultúru a jazyk. Nesmú však vytvárať svoje vlastné osobitné oblasti, do ktorých prenesú právo krajiny, z ktorej pochádzajú. Ak chcú žiť medzi nami, musia byť pripravení na integráciu do našich krajín a stať sa zodpovednými občanmi krajiny, v ktorej sa usadili.

15. Hlasovacie právo pre osoby bez lotyšského občianstva v komunálnych voľbách (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke Komisií na ústne zodpovedanie o hlasovacom práve pre osoby bez lotyšského občianstva v komunálnych voľbách, ktorú predložili pán David Hammerstein v mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie, pani Alexandra Dobolyiová v mene Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, pán Willy Meyer Pleite v mene Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice a pani Marian Harkinová v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu (O-0007/2009 – B6-0007/2009).

David Hammerstein, autor. – (ES) Vážený pán predsedaajúci, v Európskej únii je členský štát, ktorý využíva koncepciu „osoby bez občianstva“ na označenie stoviek tisícov ľudí žijúcich v tejto krajine. Veľká väčšina sa narodila v tejto krajine, pracuje v tejto krajine, ale napriek tomu je označovaná prívlastkom „osoba bez občianstva“. V Európskej únii je to neštandardné.

Je to neštandardné, lebo Európska únia je založená na koncepcii nediskriminácie, na princípe rovnosti, čo sa v súčasnosti v tejto krajine nedodržiava: neuznáva práva týchto ľudí a vystavuje ich historickej diskriminácii len na základe ich etnického pôvodu. To je neprijateľné.

Vo Výbore pre petície sme prešetrili niekoľko konkrétnych prípadov. Prvým bol prípad muža, ktorý nám povedal: „Prvýkrát som mohol voliť, keď som študoval v Nemecku. Mohol som voliť v nemeckých komunálnych voľbách, ale v mojej vlastnej krajine som nemohol voliť, lebo mi neuznali toto právo. Nemám ďalší pas. Nemám ďalšiu krajinu. Mám len túto krajinu a nemôžem voliť.“ Je to neštandardné.

Vo Výbore pre petície sme riešili ďalší prípad človeka, ktorý urobil v Lotyšsku jazykové skúšky, pozná všetky zákony a ktorému napriek tomu nebolo udelené občianstvo, lebo si štát myslí, že – a tu budem opakovať slová veľvyslanca – „tento človek nie je lojálny k štátu“. Ako je to možné? Ako je možné, že sa táto skutočnosť týka 20 – 25 % populácie členskej krajiny Európskej únie?

Žiadame, aby boli dodržané základné práva ľudí a aby si každý uvedomil skutočnosť, že niektoré krajiny vstúpili do Európskej únie bez toho, aby splnili kodanské kritériá. Taktiež žiadame, aby sa na Komisiu vyvíjal tlak, keďže Európska komisia doteraz prejavila len málo aktivity a úplný nedostatok záujmu alebo účasti.

Alexandra Dobolyi, autorka. – Vážený pán predsedajúci, je smutné, že dnes, takmer päť rokov po rozšírení, máme len málo dôkazov o tom, že Lotyšsko rešpektuje svoju najväčšiu menšinu. Odporúčania Európskeho parlamentu a množstva iných inštitúcií absolútne ignoruje.

Veľká časť obyvateľstva Lotyšska sa odcudzila štátu a jeho inštitúciám. Žiadny div, že tempo udeľovania štátneho občianstva je pomalé. „Premena“ týchto ľudí na cudzincov a vystavovanie cudzineckého pasu v nich nevzbudzuje pocit, že sú súčasťou štátu. Nezúčastňujú sa. Nerozhodujú. Nezúčastňujú sa volieb dokonca ani v takých mestách, v ktorých predstavujú 40 % obyvateľstva a kde politické rozhodnutia priamo ovplyvňujú ich životy.

Je táto situácia pre Európsku úniu dobrá alebo zlá? To je otázka pre Komisiu a Radu. Demokracia nemôže prosperovať bez občianskej spoločnosti a bez účasti neexistuje občianska spoločnosť. Účasť začína na úrovni miestneho spoločenstva.

Títo ľudia sa narodili v tejto krajine alebo tu strávili väčšinu svojho života a hovoríme o viac než 15 % lotyšského obyvateľstva, teda asi o 372 000 obyvateľov. EÚ musí v ich záujme podniknúť kroky. Prečo Komisia v tejto záležitosti nič nepodniká? Občania iných členských štátov EÚ s bydliskom v Lotyšsku smú voliť a zúčastniť sa na komunálnych voľbách a voľbách do Európskeho parlamentu, ale stovky tisícov ľudí, ktorí sa narodili v tejto krajine alebo tu prežili väčšinu svojho života, nemôžu uplatniť toto právo.

Chcela by som sa opýtať Komisie a Rady, čo urobili, aby vyriešili tento problém s lotyšskými orgánmi, a chcela by som ich požiadať, aby bezodkladne podnikli ďalšie kroky.

Willy Meyer Pleite, autor. – (ES) Vážený pán predsedajúci, naša skupina, Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice, neváhala a položila Komisii túto otázku na ústne zodpovedanie, keď sme si počas niekoľkých zasadnutí Výboru pre petície uvedomili situáciu, v ktorej sa nachádzajú mnohí obyvatelia Lotyšska.

Vážení členovia Komisie, vážený pán komisár, je neprijateľné, aby sme v 21. storočí videli v Európskej únii prípady segregácie obyvateľov. Toto nie je v súlade s Európskou úniou, jej princípmi alebo hodnotami. V štáte, ktorý je súčasťou Európskej únie od roku 2004 a má takmer 2,5 miliónov obyvateľov, existujú v súčasnosti zákony, ktoré celkom jednoducho bránia pol miliónu ľudí uplatňovať si svoje občianske práva.

Títo ľudia sa nazývajú osobami bez občianstva. Majú čierny cestovný pas, preto ich prezývajú „černosi“ alebo „baklažány“. Dokonca ich tak označuje samotná administratíva, štát, vláda a sú to občania, ktorí si nemôžu uplatniť svoje legitímne právo voliť alebo byť volení.

A preto si myslíme, že by Európska komisia mala vyvinúť dostatočný tlak na vládu, aby zabránila nedodržiavaniu mnohých odporúčaní rôznych inštitúcií, ako napríklad Komisie Organizácie Spojených národov pre ľudské práva, Komisie Organizácie Spojených národov pre odstránenie rasovej diskriminácie, Parlamentného zhromaždenia Rady Európy, Kongresu miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy, komisára pre ľudské práva Rady Európy, a odporúčanie, ktoré predložil Parlament v rozprave o pristúpení Lotyšska, uznesenie z 11. mája, v ktorom bolo jasne uvedené, že je treba nájsť skutočné riešenie problému segregácie v prípade občanov, ktorí majú na požiadanie dokázať, že sa narodili pred rokom 1940. A to je jednoducho neprijateľné.

Podľa mňa by sa to nemalo tolerovať. V Európskej únii nemôžeme žiť v zhode, pokiaľ budú naďalej existovať takéto situácie, a z tohto dôvodu si myslíme, že je veľmi dôležité, aby sme my všetci, Komisia, orgány Európskej únie, predložili návrhy a ukončili túto situáciu.

Naša skupina teda očakáva, že Komisia urobí konkrétne návrhy v súvislosti s otázkami, ktoré sme predniesli v tejto rozprave. Pokiaľ ide o jazyk, znepokojuje nás taktiež skutočnosť, že podľa nového nariadenia – minulý rok proti tomu demonštrovali študenti – sa musí 60 % učiva vyučovať v lotyšskom jazyku, čím vzniká jasná diskriminácia ruského jazyka.

Pripomína mi to Frankovu diktatúru v našej krajine, v Španielsku, keď bolo zakázané rozprávať baskicky, katalánsky a galícijsky. Tieto jazyky boli jednoducho zakázané. V súčasnosti sú to ďalšie úradné jazyky. Myslím si, že táto situácia by sa tiež mala uplatňovať, aby sa ani jednému občanovi Európskej únie nebránilo vyjadrovať sa v materinskom jazyku, vo svojom vlastnom jazyku, ktorý by mal mať rovnocenné postavenie ako iný jazyk, ktorý sa používa v tomto štáte.

Z tohto dôvodu vyzývam Komisiu, aby konala raz a navždy rázne, aby zabránila segregácii, ktorá sa odohráva v tomto členskom štáte Európskej únie.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, mám procedurálnu námietku: poslanci tohto Parlamentu budú mať rozličné názory na problém, o ktorom sa tu diskutuje, ale vy ako náš predsedajúci máte právo a v podstate povinnosť upozorniť kolegov na spôsob vyjadrovania tých názorov, na ktoré majú právo.

Myslím si, že posledné vyhlásenie obsahovalo prvky, ktoré boli takmer urážkami vlády Európskej únie. Protestujem proti tomu. Myslím si, že ak sa pozrieme na rokovací poriadok, etika rozpráv v tomto Parlamente nepovoľuje poslancom používať také vyjadrovanie, aké sme si teraz museli vypočuť.

Predseda. – Keďže som prejav poslanca neinterpretovať rovnako ako vy, nevyužil som právomoci, ktoré mi prislúchajú na základe rokovacieho poriadku.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL). – (ES) Vážený pán predsedajúci, keďže bola reč o mne, stojím si za každým slovom, ktoré som povedal.

Jacques Barrot, podpredsa Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, spomenul sa práve príklad Španielska, ale v skutočnosti to bol španielsky štát, ktorý riešil tento problém.

Komisia si uvedomuje špecifické okolnosti, v akých sa v Lotyšsku nachádza rusky hovoriaca menšina. Súčasťou predprístupovej stratégie bolo úsilie podporiť naturalizáciu a integráciu týchto ľudí aj na základe odporúčaní Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Rady Európy.

Komisia opakovane zdôrazňovala skutočnosť, že všetky zúčastnené strany vrátane samotnej menšiny musia prispieť do tohto zložitého procesu a nájsť riešenia.

Vzhľadom na špecifický problém účasti osôb bez lotyšského občianstva v komunálnych voľbách Zmluva o založení Európskeho spoločenstva zaručuje v rámci volebných práv účasť občanov EÚ na európskych a komunálnych voľbách v členskom štáte ich bydliska, aj ak nie sú štátnymi príslušníkmi tohto štátu.

Právne predpisy Spoločenstva sa teda nevzťahujú na účasť ľudí vo voľbách, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi krajiny EÚ a nie sú teda občanmi EÚ.

Komisia preto nemôže napomínať Lotyšsko vo veci účasti týchto ľudí na komunálnych voľbách. Je to vecou členských štátov, aby rozhodli o týchto záležitostiach.

Chápem situáciu, ktorú popísali autori otázky na ústne zodpovedanie, ale, bohužiaľ, im nemôžem dať inú odpoveď, takže Lotyšsko sa musí samé zaoberať týmto problémom, ktorý Únia z právneho hľadiska nemôže vyriešiť.

Rihards Pīks, v mene skupiny PPE-DE. – (LV) Vážený pán predsedajúci, ďakujem, ale musím pripomenúť, že v našej malej krajine, v Lotyšsku, je 2,3 milióna obyvateľov, z ktorých približne 1,6 milióna má lotyšský etnický pôvod. V Lotyšsku poskytuje štát a miestne správy základné vzdelávanie v ôsmich menšinových jazykoch, z ktorých niektoré, napríklad rómsky a estónsky, majú malé zastúpenie. Keď hovoríme o rusky hovoriacich osobách bez občianstva, nemôžeme o nich hovoriť v zmysle „tradičnej menšiny“. V zmysle západných európskych krajín by sa o nich dalo povedať, že sú prisťahovalci alebo imigranti, ktorí počas sovietskej okupácie prišli do Lotyšska a využívali množstvo výhod. V prvom rade mali výsadu neučiť sa jazyk krajiny a ľudí, ku ktorým prišli, ale používať len ruštinu. Naša krajina uzákonila jeden z najväčších naturalizačných zákonov v Európe práve preto, aby vyšla v ústrety týmto ľuďom. Počas desiatich rokov, odkedy je zákon v platnosti, získalo približne 50 % osôb bez občianstva občianske práva. Na základe nedávneho prieskumu na konci roku 2008 však 74 % ľudí bez občianstva nemalo záujem získať lotyšské občianstvo. Po druhé, keď Lotyšsko získalo svoju nezávislosť, len jedna tretina osôb bez občianstva využila právo udeliť narodeným deťom lotyšské občianstvo – len jedna tretina. Nepoznám dôvod, prečo sa tak rozhodli. Pani Ždanokaová, ktorá bola zvolená v Lotyšsku a zastupuje lotyšských občanov ruského pôvodu, netají skutočnosť, že po získaní volebného práva pre osoby bez občianstva by bola ďalším krokom požiadavka, aby sa ruštine udelil štatút druhého štátneho alebo úradného jazyka. Čo to znamená? Po prvé to znamená zachovanie privilegovaného postavenia pre ľudí, ktorí prišli z Ruska do Lotyšska, a po druhé by to bolo podpísanie rozsudku [smrti] pre lotyšský jazyk a kultúru, keďže okrem rusky hovoriacich ľudí v Lotyšsku je tu ďalších 140 miliónov v Rusku, ktorí čoraz viac prejavujú nacionalistické ambície. Pre lotyšský jazyk to nie je možné, keďže je nás málo, len zopár. Napokon, k Európskej únii sme sa pripojili nie preto, aby sme zachovali rozdelenú spoločnosť vytvorenú sovietskou okupáciou, ale aby sme ju prekonalí a zachovali svoju vlastnú identitu. Ďakujem.

Proinsias De Rossa, v mene skupiny PSE. – Vážený pán predsedajúci, odpoveď pána komisára Barrota ma veľmi sklamala. Hoci je jeho činnosť právne obmedzená, čakal by som od neho pozitívnejšiu odpoveď. Myslel som si, že sa vyjadrí v tom zmysle, že urobí všetko, aby podporil zmenu v Lotyšsku v duchu princípu rôznorodosti EÚ.

Som z Írska, hovorím po anglicky. Angličtina je môj rodný jazyk, ale nie som Angličan. Som Ír. Skutočnosť je taká, že Európsku úniu tvorí mnoho štátov. V podstate všetky naše štáty majú menšiny a väčšiny, ktorých dejiny sa týkajú časti ríše alebo celej ríše, alebo kolónie. S tým sme sa mali vyrovnávať.

Ak by som sa presťahoval do Lotyšska, chvíľu tam žil a pracoval, mohol by som sa zúčastniť na komunálnych voľbách. V Lotyšsku sú však stovky tisícov ľudí, ktorí sa narodili v Lotyšsku, ale nemôžu sa zúčastniť na komunálnych voľbách. Je to nespravodlivé a pánovi Píksovi by som povedal, že aj sebazničujúce, lebo na to, aby sa dali prekonať ťažkosti a obavy, musia byť v našich krajinách všetci občania vítaní. Musíme ich podporiť, aby sa zapojili aj politicky. Keby mali ľudia možnosť voliť v komunálnych voľbách, cítili by sa byť súčasťou svojej komunity a súčasťou riadenia vlastných miestnych komunít, čo by podľa mňa pomohlo zložiť bariéry.

Jedna z najväčších prisťahovaleckých komunít v Írsku je britská. Každý z nich sa môže zúčastniť na komunálnych voľbách v Írsku. Nemôžu sa zúčastniť na parlamentných voľbách, lebo nemajú írske občianstvo, ale všetci sa môžu zúčastniť na írskych komunálnych voľbách a významne tak prispieť do írskoho politického života. Chcel by som vyzvať všetkých v tomto Parlamente, ktorí sú z Lotyšska – a vlastne z akéhokoľvek členského štátu, v ktorom majú problémy s menšinou alebo dokonca s väčšinou – aby nezabudli, že na prekonanie týchto ťažkostí a obáv musíme ľudí prijať a zaradiť ich do nášho politického procesu a nie postaviť ich mimo neho.

Georgs Andrejevs, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade nesmieme zabudnúť, že po roku 1945, keď sa Briti, Francúzi, Belgičania a Holanďania začali sťahovať zo svojich kolónií, Rusi začali do nich prúdiť. Aj v roku 1949, keď ženevský dohovor zakázal osídlenie okupovaných území obyvateľstvom, sa zintenzívnila rusifikácia Lotyšska a sovietske orgány zorganizovali prílev dvoch miliónov prisťahovalcov.

Z tohto dôvodu možno povedať, že keď Lotyšská republika opäť získala svoju nezávislosť v roku 1991, boli prisťahovalci zo sovietskeho obdobia v Lotyšsku ilegálne. Takže udelenie občianstva ruským obyvateľom prostredníctvom naturalizácie je humanitárny krok lotyšskej vlády a nie ich právo.

Podľa Charty Organizácie Spojených národov patria zákony týkajúce sa občianstva do vnútorných záležitostí krajiny a žiadna krajina sa nemôže do nich pliesť, dokonca ani samotná OSN. Z tohto dôvodu je postoj lotyšských orgánov, pokiaľ ide o možnosť udelenia volebného práva osobám bez občianstva, pevný a nemenný: právo voliť je neoddeliteľnou súčasťou občianstva.

Tento postoj je taktiež v súlade s medzinárodným právom a medzinárodnou praxou. Súčasne sa Lotyšsko s významnou finančnou pomocou iných krajín s výnimkou Ruska snažilo uľahčiť proces naturalizácie a integrácie osôb bez občianstva v Lotyšsku a ku koncu roku 2008 znížilo percento osôb bez občianstva na 16 %.

Našou snahou je zabezpečiť, aby všetci obyvatelia Lotyšska mohli požiadať o občianstvo a aby mohli v plnej miere a efektívne využívať svoje práva. Lotyšsko sa usiluje, aby malo skôr občanov so všetkými právami než osoby bez občianstva s mnohými právami.

Chápem, že postoj Lotyšska odporuje politike pána Karaganova uvedenej v ruskom časopise *Diplomatic Herald* z roku 1992, ako aj jeho stúpcov tu v Európskom parlamente, ale nikdy neprestaneme chrániť našu krajinu pred týmito dezinformačnými kampaňami.

Girts Valdis Kristovskis, v mene skupiny UEN. – (LV) Vážený pán komisár, dámy a páni, liberálne zákony Lotyšska umožnili každému potvrdiť svoju lojalitu k lotyšskému štátu a západným demokratickým hodnotám. Výsledkom je, že od roku 1993 klesol počet osôb bez občianstva o 59 %. Väčšina lotyšských firiem patrí ruským podnikateľom. Tieto argumenty nám dovoľujú odmietaať sťažnosti na Lotyšsko. Okrem toho treba zdôrazniť skutočnosť, že v Lotyšsku žijú ľudia, ktorí ako členovia organizácie Interfront bojovali proti nezávislosti Lotyšska za zachovanie ríše zla, ktorú predstavoval Sovietsky zväz, a ktorí stále odmietajú skutočnosť, že Lotyšsko bolo okupované, neberú na vedomie sovietske totalitné zločiny v pobaltských štátoch a hlasovali proti členstvu Lotyšska v Európskej únii a NATO. Je možné, že toto ich presvedčenie je

podstatnou prekážkou pri získaní lotyšského občianstva. Nebráňme im preto, aby žili vo svete minulých hodnôt!

Tatjana Ždanoka, *v mene skupiny Verts/ALE*. – Vážení páni predsedajúci, hovoríme o prípade Lotyšska, ktorý je skutočne špecifický. Osoby bez lotyšského občianstva nie sú štátnymi príslušníkmi iného štátu a nemajú právo zúčastniť sa na akýchkoľvek voľbách. Všetky dospelé osoby so štatútom osoby bez lotyšského občianstva boli na začiatku deväťdesiatych rokov 20. storočia osobami s trvalým bydliskom v tejto krajine. Naposledy mali príležitosť využiť volebné právo pred 19 rokmi, teda v marci 1990, keď sa volila Najvyššia rada Lotyšska. O rok a pol tá istá Najvyššia rada odoprela jednej tretine svojich voličov právo voliť. Toto je neobvyklý prípad v parlamentných dejinách.

Pán komisár hovoril len o integrácii osôb bez občianstva do spoločnosti a o ich naturalizácii. Takýto prístup však obráti všetko naruby: osoby bez občianstva sú už súčasťou spoločnosti, 32 % sa tu narodilo a pre mnohých je proces podávania žiadosti o občianstvo vo vlastnej krajine ponížujúci, a preto z princípu odmietajú naturalizáciu.

Pre lotyšskú politickú elitu je odoprenie základných práv tejto základnej skupine menšinového obyvateľstva nástrojom na zachovanie moci. Používajú starú metódu „rozdeľuj a panuj“, a preto musí kroky v mene osôb bez lotyšského občianstva podniknúť Európska únia.

Som presvedčená, že základné hodnoty EÚ, ako napríklad nediskriminácia z dôvodu etnického pôvodu a participatívna demokracia, musia mať prednosť pred kompetenciami vnútroštátnych orgánov.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Vážení páni predsedajúci, v tejto rozprave sme počuli, ako dvaja zločineckí diktátori zlikvidovali v minulom storočí lotyšskú demokraciu, nezávislosť a všetky mravné normy spoločnosti. Do Lotyšska vtrhol Stalin, potom Hitler a opäť Stalin. Lotyšské obyvateľstvo bolo väznené, deportované a popravované. Stalin tam potom priviedol nielen rusky, ale aj ukrajinsky a bielorusky hovoriace obyvateľstvo.

Všetci vrátane pani Ždanokaovej by sme dnes odsúdili Stalina a jeho činy, ale čo urobíme, pán komisár? Prehlásili by ste verejne, že nemáte právomoc intervenovať a že všetky členské štáty Únie by mali v plnej miere rešpektovať právne požiadavky, pokiaľ ide o volebné právo? Myslím si, že to nie je dôležité len pre Lotyšsko, ale aj pre ostatné krajiny.

Odpoveď, samozrejme, znie, že ak je niekto o tom pevne presvedčený, ako boli aj rusky hovoriaci Lotyši, ktorí prijali občianstvo, prijme občianstvo krajiny, na ktorú je hrdý, v ktorej sa narodil a v ktorej žije. Neodmietajte to. Nežiadať o výsady, ak nechcete zohrať svoju úlohu. Môžete prijať občianstvo.

Lotyšské občianstvo bolo udelené aj jednému palestínskemu emigrantovi. Ak sa on dokázal naučiť jazyk, som si istý, že rusky hovoriaci Lotyši to dokážu tiež. Samozrejme si uvedomujeme, že veľká väčšina občianstvo prijala. Ak ste súčasťou krajiny, máte svoje práva aj povinnosti.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – *(HU)* Chcel by som zablahoželať pani Alexandre Dobolyiovej a jej kolegom spoluautorom. V súčasnosti je to jedna z najvážnejších otázok ľudských práv v Európskej únii. Chápem, že naši lotyšskí priatelia cítia krivdy z minulosti, keď sa museli podrobiť potupnej asimilácii počas Stalinovej éry. Dobré poznám fakty, nič však nemôže ospravedlniť pomstu za minulosť. Mojim lotyšským priateľom by som poradil, aby sledovali príklad Fínska, ktoré bolo stáročia utlačované Švédskom, no nikdy sa nepomstilo na švédsky hovoriacich fínskych občanoch. Je nemožné deportovať alebo asimilovať niekoľko stoviek tisícov ľudí, a tak im treba udeliť práva Európskej únie. Veľmi ma zarmútili slová pána komisára Barrota, lebo namiesto toho, aby EÚ vyslala jasný signál, že situácia je neúnosná a odporuje základným hodnotám EÚ, pán Barrot dáva od toho ruky preč a hovorí, že Európska únia nemôže nič urobiť. Nuž, je to dosť smutné. Medzi lotyšskou väčšinou a ruskou menšinou treba nájsť historický kompromis. Je to jediné riešenie, iné neexistuje. Ďakujem za vašu pozornosť.

Inese Vaidere (UEN). – *(LV)* Vážené dámy a vážení páni, minulú jeseň som predložila pani komisárke Ferrerovej-Waldnerovej otázku na písomné zodpovedanie, v ktorej som vyjadrila obavy, že výsady, ktoré udelilo Rusko osobám bez občianstva v Lotyšsku a Estónsku na vstup do Ruska bez víz, mal negatívny vplyv na ich želanie prijať občianstvo. Pani Ferrerová-Waldnerová so mnou súhlasila, ale dnes niektorí poslanci, autori otázok, prejavili úplné nepochopenie situácie v Lotyšsku. Ak pridáme k právam osôb bez občianstva právo voliť v komunálnych voľbách, počet osôb bez občianstva, ktorý sa od roku 1995 znížil o polovicu, sa pravdepodobne už neznižuje. Lotyšské občianske právo je jedným z najväčších v Európe. Každá osoba bez občianstva môže získať všetky práva vrátane volebného práva, ak prijme občianstvo. Osoby bez lotyšského občianstva sú bezprostredným dôsledkom 50-ročnej sovietskej okupácie. Určité politické sily,

ktoré podporujú kremľskú politiku na ochranu krajanov, s týmito ľuďmi stále manévrujú, aby zvýšili svoj vlastný politický kapitál. Ďakujem.

Roberts Zīle (UEN). – (LV) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, záujem, ktorý venujú tejto rozprave autori otázky, možno vidieť na skutočnosti, že ani jeden už nie je v rokovacej sále, a preto nepočuli, čo práve povedala pani Inese Vaidereová, že skutočná vízová politika Ruska bola zbraňou, ktorá sa nepoužila na zintenzívnenie procesu naturalizácie v Lotyšsku, ale na dosiahnutie pravého opaku. Prieskumy verejnej mienky, žiaľ, potvrdzujú, že väčšina týchto ľudí sa nikdy nestane lotyšskými patriotmi, ale že väčšina z nich sú už patriotmi inej krajiny. Ak by získali právomoc v miestnej samospráve, ďalším krokom by bola samozrejme požiadavka na autonómiu a uzákonenie ich jazyka za úradný jazyk. Vieme, aký krok by ďalej nasledoval z príkladu vývoja dlhodobej situácie na miestach ako Abcházsko a Južné Osetsko – v týchto samosprávnych oblastiach by sa vydávali ruské pasy. Ďakujem.

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE). – (LT) Za bežných okolností by bolo možné navrhnúť, aby sa obyvatelia s trvalým bydliskom zúčastnili na voľbách do miestnej samosprávy, ale všetci veľmi dobre vieme, že o väčšine osôb bez lotyšského občianstva sa dá len ťažko povedať, že sa dostali do krajiny za bežných okolností. Ich príchod je priamym dôsledkom okupácie Lotyšska Sovietskym zväzom. Je to teda výsledok procesu rusifikácie, ktorý trval viac než päť desaťročí a porušoval normy medzinárodného práva. Všetci máme právo na výber – byť občanmi alebo byť lojálni k nášmu štátu, alebo nie? Každá voľba má však aj svoje dôsledky a z tohto dôvodu môžeme obviňovať len seba a nie štát, ktorý zaručil slobodu výberu.

Henrik Lax (ALDE). – (SV) Aké dôsledky má päťdesiatročná sovietska okupácia pre Lotyšov? Prečo veľká časť rusky hovoriaceho obyvateľstva nechce požiadať o občianstvo? Akú úlohu v tom hrá Rusko? Lotyšsko potrebuje našu podporu, nie naše odsúdenie, aby povzbudilo osoby bez občianstva na podanie žiadosti o občianstvo. Pán Tabajdi, chcel by som sa vás opýtať: prečo by sa Fínsko malo chcieť pomstiť Švédsku a čo to má spoločné s touto záležitosťou?

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, v Európe je povinná školská dochádzka bežnou záležitosťou. Zahŕňa spoznávanie zvykov a kultúry krajiny, v ktorej žijete, aby ste v nej dokázali žiť. Povinná školská dochádzka zahŕňa aj výučbu jazyka krajiny, prípadne iných jazykov. Je taktiež základom pre prípravu do zamestnania a približuje nám vývoj kultúry krajiny a jej smerovanie. Okrem toho sa študenti učia o dejinách. Povinné vzdelávanie, ako ho chápeme, pomáha ľuďom nažívať v zhode. Ak žijete v nejakej krajine, je samozrejmé, že musíte taktiež rozumieť jazyku tejto krajiny. Dobrý povinný školský systém má slúžiť na tento účel. Z tohto hľadiska by som chcel povedať, že mnoho problémov v Európe sa mohlo vyriešiť účinným presadením povinnej školskej dochádzky pre všetkých obyvateľov krajiny.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, veľmi pozorne som si vypočul obidve strany.

V tejto súvislosti je pre Komisiu veľmi zložitá prevziať od Lotyšska riešenie tohto problému. V tejto situácii ich môžem len povzbudiť, aby v rámci svojej krajiny viedli dialóg, ktorý považujem za veľmi žiaduci. To je, žiaľ, všetko, čo k tomu môžem dodať.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

16. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

17. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 22.55 hod.)